T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
E.G.M

KAÇAKÇILIK VE ORGANİZE
SUÇLARLA MÜCADELE
DAİRE BAŞKANLIĞI

KAÇAKÇILIK VE ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELE'99

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
E.G.M

KOM

KAÇAKÇILIK VE ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELE DAİRE BAŞKANLIĞI

KAÇAKÇILIK VE ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELE '99

EGM - KOMDB Yayınları: 2000/2
Ankara - 2000

KAÇAKÇILIK VE ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELE DAİRE BAŞKANLIĞI

Adres:
Konur Sokak No: 40 06640 Bakanlıklar - ANKARA
veya
P.K. 404 Mithatpaşa-ANKARA

Telefon:
0 312 412 70 00

Faks:
0 312 417 06 21

E-mail:
www.kom.gov.tr

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ

1999 yılı, kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele anlamında önemli gelişmelere sahne olmuştur. Daire Başkanlığımız tarafından, artık toplum barışını tehdit eder hale gelmiş bu tür suçlara karşı sürdürülen kararlı tutum ve faaliyetler, hem ulusal hem de uluslararası platformda takdirle karşılanmaktadır.

Düşük riskle, en yüksek rantı hedefleyen organize suç örgütleri günümüzde, ulusal sınırları aşan bir yapı göstermekte, yasadışı amaçlarına ulaşabilmek için her yola başvurmakta ve teknolojinin sunduğu tüm imkanlardan faydalanmaktadırlar.

Suç dünyasında yaşanan gelişmelere ve gün geçtikçe çeşitlenen suçlara karşı, dinamik ve etkin bir cevap gerekmektedir. Toplumun barış ve düzeninin devamlılığı açısından bu son derece önemlidir. Bu bilinçle hareket eden Daire Başkanlığımız, her türlü kaçakçılık ve organize suça karşı sürdürdüğü mücadelesinde; modern dünyanın kabul ettiği evrensel değerleri ve pozitif bilimin yol göstericiliğini kendisine rehber edinmiştir.

Suç örgütleriyle etkin mücadelenin, caydırıcı cezai tedbirler ve güçlü kanun uygulayıcı birimlerinin yanı sıra, uluslararası işbirliğine ihtiyaç gösterdiği yadsınamaz bir gerçektir. Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, bu konuda da üzerine düşen görevi, dünya üzerindeki diğer mücadeleci teşkilatlara örnek olacak şekilde yerine getirmektedir.

Başkanlığımızca hazırlanmış olan bu Raporda; önceki yıllara ait karşılaştırmalı bir değerlendirmeye, 1999 yılı içinde yapılan ulusal ve uluslararası operasyonlara, bunlara ait istatistiklere yer verilmektedir. Ayrıca; mevzuatı günün şartlarına uyumlaştırma çalışmalarına, yürütülen eğitimsel aktivitelere, bölgesel ve ülkelerarası işbirliği faaliyetlerine ilişkin bilgiler de sunulmaktadır.

"KAÇAKÇILIK VE ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELE '99 isimli bu Raporun tüm mücadeleci birimlere faydalı olacağı kanaatindeyiz.

BİRİNCİ BÖLÜM

UYUŞTURUCU MADDE KAÇAKÇILIĞI

I- UYUŞTURUCU KAÇAKÇILIĞINDA GENEL DURUM

A- Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı Rotaları

Uyuşturucu trafiği madde cinslerine göre ele alındığında, kaçakçılık faaliyetlerinin, genel olarak arz-talep dengesi içinde üretimden tüketime doğru en güvenli yolu izleyecek şekilde, farklı rotalar takip etmekte olduğu görülmektedir.

Afyon türevlerinde -özellikle eroinde- Doğu'dan-Batı'ya, eroin imalatında kullanılan kimyasallar ve sentetik uyuşturucularda ise Batı'dan-Doğu'ya doğru oluşan rotalar bulunmaktadır.

Türkiye coğrafi konumu itibariyle, yüzyıllardır doğu ile batı arasında kullanılan bir ticaret ve kültür köprüsüdür. Bu yapısından dolayı, yasal olarak sürdürülen ipek ve baharat ticareti ile arz-talep yönünden aynı özelliklere sahip uyuşturucu madde kaçakçılığından da yoğun olarak etkilenmektedir. Halen Balkan Uyuşturucu Rotası olarak tanımlanan rota, geçmişten günümüze var olan bu tarihi yolların Avrupa'ya çıkışı niteliğindedir. Türkiye'nin Balkan rotası üzerinde bulunan diğer ülkelere göre daha çok gündemde kalmasının sebebi, hem coğrafi hem de kültürel yönden Doğunun çıkış, Batının ise giriş kapısı olma özelliğini taşımasıdır. Eroin trafiği üzerinde bulunan her ülke, uyuşturucu ticareti ile ilgili kısmi sorunlarla mücadele ederken, ülkemiz, bu özelliği sebebi ile diğer ülkelerin karşılaştıkları sorunlara ek olarak, kimyasal ve psikotrop maddelerin ters akımından kaynaklanan zararlı etkilere maruz kalmaktadır.

Türkiye'nin uyuşturucu kaçakçılığına karşı sürdürdüğü kararlı ve başarılı mücadelenin bir sonucu olarak; son yıllarda, Balkan Rotasına paralel, kuzeyden geçen Kuzey Karadeniz Rotasının oluştuğu görülmektedir. Bu noktada, kaçakçıların kısa veya ekonomik değil en güvenli yolu tercih ettiklerini vurgulamak gerekir. Zira, Asya'daki üretim ile Avrupa'daki tüketim bölgeleri arasında önemli yollardan biri de Pakistan limanlarından Hint Okyanusu, Kızıldeniz ve Süveyş Kanalına, oradan da Akdeniz üzerinden Avrupa'ya ulaşan Doğu Akdeniz Deniz Yolu'dur.

Yukarıda özetlendiği üzere, üretilen uyuşturucu maddelerin, gideceği yere kadar götürülmesinde en önemli kural, kaçakçıların kendileri için en güvenli yol ve yöntemi kullanmalarıdır.

Avrasya üzerinden cereyan eden yasadışı uyuşturucu madde trafiği ana hatları ile çizildiğinde, uyuşturucu trafiğinin tek yönlü bir seyir izlemediği, uyuşturucu trafiği güzergahlarının bölgede yaşanan savaş ve iç karışıklıklardan, ülkelerin siyasi yapılarındaki değişmelerden etkilendiği görülmektedir. Bu bağlamda ülkemizin doğrudan etkilendiği Avrasya uyuşturucu trafiği, kendi aralarında kollara ayrılan; Balkan Rotası, Kuzey Karadeniz Rotası ve Güney Akdeniz Rotası olarak şekillenmiştir.

1-Balkan Rotası

Balkan Rotası, Güneybatı Asya'da üretilen afyon türevi uyuşturucular için, özellikle de eroin maddesi için kullanılan bir tabirdir. Bu Rota, Güneybatı Asya haşhaş ekim bölgelerinden başlayarak, İran ve Türkiye topraklarını geçip, Balkan Yarımadası üzerinde iki kola ayrılmakta, bir kolu Bulgaristan, Romanya, Macaristan, Avusturya üzerinden Almanya'ya **(Kuzey Kolu)**, diğeri ise Türkiye ve Yunanistan üzerinden çoğu kez deniz yolu ile Batı Avrupa'ya **(Güney Kolu)** ulaşmaktadır.

Balkan Rotası, Afganistan ve çevresinde üretilen afyondan elde edilen eroin maddesini Avrupa uyuşturucu pazarına nakletmek üzere uzun yıllar kaçakçıların kullandığı önemli bir güzergah olmuştur. Ancak 1980'li yılların sonunda dünya siyasetinde meydana gelen gelişmeler, özellikle SSCB'nin dağılması, Balkanlarda yaşanan soykırım ve bu rota üzerinde bulunan Türkiye'nin uyuşturucu madde kaçakçılığı ile yoğun mücadelesi, Balkan rotasını kaçakçılar açısından güvenli bir rota olmaktan çıkarmıştır. Böylelikle yasadışı uyuşturucu trafiği, kontrolün daha az olduğu ve kaçakçılarca daha güvenli kabul edilen kuzey ve güneydeki rotalara kaymıştır.

1998 yılı içerisinde Balkan Rotası üzerinde yer alan ülkelerde yakalanan toplam 9226 kg eroinin %50'si olan 4624 kg'ı Türkiye tarafından ele geçirilmiştir.[1]

2-Kuzey Karadeniz Rotası

1990'lı yılların başında, Orta Asya'yı, Karadeniz'in kuzeyi ve Kafkasları elinde tutan SSCB'nin dağılmasının ardından kurulan devletlerin, özellikle uyuşturucu

[1] İnterpol, **68.Genel Kurul Raporu**, 1998.

kaçakçılığı ile mücadele alanında kontrol mekanizmalarını kuramamaları, Güneybatı Asya üretim bölgesinden başlayıp Karadeniz'in kuzeyinden geçerek Doğu Avrupa üzerinden Avrupa'ya ulaşan yeni bir uyuşturucu kaçakçılığı rotasının doğmasına yol açmıştır[2].

Kuzey Karadeniz rotası olarak adlandırılan bu rota; Güneybatı Asya'dan iki ayrı kol halinde gelerek Karadeniz'in kuzeyinde birleşmektedir. Birinci yol, Afganistan'dan başlayıp, Orta Asya Cumhuriyetlerinden geçerek, Rusya, Ukrayna, Beyaz Rusya ve Polonya üzerinden Batı Avrupa pazarına ulaşan kuzey yoludur.

Kuzey Karadeniz Rotasının bu kolu üzerinde bulunan ülkelerdeki uyuşturucu kontrol mekanizmalarının zayıflığına rağmen, İnterpol rakamlarına göre 143 kg eroin ve 230 kg afyon yakalanmıştır.

Afgan orijinli eroin, morfin ve afyonun %65'nin Orta Asya üzerinden Rusya, Beyaz Rusya ve Baltık ülkelerine ulaşan bir rota izleyerek, Batı Avrupa'ya ulaştığı, INCB'nin 1998/Yılı Raporunda vurgulanmaktadır.[3] Bu güzergahın artarak kullanıldığını gösteren birçok örnek olaydan biri şu şekilde meydana gelmiştir;

1-4 Eylül 1999 tarihinde Ukrayna-Kiev'de ele geçirilen 3 kg 457 gr eroinle bağlantılı olduğu tespit edilen biri Ukrayna, diğer ikisi Pakistan uyruklu üç şahıs yakalanmıştır. Kiev polisinin yaptığı araştırma sonucu söz konusu eroin maddesinin Pakistan/Peshawar'dan trenle Kazakistan/Almaatı ve Rusya/Moskova üzerinden Ukrayna'ya transferinin yapıldığı ve bu şahısların suç ortaklarının da Pakistan'da olduğu ortaya çıkmıştır.[4]

İkinci yol ise, Afganistan'dan İran'a, oradan da kuzeye yönelerek Azerbaycan ve Kafkasya üzerinden yine Rusya ve Ukrayna'ya, oradan da Batı Avrupa pazarına ulaşan güney yoludur.

Kuzey Karadeniz rotası üzerinden taşınan uyuşturucu, Avrupa'ya girmeden önce yine kontrol mekanizmalarını tam kuramamış Doğu Avrupa ülkelerinde depolanmakta, uygun zaman ve şartların oluşmasıyla, partiler halinde Batı Avrupa uyuşturucu pazarına sokulmaktadır. Bu yöntem **çift basamak yöntemi** olarak adlandırılmaktadır.

3- Doğu Akdeniz Rotası (Üretim Bölgelerinden Tüketim Bölgelerine Deniz ve Hava Yoluyla Yapılan Kaçakçılık)

Son yıllarda, hem Pakistan ülke raporlarında, hem de İnterpol istatistiklerinde dikkati çeken önemli gelişmelerden biri de, Pakistan'dan Batı Avrupa'ya doğrudan havayoluyla yapılan eroin maddesi kaçakçılığında yaşanan hareketliliktir. Pakistan hava limanlarında yakalanan ve hedefi Batı Avrupa olan eroin ile Batı Avrupa hava limanlarında yakalanan Pakistan orijinli eroin bunu net olarak göstermektedir. Bu rotanın ortaya çıkışında Afgan ve Pakistanlı kaçakçıların uyuşturucu pazarındaki paylarını, uyuşturucuyu doğrudan Avrupa'ya göndermek suretiyle arttırma istekleri önemli bir sebeptir. Konu ile ilgili sadece üç örnek şöyledir;

26 Nisan 1999 tarihinde İngiltere/Manchester havaalanında Pakistan-İslâmabat'tan British Airways ile gelen bir yolcunun valizinde yapılan aramada 11 kg 500 gr eroin maddesi ele geçirilmiştir.[5]

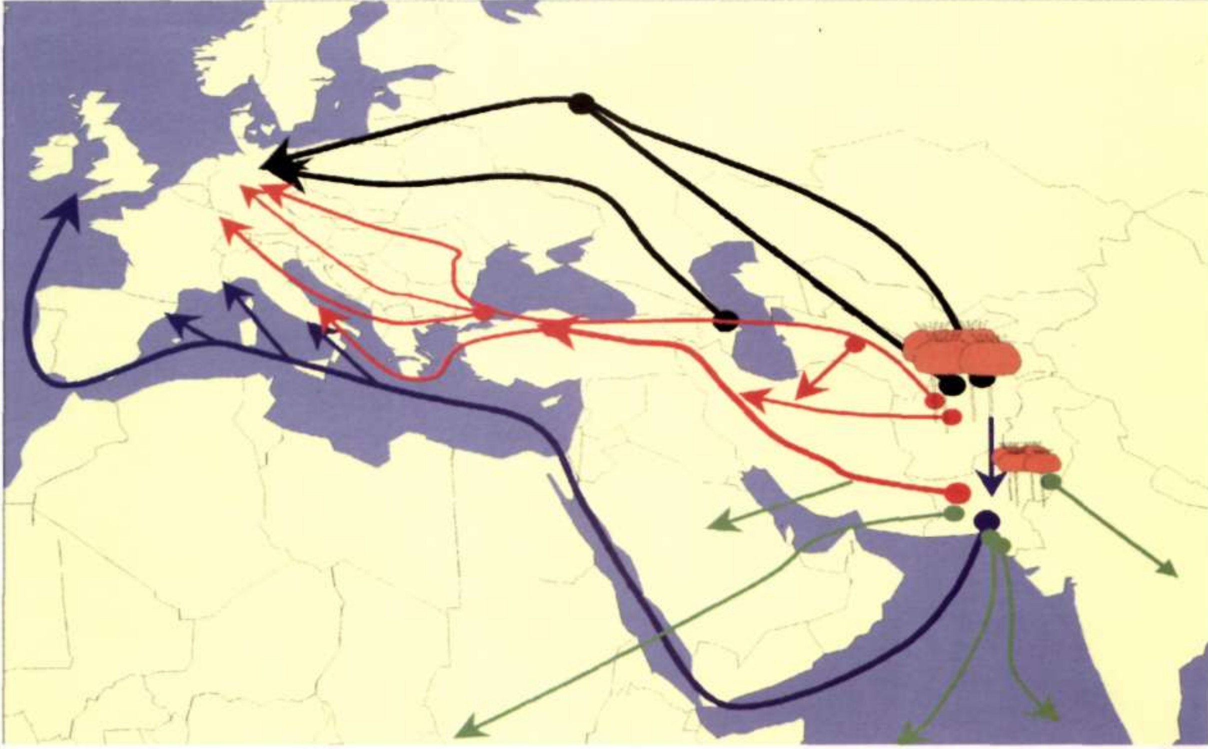
20 Eylül 1999 tarihinde meydana gelen diğer bir olayda Pakistan'dan gelen 5 kg eroin, Manchester havaalanında ele geçirilerek, konuyla ilgili biri Pakistan diğeri Hindistan uyruklu iki şahıs yakalanmıştır.[6]

1998 yılı içinde meydana gelen diğer bir olayda ise, İslâmabat havaalanında, İspanya/Madrid'e gidecek olan İspanyol uyruklu iki şahsın üzerinde 6,295 kg eroin maddesi bulunmuş, yapılan soruşturma neticesi bu şahısların Pakistan'dan İspanya'ya eroin kaçakçılığı yapan bir çetenin üyeleri oldukları anlaşılmıştır.[7]

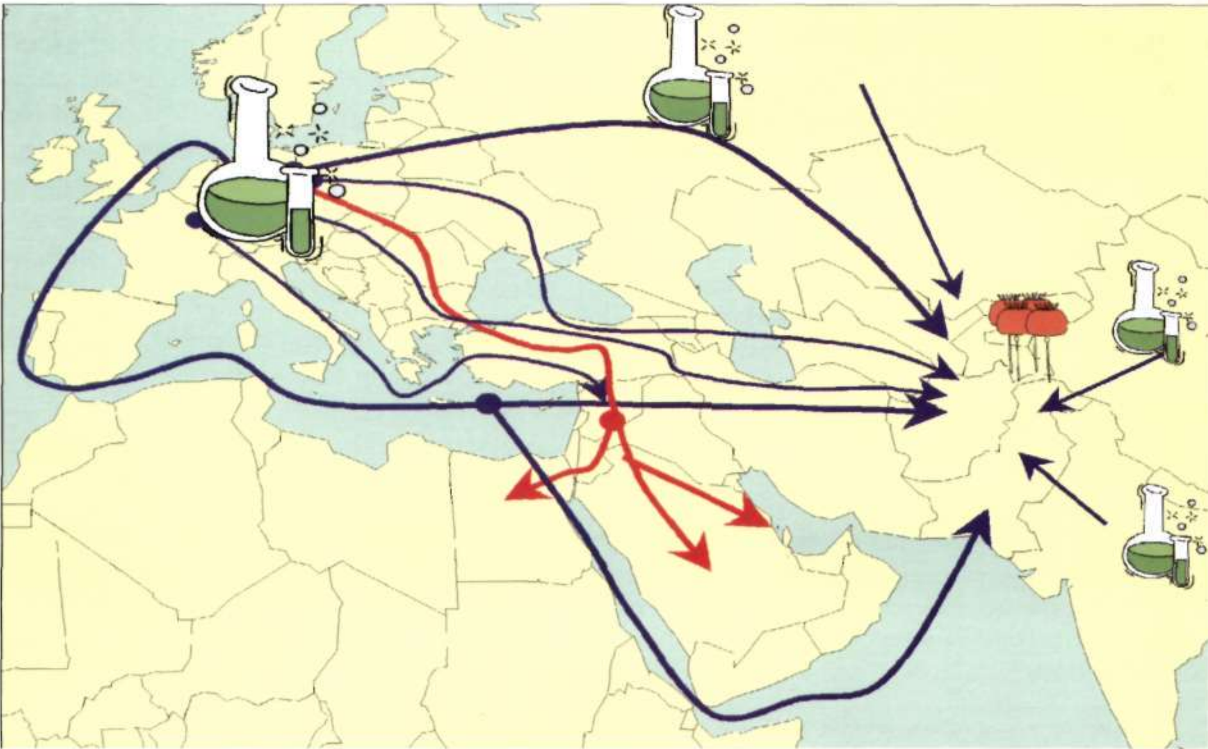
Bu rotanın gelecek yıllarda daha aktif duruma geleceği tahmin edilmektedir. Bu rota ile bağlantılı, Pakistan deniz limanlarından Avrupa'ya doğrudan ulaşan ve uluslararası deniz hukukundan kaynaklanan sebeplerle kontrolü çok zor olan, önceki yıllarda Doğu Akdeniz Rotası olarak tarif ettiğimiz deniz yolunun da gözardı edilmemesi gerekir. Zira, 1993 yılında Lucky-S adlı gemide yapılan, 11 ton 30 kg 550 gr esrar ve 2 ton 568 kg 10 gr baz morfin yakalaması hafızalardadır.

Coğrafi konumu itibari ile, Güneybatı Asya Haşhaş Üretim Bölgeleri ve Batı Avrupa Tüketim Pazarı arasındaki eroin trafiğinden, transit ülke olarak etkilenen Türkiye, bu durumun yol açtığı uyuşturucu kullanım problemiyle de karşı karşıya kalmaktadır.

2 INCB, **Annual Report**,1999.
3 INCB, **Annual Report**,1998.
4 İnterpol, **Haftalık Olay Raporu**, No:37-99.
5 Aynı, No:14.
6 Aynı, No:31.
7 Narkotik Raporu, Pakistan: 1998/1999.

BALKAN ROTASI
KUZEY KARADENİZ ROTASI
DOĞU AKDENİZ ROTASI
DİĞER ROTALAR

SENTETİK MADDE ROTASI
ARA MADDE ROTASI

B- Uyuşturucu Kaçakçılığının Rota Üzerindeki Ülkelere Etkisi

Avrasya Uyuşturucu Trafiği de diyebileceğimiz ve yukarıda rotaları belirtilen uyuşturucu kaçakçılık ağı dikkatle incelendiğinde, kaçakçılıktan etkilenen ülkelerin; Üretici Ülkeler, Transit Ülkeler ve Tüketici Ülkeler olarak üç ana gruba ayrıldığı görülmektedir. Ancak bir çok ülke, bu üç durumdan aynı anda etkilenmektedir. Üretici Ülkeler son yıllarda uyuşturucu bağımlılığı problemi ile uğraşmak durumunda kalırken, Tüketici Ülkeler olarak tanımladığımız bir çok Avrupa ülkesi de, eroin imalatında büyük bir öneme sahip asetik anhidrit maddesini kontrolsüz üreterek, üretici ülkeler gibi üretim sorumluluğunu paylaşmış olmaktadır. Bu iki uçlu üretimden transit ülkeler olumsuz yönde etkilenmekte ve mücadele yükünün çoğunu taşımak zorunda kalmaktadırlar.

1998 yılı İnterpol Avrupa Eroin Durum Raporu'nda geçen tahminlere göre Afganistan'da 2100 ton, Pakistan'da ise 25 ton kaçak afyon üretimi gerçekleştirilmiştir. UNDCP tarafından yapılan açıklamada ise; Afganistan'da, 1999 yılında 4600 ton afyon üretimi gerçekleştiği belirtilmekte, bu da yaklaşık olarak 460 ton eroin imali anlamına gelmektedir. Yine İnterpol tahminlerine göre bu eroinin yarısı (1998 raporuna göre 100 ton) Afganistan'da eroine çevrilerek Avrupa'ya gönderilmektedir. Ancak, daha fazla rant sağlamak amacında olan Afgan ve Pakistanlı kaçakçıların, Hindistan, Çin, Rusya ve bazı Avrupa ülkelerinden temin ettikleri asetik anhidrit maddesinden yararlanarak yoğun bir şekilde eroin imalatına yöneldikleri dikkate alındığında, bu tahmini rakamın daha yüksek olacağı sanılmaktadır.[8]

9 Aralık 1998 tarihinde Pakistan'da, Karachi limanına AL-SHAMIA isimli gemiyle getirilen ve her biri 200 litrelik 50 varil içinde muhafaza edilen toplam 10 ton asetik anhidrit ele geçirilmiştir. Maddenin Pakistan'a getirilmeden önce, Almanya'dan trenle Macaristan'a, oradan da bir konteyner vasıtasıyla Hırvatistan üzerinden Slovenya limanına getirildiği anlaşılmıştır. Pakistan'ın mücadeleci birimleri yaptıkları soruşturma neticesinde, yalnız Pakistan'dan değil, İngiltere/Manchester, Polonya ve Hollanda'dan da bazı kişilerin bu illegal organizasyonun içinde olduklarını düşünmektedirler.[9] Bu çarpıcı örnek, kimyasalların (eroine göre ters) rotasının da varış yerinin yine afyon üretim bölgeleri olduğunu göstermektedir.

Avrupa menşeli asetik anhidrit maddesinin üretim bölgelerine ulaşmasından önce, bazı Doğu Avrupa ülkelerinde depolandığı ve bu ülkelerden partiler halinde kaçakçılığının yapıldığı tespit edilmiştir.

Daha önce de belirtildiği üzere İnterpol tahminlerine göre Pakistan'da 1998 yılında üretilen kaçak afyon miktarı yaklaşık 25 ton civarındadır. Bununla birlikte Pakistan, Afganistan menşeli uyuşturucuların da Avrupa'ya doğrudan naklinde kullanılan önemli transit ülkelerden birisidir. 1998 ve 1999 yıllarında gerçekleştirilen bir çok olayda, Pakistan hava ve deniz limanlarından doğrudan Avrupa'ya kaçırılmak istenen çok miktarda eroin ele geçirilmiştir. Yine 1998 ve 1999 yıllarına ait yakalamalardan anlaşıldığı üzere Pakistan hava limanlarından Kenya, Tanzanya, Nijerya gibi Afrika ülkelerine de eroin gönderilmektedir. Bu eroinler muhtemelen Afrikalı kuryeler tarafından Avrupa ve ABD'ne götürülmektedir.[10]

Afganistan ve Pakistan'da üretilen eroinin Batıya transferinde, İran ile Afganistan arasında yaşanan siyasi gerginlik sebebiyle Afgan kaçakçı grupları, sınır güvenliğinin daha az olduğu Tacikistan, Özbekistan ve Türkmenistan sınırlarını tercih etmektedirler.

Tacikistan'a transfer edilen eroin buradan ya trenle doğrudan yine önemli bir pazar haline gelen Rusya/Moskova'ya veya Kırgızistan topraklarında bulunan Fergana vadisinden Kazakistan topraklarını kullanarak Rusya üzerinden Avrupa'ya taşınmaktadır.[11]

8 İnterpol, **Avrupa Eroin Durum Değerlendirmesi**, 1998.

9 Narkotik Raporu, **a.g.k.**

10 Daha fazla bilgi için bzk: İnterpol, **Haftalık İcraat Raporları**, 1999 ve **Uyuşturucu Değerlendirme Raporu**, Pakistan:1998.

11 Department of State, Bureau for International Narcotics and Law Enforcement Affairs, **International Narcotics Control Strategy Report**, U.S. Government Printing Office, Washington DC: March,1999.

Afganistan'dan Türkmenistan'a sokulan uyuşturucu ise muhtemelen kamyon ve otobüs trafiğinin çok yoğun olduğu İran'a karayolu, Rusya'ya ise diğer Orta Asya Cumhuriyetlerinde olduğu gibi, demiryolu ile gitmektedir. Ayrıca Hazar Denizi de Afgan menşeli uyuşturucunun Türkmenistan üzerinden Rusya'ya ve Avrupa'daki diğer ülkelere götürülmesinde kullanılmaktadır.[12] Türkmenistan, Rusya menşeli asetik anhidrit maddesinin eroin üretim bölgelerine gidişinde de önemli bir transit ülkedir.[13] 1998 yılı içerisinde Türkmenistan kolluk kuvvetlerince önemli miktarda asetik anhidrit ele geçirilmesi, hem ülkenin transit konumunu vurgulamakta hem de üretimin artık Afganistan'a kaydığı yolundaki tezleri desteklemektedir.

Kuzey Karadeniz Rotasının ilk ayağını oluşturan Orta Asya Cumhuriyetlerinin genel olarak maruz kaldıkları uyuşturucu kaçakçılığı, benzer özelliklere sahiptir. Bu ülkeler, eroin ve asetik anhidritin karşılıklı transit kaçakçılığına maruz kalmaktadırlar. Bu kaçakçılıkta genelde trenlerin kullanıldığı görülmektedir. Bununla birlikte dikkat çeken önemli bir gelişme de, bu ülkelerde uyuşturucu madde bağımlıları sayısının (Kazakistan'da 200.000, Özbekistan'da 20.000) her geçen gün artış göstermesidir.[14] Bu durum, INCB/1999 Raporunda da belirtilmektedir.

İran, Balkan Rotasının Türkiye'den önceki ayağını, Kuzey Karadeniz Rotasının güney kolunun Kafkaslardan ve Hazar Denizinden önceki ayağını oluşturması ve yasadışı üretici ülke kabul edilen Afganistan ve Pakistan ile uzun, kontrolü zor bir sınırı bulunmasından dolayı, Avrasya uyuşturucu trafiğinde kilit ülkedir. 1999 yılı içinde İran'da 4006 kg eroin, 21280 kg morfin ve 191476 kg afyon yakalanması bu durumu doğrulamaktadır.

Bununla birlikte, Balkan Rotasının başlangıcındaki kaçakçılık faaliyetlerinin büyük bir bölümü, İran vatandaşlarınca organize yönlendirilmektedir. 1998 ve 1999 yılı içerisinde ülkemizde gerçekleştirilen eroin olaylarının yarısının doğrudan İran uyruklu şahıslarla irtibatı bulunmaktadır. 1998 yılı içerisinde ülkemize İran'dan girdiği tespit edilen eroin miktarı 1710 kg'dır. Bu rakam, toplam yakalamanın %46'sını oluşturmaktadır. Yine İran uyruklu şahısların, Türkiye'de eroin kaçakçılığından yakalanan yabancılara oranı %36,4 yakalanan tüm sanıklara oranı ise %9'dur.

Bu durum 1999 yılında da değişmemiş, İran uyruklu şahısların karıştığı olaylarda, toplam 562 kg eroin (toplam eroin yakalamasının %25'i) ele geçirilmiştir. Afyon türevi uyuşturucu kaçakçılığı suçundan yakalanan İran uyruklu şahısların, bu maddelerin kaçakçılığı ve kullanımından yakalanan tüm sanıklara oranı ise %16'dır.

Son yıllarda İranlı kaçakçıların kar payını arttırmak ve yakalanma riskini azaltmak amacıyla, eroin maddesini kendi gruplarına dahil kişiler ile İstanbul ve Doğu Avrupa ülkelerine gönderdikleri tespit edilmiştir.

C- Uyuşturucu İmalinde Kullanılan Kimyasal Maddelerin Üretim ve Kaçakçılığı

1- Asetik Anhidrit Kaçakçılığı

1a. Asetik Anditritin Uluslararası Boyutu

BM 1998 Sözleşmesinin 12. maddesinin 4. fıkrası uyarınca, asetik anhidrit, söz konusu sözleşmenin Ekinde yer alan Tablo **II**'den, Tablo **I**'e aktarılması gereken bir maddedir. Asetik anhidrit dünyanın birçok ülkesinde (kimya sanayii gelişmiş Avrupa ülkeleri başta olmak üzere, Rusya ve Çin gibi ülkeler) üretilmekte ve kullanımı, eroin imalinde kullanılan en önemli ara madde olmasından dolayı eroin üretimi ile doğru oranda artmaktadır. Ancak üretimi dünyada belli başlı ülkelerde yapılmakta olan asetik anhidritin kaçağa kaymasını önleyecek uluslararası mekanizmalar ne yazık ki kurulamamış durumdadır.

Asetik anhidrit maddesinin kaçağa kayması, özellikle bu maddenin ihraç ve ithalini yapan ülkelerin ön bildirim konusunda yeterli seviyede duyarlı olmamasından kaynaklanmaktadır. Ancak 1998 yılında

12 INCB, **a.g.k.** 1999.
13 **Aynı**
14 Department of State, **a.g.k.**

ABD/New York'ta gerçekleştirilen BM 20. Özel Oturumunda alınan tavsiye kararları çerçevesinde, ülkelerin asetik anhidrit maddesinin ithalinde ön bildirim mekanizmasına uymaları istenmiş ve ülkeler, BM tarafından yapılan bu çağrıya kısmen uymuşlardır.

Bununla ilgili olarak, 14-18 Eylül 1998 tarihleri arasında Viyana'da düzenlenen Avrupa HONLEA'sı 4. Toplantısında, ara madde ve kimyasalların ticaretinin kontrolünün ele alındığı Çalışma Grubunun müzakereleri sırasında Türkiye adına bir konuşma yapılmıştır. Bu konuşmada, özellikle Batı Avrupa ülkelerinin ön bildirim yükümlülüğüne uymadığı, 1998 Haziran ayında New York'da yapılan BM 20. Özel Oturumunda kabul edilen kararlarda öngörülen tedbirlerin uygulanmaması halinde, ara madde ihracının eroin olarak Batı Avrupa'ya dönmesinin kaçınılmaz olduğu vurgulanmıştır. Bunun üzerine söz alan Avrupa Komisyonu temsilcisi ise; Temmuz 1998'den itibaren, BM 1988 Sözleşmesi'nin 12. maddesini, II. Tablodaki maddelerden asetik anhidrit ve potasyum permanganat için uygulamaya başladıklarını, Avrupa ülkelerinin talep halinde "ön bildirim" yükümlülüğünü yerine getirdiklerini belirtmiştir. Tarafımızdan tekrar söz alınarak Avrupa Komisyonu'nun uygulamasının tatminkar olmadığı, zira ön bildirimin talebe bağlı olmaksızın yapılması gerektiği belirtilmiştir.

Türkiye tarafından aynı hassasiyet, 17-18 Ocak 2000 tarihlerinde Birleşik Arap Emirliklerinin başkenti Dubai'de INCB (Uluslararası Uyuşturucu Kontrol Birimi) tarafından düzenlenen gayri resmi yuvarlak masa danışma toplantısında da gösterilmiştir. Bu toplantıda, asetik anhidrit maddesini dünyada ilk defa kontrol altına alan ülkelerden birinin Türkiye olduğu belirtilmiştir. Bu itibarla, 2000 yılı içerisinde gerçekleştirilecek olan gayri resmi toplantının, asetik anhidrit maddesi kaçakçılığı ile mücadelede deneyim sahibi olan Türkiye'de yapılması kararlaştırılmıştır.

Eroin imalinde temel üretim maddesi olan asetik anhidrit, İngiltere, ABD, Almanya, Fransa, Rusya, Çin, ve Hindistan gibi ülkelerde üretilmekte ve büyük miktarlarda kaçağa kaymaktadır.[15] Asetik anhidrit kaçakçılığı, Avrupa ülkelerinden uyuşturucu üretimi yapılan Güneybatı Asya bölgesine, Balkan ve Kuzey Karadeniz Rotaları kullanılmak suretiyle, eroin trafiğine göre ters yönde bir rota takip etmektedir.

Türkiye'de 1999 yılı içerisinde yapılan yakalamalar incelendiğinde ele geçirilen asetik anhidrit maddesinin çoğunlukla Romanya'dan getirildiği, fakat bir çok olayda maddenin asıl menşeinin tespit edilemediği, ancak 1999 yılında gerçekleştirilen iki olayda orijinal varillerinde ele geçirilen asetik anhidrit maddesinin Hollanda etiketli olduğu görülmüştür.

Türkiye'de ele geçirilen kimyasal maddelerin kaynağını tespite yönelik çalışmalar, bu maddelerin Batı Avrupa ülkelerinde üretildiğini açığa çıkartmıştır. Soruşturmalar göstermiştir ki, ülkemize sokulmaya çalışılan kimyasal maddeler söz konusu üretici ülkelerden doğrudan olarak temin edilmeden, yurtdışında faaliyet gösteren aracı bazı yabancı firmalar kanalıyla yasadışı kullanıma kaymaktadır. Bu iş için eroin trafiğinde olduğu gibi özellikle kimyasallar konusunda da gerekli yasal kontrol mekanizmalarını kuramamış Doğu Avrupa ülkelerinin üs olarak kullanıldığı bilgisi elde edilmiştir. Ayrıca, kontrollü teslimat uygulamalarının yaygınlaşmasıyla birlikte, ülkemize sokulan asetik anhidrit maddesinin hangi ülkelere götürüldüğünün tespiti mümkün olacaktır. Uyuşturucu madde ile mücadelenin, üretimden kullanıma kadar tüm safhalarıyla bir bütün olarak ele alınması gerektiği açıktır. Uyuşturucu madde kaçakçılığını önlemeye yönelik mücadelede ağırlık verilmesi gereken husus, 1988 tarihli "Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi" ile de öngörülen,

15 Aynı.

başta asetik anhidrit olmak üzere bazı kimyasal maddelerin yasadışı ticareti ve dolaşımını sıkı bir şekilde kontrol etmek suretiyle, yasadışı uyuşturucu madde üretiminde kullanılmasını önlemeye çalışmaktır. Ancak dünya üzerinde her yıl büyük oranda uyuşturucu ve uyuşturucu imalinde kullanılan kimyasal madde yakalaması gerçekleşiyor olması, bu maddelerin üretim, satış ve kaçağa kaymasının kontrolüne yönelik çalışmaların ne kadar yeterli olduğunu sorgulamamız gereğini de ortaya çıkarmaktadır. INCB her yıl uyuşturucu ve psikotrop madde yapımında sıklıkla kullanılan kimyasal maddelere ilişkin bilgileri birçok ülkeden "D Formu'yla" istemektedir. Ancak 1998'de bu formun gönderildiği 210 ülkeden ancak 104'ü (yaklaşık %50'si) gerekli bilgileri INCB'ye ulaştırmıştır. Ayrıca INCB, yapılacak narkotik analiz ve değerlendirmeleri için gerekli olan bu bilgileri dünyanın en büyük kimyasal madde üretim bölgelerinden olan AB'nin, kendisine üye ülkeler adına, kendisine göndermediğini üzülerek belirtmektedir.[16]

Kabul etmeliyiz ki; "Eroin üretimi ve kaçakçılığı, ancak *asetik anhidrit maddesinin üretim ve ticaretinin sıkı* kontrole tabi tutulmasıyla başarıya ulaşacaktır."

1b.Asetik Anhidriti Kaçağa Kaydırma Yolları

Kimyasal maddelerin kontrolü ile ilgili kanun ve düzenlemelerin yetersizliğinden faydalanan kaçakçılar, aşağıdaki yöntemleri kullanarak asetik anhidrit maddesini yasadışı kullanıma kaydırmaktadırlar:

i) Asetik anhidrit yerli üreticiler tarafından yasadışı kullanıma kaydırılır. Bunun gerçekleştirilebilmesi için, üretici firma, denetim eksikliğinden de faydalanarak üretimde kullanacağından fazla asetik anhidrit alır.

ii) Asetik anhidrit, herhangi bir ülkeye yasal yollardan, resmi ithal izniyle getirildikten sonra yasadışı kullanıma kaydırılır ve eroin imal eden ülkelere kaçırılır. Bu durum sınır kontrollerinin zayıf olması, asetik anhidritin ticaret ve ithalini gerçekleştirecek kuruluşlara üretici ve kanal ülkeler tarafından yetki verilirken bu maddenin yasal kullanımını temin konusunda yeterli hassasiyetin gösterilmemesi ve ithalatçı ülkenin ithal edilen maddenin nerelerde kullanıldığını yeterince iyi takip etmemesinden kaynaklanmaktadır.

iii) Asetik anhidrit, üretici ülkeler tarafından ekonomik nedenlerle hiçbir kontrol mekanizması olmayan ülkelere gönderilmekte, buradan yapılan dağıtımla yasadışı eroin imaline kaymaktadır. Bu maddelerin yasal kullanımının takibi konusunda sıkı düzenlemelerin olmadığı ülkeler, bu tür bir ihracata istekli davranmaktadırlar.

1c.Asetik Anhidrit, 1988 Sözleşmesinin II. Tablo – sundan I. Tablosuna Neden Aktarılmalıdır?

1988 Sözleşmesinin 12. maddesinin 4. fıkrasında bir maddenin INCB tarafından kontrol altına alınması için şu şartların oluşması gerektiği belirtilmektedir:

a)Söz konusu maddenin bir uyuşturucu veya psikotrop maddenin yasadışı imalinde sık olarak kullanılması,

b)Bir uyuşturucu veya psikotrop maddenin yasadışı imalinin hacim ve boyutunun uluslararası kontrolü gerektirecek toplumu tehdit eden ciddi sağlık problemleri veya topluma olumsuz yönde tesir eden sorunlara sebep olması gerekir.

Kurul, söz konusu maddenin hem yasal, hem de yasadışı imalatta kullanımıyla ilgili I. veya II. Tabloya dahil edilmesinin muhtemel etkilerini içeren bir değerlendirmeyi, varsa izleme tedbir önerileriyle beraber, komisyona iletecektir.

Bu konuda uyuşturucu maddelerin yasadışı imalâtının yapıldığı bölgelere yakın bulunan, BAE, Türkiye, Cayman Adaları, Kolombiya, Arjantin, Kostarika, Srilanka, Suudi Arabistan, Brezilya, Peru, Güney Afrika, Filipinler, Moldova ve Ürdün gibi ülkeler, asetik anhidrit ve kokain yapımında kullanılan potasyum permanganat da dahil olmak üzere, 1988 Sözleşmesinin II. Tablosunda yer alan bütün maddeler için ön bildirimde bulunulması hususunda INCB nezdinde girişimde bulunmuşlardır. Bu ülkelerin çoğu, 1988 Sözleşmesinin II. Tablosunda yer alan asetik anhidrit maddesinin, 1988 Sözleşmesinin I. Tablosuna dahil edilmesini istemektedirler.

Özetlemek gerekirse asetik anhidrit maddesi, eroinin yasadışı imalinde kullanılması zorunlu bir ara maddedir. Bu maddenin kaçağa kaymak suretiyle eroin imalatında kullanılması daha çok Orta ve Güneybatı Asya ülkelerinde gerçekleşse de, asetik anhidritin kolay arzı ve caydırıcı olmayan denetimi dikkate alındığında, yasadışı kullanımının diğer bölgelere de yayılacağı görülmektedir. INCB'nin 1998 yılında yayımlamış olduğu raporda belirtildiği gibi, asetik anhidrit yakalama bildirimleri tek bölgeyle yani Doğu ve Batı Asya ile sınırlı görülmekte, ancak kaçağa kayma sorununun

16 INCB, **Tecnical Report**, E-INCB, No:1998-4, 1998.

özellikle metot ve rotaları dikkate alındığında, uluslararası boyutta olduğu anlaşılmaktadır. Dünya genelinde, bilinen asetik anhidrit üretiminin çoğu AB ülkeleri, Rusya, Hindistan ve Çin'de yapılmaktadır.[17]

1d. Kaçağa Kaymasını Önleme Konusunda Türkiye'nin Önerileri

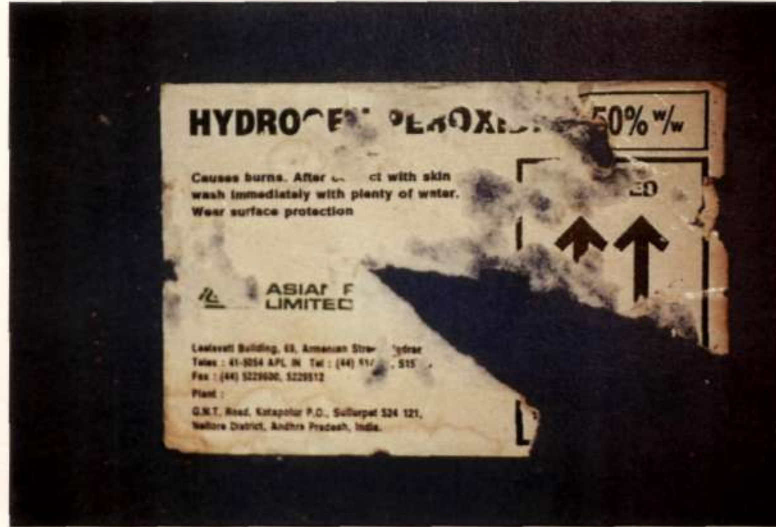
i) Türkiye, asetik anhidrit maddesinin, ilgili ülkelerce sıkı kontrolünün, bu maddenin kaçakçılara arzını ve yasadışı olarak imal edilen ve dünyanın ve özellikle Avrupa ülkelerinin kullanım açısından en büyük problemi olarak karşımıza çıkan eroin üretimini ve dolayısıyla miktarını azaltacağı kanaatindedir.

ii) Haşhaş ekimi ve afyon üretiminde olduğu gibi, kimyasal maddelerin özellikle asetik anhidrit maddesinin dünya genelindeki kullanım alanları ve ihtiyaç miktarı tespit edilmeli, gerekirse ihtiyaç fazlası üretim kısıtlanmalıdır.

iii) Asetik anhidrit ve potasyum permanganat gibi maddeler, tıpkı Tablo I'de bulunan maddeler gibi uyuşturucu imalinde hayati öneme sahip olduklarından, Tablo I için uygulanan belirli miktarlar üzerindeki siparişlerde, mal teslim edilmeden önce siparişi veren firma hakkında ilgili ülke tarafından gerekli araştırmanın yapılmasını sağlayan ön bildirim sistemi Tablo II'deki maddeler içinde uygulanmalıdır.

iv) Üretici firma, kimyasal maddenin son ulaşım yerine kadar sevkıyatından sorumlu olmalıdır.

v) Asetik anhidrit maddesi kaçakçılığında, tıpkı uyuşturucuda olduğu gibi güvenli sayılan ve kimyasalların kontrolünde gerekli yasal düzenlemeyi yapmamış olan ülkeler depo olarak kullanılmakta, buradan üretim bölgelerine sevk edilmektedir. Bu sebeple özellikle güzergah üzerinde bulunan ülkelerin gerekli yasal tedbirleri almaları sağlanmalıdır. Zira, özellikle bu ülkelerde ortaya çıkan denetim eksikliği, bizzat Türkiye üzerinden kaçak asetik anhidrit partileri gönderilmesine yol açmaktadır.

17 Bkz: Department of State, **a.g.k.** ve INCB, **a.g.k.**

II- TÜRKİYE'NİN UYUŞTURUCU MADDE KAÇAKÇILIĞI İLE MÜCADELESİ

A- Geçmişten Günümüze Uyuşturucu Maddeler ve Kaçakçılığı

1-Tarihsel Gelişimi

Günümüze kadar gelen kayıtlar, M.Ö. 4000'li yıllarda Aşağı Mezopotamya bölgesinde yaşayan Sümerlerin haşhaş ve kenevir yetiştirdiklerini, bu bitkilerden elde ettikleri maddeleri de ilaç olarak kullandıklarını, ayrıca bu bitkinin eski çağlarda Avrupa'da da bilindiğini göstermektedir.

Birçok uygarlık tarafından duvar kabartmalarında, çömleklerdeki motiflerde dahi kullanılacak kadar günlük hayata yerleşen bu bitkilerin önceleri, verdiği etkiden dolayı tıbbi amaçlarla ve dinsel ayinlerde kullanıldığı bilinmektedir. Nitekim eski Türk inançlarından Şamanizm'de din adamları (Şamanlar) hallüsinasyon yaratmak ve hipnotize etmek için bazı bitkilerden yararlanmaktaydılar.

Birçok medeniyetin aşina olduğu haşhaş ve kenevir bitkisi, medeniyetlerin beşiği olan Anadolu'da da bilinmekte ve uyuşturucu niteliği dışında, ekonomik değerinin yüksek olması sebebiyle bu bitkinin üretimi yapılmakta idi. Osmanlı devletinin hükümranlığı süresince zaman zaman esrar ve afyon kullanımının yaygınlaştığı, hatta bunun önüne geçmek için padişah fermanlarıyla yasaklar getirildiği, kayıtlardan anlaşılmaktadır.

Tıp alanında kullanılırlığını arttırma yönünde yapılan araştırmalar neticesinde, 1805'de Alman farmakolog Friedch Wilhelm SERTUSNER'in morfini, morfinin yaptığı bağımlılığı tedavi amacıyla 1898 yılında Almanya'nın BAYER fabrikaları kimyacısı Heinhrich DRESER'in de eroini bulması, uyuşturucu madde kullanımına yeni bir boyut getirmiştir.[18]

Türkiye, eroin maddesi ile 1930'lu yıllarda tanışmış ancak Mustafa Kemal Atatürk başkanlığında toplanan Bakanlar Kurulu, bu madde ile ilgili yasal düzenlemelerin derhal yapılmasını sağlamıştır. Türk Ceza Kanunu'nda bu suç için idam cezası öngörülmüş ve maddenin imalinde kullanılan asetik anhidrit maddesinin ithali yasaklanmıştır. Dünyaya baktığımızda ise, 19.02.1925'de Cenevre Anlaşması çerçevesinde, afyon kontrolünü amaçlayan ve devamlılık arz eden bir "Merkez Komitesi"nin kurulduğunu, ancak 1953 yılında 50'ye yakın ülkenin eroin imalini ülke sınırlarında durdurma kararı aldığını görmekteyiz.

Uyuşturucu madde kaçakçılığı, eroin ve diğer uyuşturucu maddelere uygulanan denetimi aşma ve elde edilen büyük rantı arttırma gibi istekler doğrultusunda uluslararası alana kayarak, sınıraşan örgütlü bir suç olarak kendini göstermiştir. Hükümetler bu suçla yaptıkları ulusal mücadelenin yetersiz kaldığını anlayarak bu alanda uluslararası işbirliği ve yardımlaşmanın arttırılmasını hedef alan birçok ikili ve çok taraflı anlaşma imzalamışlardır. Bu alanda daha etkin mücadelenin sağlanması için, irtibat görevlileri müessesesi tesis edilmiştir.

2-Avrupa'da Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı

Özellikle 1960'lı yılların sonlarında, uyuşturucu madde kaçakçılarının merkezi konumunda olan Lübnan'da kaçakçılığı organize eden bazı etnik gruplar, Fransa'nın Marsilya şehrinde kurdukları laboratuvarlarda Türkiye'de yasal olarak ekimi yapılan haşhaştan yasadışı yollarla elde ettikleri baz morfini eroine dönüştürerek, bu eroini Avrupa ve Amerika'da pazarlamışlardır. Bu nedenle sınır aşan örgütlü bir suç olarak kabul ettiğimiz uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadeledeki hassasiyetimizi ortaya koymak bakımından, yüzyıllardan beri ülkemizde ekonomik olarak yapılan geleneksel haşhaş ekimi bir süre yasaklanarak, gereken kontrol sisteminin kurulmasından sonra 1974'de kontrollü ekime müsaade edilmiştir.

Kendilerine yeni pazarlar arayan Korsikalı ve Sicilyalı gruplar, üretici ülke olarak ön plana çıkan Afganistan ve Pakistan'a yönelmişlerdir. Özellikle Pakistan'ın Afganistan sınırında yaşayan Peştuların denetiminde bulunan bölgenin, merkezi hükümetlerin denetiminden uzak olması ve bu bölgede haşhaşın yıllardır yetiştirilen geleneksel bir bitki olması, pazarın bu bölgeye kaymasında önemli bir rol oynamıştır. 1950 ile 1970'li yıllar arasında bu bölgeden elde edilen afyon ve eroin, 1955 yılında ülkedeki haşhaş üretimini ve afyon kullanımını yasaklayan ve az sayılamayacak bir bağımlı nüfusuna sahip İran'ın ihtiyacını karşılamaya ancak yettiği için, dünya uyuşturucu piyasasında 1970'li yıllara kadar dikkat çekmemiştir.

18 Martin BOOTH, **"Haşhaştan Eroine"**

1970'li yıllarda, Türkiye'deki haşhaş ekim yasağı sonrasında Avrupa tüketim pazarının hammadde arayışı ve İran'ın 1969 yılında ülkedeki kullanımı karşılayacak kadar ekimi serbest bırakması, Güneydoğu Asya üretim bölgesini pazar arayışına itmiş ve bugünkü Güneydoğu Asya-Avrupa eroin trafiği şekillenmiştir.

Ancak 1972 yılında Fransız polisi tarafından gerçekleştirilen Frank Operasyonu ile Marsilya'daki laboratuvarların ortadan kaldırılmasıyla, Güneydoğu Asya üretim bölgesi bir müddet dünya uyuşturucu pazarındaki önemini kaybetmiştir.

Bu alanda yaşanan boşluğu ise, Altın Üçgen bölgesi doldurmuş, Güneydoğu Asya menşeli eroinleriyle dünya eroin piyasasına, Çiniler hakim olmuştur. 1980'lerin Altın Hilal ile Altın Üçgen bölgesi karşılaştırıldığında, dünya afyon üretiminin %70'i Altın Üçgende, geri kalanı ise Altın Hilal ve Ortadoğu'da olduğu görülmektedir. Ancak bu durum, zaman içinde Altın Hilal bölgesinin lehine olarak değişmiştir. 1998 BM raporlarına göre bu günkü afyonun % 70'i Afganistan ve Pakistan bölgesinde, geriye kalan %30'u ise üretimi gittikçe arttıran Güney Amerika ve Altın Üçgen bölgesinde üretilmektedir.[19]

3-Türkiye'de Haşhaş Ekiminin Tarihçesi

Geleneksel olarak yüzyıllardan beri haşhaş ekimi yapılmakta, ekonomik değeri yüksek olan bu bitkiden elde edilen yağ, küspe, yaprak ve tohumlar, günlük yaşamda kullanılmaktadır. Ancak 1960'lı yılların sonunda, Avrupa'daki eroinin Türk afyonundan yapıldığı konusundaki iddialar üzerine, bu bitkinin ekimi 1971 yılında bu konudaki hassasiyetimizi göstermek amacıyla yasaklanmış, 1974 yılından sonra gerekli kontrol sisteminin kurulmasının ardından kapsüllerin çizimi yapılmadan, Bakanlar Kurulunca belirlenecek bölgelerde, lisanslı olarak ekimine müsaade edilmiştir. Türkiye'de gerçekleştirilen yasal haşhaş üretimi kesinlikle kaçağa kaymamaktadır.[20]

B- Uyuşturucu Kaçakçılığı ile Mücadelede Benimsenen Politikalar ve Mücadeleci Kuruluşlar

1-Mücadele Politikamız:

- Uyuşturucu madde kaçakçılığı, bir insanlık suçudur.

- Organize suç örgütlerinin önemli finans kaynaklarından birisi de uyuşturucu madde kaçakçılığıdır.

- Uyuşturucu madde suçlarına karşı etkin strateji geliştirmeli, bilim ve teknolojinin sunduğu imkanlar sonuna kadar kullanılmalıdır.

- Uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede görev alan Personelin eğitim ve gelişimine önem verilerek, mücadelede bilimsel ve gelişime açık bir yapı oluşturulmalıdır.

- Bu alanda uluslararası işbirliği[20] artarak devam etmelidir.

- Sürdürülen mücadele, uyuşturucunun arz, talep ve rehabilitasyon safhalarının tümünü, aynı oranda kapsayacak şekilde olmalıdır.

Ülkemiz uyuşturucu ile mücadeleyi, üretim-tüketim ve yasadışı ticaret alanlarını kapsayan çok yönlü bir mücadele olarak görmektedir. Bu yönde göstermiş olduğu çabalarda, akılcılıktan ödün vermemektedir. Bu mücadelede, uyuşturucu kaçakçılığı yapan kişilerin dil, din ve ırk özelliklerine bakılmaksızın, toplum barışına yönelen bu ciddi tehditler, yasaların vermiş olduğu her türlü yetki kullanılarak minimuma indirilmeye çalışılmaktadır. Ayrıca Türkiye, bu şekilde elde edilen karaparanın aklanmasının önlenmesine yönelik ulusal ve uluslararası düzeyde tedbirler almakta, finansman biliminin ilkelerinden olan "parayı izle, gerçeğe ulaş" mantığı doğrultusunda, sıkı bir denetim ve gözetim sistemi uygulamak suretiyle mücadele faaliyetlerine proaktif bir yapı kazandırmaktadır.

Tüm insanlık için ciddi bir tehdit oluşturan uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede, hiçbir ülke tek başına başarıya ulaşamaz. Bunun bilincinde olan Türkiye, sınır aşan örgütlü suç çetelerine karşı tüm ülkelerin güçlerini birleştirmeleri gerektiğine inanmaktadır.

19 Martin BOOTH, **"Haşhaştan Eroine"**
20 INCB, **Annual Report**, 1999

2-Mücadeleci Kuruluşlar

Uyuşturucu madde kaçakçılığı ile yapılan mücadelede sorumlu kuruluşlar;

- İçişleri Bakanlığı,
- Dışişleri Bakanlığı,
- Maliye Bakanlığı,
- Sağlık Bakanlığı,
- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve
- Gümrük Müsteşarlığı'dır.

Türkiye'de uyuşturucu madde kaçakçılığına karşı kararlılıkla sürdürülen mücadelenin ana operasyonel organı İçişleri Bakanlığı'na bağlı olan, Emniyet Genel Müdürlüğü **Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı**'dır.

İçişleri Bakanlığına bağlı diğer bir birim olan Jandarma Genel Komutanlığı, kırsal bölgelerdeki, Sahil Güvenlik Komutanlığı ise ülke kara sularındaki kaçakçılığı önlenmekle görevlidir. Gümrük sahalarında ise Gümrük Müsteşarlığı birimleri görev yapmaktadır.

Uyuşturucu ve psikotrop maddelerin imalinde kullanılan bitkilerin kontrollü ekimi, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın sorumluluğundadır. Dışişleri Bakanlığı operasyonel birimlerin diğer ülke operasyonel birimleriyle ve uluslararası kuruluşlarla koordinasyonunu sağlar. Maliye Bakanlığı ise bünyesinde bulunan Mali Suçları Araştırma Kurulu vasıtasıyla uyuşturucudan elde edilen gelirlerin araştırılmasından sorumludur. Diğer bir sorumlu kuruluş olan Sağlık Bakanlığı da uyuşturucu ve psikotrop maddelerin tıbbi nedenlerle kullanım, ithal ve ihracının kontrolünü sağlamakla ve bağımlıların tedavisi ile görevlidir.

C- Uyuşturucu Kaçakçılığı ile Mücadele Çerçevesinde Alınan Önlemler

1- Uyuşturucu Kaçakçılığı ile Mücadele Yöntemlerimiz

Uyuşturucu kaçakçılığı ile mücadelede, mücadeleci birimlerin gelişen teknolojiyi ve bununla bağlantılı suçlarda meydana gelen çeşitliliği sürekli takip etmesi ve kendini geliştirmesi gerekliliği kabul edilen bir gerçektir. Bu bağlamda uyuşturucu kaçakçılığı ile mücadele tekniklerinin gerek uyuşturucu maddenin cinsine gerekse suç işleyen sanıkların suç işleyiş tarzına ve sanıkların özelliklerine göre değişiklik gösterdiğini belirtmek gerekmektedir. Şöyle ki, uyuşturucu kaçakçılarının bir kısmının karmaşık bir organize yapı dahilinde bu işi taşıyıcılar, temin ediciler, dağıtıcılar gibi görevleri üstlenip sektörleştirerek yürüttükleri ve uluslararası alanda kaçakçılık yaptıkları, bir kısmının ise çevresel faktörlerden etkilenerek biraz daha sokak satıcılığı gibi basit oluşumlar içinde bu işi yaptıklarını söylemek mümkündür.

Kaçakçıların kendi aralarındaki bu doğal yapılanma karşısında mücadele teknikleri de değişmekte ve sürekli olarak yenilenmesi sağlanmaktadır.

Türk polisi olarak, mücadele tekniklerimiz;

İhbarların değerlendirilmesi.

Kullanıcı durumundaki kişilerin takibi sonucu, sokak satıcılarına, oradan da dağıtıcılara ulaşılması.

Karapara aklama şüphesi uyandıran faaliyetlerin takibi sonucu paranın asıl kaynağına inilerek kaçakçılık faaliyetlerinin aydınlatılması.

Uyuşturucu kaçakçılığından sabıkası bulunan veya bu tür suç organizasyonlarıyla bağlantısı olduğu anlaşılan kişilerin faaliyetlerinin, yasaya uygun olarak izlenmesiyle, derlenen bilgilerin tasnif edilip, muhtemel bir operasyonda yararlanılmak üzere analize tabi tutulması.

Uluslararası işbirliği faaliyetlerinden elde edilen bilgilerin değerlendirilmesi.

Bu tekniklerle elde edilen bilgilerin operasyona dönüştürülmesi safhasında ise 1996 yılında yürürlüğe giren "Karaparanın Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanun" kapsamında uygulanmaya başlayan kontrollü teslimat yöntemi bundan sonraki çalışma yöntemlerimizde önemli bir yer tutacaktır. Çünkü klasik polisiye yöntemlerle, organize olmuş uyuşturucu kaçakçılığı şebekelerinin tamamen çökertilmesi imkansızdır.

Örgütlü bir suç olan uyuşturucu madde kaçakçılığında amaç, uyuşturucu maddeyi ele geçirmek olmamalıdır. Sivrisinekleri tek tek öldürmek yerine, bataklığın kurutulmasına çalışmak gereklidir. Dolayısı ile uyuşturucu suçuyla mücadelede önemli olan, organizasyonların tespit edilerek çökertilmesidir.

Özellikle karapara aklanmasının suç sayılması, kontrollü teslimat yönteminin uygulanmaya başlaması ve 1999 yılında örgütlü suçlarla mücadele amacıyla çıkarılan kanunun öngördüğü polisiye tekniklerin kullanılmaya başlanması ile birlikte, uyuşturucu kaçakçılığı organizasyonlarının çökertilmesi hız ve etkinlik kazanmıştır.

III- 1999 YILI UYUŞTURUCU MADDE KAÇAKÇILIĞI OLAYLARI DEĞERLENDİRMESİ*

Uyuşturucu kaçakçılığını her şeyden önce bir insanlık suçu kabul eden Türkiye, uyuşturucu kaçakçılığı ile mücadelesini yıllardır kesintisiz olarak devam ettirmektedir. 1999 yılı içerisinde de bu mücadele devam etmiş ve önemli yakalamalar gerçekleştirilmiştir. Uyuşturucu kaçakçılığı ile mücadelenin son iki yılı şu şekilde özetlenebilir:

1998 yılında 2737 uyuşturucu madde kaçakçılığı olayında 6121 sanık, toplam 10 ton 735 kg uyuşturucu madde, 8 ton 611 kg asetik anhidrit maddesi ve 734743 adet sentetik ecza ele geçirilmiştir.

1999 yılında ise 2857 uyuşturucu madde kaçakçılığı olayında 6209 şahıs hakkında yasal işlem yapılmıştır. Bu olaylarda 5458 kg esrar, 2249 kg eroin, 288 kg baz morfin, 234 kg afyon 13 kg kokain, 26296 kg asetik anhidrit maddeleri ele geçirilmiştir **(Bkz. İstatistikler, Şekil-1)**.

1998 ve 1999 yıllarında, önceki yıllarda olduğu gibi, uluslararası işbirliği yapılmak suretiyle diğer ülkelerle müşterek operasyon ve çalışmalar gerçekleştirilmiştir;

Özellikle İspanya, Bulgaristan, Hollanda, İngiltere, Almanya, Belçika, Suudi Arabistan, Rusya Federasyonu ve ABD ile yapılan ortak çalışmalarda önemli miktarlarda uyuşturucu madde ele geçirilmiştir **(Bkz. Bölüm III/B.1)**.

A-Madde Türüne Göre Mücadele

1-Esrar Grubu Maddeler ile Mücadele

Türkiye münferit bazı olaylar dışında, esrar maddesi açısından kullanım bölgelerine yönelik kaçakçılığa sahne olmamaktadır. Bunun en önemli sebebi ülkemizde yetişen kenevir bitkisinin, dünyada özellikle sıcak bölgelerde yetişen kenevire oranla daha az THC (Tetra Hidro Canabinol) içermesinden dolayı, Avrupa uyuşturucu pazarında rağbet görmemesidir.

Ancak Türkiye'de esrar kullanımının diğer uyuşturuculara kıyasla daha yaygın olması, Türkiye açısından önemli bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır.

Her ne kadar istatistiki verilerde çok yüksek bir kullanıcı kitlesi görülmese de, özellikle kırsal bölgeleri kapsayan bağımlılık üzerine bir araştırmanın yapılamaması ve kırsal bölgelerde kolluk görevini yürüten Jandarma teşkilatınca bağımlılık istatistiklerinin tutulmaması[21] ülkemizdeki esrar kullanım boyutlarının ve ülke insanımıza yaptığı tahribat derecesinin tam olarak bilinmemesine yol açmaktadır.

1999 yılı içerisinde Jandarma Genel Komutanlığı koordinesinde Emniyet Genel Müdürlüğü, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölüm Başkanlığının katılımı ile, diğer illere oranla esrar bağımlılığının yüksek olduğu ve yasal kenevir ekiminin yapıldığı İzmir, Şanlıurfa, Samsun ve Kastamonu'da bölge illerden de katılım sağlanarak, kenevir hakkında bilgilendirme seminerleri düzenlenmiştir.

Seminerlerde esrar kaçakçılığı ile mücadelenin en ekonomik ve etkili yolunun kaçak kenevir ekimi ile mücadele olacağı vurgulanarak, kurumlar arası koordinasyonda yaşanan sorunların çözümünde önemli adımlar atılmıştır.

Yine bu seminerlerde, kolluk kuvvetleri ve yargı arasında, kaçak kenevir ekimi ve esrar kaçakçılığı hazırlık tahkikat dosyasının nasıl hazırlanması gerektiği konusunda görüş birliğine varılarak bu konuda yaşanan problemler çözümlenmiştir.

Ayrıca bu seminerlerden sonra, Ankara'da yapılan değerlendirme toplantısı sonunda, 2313 sayılı Kanunun (Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun) uygulanmasına ilişkin yönetmelikte değişiklik yapan aşağıdaki kararlar alınmıştır:

i-Kenevir bitkisinin ismi konusunda, kurumlar arasında bir terim birliğine varılmıştır. Hint keneviri tabiri, bu bitkinin sadece bir türünü ifade ettiğinden sadece **"Kenevir"** teriminin kullanılmasının yeterli olacağına karar verilerek, bu karar tüm mücadeleci birimlere iletilmiştir.

ii-2313 sayılı Kanunda, kenevir imhası ile ilgili ödeneğin Jandarma Genel Komutanlığına verilmiş olmasından bahisle, Emniyet Genel Müdürlüğünce ele geçirilen kenevirlerin imhası için yapılacak harcamaların, talep edildiği takdirde bu ödenekten karşılanması gerektiği yönünde karara varılmıştır.

---

* Polis bölgesi yakalamaları değerlendirilmiştir.

21 Jandarma Genel Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı Yayınları, **Kenevir Ekimi ve Esrar Seminerleri**, Ankara:1999.

1999 yılında toplam 44 ilimizde 10 ve daha az esrar kaçakçılığı olayı ortaya çıkartılmıştır. 10'dan fazla esrar kaçakçılığı olayının gerçekleştiği iller ve olay sayıları **Bölüm VI Şekil-4**'de gösterilmiştir. Olay sayıları açısından ilk üç sırayı İzmir, İstanbul ve Adana almaktadır. Bu durum yukarıda da bahsedildiği üzere ülkemizdeki esrar bağımlılığının bir sonucudur. 10 kg'dan fazla esrar maddesinin ele geçirildiği iller, yakalanan esrar maddesi miktarı itibarı ile **Bölüm VI Şekil-5**'de yer almaktadır.

2- Afyon Grubu Uyuşturucu Maddeler ile Mücadele

Türkiye'nin, transit kaçakçılığından en çok etkilendiği uyuşturucu grubu afyon türevleri olarak belirtilen baz morfin ve eroindir. Bu bölümde, 1999 yılı itibariyle afyon grubu maddelerin kaçakçılığındaki durum ve trend incelenmiştir.

Yakalanan miktar açısından bakıldığında 1 tondan fazla eroinin yakalandığı İstanbul'u, 100 kg'ın üzerindeki yakalamalarla, Edirne ve Van takip etmektedir. Yakalamaların daha çok sınır illerimizde yoğunlaşması, ülkemizin eroin kaçakçılığındaki transit konumunu açıkça göstermektedir. (**Bölüm VI Şekil-7-13)**

Dünyanın önde gelen ticaret merkezlerinden biri olan İstanbul, Asya ve Avrupa'yı birbirine bağlayan konumu itibariyle ülkemizdeki uyuşturucu madde kaçakçılığında da merkez olarak kullanılmaya devam etmektedir.

Bununla birlikte **A/II** bölümünde de belirtildiği üzere uyuşturucu kaçakçılığından yüksek kazanç elde etmek isteyen bazı kaçakçı grupları, morfinden eroin elde etme işini ülkemizde yapmak istemektedirler. Bu bağlamda 1999 yılı içerisinde polis bölgesinde 7 eroin imalathanesi ortaya çıkarılarak eroin imalatı büyük ölçüde engellenmiştir. INCB'nin 1999 Yılı Raporunda, Türkiye'nin bu mücadeledeki başarısı ve kararlılığı vurgulanmaktadır.

Son yıllarda uyuşturucu kaçakçılarının, mücadeleci kuruluşların baskısından kaynaklanan yüksek riskle ve az miktarlarda yürüttükleri üretimden vazgeçerek, eroin imalatını kendilerine göre daha az risk taşıyan ülkelere kaydırdıkları görülmektedir.

1999 yılında ülkemizde polis tarafından ele geçirilen eroinin büyük bir kısmının doğu sınırlarımızdan ülkemize sokulduğu; sanık ifadelerinden, paketleme şeklinden ve yapılan fiziki-teknik takibinden anlaşılmıştır.

Ülkemizde meydana gelen afyon kaçakçılığında *dikkati çeken en önemli husus, kaçakçılığın daha çok* İranlı şahıslar tarafından yapılmasıdır. Afyon maddesi ele geçirilen olaylarının **%60'ı** İranlı şahıslar tarafından gerçekleştirilmektedir (**Bölüm VI Şekil-26)**.

3- Sentetik Uyuşturucular ve Kokain Kaçakçılığı ile Mücadele[22]

Türkiye sentetik uyuşturucu açısından en çok captagon ve extacy'den etkilenmektedir. Kaçakçılığı Avrupa'dan Ortadoğu ülkelerine, Türkiye üzerinden yapılan bu maddelerin, extacy başta olmak üzere, genç nüfus tarafından kullanımı gittikçe artmaktadır.

3a.Captagon

Sentetik bir uyuşturucu türüdür. Önceleri Almanya'da yasal olarak üretilen bu maddenin üretimi, suistimalin artması ve uluslararası baskılar nedeniyle durdurulmuştur. Diğer ülkelerde üretimi durdurulmuş olmak ile birlikte yasal olmayan yollardan, yüksek kazanç elde etmek için çeşitli ülkelerde üretilmektedir. Piyasaya captagon ticari adı ile sürülen ve etken madde olarak fenetylline içeren bu uyuşturucunun özellikle Arap ülkelerinde kullanımı yaygındır.

Captagon üretiminde tespit edilen iki aşama vardır: kimyasal (Fenetylline imali) ve fiziksel aşama.

Yapılan araştırmalar göstermiştir ki; yasadışı yollardan Captagon üretimi yapan şahıslar, daha fazla uzmanlık, zaman ve laboratuar malzemesi gerektirdiğinden fenetylline maddesi üretmeyi tercih etmemekte, bunun yerine bu maddeyi doğrudan elde edip, ikinci aşama olan ve çok uzmanlık gerektirmeyen fiziksel aşama devresinden başlamaktadırlar.

Türkiye'de meydana gelen captagon olayları değerlendirilmesi neticesinde bazı Avrupa ülkelerinden temin edilen (Bulgaristan Hollanda, Avusturya, Belçika, Almanya, İngiltere) captagonun kara yolu ile Türkiye'ye, buradan da Arap ülkelerine (Suriye, Ürdün, Lübnan, Kuveyt, Suudi Arabistan) sevk edildikleri tespit edilmiştir.

22 Uyuşturucu madde kaçakçılığı olayları için tutulan istatistiklerde, herhangi bir olayda çeşit olarak birden fazla uyuşturucu madde ele geçirilmesi halinde, olay ve sanık sayıları, mükerrer olmaması için, miktarı daha fazla olan uyuşturucu maddenin hanesine dahil edilmektedir. Örneğin bir olayda: 5 kişinin bulunduğu bir yerde, hem 2 kg. eroin hem de 6 adet uyuşturucu hap ele geçirildiğinde istatistiğe; 1 olay, 5 sanık şeklinde aktarılmaktadır. Bu nedenle sentetik uyuşturucu yakalamalarındaki olay ve sanık sayıları düşüktür.

Captagon kaçakçılığı; bu maddeleri, anılan ülkeler arasında sefer yapan karayolu taşıtlarının zula tabir edilen gizli bölmelerine saklamak suretiyle yapılmaktadır.

Ülkemizde meydana gelen olaylara bakıldığında, yakalamaların yoğun olarak Hatay ilinde meydana geldiği görülmektedir. Bunu sırası ile İstanbul, Edirne, Gaziantep ve Kilis izlemektedir. Yurt dışında yapılan yakalamalar ise genel olarak Suudi Arabistan, Kuveyt ve Bulgaristan'da gerçekleşmektedir.

1999 yılı içerisinde captagonla ilgili 12 olayda, 79 sanık 1 749 305 adet captagon hapla birlikte yakalanmıştır (**Bölüm VI Şekil-21, 22).**

3b.Extacy

Extacy, uyuşturucu olarak ilk defa 1985 yılında Hollanda'da rapor edilmiştir. Kullanımı, 1980'li yıllarda kısmen genç insanlar arasında ev müzik kültürünün yaygınlaşması ile birlikte hızlı bir yükselişe geçmiştir. Diğer bütün uyuşturucu maddelerde olduğu gibi extacy de insan sağlığı açısından tehlikelidir.

Extacy, 3.4 Metilendioksimetamfetamin'in (**MDMA**) yaygın ismidir. Extacy, feniletilaminler sınıfına dahildir ve amfetaminler ve halüsinojenik meskalin maddesinin yapısı ile benzerlik gösteren bir kimyasaldır. **MDMA** tableti alındıktan sonra uyarıcı etkiler hissedilir. Uyuşturucu üreticileri, var olan uyuşturucuların moleküler yapılarını değiştirerek yeni uyuşturucular üretmek ve pazarà yeni maddeler sürmek amacını güderler. Fakat, yeni üretilen bu maddeler de yasak kapsamındadır. Bunlara örnek olarak şu maddeler gösterilebilir:

MDEA: MDMA'dan daha hızlı (2-3 saat) fakat etkisi daha kısa süreli bir maddedir.

MDA: MDMA'dan daha uzun süren (8-12 saat) ve daha güçlü etkileri olan bir maddedir.

DOB: güçlü ve çok uzun süreli hayal gösterici etkileri olan (18-30 saat) bir maddedir.

MDOH: MDA ile benzer etkilere sahip bir maddedir. Fakat etki süresi daha kısadır (3-6 saat). Etkiler geçtiğinde şiddetli bitkinlik ve uyuşukluk hali görülebilir.

Ülkemizde 1999 yılında toplam 18 extacy yakalaması olayı vardır. Bu yakalamalarda toplam 11712 adet hap ele geçirilmiş ve 59 kişi hakkında işlem yapılmıştır. Bu kaçakçılıkla ilgili yakalanan yabancı uyruklu şahıs yoktur **(Bölüm VI Şekil-23, 24)**.

Extacy'nin ülkemizdeki kullanımı tam olarak bilinmemekle birlikte, gelir düzeyi yüksek ve bu tür maddelere karşı belli bir meyli olan kişilerce kullanıldığı tahmin edilmektedir. Yakalamalar incelendiğinde işlem yapılan 68 şahıstan 9'unun kullanıcı olarak kayıtlara geçmiştir. Bu sayının diğer şahıslara oranı %13,2'dir. **(Bölüm VI Şekil-26)**

Extacynin kaçakçılık güzergahı ve şekli, captagon ile çok büyük bir benzerlik göstermektedir. Kısaca özetlemek gerekirse; extacy Avrupa ülkelerinden, genelde karayolu ile araç zulaları içerisinde ülkemize sokulmaktadır. Buradan da güney sınırlarımızdan Ortadoğu ülkelerine sevk edilmektedir.

Piyasada bulunma şekilleri oldukça çeşitlidir. İllegal üreticiler siyah renk hariç olmak üzere her rengin her tonunu kullanmaktadırlar. Üzerlerine ise kendilerine göre çeşitli logolar basmaktadırlar. Logolara örnek olarak; kalp, bumerang, geyik başı, yunus, gülen adam, kuş, araba, boğa başı, batman, fil, av köpeği ve playboy şekilleri verilebilir.

26.11.1996 tarih ve 96/8883 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile girişi kontrollü maddeler arasına alınan extacy'nin, ülkemizde imalatı görülmemiştir.

3c-Kokain

1998 yılında, İçel ilimizde M.V.Silkeborg adlı gemi içerisinde 602 kg 603 gr kokain yakalaması ilk kez Güney Amerika'dan Avrupa'ya yönelik kokain kaçakçılığında Türkiye'nin transit geçiş güzergahı olarak kullanılmaya başlandığını gösterirken, 1999 yılının son günlerinde yine İçel ilinde gerçekleştirilen ve Peru-ABD-Türkiye-İsrail güzergahını takip eden ve kontrollü teslimatla ele geçen 50 kg'lık kokain olayı, Avrupa ve Ortadoğu pazarına yönelik olarak kokain kaçakçılarının yeni alternatif yollar aradıklarının işaretlerini vermektedir.

Bu şekil transit gerçekleştirilen münferit olayların dışında, Türkiye'de kokain kaçakçılığı kullanıma yöneliktir. Bu kullanımın da büyük bölümü İstanbul'da yoğunlaşmaktadır **(Bölüm VI Şekil-14, 15, 34)**.

4- Uyuşturucu İmalatında Kullanılan Kimyasal Maddelerle Mücadele

1998 yılında polis bölgesindeki 7 olayda toplam 8657 kg, 1999 yılında 11 olayda toplam 26296 kg asetik anhidrit maddesi ele geçirilmiştir. Her ne kadar 1999 yılında 1998'e göre bir artış olduğu görülüyorsa da, daha önceki yıllar göz önüne alındığında meydana gelen asetik anhidrit yakalamalarında bir düşüş olmuştur. (**Bölüm VI Şekil-17, 18**).

Kaçakçılar tarafından, Güneybatı Asya'da üretilen uyuşturucuyu, özellikle Kazakistan, Türkmenistan, Özbekistan ve Tacikistan gibi Sovyetler Birliği'nden ayrılarak bağımsızlıklarını kazanan devletler ve Rusya üzerinden Batı Avrupa'ya göndermek için giderek artan bir şekilde kullanılmaya başlanan Kuzey Karadeniz Rotası üzerinde, yeni eroin imalathanelerinin kurulmuş olması ihtimali akla gelmektedir.

B- Uyuşturucu Kaçakçılığı Olayları

1- Uluslararası Müşterek Operasyonlar ve Kontrollü Teslimat Uygulamaları

i)07.04.1999 tarihinde İstanbul'da, Belçika makamlarından alınan bilgiler doğrultusunda gerçekleştirilen operasyonda 45 kg eroin maddesi ele geçirilmiş, olaya karışan 8 şahıs yakalanmıştır.

ii)06.09.1999 tarihinde İçel'de gerçekleştirilen operasyonda; Almanya'dan kargo ile ülkemize gelen kolideki termosun iç muhafaza bölümünde 13 gr eroin ve 1 gr esrar maddesi bulunmuş, olayla ilgili 3'ü Alman uyruklu, 4 şahıs yakalanmıştır.

iii)10.07.1999 tarihinde İstanbul'da, Suudi Arabistan görevlileri ile yapılan bilgi değişimi neticesinde, 4 şahısla birlikte 10 adet captagon yakalanmıştır.

iv)1999 yılı Şubat ayında Romanya ve İngiltere makamlarınca, Romanya'dan Türkiye'ye asetik anhidrit maddesi kaçakçılığı yapılacağı bildirilmiştir. Bunun üzerine, organizasyonun Romanya'dan ülkemize kadar olan faaliyetleri takibine başlanarak ülkemizdeki suç ortaklarının tespiti ve yakalanması amacıyla Ankara DGM C. Başsavcılığı'ndan kontrollü teslimat kararı alınmıştır. Asetik anhidrit maddesini taşıyan Tır aracı, Romanya'dan hareketle Türkiye'ye gelişine kadar Romanya ve Bulgaristan görevlilerince takip edilmiş, Türkiye'de 24.04.1999 tarihinde araca yapılan operasyonda; 2 şahıs 3180 kg asetik anhidrit maddesiyle birlikte yakalanmıştır.

v)28.07.1999 tarihinde Amerikan DAE teşkilatınca; Türkmenistan'a 1.5 kg eroin maddesi sokmak isterken yakalanan Afganistan uyruklu bir kişinin, uyuşturucuyu posta yoluyla ABD'de bir adrese İstanbul üzerinden uçakla gönderecek olduğunun bildirilmiştir. Bunun üzerine Ankara DGM C. Başsavcılığı'ndan kontrollü teslimat kararı alınarak, DEA görevlilerinin paketi İstanbul'daki Konsolosluğa ve daha sonraki bir tarihte ABD'ye götürmeleri sağlanmış ve operasyon sonucu ABD'de bir şahıs yakalanmıştır.

vı)1999 yılı Temmuz ayı içerisinde elde edilen istihbari bilgide; Rusya'nın Noreski limanından hareketle Ro-Ro gemisi ile Samsun Limanına gelecek olan bir tır aracının gizli bölmelerinde büyük miktarlarda uyuşturucu madde getirileceğinin öğrenilmiştir. Bunun üzerine Ankara DGM'den kontrollü teslimat kararı alınmış, ancak Samsun Gümrük Muhafaza Müdürlüğü görevlilerinin aldıkları başka bir bilgi sebebiyle, araca müdahale ettikleri ve 4300 kg maddesi ele geçirdikleri anlaşıldığından, kontrollü teslimat gerçekleştirilememiş, elde edilen bilgilerin değerlendirilerek Rusya makamlarına iletilmesi sonucu, Novorisk Limanı'nda aynı organizasyona ait başka bir tır aracında 2000 kg asetik anhidrit daha elde edilmiştir.

vıı)İstanbul DEA Bürosu ve İstanbul Narkotik Şube Müdürlüğü'nün İran-Türkiye-ABD bağlantılı bir uyuşturucu şebekesi hakkında yaptıkları çalışmalar sırasında sözkonusu şebekenin ABD'ne uyuşturucu madde göndereceği tespit edildiğinden; Ankara DGM'den kontrollü teslimat kararı alınmış ve yapılan operasyonda İran'dan ülkemize ve buradan ABD'ne gönderilecek olan toplam 10,5 kg afyon sakızı maddesi ile birlikte 3 şahıs yakalanmıştır. Bu maddenin bir kısmı, suçun ABD'deki bağlantılarının da tespiti amacıyla DEA görevlileri ile ABD'ne gönderilmiş, bu ülkede yapılan çalışmalar neticesinde, alıcı konumunda olan 1 İran uyruklu şahıs yakalanmıştır.

vııı)1999 yılı Kasım ayı içerisinde DEA Ankara Bürosundan alınan bir bilgide; 17 Kasım 1999 tarihinde, South Carolina Charleston Limanı'nda, bir konteynırda dişli çarklar içerisinde yaklaşık 50 kg kokain maddesi yakalandığı ve konteynırın alıcısının Türkiye'de bir şirket olduğu, ayrıca İsrail irtibat görevlisince de İsrail uyruklu bir şahsın bir Türk vatandaşı ile birlikte 100 kg'lık kokain kaçakçılığı planladığının bildirilmesi üzerine;

Ankara DGM'den alınan kontrollü teslimat kararı ile ABD'de yakalanan kokainin 5 kg'ının Türkiye'ye teslim edilmesi sonucu İçel'de yapılan operasyonda 10 şahıs yakalanmıştır. Kokainin Peru'dan İsrail uyruklu bir şahıs tarafından gönderildiği, alıcılarının ise İsrail'de bulunan İsrail uyruklu şahıslar olduğu soruşturma neticesinde tespit edilmiş, yapılan uluslararası çalışma sonucu Peru'da da 9 kişi yakalanmıştır.

2-Narko Terörizm

Dünya için büyük bir tehdit oluşturan terörizm ve uyuşturucu kaçakçılığı arasında ayrılmaz bir bağ vardır.

Bugün, uyuşturucu kaçakçılığından kazanılan paranın, bütün dünya için ciddi bir tehlike teşkil eden terör örgütleri başta olmak üzere çeşitli organize suç örgütlerinin finansal kaynaklarının büyük bölümünü oluşturduğu ve bu paranın bu terörist örgütlere bağlı kuruluş ve tali şirketler kanalıyla aklandığı bilinen bir gerçektir.

PKK, kurulduğu tarihten 1999 yılına kadar, terörist faaliyetlerine silah ve lojistik destek sağlayabilmek amacıyla, uluslararası yasadışı uyuşturucu kartelleriyle temas kurarak, Orta Doğu, Türkiye ve Avrupa üzerindeki uyuşturucu madde kaçakçılığı faaliyetlerine karıştığı görülmektedir.

PKK terör örgütünün faaliyetlerine başlamasından itibaren yapılan değerlendirme ve analitik çalışmalar neticesinde, değişik türlerde toplam 28 ton 371 kg uyuşturucu madde, 1 ton 80 kg sodyum karbonat ve 22 ton 440 kg asetik anhidrit ele geçirilen 310 uyuşturucu-terör bağlantılı olaya karışan 897 şüpheliden 690'ının PKK'lı terörist olduğu tespit edilmiştir.

1999 yılı için dikkat çeken en önemli husus, örgüte vurulan büyük darbenin PKK bağlantılı uyuşturucu olaylarında da aynı oranda düşüşe yol açmış olduğudur. 1999 yılı içerisinde PKK bağlantılı sadece üç uyuşturucu olayı tespit edilmiştir. Ancak Narko-Terörizm olgusu sadece PKK terör örgütü ile sınırlı değildir. Ülkeyi bölmek veya anayasal düzeni yıkmak isteyen diğer terör örgütleri de finans kaynağı olarak uyuşturucu ticaretine karışmaktadırlar. Nitekim, 1998 yılında 602 kg kokainin ele geçirildiği olayın arkasında, bazı sol terör örgütlerinin olduğu tespit edilmiştir.

C- Yakalanan Sanıklara Göre Uyuşturucu Kaçakçılığı Olayları

1- Sanıkların Suçtaki Rolüne Göre (İçici-Satıcı) Dağılımı

Ülkemizce, daha önceki yıllarda tutulan eroin olayları istatistiklerinde sanık sayılarının kullanıcı ve kaçakçı ayrımı yapılmadan gösterilmesi, eroin kaçakçılığına karışan Türk vatandaşları sayısının gerçek rakamların üzerinde görünmesi gibi bir olumsuzluk meydana getirmiştir. Uluslararası raporlara da yansıyan bu rakamların gerçek seviyelerine indirilmesi, uluslararası düzeyde yapılacak değerlendirme ve analizlerin sağlıklı olması bakımından, büyük önem arz etmektedir **(Bkz. İstatistikler, Şekil- 37)**.

1999 yılı içerisinde meydana gelen 2857 olayda toplam, 6209 sanık yakalanmış bu sanıkların 2682 kişisi uyuşturucu kullanmaktan işlem görmüştür. 361 eroin olayı ile ilgili olarak yakalanan 1046 sanığın 282'si eroin kullanım suçundan işlem görmüştür (**Bölüm VI Şekil-29, 37**).

Bununla birlikte uyuşturucu madde kaçakçılığına karışan sanıklar içinde en önemli payı esrar kaçakçılığı suçu işleyenler almaktadır. Bu durum Türkiye'de esrar bağımlı sayısının arttığını göstermektedir (**Bölüm VI Şekil-27**).

2- Ülkemizde Yakalanan Yabancı Uyruklu Şahıslar

1999 yılında uyuşturucu madde kaçakçılığı suçlarına adı karışan yabancı ülke vatandaşları içinde en büyük payı İran (215), Ukrayna (13), Nijerya (12), Yugoslavya (12), Romanya (12), Tanzanya (11), Afganistan (10) ve Rusya Federasyonu (7) uyruklular almaktadır. Ülkemizde uyuşturucu suçuna karışan İran uyruklu şahısların özellikle eroin olaylarında her geçen yıl biraz daha arttığı dikkat çekmektedir **(Bölüm VI Şekil-25, 26)**.

Tablonun incelenmesi sonucunda ülkemizde uyuşturucu madde suçuna karışan yabancıların içerisinde Afrika kökenli şahısların önemli bir yer tuttuğu

görülmektedir. Uyuşturucu kaçakçılığında Afrika kökenli şahıslar daha çok kurye olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu itibarla, ilgili ülkelerle aramızda var olan vize antlaşmalarının, yeni koşullara uyumlu hale getirilmesi kaçınılmazdır.

3- Yurtdışında Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı Suçuna Karışan Türk Vatandaşları

Uluslararası kanallardan ulaşan bilgilere göre; 1999 yılında yurtdışında toplam 86 olayda 131 Türk uyruklu şahıs uyuşturucu kaçakçılığı yapmaktan yakalanmış, bu olaylarda toplam 725 kg eroin, 274 kg esrar, 61 kg afyon, 39 kg baz morfin, 81 kg kokain, 2953 kg asetik anhidrit, 20000 adet amfetamin, 7649 adet extacy ve 310 adet muhtelif sentetik uyuşturucu hap ele geçirilmiştir.

Bu şahısların; %54,2'si Almanya'da, % 26,7'si Almanya dışındaki Avrupa birliği ülkelerinde, %6,8'i Doğu Avrupa ülkelerinde, % 12,3'ü ise diğer ülkelerde yakalanmışlardır.

4- Aşırı Doz Neticesi Meydana Gelen Ölüm Olayları

Aşırı doz ölümlerinin trendi son yıllarda artış eğilimi gösterse de, madde bağımlılığının ciddi boyutlarda olduğu ülkelerle karşılaştırılamayacak derecede düşüktür.

1999 yılında polis kayıtlarına giren 9 ölüm olayının 5'i Gaziantep'te, diğerleri de Bursa, İstanbul, Karaman ve Van'da meydana gelmiştir. Ölüm olaylarının tamamı aşırı doz eroin kullanımından kaynaklanmaktadır (**Bölüm VI Şekil 36**).

IV- UYUŞTURUCU KULLANIMI İLE MÜCADELE

A-Uyuşturucu Kullanımının Boyutları

Polis kayıtlarına geçen kullanıcı sayısı, ülkemizdeki uyuşturucu kullanımının boyutu hakkında genel bir görüş vermektedir. Son sekiz yıl içinde hakkında uyuşturucu kullanımından işlem yapılan şahısların sayıları aşağıdaki tabloda görülmektedir:

YILLAR	KULLANICI SAYILARI
1992	802
1993	1068
1994	2189
1995	1721
1996	2570
1997	2314
1998	2544
1999	2682

Uyuşturucu kullanımı suçundan yakalananların sayısının giderek arttığı, buna karşılık henüz önü alınamaz bir boyuta ulaşmadığı görülmektedir.

Polis kayıtlarına geçen uyuşturucu madde kullanıcılarının illere göre dağılımı incelendiğinde, esrar bağımlılığının ülkemizin tüm illerinde görüldüğü, İzmir'de ise, kullanımın daha yoğun olduğu anlaşılmaktadır.

Ülkemizdeki eroin kullanıcılarının %70'i kokain kullanıcılarının ise %97'si İstanbul'da yakalanmışlardır. Bu durum, coğrafi ve demografik açıdan diğer illerimizden ayrılan İstanbul dışında, madde kullanımının ülkemiz açısından ürkütücü boyutlarda olmadığı sonucunu ortaya koymaktadır (**Bölüm VI Şekil-32, 34)**.

Uyuşturucu haplar açısından ise kullanımın İstanbul ili dışında birkaç ilimizde daha yaygın olduğu, ancak bunun bir sonuç çıkarmak için yeterli olmadığı görülmektedir (**Bölüm VI Şekil-35)**.

B- Uyuşturucu Kullanımı ile Mücadele Faaliyetleri

Ülkemizde henüz çok endişe verici boyutlara ulaşmamış durumda olduğu tahmin edilen ancak yüksek bir ivme ile artışı gözlenen uyuşturucu madde kullanımı ve bağımlılığı ile mücadelede, etkinliği artırmak ve soruna ilgili diğer kurum ve kuruluşların da katkısını sağlamak üzere, kurumlar arasında yapılan ortak çalışmalar neticesi, uyuşturucu kullanımı ile mücadele için ilgili birimler arasında eşgüdüm sağlamak, mücadelede ulusal strateji ve politikaları tespit etmek amacıyla bir yapı oluşturulması öngörülmüştür.

Bu amaçla, ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla "Uyuşturucu Madde Kullanımı ile Mücadele Takip Ve Yönlendirme Üst Kurulu" ile "Uyuşturucu Madde Kullanımı ile Mücadele Takip ve Yönlendirme Alt Kurulu" 25.07.1997 tarihinde oluşturulmuştur.

Alt Kurul her ayın son haftasında düzenli olarak toplanmaktadır. Alt Kurul şu ana kadar 34 toplantı gerçekleştirilmiş, bu toplantılarda ana hatları ile;

1.Türkiye'de madde bağımlılığı araştırmasının yapılarak, bu araştırmaya Alt Kurul üyelerinin katkı sağlamaları ve

2.Fahri olarak görev yapacak uzmanlardan oluşan bir Alt Kurul Bilimsel Danışma Komitesi oluşturulması kararlaştırılmıştır.

3.MGK Genel Sekreterliği tarafından oluşturulan, spesifik ve somut hususların dışında, oldukça genel ve kapsayıcı konuları içeren ve Devletin ilgili kurum ve kuruluşlarının ihtiyaç duyabileceği "Genel Mücadele Esasları"nı içeren "Uyuşturucu Madde Kullanımı İle Mücadele, Takip Ve Yönlendirme İçin Politika Belgesi hazırlanarak tüm ülke çapında mücadeleci kuruluşlara gönderilmiştir.

Kurulun 1998 yılı içerisindeki faaliyetlerinde, **Uyuşturucu Madde Kullanımı ile Mücadele, Takip ve Yönlendirme İçin Politika Belgesi** üzerinde çalışmalar yapılmış ve bu belge son haliyle Üst Kurul tarafından kabul edilmiştir. 1998 yılı içerisinde Alt Kurul Bilimsel Danışma Komitesince hazırlanan, **Madde Kötüye Kullanımı ile Mücadele Kanun Tasarısı Taslağı** üzerine çalışmalar yapılmış ve bu taslak metin bakanlıkların görüşüne sunulmuştur.

Alt Kurulun 29.05.1998 tarihinde yapılan 15. Toplantısında ise ilk kez uyuşturucu madde bağımlılığı ile mücadelede görevli kurum personelinin yetiştirilmesi amacıyla eğiticilerin eğitimi projesi hazırlanarak, ilki Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde hayata geçirilmiştir. Daire Başkanlığımız bünyesinde yapılması düşünülen eğiticilerin eğitimi programının ise 2000 yılı içerisinde yapılması için Alt Kurul Bilimsel Danışma Komitesi ile irtibat devam etmektedir.

Yine 1998 yılı içerisinde, Alt Kurulun sekreteryasını yürüten Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Başkanlığınca, uyuşturucu madde bağımlılığı ile mücadele amaçlı 10 bölümlük "Tehlike Kapımızda" isimli bir dizi film yaptırılmıştır.

Alt Kurulun 1999 yılı içerisindeki gündemini, Kurumların eğiticilerin eğitimi ile ilgili faaliyetlerini tamamlamaları ile ilgili çalışmalar ve daha önce yapılması planlanan fakat, hayata geçirilemeyen "Türkiye Madde Bağımlılığı Profili"nin Alt Kurul Bilimsel danışma Kurulu üyelerince yapılması kararlaştırılmış ve hazırlanan proje Alt Kurul görüşüne sunulmuştur. Ancak UNDCP tarafından İstanbul'da yapılmak istenen Uyuşturucu Madde Bağımlılığı Pazar Araştırmasının da bu komite üyelerince yapılması yönünde karar alınması, "Türkiye Madde Bağımlılığı Profili" çalışmasının, UNDCP bünyesinde yapılacak İstanbul Pazar Araştırması çalışmasından sonra yapılmasına karar verilmiştir.

Alt Kurulun 1999 yılı çalışmaları içerisinde ayrıca aşağıdaki kararlar alınarak uygulamaya geçilmiştir:

i)Bilimsel Danışma Komisyonunca, madde bağımlılığı konusunda özel yayın kuruluşlarının dikkat etmeleri gereken hususları içeren bir rapor hazırlanması,

ii) Madde bağımlılığı sorununun yaşanmadığı illerde bilgilendirme toplantı taleplerin en aza indirilmesi ve gereksiz toplantılardan kaçınılması konusunda valiliklerin uyarılması,

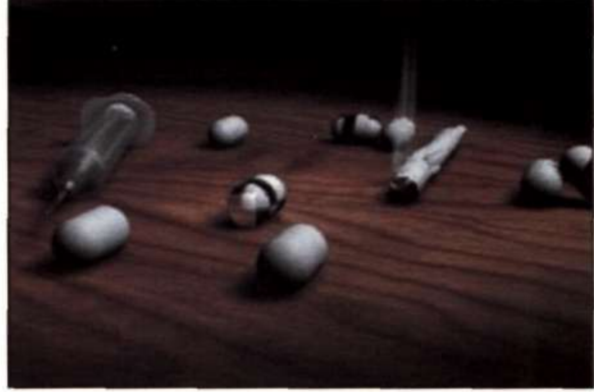
iii) Emniyet Genel Müdürlüğü'nün öncelikli olarak Eğiticilerin Eğitimi Projesini gerçekleştirmesine, Emniyet Genel Müdürlüğü görevlilerinin katılmaları istenilen konferans ve benzeri toplantıların, mülki idare amirlerinin isteği doğrultusunda yapılması yerine, Eğiticilerin Eğitimi Programı gerçekleştirildikten sonra yapılmasının yerinde olacağı,

iv)Tüm valiliklere yazı yazılarak, madde bağımlılığı ile ilgili yapılacak her türlü çalışmanın, Uyuşturucu ile Mücadele Takip ve Yönlendirme Alt Kurulu ile koordineli yapılması,

v)Yıllık çalışma programının hazırlanması çerçevesinde madde bağımlılığı hakkındaki yasa ve Ulusal Politika ve Stratejiler belgesinin revizyonu ile ilgili çalışmaların hızlandırılması ve Eğiticilerin Eğitimi Programının yaygınlaştırılması.

C-Uyuşturucu Kullanım Anketi

Polisin önleyici görevi çerçevesinde, uyuşturucu konusunda, hedef kitle ve risk grubunu oluşturan kişilerin yoğun olarak bulundukları yerlerde, uyuşturucu madde kullanımını engellemek ve sokak satıcıları ile mücadele etmek amacıyla, özellikle büyük şehirlerimizde Narkotik Şube Müdürlükleri bünyesinde **sokak timleri** oluşturulmuştur. Bu timler özellikle, öğrencileri uyuşturucu kullanmaya teşvik eden uyuşturucu tacirlerine karşı faaliyet göstermektedir.

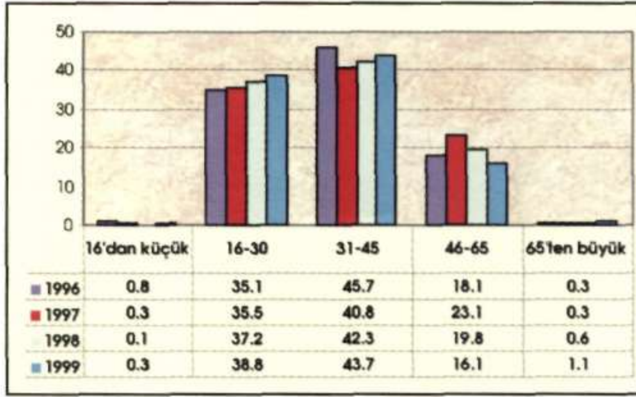

1996 yılında ülkemizdeki uyuşturucu madde bağımlılığının durumunu ortaya koyabilecek veriler derlenmeye çalışılmış, bu yöndeki verilerin yetersiz olması nedeniyle hazırlanan "**Madde Bağımlılığı Soru Formu**" tüm Narkotik birimlerine dağıtılmıştır. Söz konusu soru formunda uyuşturucu madde bağımlısı olan vatandaşlarımızın sosyal, ekonomik, kültürel ve psikolojik durumları ana hatları ile belirlenmeye çalışılmaktadır.

1997 yılında 1335, 1998 yılında 1708, 1999 yılında ise 1633 şahıs üzerinde uygulanan Madde Bağımlılığı Anketi, hali hazırda ülkemizde bağımlılık üzerine yapılan en ciddi ve geniş tabanlı araştırmadır. Anket sonuçlarından çıkan veriler, önleyici polis hizmetleri çerçevesinde birimlerimizin mücadele stratejilerine yön vermektedir.

Aynı veriler, tüketim ile mücadelede diğer birimleri ve kamuoyunu bilgilendirmek ve kendi personelimizin bilgisini artırmak (hizmet içi eğitimler) için, kullanmaktadır.

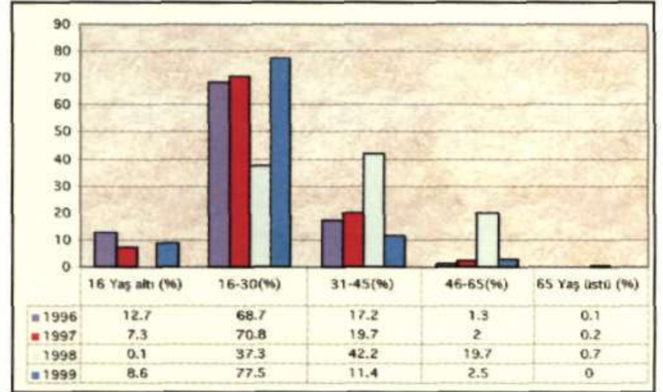
BAĞIMLILIK ANKETİ SONUÇLARI

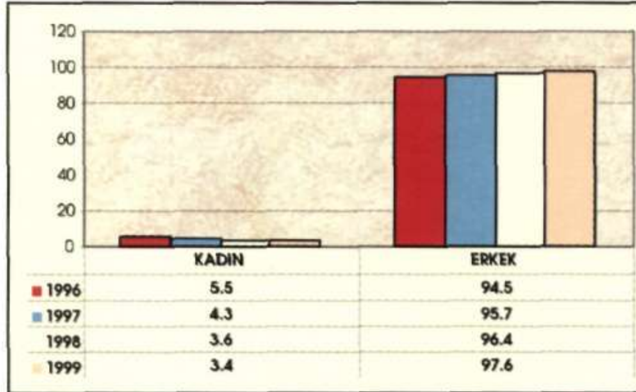
	16'dan küçük	16-30	31-45	46-65	65'ten büyük
1996	0.8	35.1	45.7	18.1	0.3
1997	0.3	35.5	40.8	23.1	0.3
1998	0.1	37.2	42.3	19.8	0.6
1999	0.3	38.8	43.7	16.1	1.1

- BAĞIMLILARIN YAŞ GRUBUNA GÖRE DAĞILIMI

- UYUŞTURUCU MADDE KULLANIMINA BAŞLAMA YAŞI

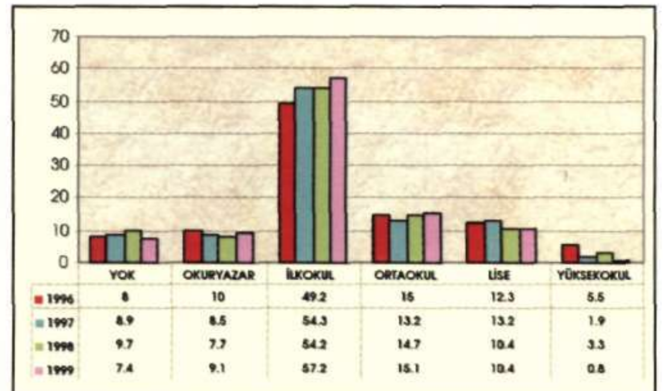
	16 Yaş altı (%)	16-30(%)	31-45(%)	46-65(%)	65 Yaş üstü (%)
1996	12.7	68.7	17.2	1.3	0.1
1997	7.3	70.8	19.7	2	0.2
1998	0.1	37.3	42.2	19.7	0.7
1999	8.6	77.5	11.4	2.5	0

	KADIN	ERKEK
1996	5.5	94.5
1997	4.3	95.7
1998	3.6	96.4
1999	3.4	97.6

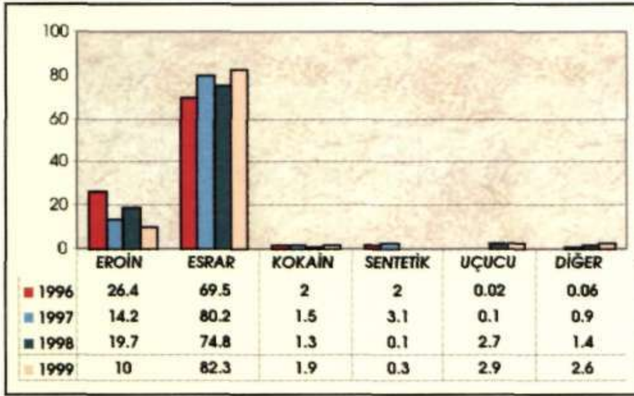
- BAĞIMLILARIN CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI

- BAĞIMLILARIN EĞİTİM DÜZEYİNE GÖRE DAĞILIMI

	YOK	OKURYAZAR	İLKOKUL	ORTAOKUL	LİSE	YÜKSEKOKUL
1996	8	10	49.2	15	12.3	5.5
1997	8.9	8.5	54.3	13.2	13.2	1.9
1998	9.7	7.7	54.2	14.7	10.4	3.3
1999	7.4	9.1	57.2	15.1	10.4	0.8

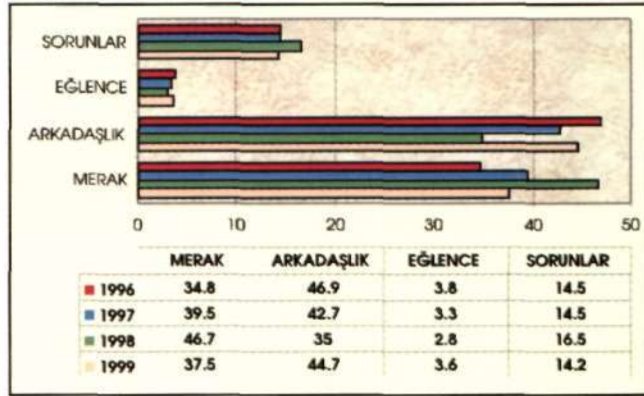
BAĞIMLILIK ANKETİ SONUÇLARI

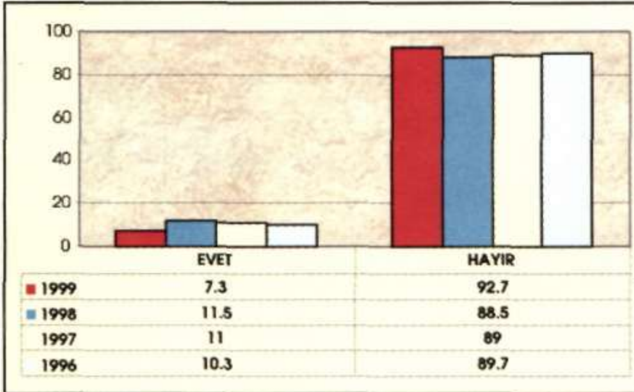
	EROİN	ESRAR	KOKAİN	SENTETİK	UÇUCU	DİĞER
1996	26.4	69.5	2	2	0.02	0.06
1997	14.2	80.2	1.5	3.1	0.1	0.9
1998	19.7	74.8	1.3	0.1	2.7	1.4
1999	10	82.3	1.9	0.3	2.9	2.6

- **BAĞIMLILARIN, KULLANDIKLARI MADDENİN CİNSİNE GÖRE DAĞILIMI**

- **UYUŞTURUCUYA BAŞLAMA NEDENİ**

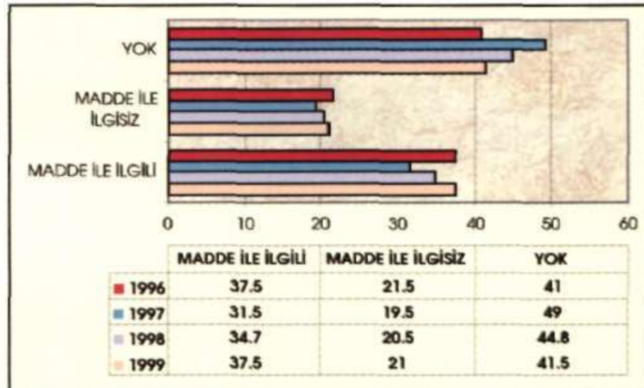
	MERAK	ARKADAŞLIK	EĞLENCE	SORUNLAR
1996	34.8	46.9	3.8	14.5
1997	39.5	42.7	3.3	14.5
1998	46.7	35	2.8	16.5
1999	37.5	44.7	3.6	14.2

	EVET	HAYIR
1999	7.3	92.7
1998	11.5	88.5
1997	11	89
1996	10.3	89.7

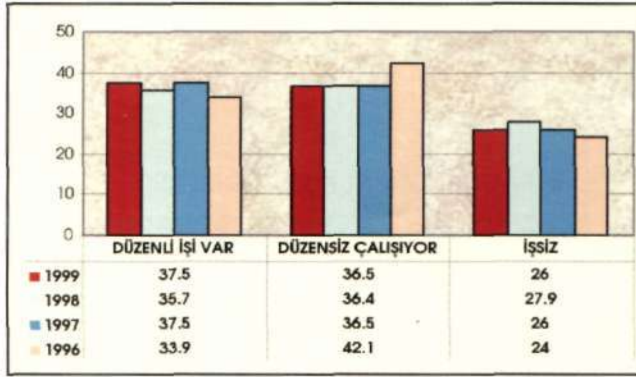
- **ANKETE KATILANLARIN MADDEYİ TEMİN SUÇU İŞLEYİP İŞLEMEDİĞİ**

- **BAĞIMLILARIN SABIKA DURUMU**

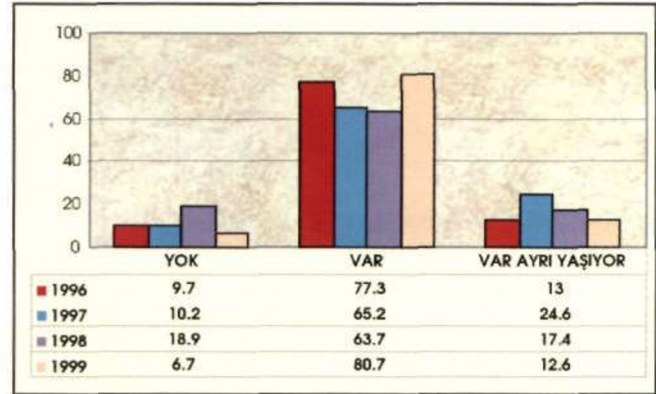
	MADDE İLE İLGİLİ	MADDE İLE İLGİSİZ	YOK
1996	37.5	21.5	41
1997	31.5	19.5	49
1998	34.7	20.5	44.8
1999	37.5	21	41.5

BAĞIMLILIK ANKETİ SONUÇLARI

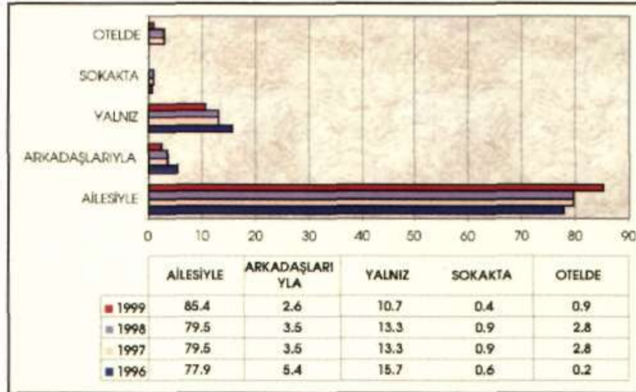
	DÜZENLİ İŞİ VAR	DÜZENSİZ ÇALIŞIYOR	İŞSİZ
1999	37.5	36.5	26
1998	35.7	36.4	27.9
1997	37.5	36.5	26
1996	33.9	42.1	24

• BAĞIMLILARIN İŞ DURUMU

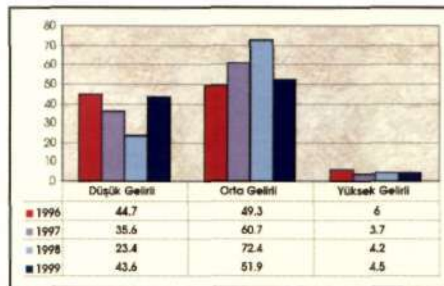
	YOK	VAR	VAR AYRI YAŞIYOR
1996	9.7	77.3	13
1997	10.2	65.2	24.6
1998	18.9	63.7	17.4
1999	6.7	80.7	12.6

• BAĞIMLILARIN AİLE DURUMU

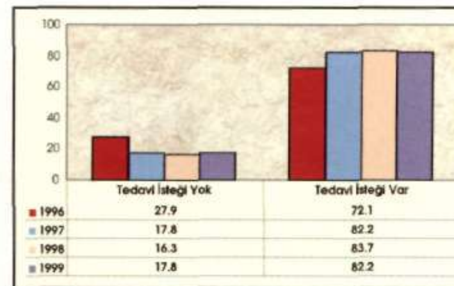
	AİLESİYLE	ARKADAŞLARI YLA	YALNIZ	SOKAKTA	OTELDE
1999	85.4	2.6	10.7	0.4	0.9
1998	79.5	3.5	13.3	0.9	2.8
1997	79.5	3.5	13.3	0.9	2.8
1996	77.9	5.4	15.7	0.6	0.2

• BAĞIMLILARIN YAŞADIĞI YERE GÖRE DAĞILIMI

	Düşük Gelirli	Orta Gelirli	Yüksek Gelirli
1996	44.7	49.3	6
1997	35.6	60.7	3.7
1998	23.4	72.4	4.2
1999	43.6	51.9	4.5

• BAĞIMLILARIN AİLELERİNİN GELİR DURUMU

	Tedavi İsteği Yok	Tedavi İsteği Var
1996	27.9	72.1
1997	17.8	82.2
1998	16.3	83.7
1999	17.8	82.2

• BAĞIMLILARIN TEDAVİ İSTEK ORANI

V- 1999 UYUŞTURUCU MADDE İSTATİSTİKLERİ

ŞEKİL - 1

1999 UYUŞTURUCU GENEL İSTATİSTİĞİ

MADDENİN TÜRÜ	POLİS (*)			JANDARMA			GÜMRÜK			SAHİL GÜVENLİK			TOPLAM		
	OLAY	SANIK	MİKTAR (gr)	OLAY	SANIK	MİKTAR (gr)	OLAY	SANIK	MİKTAR (gr)	OLAY	SANIK	MİKTAR (gr)	OLAY	SANIK	MİKTAR (gr)
ESRAR	2141	4171	5190705	436	780	5851221	0	0	0	2	0	43620	2579	4951	11085546
EROİN	353	1002	1876723	39	167	1292754	6	15	435646	0	0	0	398	1184	3605123
BAZ MORFİN	13	43	171972	5	14	328356	1	1	510000	0	0	0	19	58	1010328
AFYON	48	151	167390	9	16	111041	2	2	40193	0	0	0	59	169	318624
KOKAİN	109	316	13150	2	3	3	0	0	0	0	0	0	111	319	13153
A.ANHİDRİT	4	5	13726400	3	4	4982503	8	25	19054360	0	0	0	15	34	37763263
CAPTAGON	7	68	984840 tab.	2	3	368340 tab.	7	15	1096206 tab.	0	0	0	16	86	2449386 tab.
SENTETİK MAD.	144	274	54750 tab.	3	4	297 tab.	1	1	20 tab.	0	0	0	148	279	55067 tab.
TOPLAM	2819	6030		499	991		25	59		2	0		3345	7080	

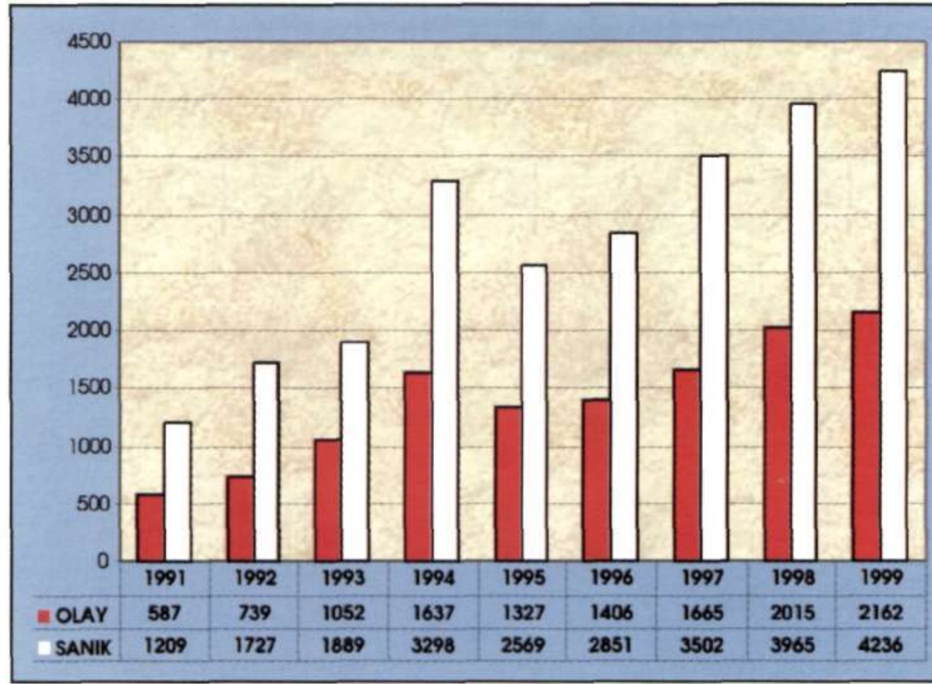
(*) Müşterek yakalamalar diğer ibirimlerin hanelerinde gösterilmiştir. Metin içerisinde geçen değerler polis hanesi ve müşterek operasyonlar toplamı hanelerinde verilen rakamların toplamıdır.

POLİS, JANDARMA VE GÜMRÜK'ÜN MÜŞTEREK YAKALAMALARI

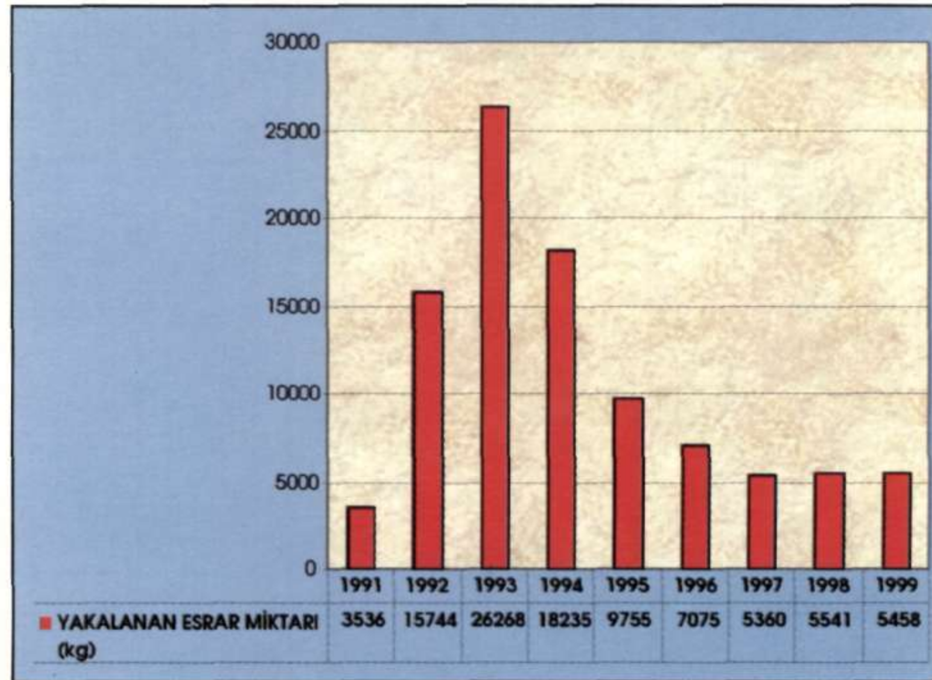
POLİS ve JANDARMA			
MADDE TÜRÜ	OLAY	SANIK	MİKTAR (gr)
ESRAR	21	65	267312
EROİN	3	31	152884
BAZ MORFİN	2	21	116794
AFYON	2	7	26748
KOKAİN	0	0	0
A.ANHİDRİT	0	0	435000
CAPTAGON	0	0	0
SENTETİK MAD.	1	4	90 (Tablet)
TOPLAM	29	128	

POLİS ve GÜMRÜK			
MADDE TÜRÜ	OLAY	SANIK	MİKTAR (gr)
ESRAR	0	0	0
EROİN	5	13	419966
BAZ MORFİN	0	0	0
AFYON	1	1	40000
KOKAİN	0	0	0
A.ANHİDRİT	7	24	12134600
CAPTAGON	5	11	764465 (Tab.)
SENTETİK MAD.	1	2	34090 (Tab.)
TOPLAM	19	51	

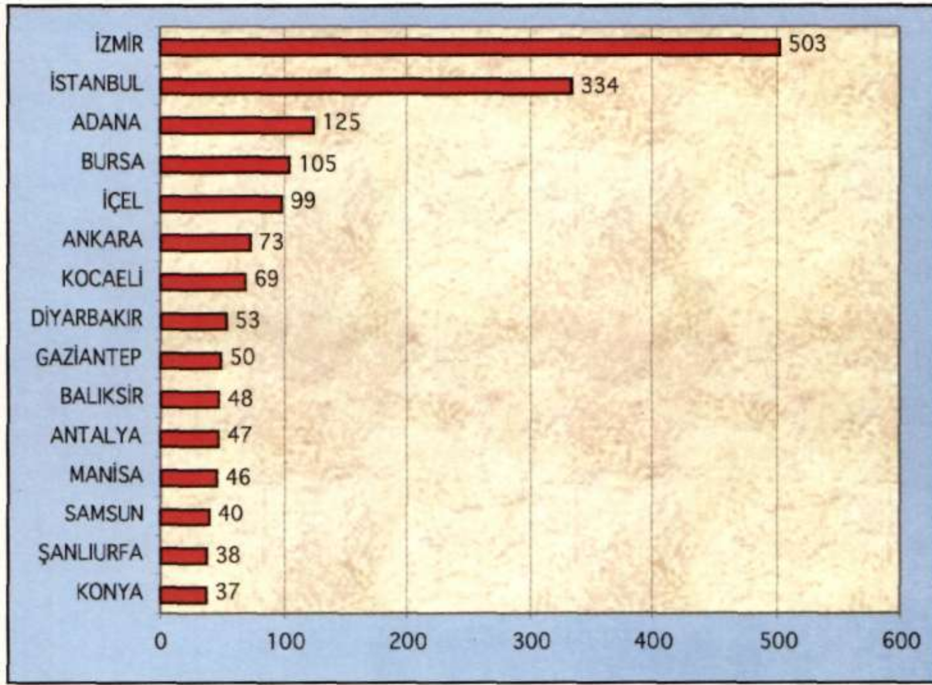
MÜŞTEREK OPERASYONLAR TOPLAMI			
MADDE TÜRÜ	OLAY	SANIK	MİKTAR (gr)
ESRAR	21	65	267312
EROİN	8	44	572850
BAZ MORFİN	2	21	116794
AFYON	3	8	66748
KOKAİN	0	0	0
A.ANHİDRİT	7	24	12569600
CAPTAGON	5	11	764465 (Tab.)
SENTETİK MAD.	2	6	34180 (Tab.)
TOPLAM	48	179	

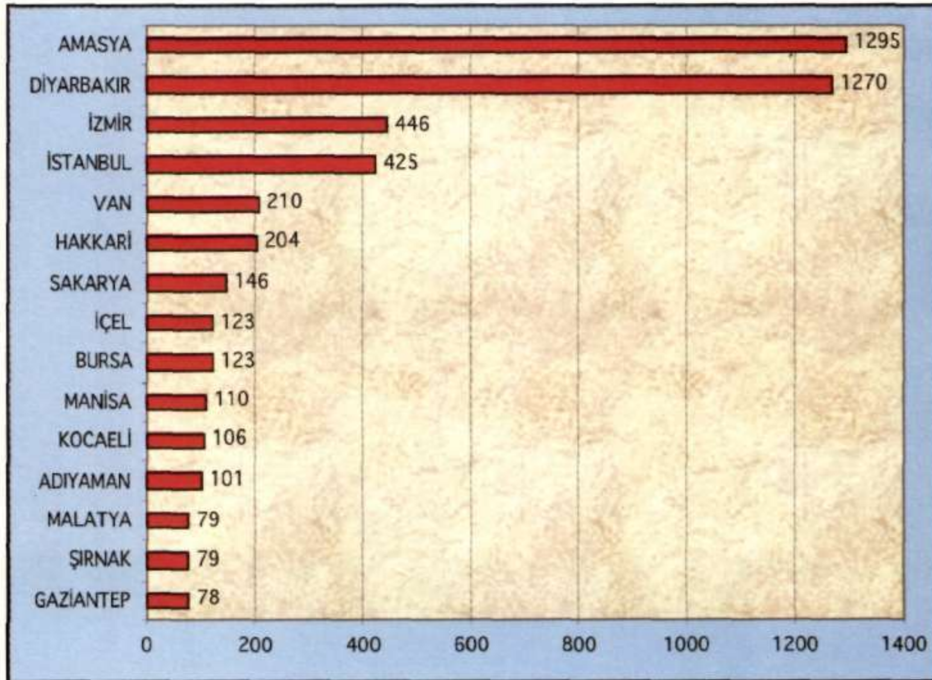
ŞEKİL 2 - YILLARA GÖRE ESRAR OLAY VE SANIK RAKAMLARI

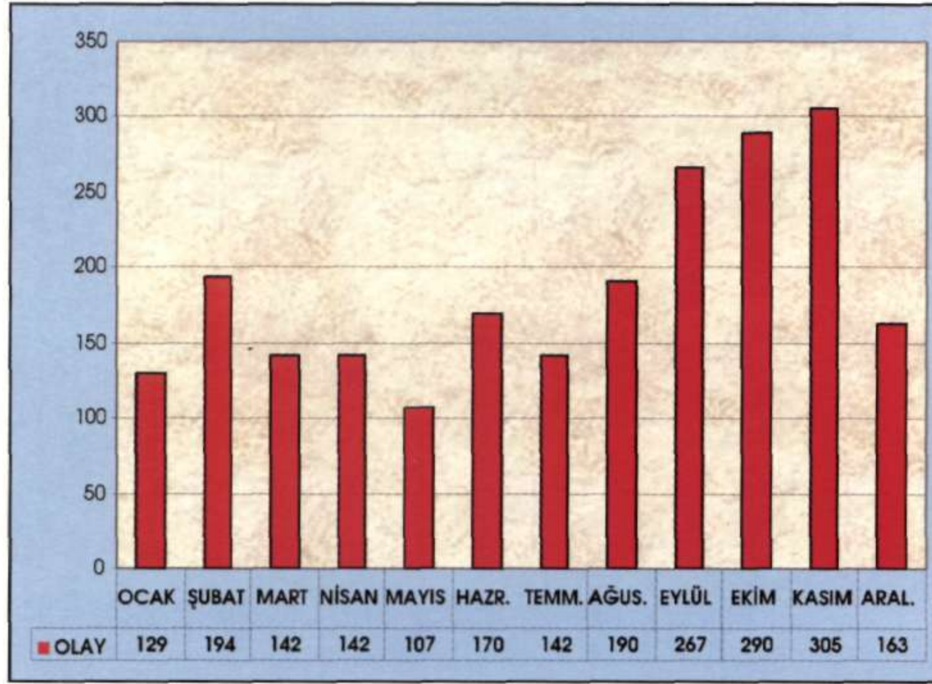
ŞEKİL 3 - YILLARA GÖRE ELE GEÇEN ESRAR MİKTARI

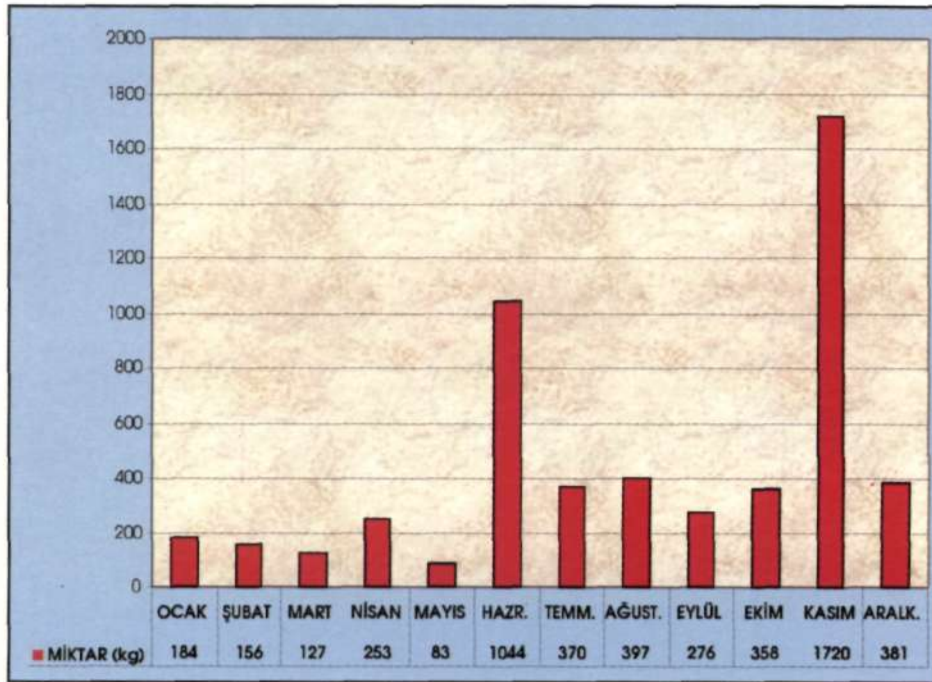
ŞEKİL 4 - 1999 YILI ESRAR OLAYLARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI

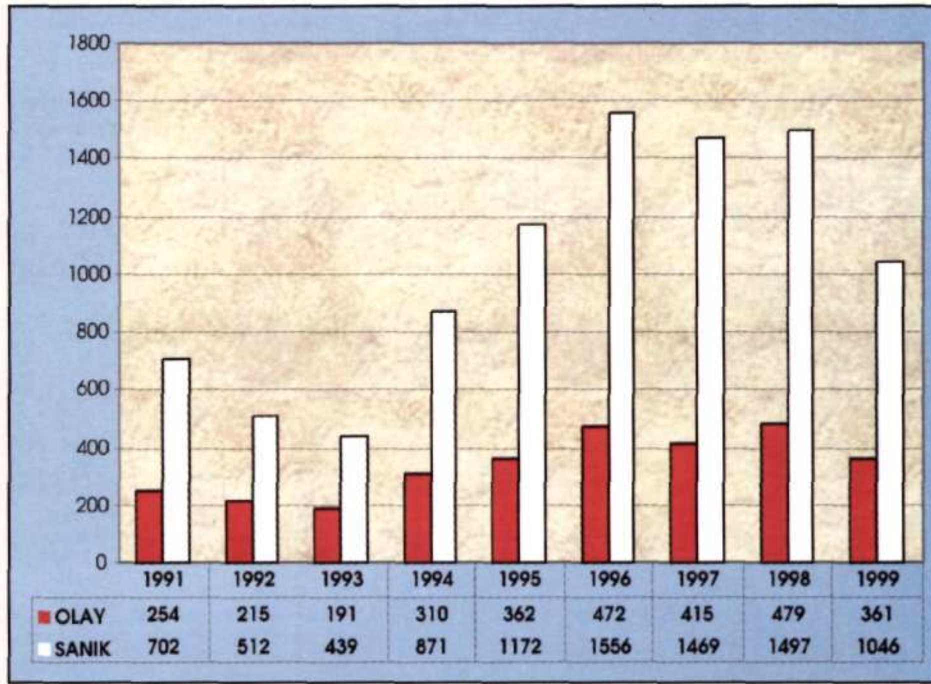
ŞEKİL 5 - 1999 YILI ESRAR MİKTARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI (KG)

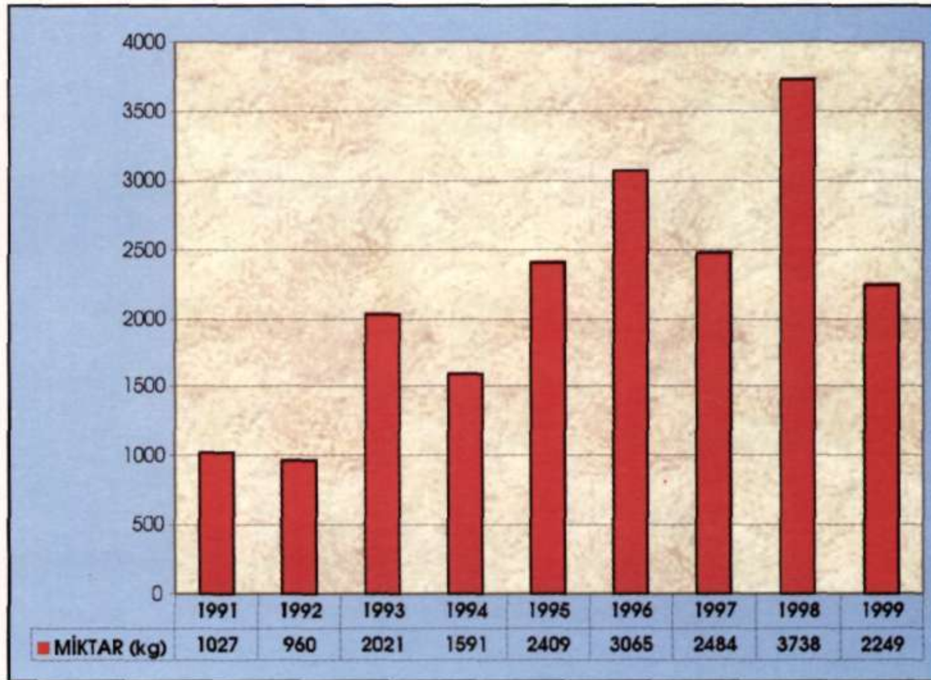
ŞEKİL 6 - 1999 YILI ESRAR OLAYLARININ AYLARA GÖRE DAĞILIMI

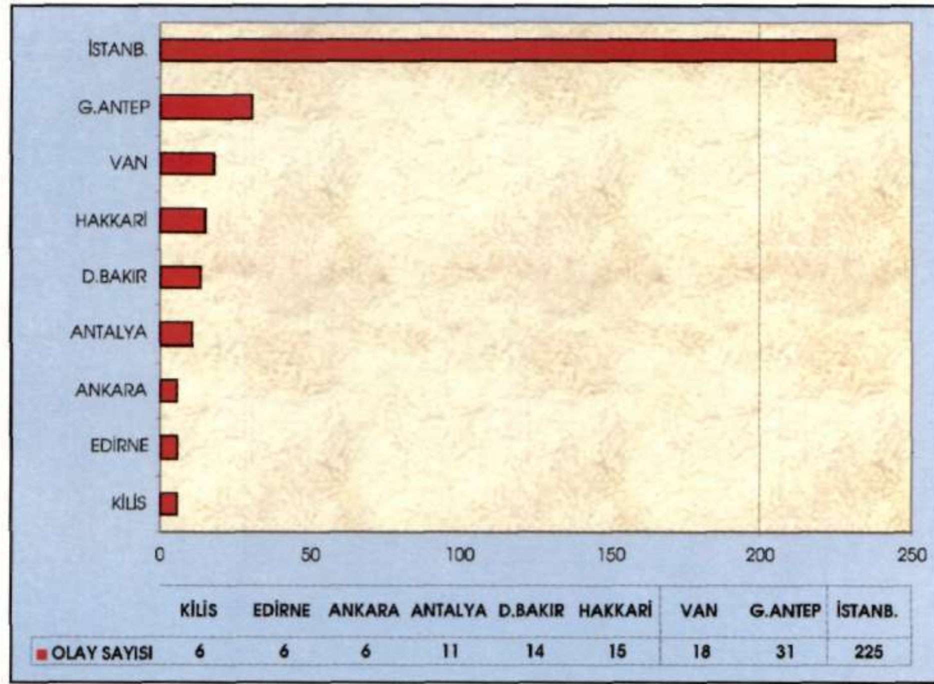
ŞEKİL 7 - 1999 YILI ELE GEÇİRİLEN ESRAR MİKTARININ AYLARA GÖRE DAĞILIMI

ŞEKİL 8 - YILLARA GÖRE EROİN OLAY VE SANIK RAKAMLARI

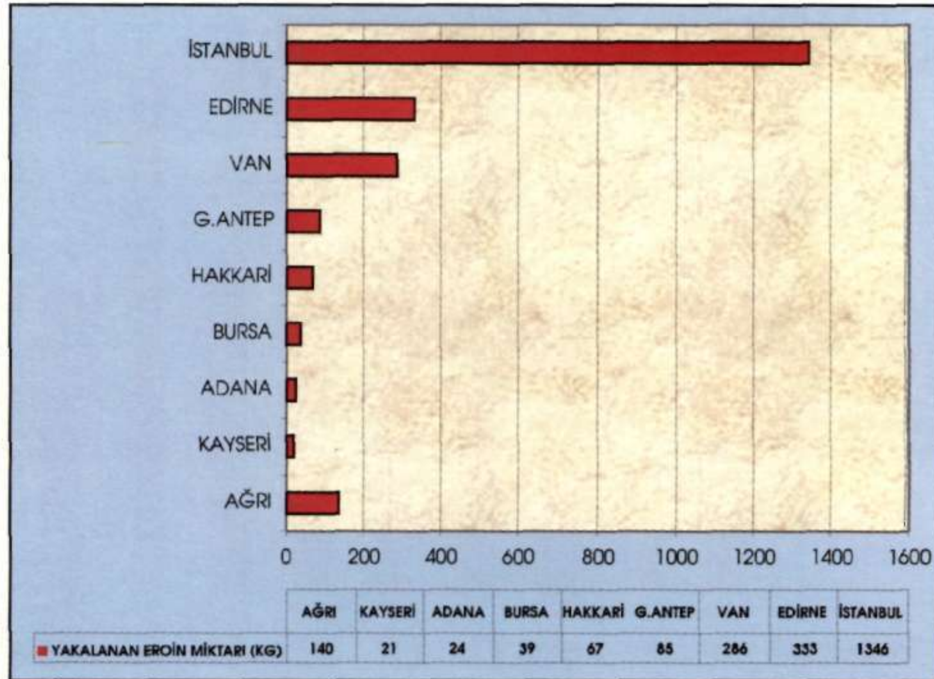

ŞEKİL 9 - YILLARA GÖRE ELE GEÇEN EROİN MİKTARI

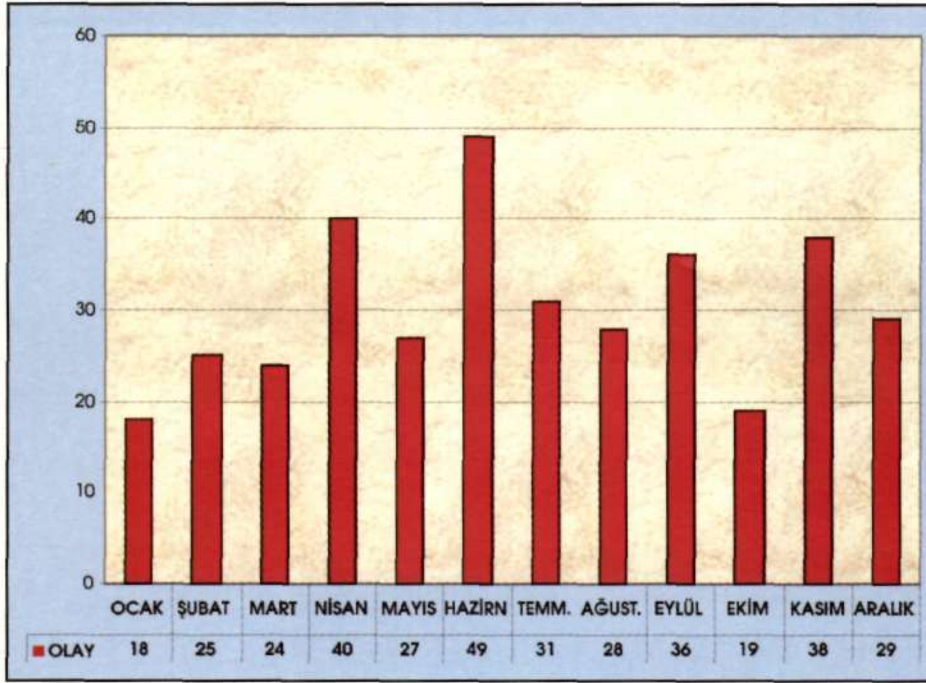
	KİLİS	EDİRNE	ANKARA	ANTALYA	D.BAKIR	HAKKARİ	VAN	G.ANTEP	İSTANB.
OLAY SAYISI	6	6	6	11	14	15	18	31	225

ŞEKİL 10 -1999 YILI İLLERE GÖRE EROİN OLAY SAYISI

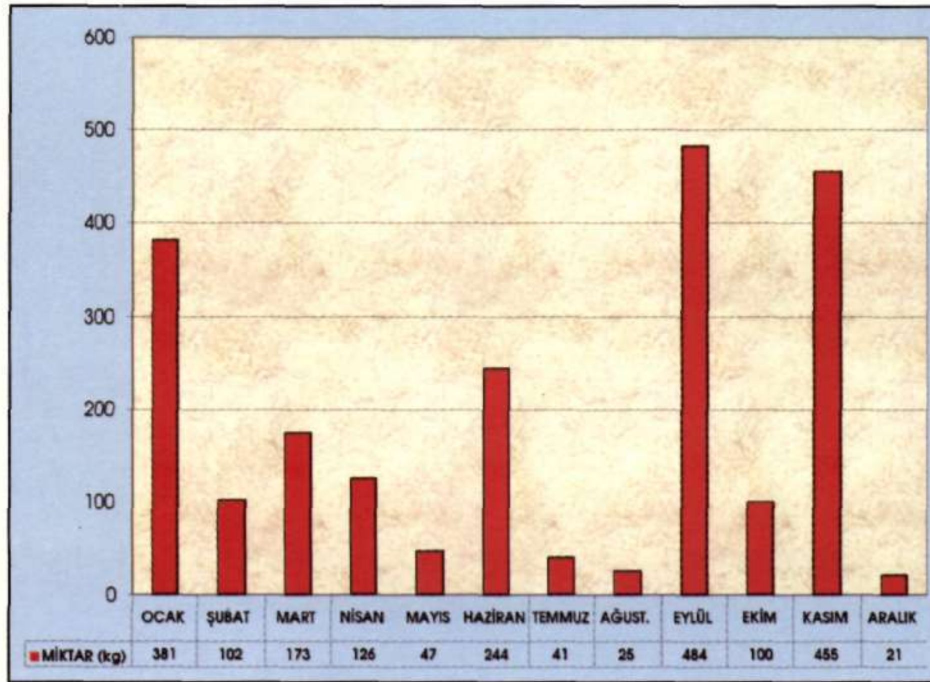

	AĞRI	KAYSERİ	ADANA	BURSA	HAKKARİ	G.ANTEP	VAN	EDİRNE	İSTANBUL
YAKALANAN EROİN MİKTARI (KG)	140	21	24	39	67	85	286	333	1346

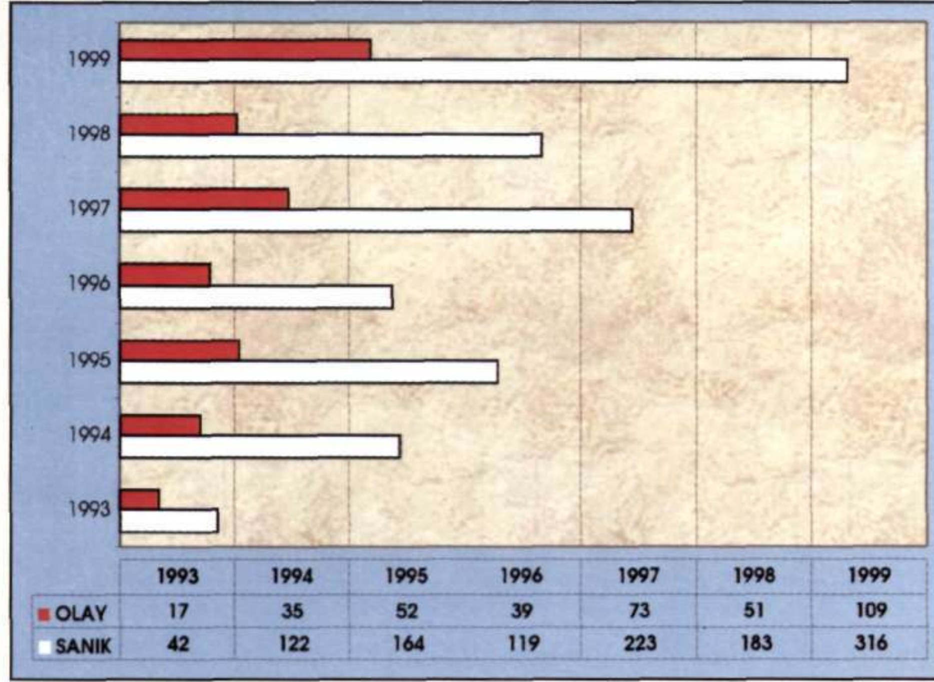
ŞEKİL 11 -1999 YILI İLLERE GÖRE ELE GEÇEN EROİN MİKTARI

ŞEKİL 12 - 1999 YILI AYLARA GÖRE EROİN OLAYLARININ DAĞILIMI

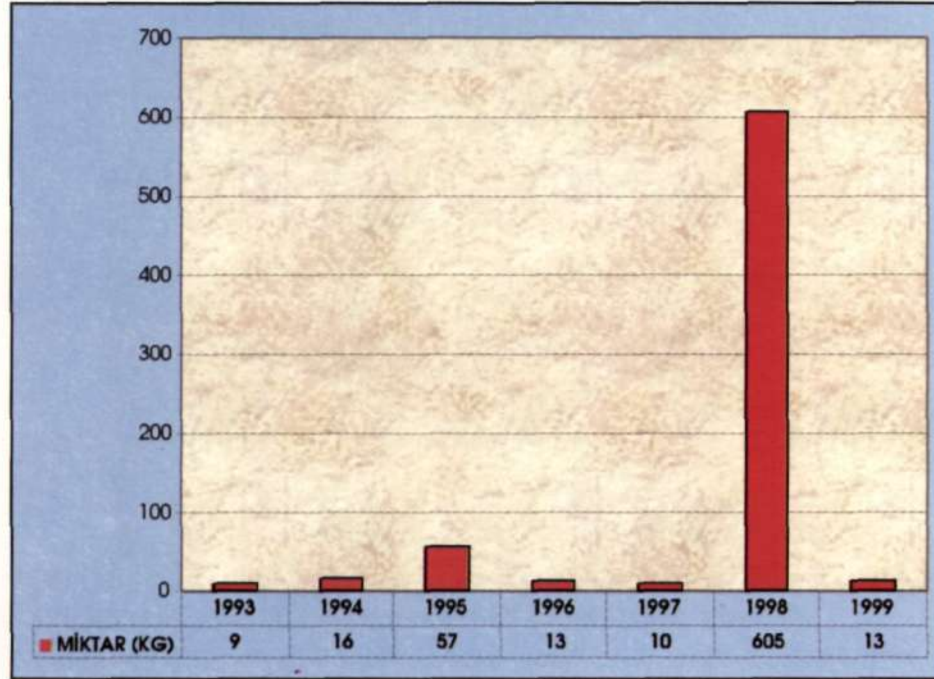

ŞEKİL 13 - 1999 YILI AYLARA GÖRE ELE GEÇEN EROİN MİKTARININ DAĞILIMI

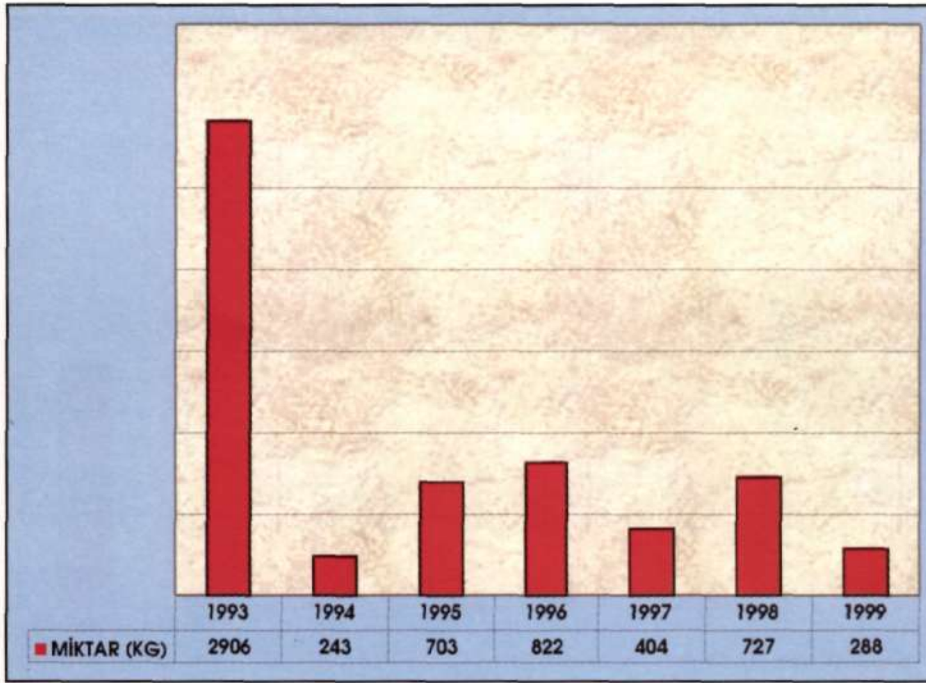
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
OLAY	17	35	52	39	73	51	109
SANIK	42	122	164	119	223	183	316

ŞEKİL 14 - YILLARA GÖRE KOKAİN OLAY VE SANIK RAKAMLARI

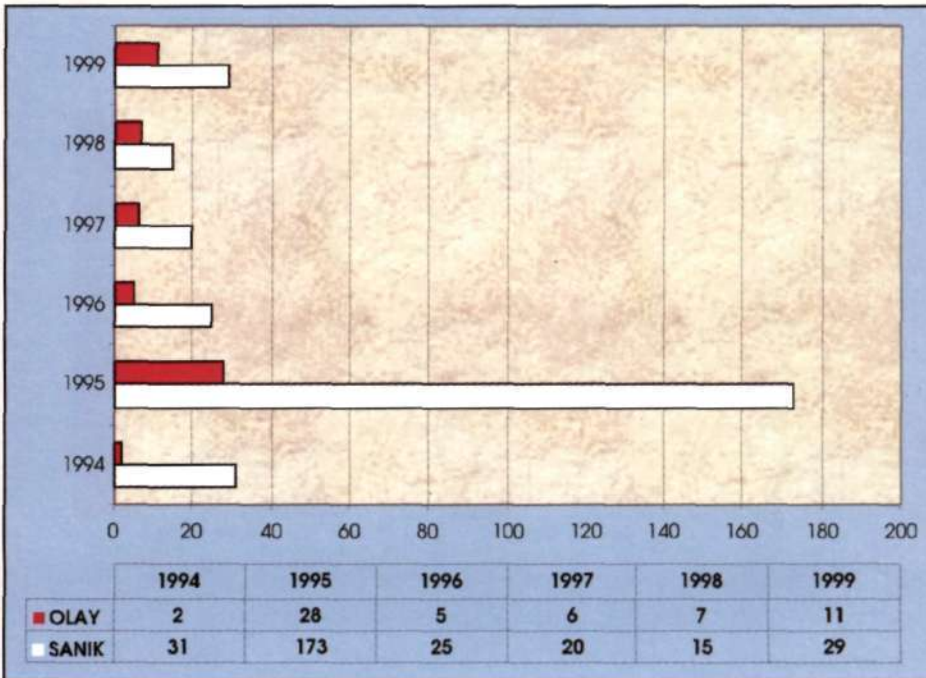
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
MİKTAR (KG)	9	16	57	13	10	605	13

ŞEKİL 15 - YILLARA GÖRE ELE GEÇEN KOKAİN MİKTARI

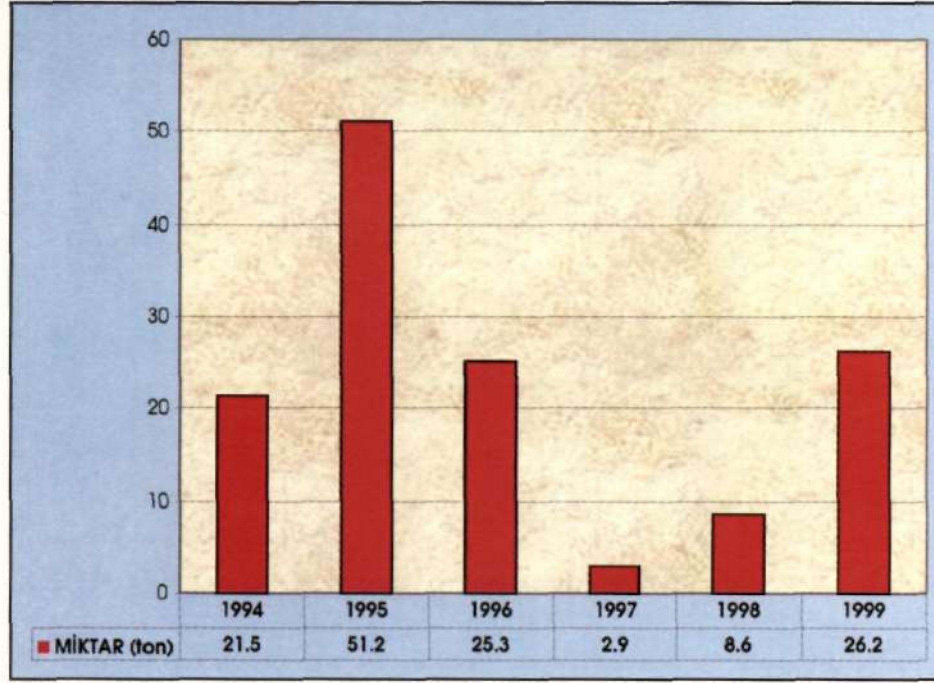
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
MİKTAR (KG)	2906	243	703	822	404	727	288

ŞEKİL 16 - YILLARA GÖRE ELE GEÇEN BAZ MORFİN MİKTARI

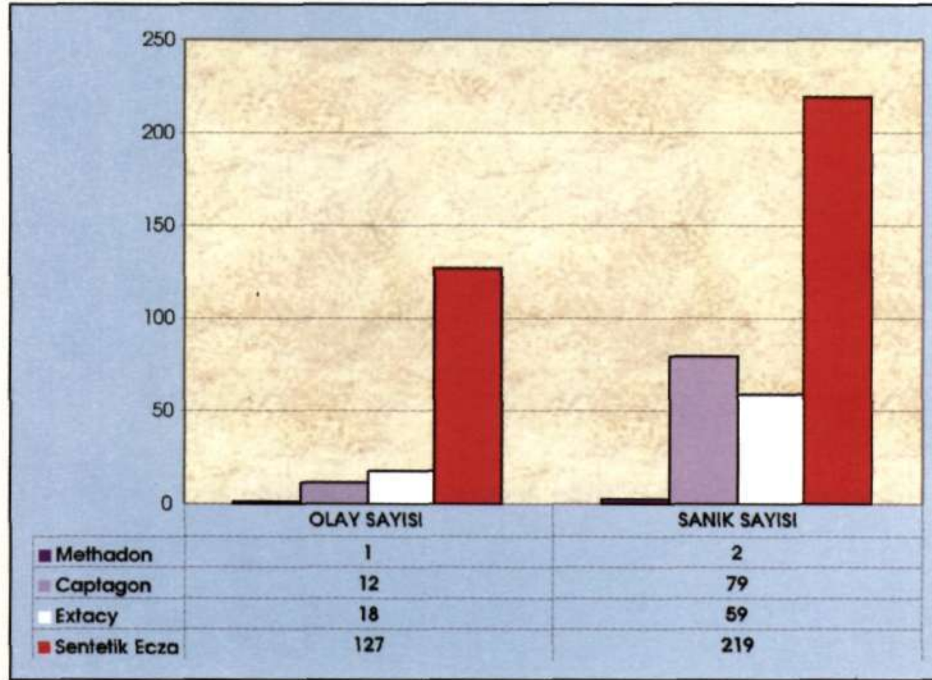

	1994	1995	1996	1997	1998	1999
OLAY	2	28	5	6	7	11
SANIK	31	173	25	20	15	29

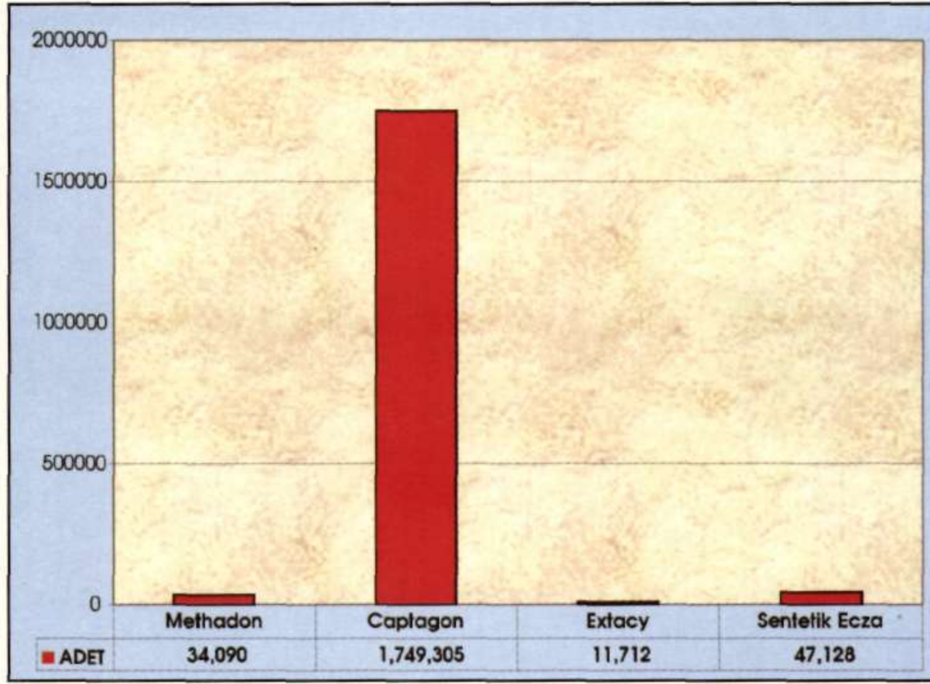
ŞEKİL 17 - YILLARA GÖRE ASETİK ANHİDRİT OLAY VE SANIK SAYILARI

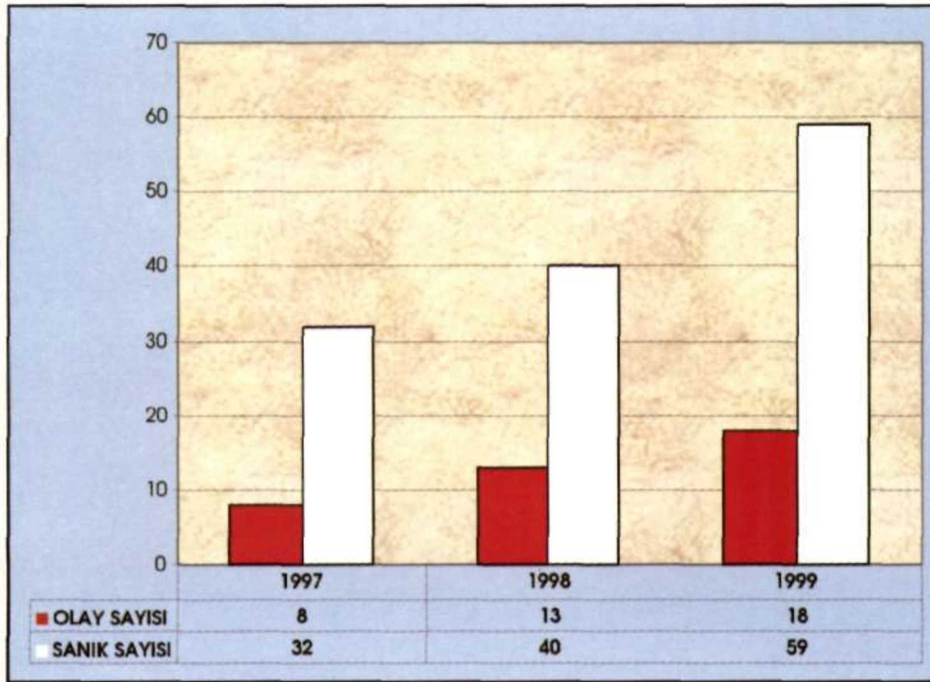
ŞEKİL 18 - YILLARA GÖRE ELE GEÇEN ASETİK ANHİDRİT MİKTARI

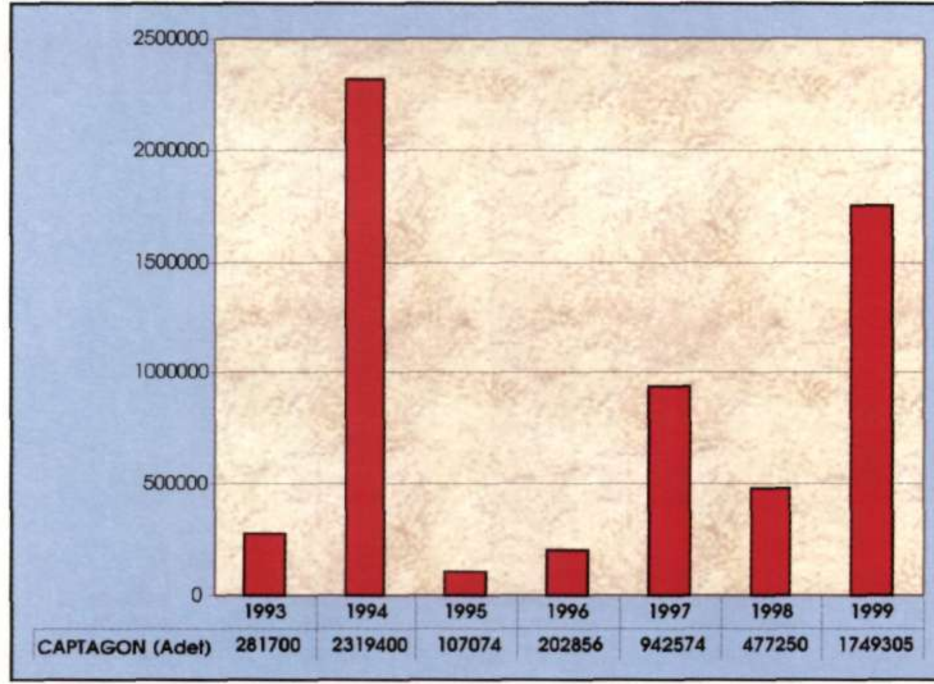
ŞEKİL 19 - 1999 YILI MADDELERE GÖRE PSİKOTROP MADDELER OLAY VE SANIK SAYILARI

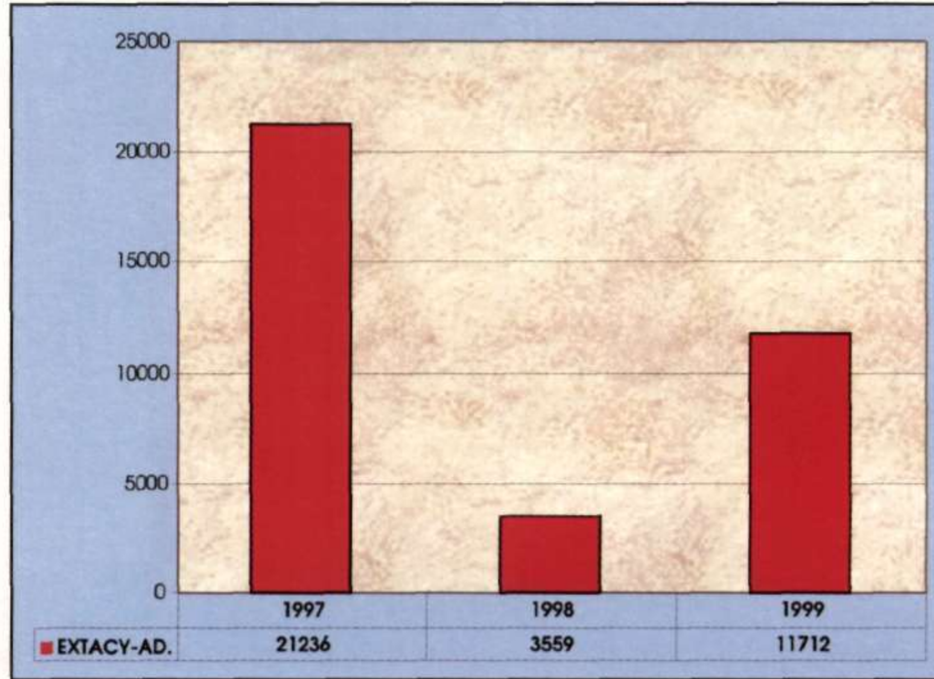
ŞEKİL 20 - YILLARA GÖRE ELE GEÇEN SENTETİK UYUŞTURUCU MİKTARI

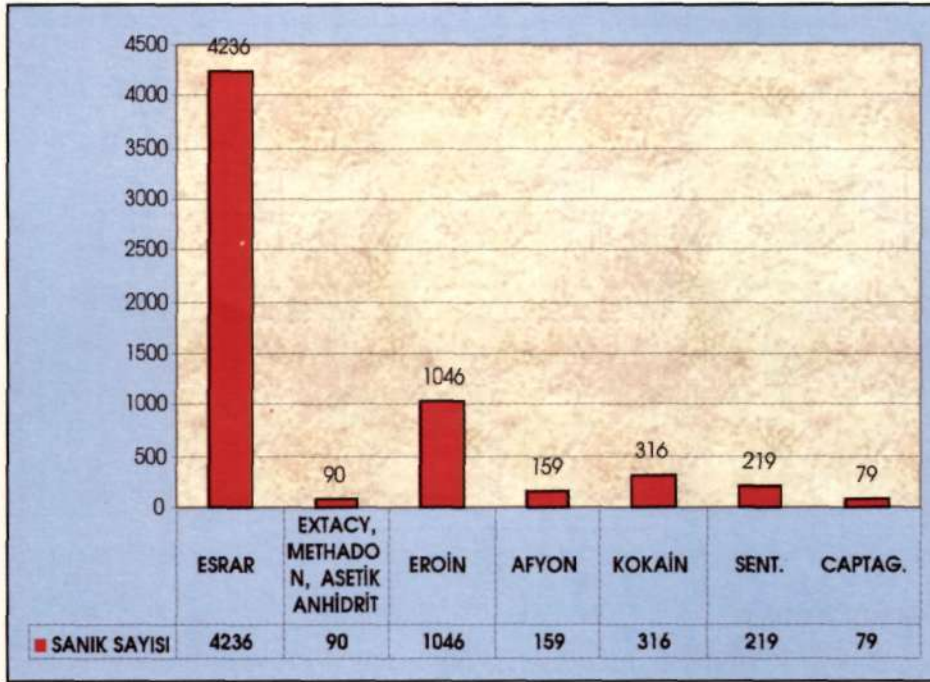
ŞEKİL 21 - YILLARA GÖRE EXTACY OLAY VE SANIK SAYILARI

ŞEKİL 22 - YILLARA GÖRE ELE GEÇEN CAPTAGON MİKTARI

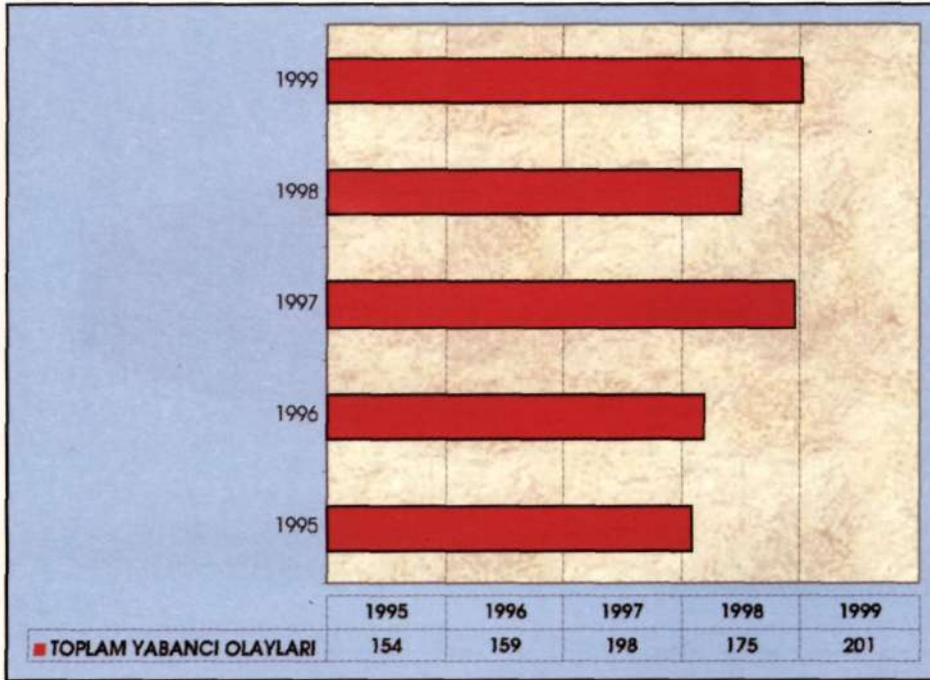

ŞEKİL 23 - YILLARA GÖRE ELE GEÇEN EXTACY MİKTARI

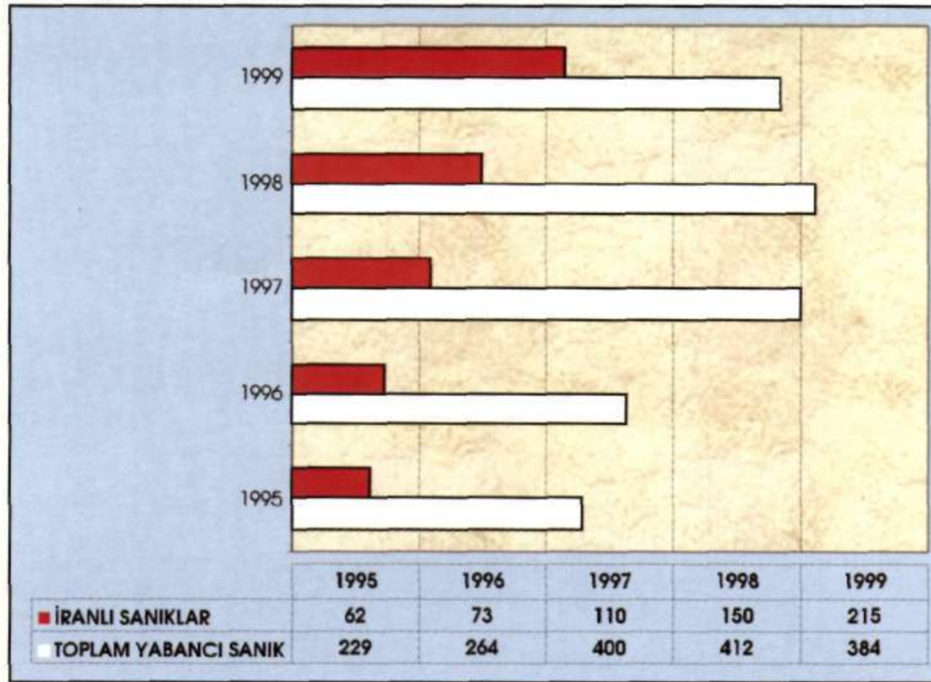
	ESRAR	EXTACY, METHADON, ASETİK ANHİDRİT	EROİN	AFYON	KOKAİN	SENT.	CAPTAG.
SANIK SAYISI	4236	90	1046	159	316	219	79

ŞEKİL 24 - 1999 YILI YAKALANAN SANIKLARIN MADDELERE GÖRE DAĞILIMI

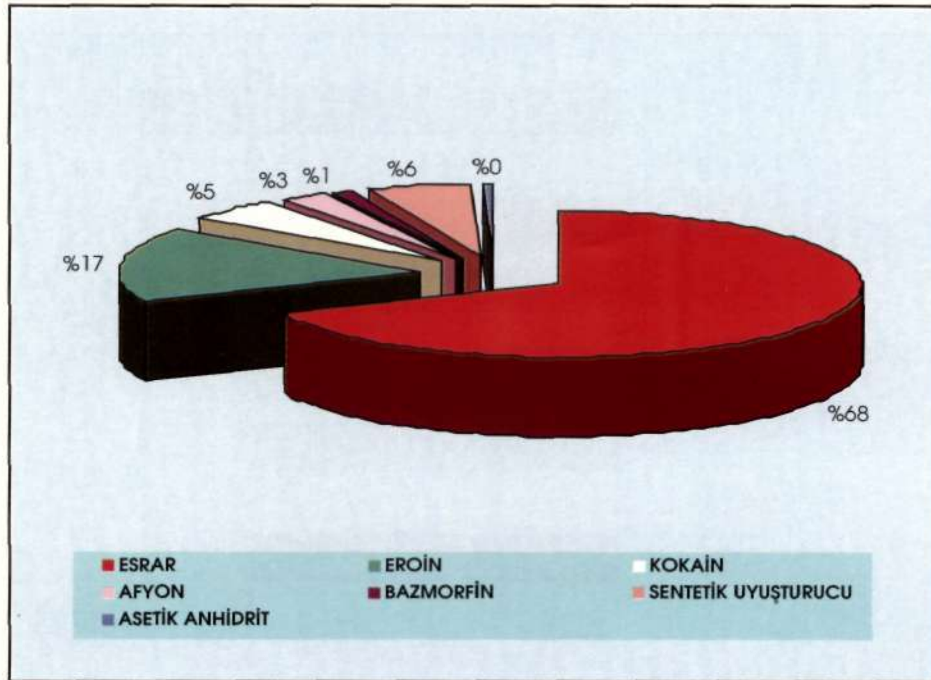
	1995	1996	1997	1998	1999
TOPLAM YABANCI OLAYLARI	154	159	198	175	201

ŞEKİL 25 - SON BEŞ YILA GÖRE ÜLKEMİZDE UYUŞTURUCU SUÇUNA KARIŞAN YABANCI UYRUKLU ŞAHISLAR

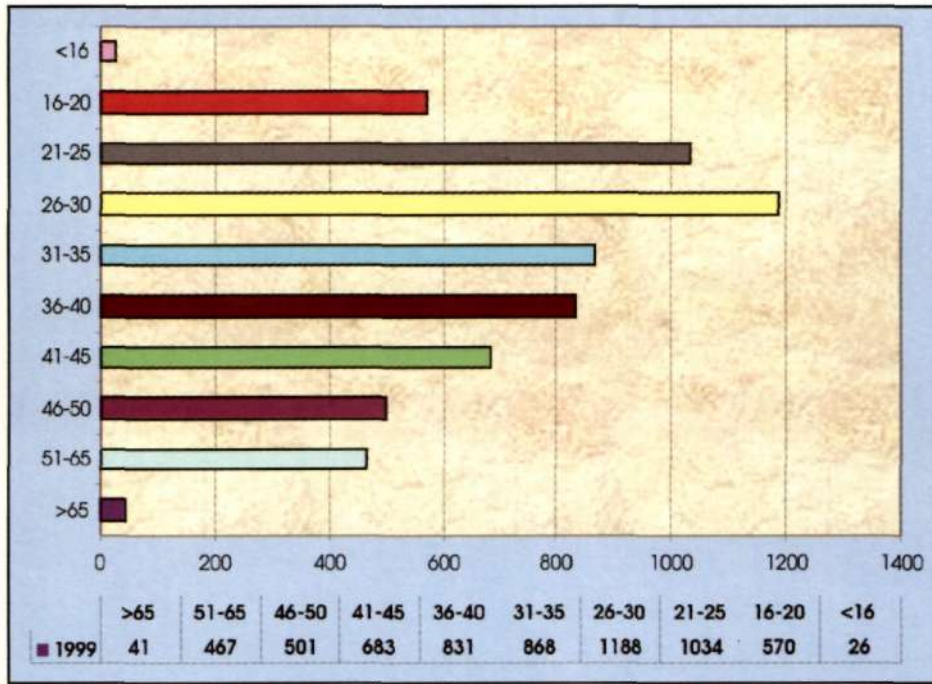

	1995	1996	1997	1998	1999
İRANLI SANIKLAR	62	73	110	150	215
TOPLAM YABANCI SANIK	229	264	400	412	384

ŞEKİL 26 - ÜLKEMİZDE YAKALANAN İRAN UYRUKLU SANIKLARIN TOPLAM YABANCI SANIKLARA ORANI

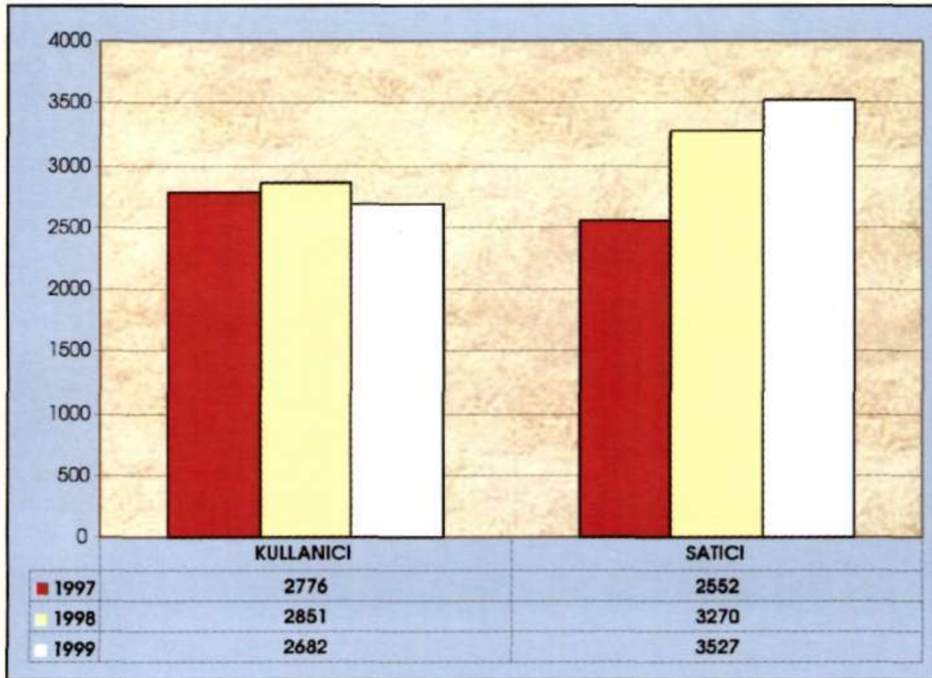

ŞEKİL 27 - SANIKLARIN KAÇAKÇILIĞA KONU OLAN MADDELERE GÖRE DAĞILIMI

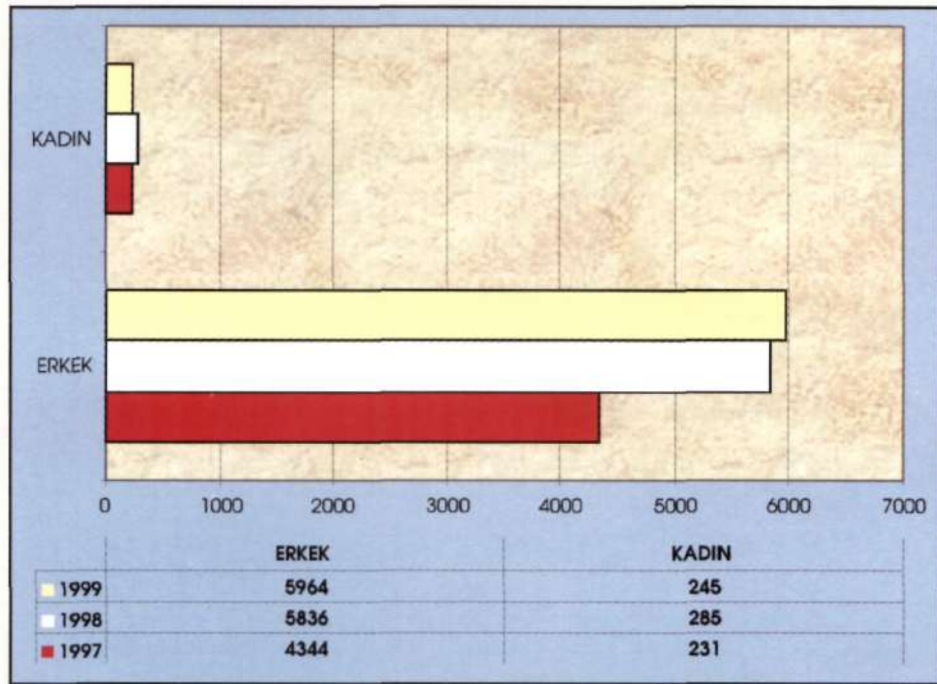
	>65	51-65	46-50	41-45	36-40	31-35	26-30	21-25	16-20	<16
1999	41	467	501	683	831	868	1188	1034	570	26

ŞEKİL 28 - 1999 YILINDA UYUŞTURUCU SUÇUNDAN İŞLEM GÖREN SANIKLARIN YAŞ GRUPLARINA GÖRE DAĞILIMI

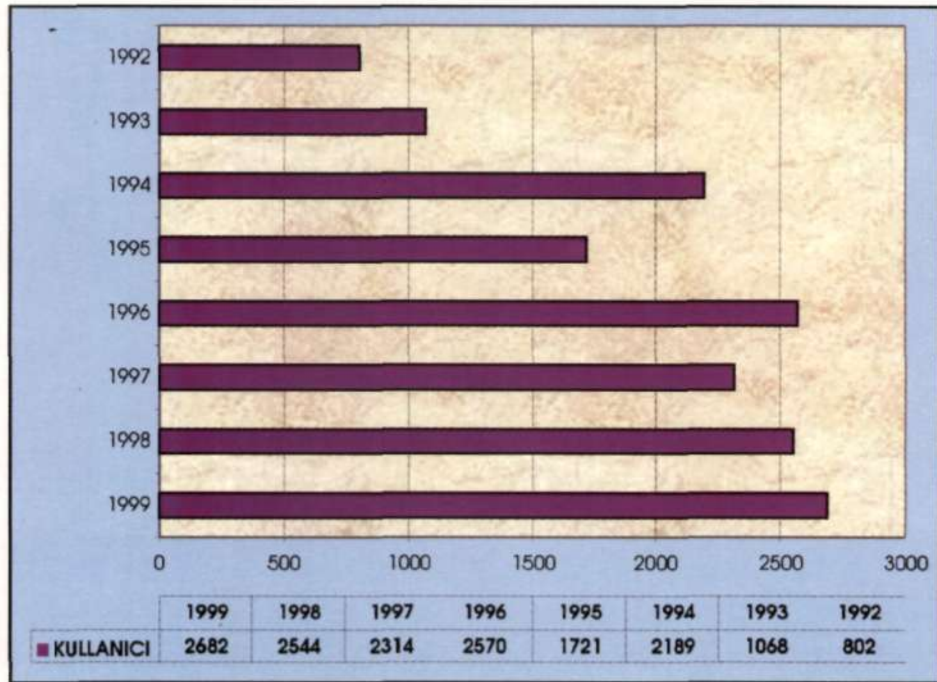
	KULLANICI	SATICI
1997	2776	2552
1998	2851	3270
1999	2682	3527

ŞEKİL 29 - SON ÜÇ YILA GÖRE SANIKLARIN KULLANICI SATICI OLARAK AYIRIMI

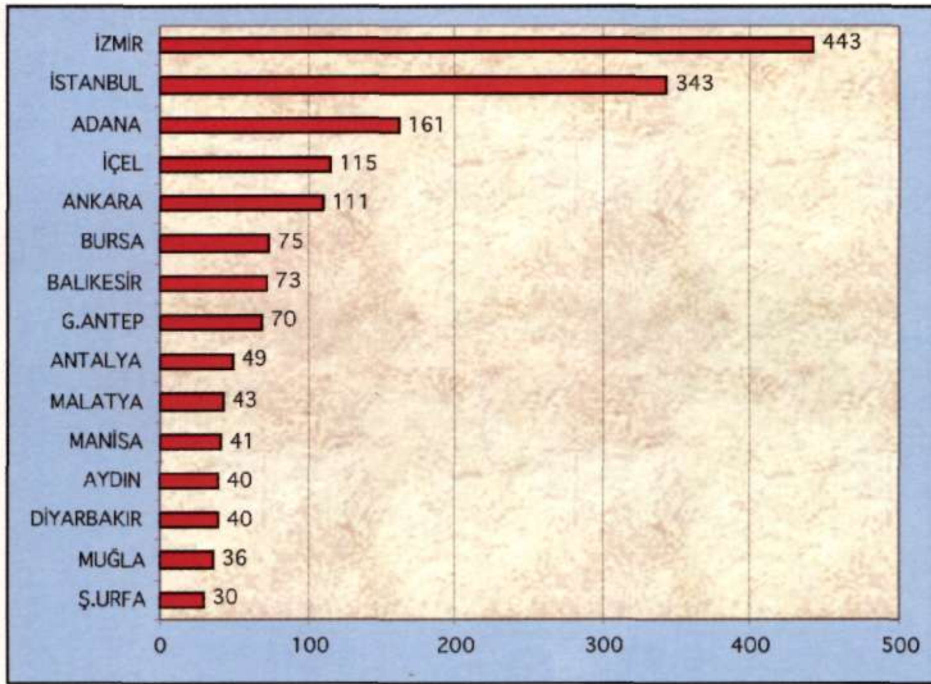
	ERKEK	KADIN
1999	5964	245
1998	5836	285
1997	4344	231

ŞEKİL 30 - UYUŞTURUCUDAN İŞLEM GÖREN SANIKLARIN CİNSİYETE GÖRE DAĞILIMI

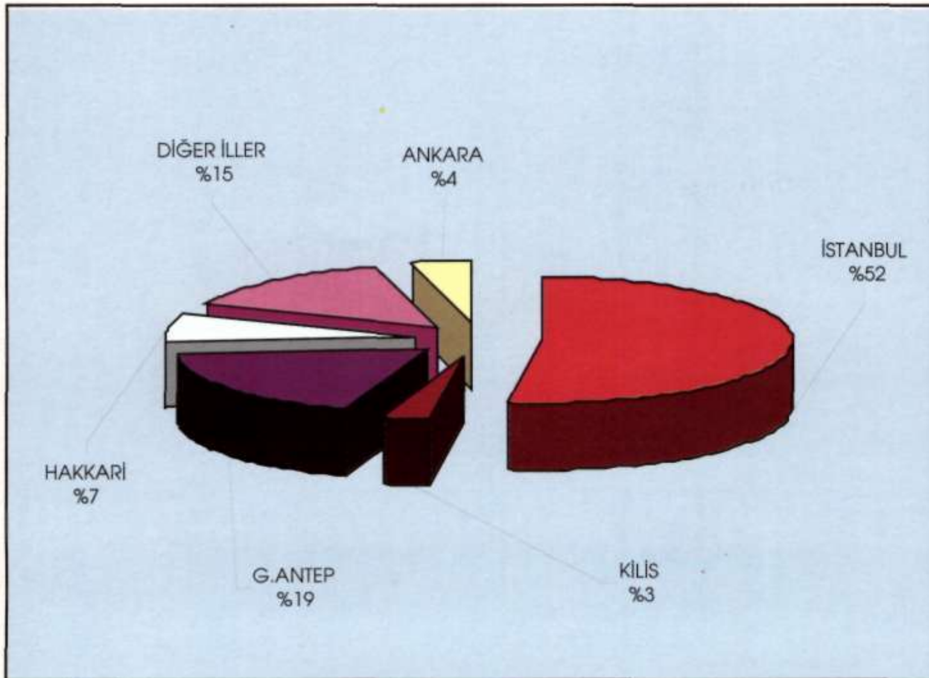

	1999	1998	1997	1996	1995	1994	1993	1992
KULLANICI	2682	2544	2314	2570	1721	2189	1068	802

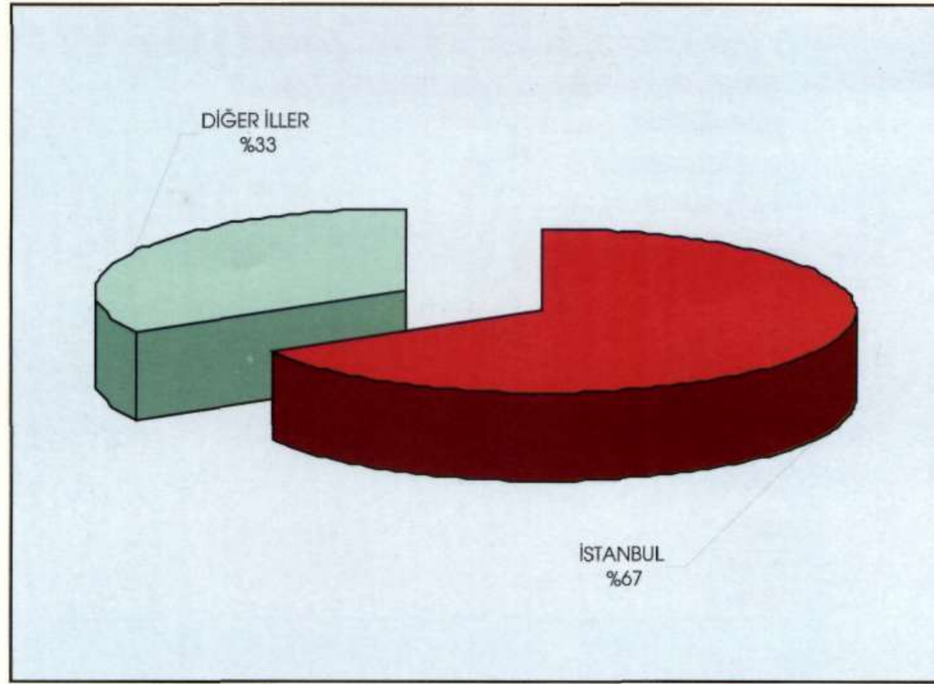
ŞEKİL 31- UYUŞTURUCU KULLANANLARIN SEKİZ YILLIK PROFİLİ

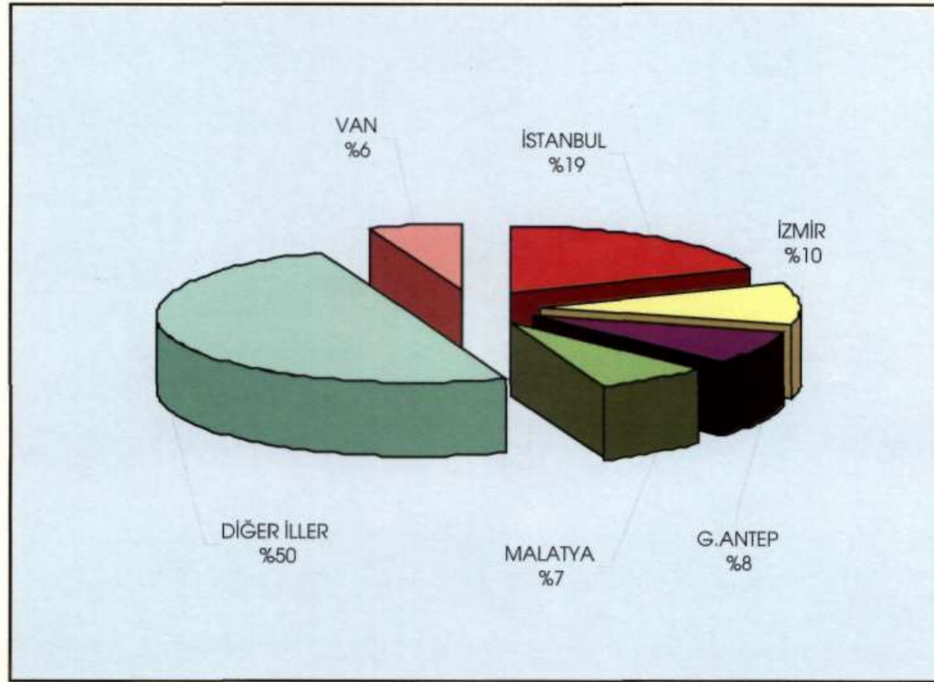
ŞEKİL 32 - 1999 YILI ESRAR KULLANANLARIN İLLERE GÖRE DAĞILIMI

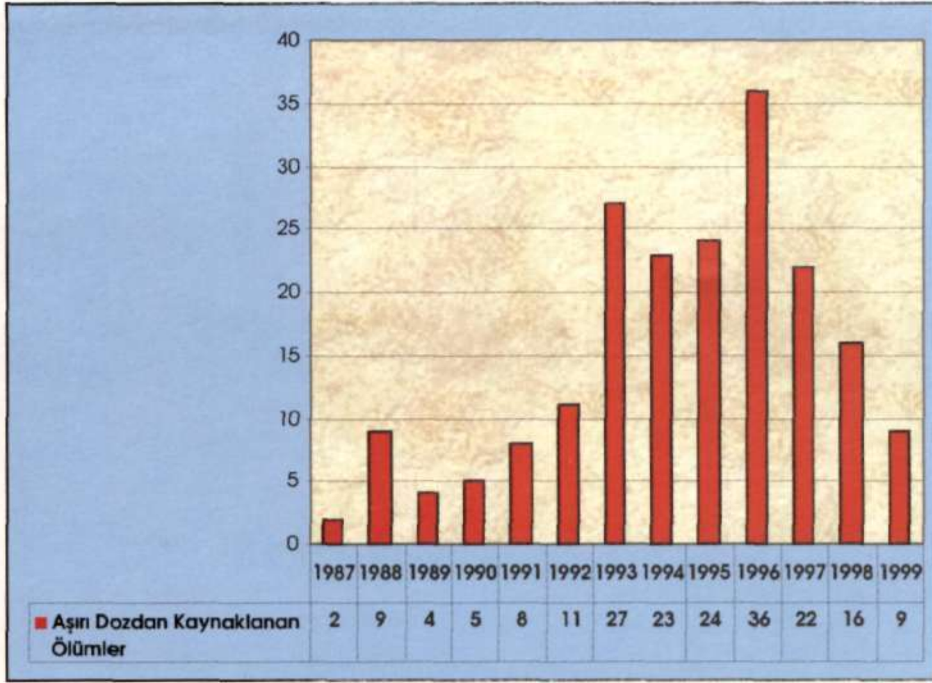
ŞEKİL 33 - 1999 YILI EROİN KULLANIMININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI

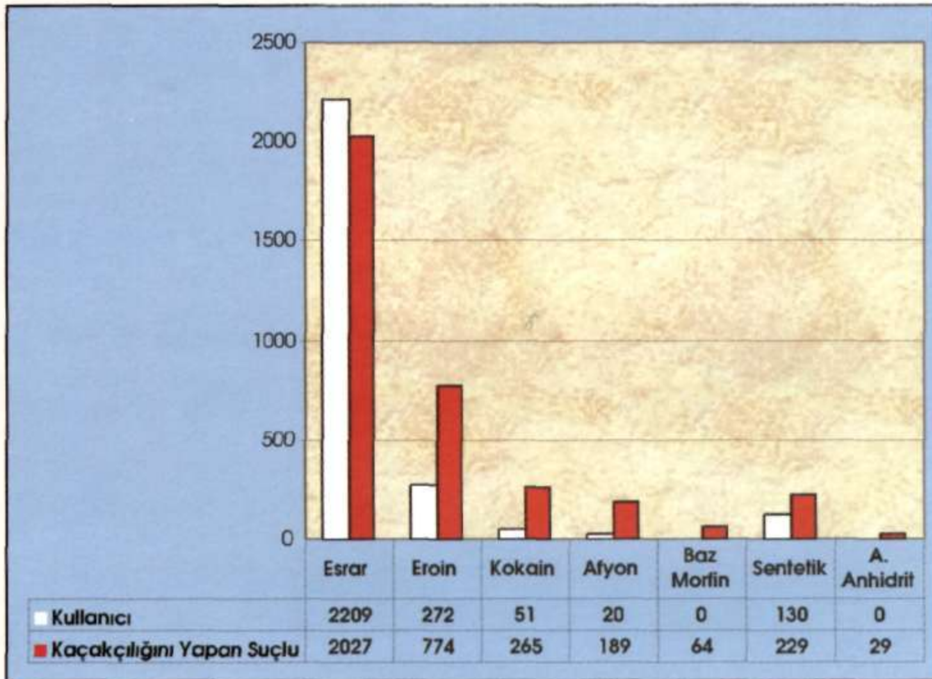
ŞEKİL 34 - 1999 YILI KOKAİN KULLANANLARIN İLLERE GÖRE DAĞILIMI

ŞEKİL 35 - 1999 YILI UYUŞTURUCU HAP KULLANIMININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI

ŞEKİL 36 - AŞIRI DOZ SONUCU MEYDANA GELEN ÖLÜMLER

ŞEKİL 37 - 1999 YILI SANIKLARIN KULLANICI-SATICI PROFİLİ

İKİNCİ BÖLÜM

MALİ SUÇLAR

Kayıt altına alınamayan, kamu otoritesinin kontrolünün dışında olan ve kamu düzenini korumak için çıkarılmış kanunlara ve yönetmeliklere aykırı olarak cereyan eden ekonomik faaliyetleri EKONOMİK SUÇLAR olarak tanımlamaktayız. Ekonomik suçlar; kimi zaman kaçakçılık, kimi zaman dolandırıcılık, kimi zaman da sahtecilik yapılmak suretiyle karşımıza çıkmaktadır.

I-KAÇAKÇILIK

A) GÜMRÜK KAÇAKÇILIĞI

1- KAÇAKÇILIĞIN TANIMI

1918 Sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun'un ilgili maddelerinde belirtildiği üzere:

a) Kaçakçılık (Madde 1)

Ülkemize ithali ya da ülkemizden ihracı yasak olan veya ithal ve ihracı gümrük muamelesine tabi olan bir maddeyi gümrük işlemleri yaptırılmadan ithal- ihraç etmek veya bunlara teşebbüs etmek, bu maddeleri yurt içinde satmak- satın almak ve bilerek nakletmek,

Ayrıca devletçe ihraç şartıyla müşteriye satılan bir malın iç piyasada tüketime sunulması ya da zorunlu haller olmadıkça süresi içinde ihraç edilmemesi, Devletin tekeli altında bulunan maddeleri mezun veya selahiyeti olmaksızın Türkiye'ye ithal etmek veya ithale teşebbüs etmek, memleket içinde bir yerden başka bir yere sevk ve nakletmek, saklamak, satılığa çıkarmak veya satmak, bilerek kabul etmek, satın almak, istimal veya istihlak etmek (tütün ve sigara kağıdı mutlak olarak), Türkiye dahilinde imal etmek veya imal için hariçten alet ve edevat ithal eylemek veya ithale teşebbüs etmek veya bu alet ve edevatı dahilde imal etmek veya nakletmek veya istimal etmek veya hıfzetmek veyahut failin ne maksatla kullanacağını bilerek tedarik eylemek, hususi kanunlar mucibince muayyen işler resimden muaf olarak veya az resimle ithal olunan veya hükümetçe verilen resmi veya inhisara tabi maddeleri, tahsil edildikleri yerden başka yerlerde kullanmak veya satmak, bilerek satın alma, kanuni hakkı olmaksızın veya hakkından fazla olarak almak veya bu hususta beyanname doldurmak veya tasdik ettirmek veya etmek olarak tanımlanır.

b) 1918 Sayılı Kanuna Göre İhbar Yükümlülüğü (Madde 2)

Devletin,

Mahalli idarelerin, belediyelerin ve bunlara ait müesseselerin memur ve müstahdemleri ile,

Mahalle veya köy muhtarları ve ihtiyar heyeti azaları,

Mahalle, kır ve orman bekçileri,

Köy korucuları kaçakçılık fiillerini bunların men ve takip ve tahkik ile mükellef olanlara ihbara mecburdur.

Bunlardan mahalle ve köy muhtarları ve ihtiyar heyeti azaları, mahalle ve kır bekçileri ile köy korucuları, kaçakçılık fiillerini men ve takip ile mükellef memurların bulunmadığı yerlerde, bizzat men ve takip ile mükelleftirler.

Kaçakçılık olaylarını ihbar edenlerin kimlik bilgileri kendi rızaları olmadıkça veya ihbarı mahiyeti haklarında suç teşkil etmedikçe açıklanamaz.

c) 1918 Sayılı Kanuna Göre Kaçakçılık Suçunun Takibi ile Yükümlü Olanlar (Madde 3)

Her mahallin en büyük mülkiye memuru sözleşmeli personel dahil olmak üzere bilumum Gümrük ve Gümrük Muhafaza amir ve memurları,

Doğrudan doğruya devlet tarafından idare edilen bilcümle ;

Tekel memurları,

Emniyet Hizmetleri sınıfına dair personel,

Jandarma Subay, Astsubay, Uzman Çavuş ve Eratı,

Sahil Güvenlik Komutanlığı Subay, Astsubay ve Eratı,

Kaçakçılığın men takip ve tahkik ile mükelleftirler.

d) 1918 Sayılı Kanuna Göre Arama

Kaçak eşya her türlü silah, mühimmat, patlayıcı ve uyuşturucu maddeler bulunduğu şüphe edilen her denk veya sandıkta veya nakle yarayan diğer araçlarda arama yapılır. **(Madde 7)**

Hususi evlerle müştemilatında arama mahallin en büyük mülkiye amirinin vereceği yazılı izinle, salahiyetli memurun izni bulunmadığı halde köylerde muhtar veya vekilinin veya bulunmadığı taktirde ihtiyar heyetinden iki kişinin huzuru ile yapılır.

Arama izni verenlerin evlerinde arama icap ettiği taktirde mafevk idare amirinin izni ile yapılır. Hususi ev aramaları salahiyetli memurlarca, ihtiyar heyetleri arasından ve bulunmadığı taktirde mahalle veya köy halkından iki kişi huzuru ile yapılır. Muvazzaf ve müstahdem subaylarla askeri memurların kendilerinin oturdukları yerlerde ise arama , mafevk veya hem rütbe bir subay huzurunda yapılır.

İzin veren makamın işarı üzerine aramada bulunacak subayın izamına askeri merciler mecburdurlar. **(Madde 8)**

Dükkan, mağaza, ticaret ve alışveriş yapılan hususi evler, depo, ambar, antrepo, han, otel, pansiyon, sinema, tiyatro, gazino, kahvehane, bar, dansing ve bunlara benzer yerler ve müştemilatı umuma açık oldukları müddetçe ve umuma açık yerlerde arama izinsiz yapılabilir. **(Madde 9)**

Gümrük salonlarında kaçak eşya sakladığından şüphe edilen şahısların üzeri sivil, asker ayrılmaksızın kayıt ve şartsız aranabilir. Gümrük mıntıkası içerisindeki bu arama en yakın bir karakola veya bir hükümet dairesine veya askeri garnizona götürülerek yapılır. Kadınlar üzerinde arama bir kadın marifetiyle yapılır. **(Madde 10)**

e) Ağırlaştırıcı Ve Hafifletici Nedenler

1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanunun **20, 25** ve **26.** maddelerinde yazılı suçların, kaçakçılığı men, takip ve tahkik ile mükellef memurlar tarafından işlenmesi veya işleyenlere yardım edilmesi, bilerek müsamaha edilmesi halinde ve bu kanunda yazılı vazifelerini ihmal ve suiistimal etmeleri yahut irtikapta bulunmaları veya rüşvet almaları yahut sahtekarlık fiilini işlemeleri,

Kaçakçılığın ateşli silahlarla işlenmesi ve ceza ehliyeti olmayanların kaçakçılık suçlarında kullanılması durumunda cürümler için kanunda muayyen cezalar yine kanunda belirtilen miktarda artırılarak verilir.

1918 sayılı kanunda yazılı kaçakçılık suçlarından birine iştirak etmiş olan bir şahıs hükümet memurlarınca haber alınmadan evvel gelip de kaçakçılığı ve failleri kaçak eşyanın saklanmış veya satılmış olduğu yerleri yetkili memurlara haber verirse fiiline terettüp eden cezadan muaftır. Muhbir ikramiyesine müstahaktır. Haber alındıktan sonra fiilen etrafıyla çıkmasına hizmet ve yardım eden şeriklerin cezası yarısına indirilir.

2- YASA DEĞİŞİKLİĞİ

1615 Sayılı Gümrük Kanunu; 27.10.1999 günü 23866 sayılı Resmi Gazete'nin Mükerrer sayısında 4458 sayı ile yayınlanmış ve 05.02.2000 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

4458 Sayılı Yeni Gümrük Kanunu'nun düzenlenmesi ve uygulamaya yön verecek hususlara açıklama getirmek amacıyla 20.01.2000 günü 23939 sayı ile yeni Gümrük Yönetmeliği yayınlanmıştır.

3-GENEL TANIMLAR

a) Gümrük Bölgesi

Türkiye Cumhuriyeti topraklarını kapsar. Türkiye kara suları, iç suları ve hava sahası gümrük bölgesine dahildir.

b) Gümrük Hattı

Türkiye Cumhuriyetinin siyasi sınırlarıdır.

Sınır Kapıları Gümrük Kanununa göre belirlenir.

c) Konşimento

Gemi kaptanı,sahibi veya acenteler tarafından düzenlenen malın alındığını ve kararlaştırılan şekilde gönderilene teslim edileceğini,nakledilmek üzere gemiye yüklenen malı ve taşıma koşullarını belirtir kıymetli belge olup taşınacak malın mülkiyetini gösterir.

Kara nakliyatında Konşimento yerine taşıyıcılar tarafından tanzim kılınan belgeye **Yük Senedi** denir.

d) Manifesto

Konşimentolara göre gemide tutulan yük defteri ve mahreç limanlarındaki yetkili mercilerce tasdik edilmiş olan yük beyannameleridir.

Manifestolarda eşyanın cinsi,kapların adedi,nevi,markası,numarası ve gayri safi ağırlığı ve konşimento veya yük senetlerinin bulunması gerekir.

Manifesto Yerine Geçen Belgeler

Gelen veya giden taşıtlar için taşıt sürücüleri veya kaptanlar tarafından gümrük idarelerine Türkçe manifestolar veya bu manifestoların düzenlenmesine esas alınan orijinal manifesto, konşimento, CMR, TIR Karnesi, CIM ve CIV gibi belgelerden biri sunulabilir. Orijinal manifesto, konşimento, CMR, TIR Karnesi, CIM ve CIV gibi belgelerin sunulması halinde bu belgeler ya da bilgisayar veri işleme tekniği ile hazırlanan ve

manifestoda yer alan bilgileri içerir belgeler Gümrük İşlemlerinde manifesto yerine kabul edilerek, bu yönetmeliğin manifesto hükümleri uygulanır.

Gümrüğe ibraz edilen uluslar arası kabul görmüş belgenin Latin alfabesi ile düzenlenmemesi veya uluslar arası bir lisanla yazılmamış olması halinde Türkçe Manifesto da istenebilir.

CMR Belgesi: Karayolu taşıma belgesi. CMR Belgesi Kamyonla yapılan taşımalarda uluslararası CMR Anlaşması gereğince düzenlenen bir taşıma senedidir.

CIM Belgesi: Topluluk transit rejiminin uygulanabildiği yerlerde, bu rejim altındaki demiryolu ile yapılan taşıma işlemlerde beyanname yerine kullanılan belgedir.

CIV Belgesi: Uluslararası Demiryolu Taşımacılığı Anlaşması kapsamında demiryolu ile yapılan eşya taşımasında kullanılan belgedir.

TIR Karnesi:TIR Sözleşmesi kapsamında bulunan Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Birliği tarafından basılarak üye ülkelerin kullanımına sunulan ve kapsamı eşyaya TIR sisteminden yararlanmasına olanak sağlayan belgedir.

e) CİF

"Cost, Insurance and Freight" teriminin kısaltması olan cif, eşya bedeli, sigorta ve navlun (taşıma bedeli) kapsayan teslim şeklini ifade etmektedir. Yalnızca deniz ve nehir taşımacılığında kullanılır.

Bu değer 1918 sayılı kanuna göre Gümrük idaresince belirlenir.

f) FOB (Free On Board-Güvertede teslim)

Alıcı ile satıcı arasında yapılan sözleşmeye istinaden, eşyanın teslim yeri olarak belirlenen yükleme limanında teslim edilmesine denir. FOB değeri eşyanın fabrika fiyatıdır. Eşyanın bedelinin ödenmesi ve taşınmasına mahsus nakliye ve sigorta masraf ve yükümlülüğü alıcıya aittir.

g) KIYMET

İthal eşyasının Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşması (GATT)'nın 7. Maddesinin Uygulanmasına Dair Anlaşmaya İlişkin Yönetmelik hükümleri uyarınca tespit edilen kıymetidir.

h) BEDELLİ İTHALAT

Bedeli Türkiye'den döviz transferi yapılarak ödenen ithalattır.

i) BEDELSİZ İTHALAT

Bedeli yurtdışında elde edilen kazançlardan ödenen,yani Türkiye'den döviz transferi yapılmaksızın gerçekleşen ithalattır.

j) TRİPTİK

Uluslar arası eşya ve yolcu taşıyan vasıtalara diğer ülkelerde yaptıkları sefer yada girişlerinde bu ülke içerisinde kalmayacağına dair bir teminat ve taahhüt belgesidir.

k) TASİŞ

(Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğü)

13.04.1984 Tarihli 3007 sayılı Kanunla Tasfiye Daire Başkanlığı yerine Maliye Bakanlığına bağlı olarak Tasfiye İşleri Döner Sermaye İşletmeleri Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Genel Müdürlüğün esas çalışma alanı, gümrüklerde tasfiyelik haline gelen eşyanın tasfiyesi ve sundurma ve açıp işletmek olarak belirlenmiştir.

l) TASFİYE

Gümrük Mevzuatına göre anlamı;

Gümrüğe terk edilen, terkedilmiş sayılan, müsadere edilen veya bekletilmesi sakıncalı görülen eşyanın 10.11.1983 tarihli 83/7385 sayılı BKK eki tüzükte belirtilen esaslara göre tahsisi,satılması veya imhasıdır.

m) SUNDURMA (Temporary Store)

Eşyanın rejim beyanında bulunulmak üzere konulduğu yerdir.

n) ANTREPO (Warehause)

Türkiye'ye girmesi veya Türkiye'den transit geçirilmesi yasak olmayan yabancı memleket eşyası ile çıkış hükmünde olmak üzere ihraç edilecek milli mahsul ve mamullerin, transit veya yeniden ihraç edilmek üzere gelen eşyanın konulduğu yerlerdir.

o) SERBEST BÖLGE (Free Zone)

Türkiye Gümrük Bölgesinin parçası olmakla birlikte;

O1) Serbest dolaşımda olmayan eşyanın herhangi bir gümrük rejimine tabi tutulmamak,serbest dolaşı-

mına girmemek kaydıyla konulduğu gümrük vergileri ile ticaret politikası önlemlerinin ve kambiyo mevzuatının uygulanması bakımından, Türkiye gümrük bölgesi dışında olduğu kabul edilen ve,

O2) Serbest dolaşımdaki eşyanın ise,çıkış rejimi hükümlerine tabi tutularak konulduğu yerlerdir.

4-GÜMRÜK KAÇAKÇILIĞI TÜRLERİ

a) Oto Kaçakçılığı

Yurtdışında bedeli ödenerek, kiralanarak, çalınarak vs. yöntemlerle elde edilen araçların, Türkiye Gümrük hatlarından, ait olduğu yabancı ülkenin plakası, trafik tescil belgeleri veya sahte belgelerle ülkemize sokulması ve ithal işlemleri yapılmadan ülke içinde yabancı ülkeye ait plaka ve tescil belgelerinin şahsi marifetlerle yok edilerek, çeşitli yollarla Türkiye trafiğine kayıt ve tescil ettirilmesi ya da vergisi ödenmiş, millileştirilmiş araç gibi gösterilerek ikinci, üçüncü şahıslara satılması yoluyla gerçekleştirilmektedir.

Oto Kaçakçılığı Metotları

-Pasaporttan Pasaporta Satış Yöntemi

-Silme Yöntemi

-Çift Pasaport Yöntemi

-Çalıntı Müracaatı İle Düşüm Yöntemi

-Yazma Araba Yöntemi

-Change Yöntemi

-Çift Fatura Yöntemi

-Özürlü Muafiyetinden Faydalanma Yöntemi.

b) Tekel Maddeleri Kaçakçılığı

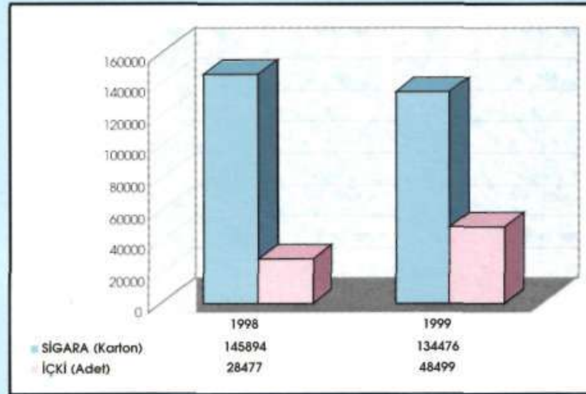
Ülkemize kaçak tekel maddelerinin Suriye, İran ve Irak gibi sınır komşularımız olan ülkelerden sırtçılık suretiyle getirildiği; Gümrük girişlerinde beyana göre denetim uygulamasını amaca aykırı olarak kullanan şahısların, getirmeleri gereken yasal miktardan fazla (yasal olan miktar kişi başına üç karton sigara, yedi şişe içki) içki ve sigarayı ülkemize soktukları değerlendirilmektedir.

Diğer yandan, Bulgaristan'dan deniz yoluyla tekel maddelerinin Trakya bölgemiz ve İstanbul'a getirildiği, ayrıca ülkemizde son yıllarda sayısal olarak artmakta olan serbest bölgelerimizdeki yapılaşma yetersizliği (çevre engeli, kontrol kuleleri vs.) ve denetim eksikliği nedeniyle, ihraç amacıyla getirilmiş olan tekel ürünlerinin, tüketilmek üzere iç pazara sunulduğu yolunda duyumlar alınmasına rağmen bu hususta somut bir olayla karşılaşılmamıştır.

Sigara kaçakçılığının nedenlerine baktığımızda;

Ülkemizde 200 binin üzerinde tekel bayisinin bulunması, denetimle ilgili Tekel Genel Müdürlüğü personel sayısının yetersiz olmasından dolayı gerekli kontrollerin

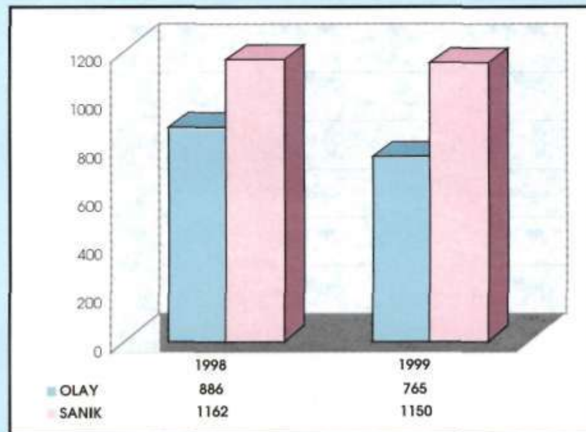
1998-1999 Yıllarında Yakalanan Tekel Maddelerinin İçki ve Sigara Olarak Dağılımını Gösterir Grafik

yapılamaması, ancak ihbar olması halinde bayi denetimlerinin yapılması gibi faktörlerin kaçakçılığın artışında önemli etken olduğu değerlendirilmektedir.

Sigaranın 3291 sayılı kanunla gümrük kaçağı kapsamına alınması ve hapis cezası yerine belli limitin altındaki sigara kaçakçılığına para cezası verilmesi, ithal sigaralar ile kaçak olarak yurdumuza getirilip da-

1998-1999 Yılları Tekel Maddeleri Kaçakçılığı Olay-Sanık Grafiği

ha ucuza satılan sigaraların arasında fiyat farkının bulunması gibi etkenlerin kaçakçılığı teşvik edici özellik arz ettiği düşünülmektedir.

c) Emtia Kaçakçılığı

Otomobil ve Tekel Maddeleri dışındaki diğer maddelerin kaçakçılığına Emtia Kaçakçılığı denmektedir. Ev eşyası, elektronik cihazlar, giyim eşyası, süs eşyası vb.

Gümrük Kanunu çerçevesinde sağlanan zati eşya muafiyetinden yararlanılarak ya da beyan dışı olarak ülkemize eşya sokulmaktadır. İthal izni olan firmalar tarafından ülkemize ticari amaçla getirilen elektronik eşyaların yasal belgelerinden yararlanılarak, yasadışı yollardan ülkemize getirilen malların da piyasaya sürüldüğü görülmektedir.

750 DM veya eşiti döviz tutarındaki hediyelik eşya getirilmesine kolaylık sağlanması sonucunda vatandaşlarımızın yabancı malları ülkemize getirerek sattıkları da görülmektedir. (Bavul Ticareti)

Kıyı ve sınır ticareti kapsamında getirilmesine izin verilen emtianın, izin verilen iller dışında ticaretinin yapılmasında artışlar yaşandığı görülmektedir ki, bu artışların bu suçu işleyenler hakkında sadece Hükümet emirlerine uymama suçundan işlem yapılması ve az miktarda para cezası verilmesinden kaynaklandığı söylenebilir.

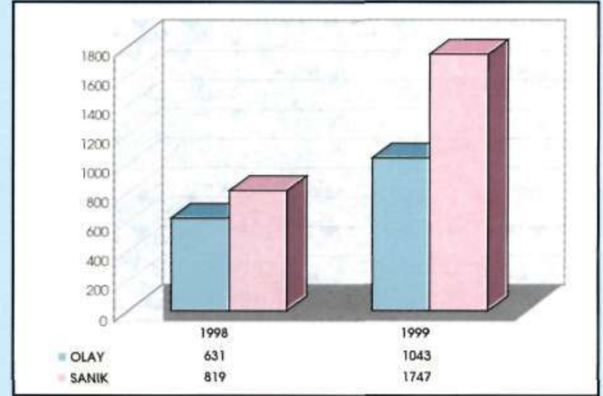
Ayrıca permi hakkıyla getirilen eşyaların ikinci ve üçüncü şahıslara devredilmesi yasağının 1985 yılında kaldırılmasından sonra, bu yolla getirilen eşyaların satıldığı alışveriş merkezlerinin oluşmaya başladığı, bu mağazalarda Uzak Doğu ülkelerinden noksan vergi ödenerek getirilen mallar ile ülkeye kaçak olarak getirilen eşyaların da satıldığı görülmektedir.

GÜMRÜK VE TEKEL KAÇAKÇILIĞI OLAYLARI GENEL DEĞERLENDİRMESİ

1998 yılında Tekel maddeleri olayları bazında en fazla yakalama Tekel 2000 sigarasında olduğu ancak TEKEL tarafından ihraç edilmek şartıyla alınan sigaralara teminat sisteminin getirilmesi sebebiyle, 1998 yılında 886 olay meydana gelirken 1999 yılında %13.7 oranında bir azalmayla 765 olay meydana gelmiştir.

Gümrük Kaçakçılığı olaylarında 1999 yılında bir önceki yıla göre %39.5'lik bir artış olduğu görülmektedir. Bu artışta, kolay para kazanma ve çeşitli emtiaları ucuza mal ederek piyasada kolayca satma düşüncesinin önemli bir rol oynadığı değerlendirilmektedir.

1998-1999 Yılları Gümrük Kaçakçılığı Olay-Sanık Grafiği

B) ORGAN VE DOKU KAÇAKÇILIĞI

Son zamanlarda meydana gelen ve zaman zaman gündemi teşkil eden yasadışı organ ticareti (genellikle Böbrek) olaylarında meydana gelen artışın, insanların içerisinde bulunduğu ekonomik şartlar ve organların yüksek fiyatlarla alıcı bulması gibi faktörler bulunmaktadır.

2238 Sayılı Organ ve Doku Alınması Hakkında Kanun'a göre yapılacak organ naklinde uyulması gerekli hususlar şunlardır:

Yaş ve Nitelik

Madde 5- On sekiz yaşını doldurmamış ve mümeyyiz olmayan kişilerden organ ve doku alınması yasaktır.

Muvafakat

Madde 6- On sekiz yaşını doldurmuş ve mümeyyiz olan bir kişiden organ ve doku alınabilmesi için vericinin en az iki tanık huzurunda açık, bilinçli ve tesirden uzak olarak önceden verilmiş yazılı ve imzalı veya en az iki tanık önünde sözlü olarak beyan edip imzaladığı tutanağın bir hekim tarafından onaylanması zorunludur.

Bilgi Verme ve Araştırma Yükümlülüğü

Madde 7- Organ ve doku alacak hekimler:

a)Vericiye, uygun bir biçimde ve ayrıntıda organ ve doku alınmasının yaratabileceği tehlikeler ile, bunun tıbbi, psikolojik, ailevi ve sosyal sonuçları hakkında bilgi vermek;

b)Organ ve doku verinin, alıcıya sağlayacağı ya-

rarlar hakkında vericiyi aydınlatmak;

c)Akli ve ruhi durumu itibariyle kendiliğinden karar verebilecek durumda olmayan kişilerin vermek istedikleri organ ve dokuları almayı reddetmek;

d)Vericinin evli olması halinde birlikte yaşadığı eşinin, vericinin organ ve doku verme kararından haberi olup olmadığını araştırıp öğrenmek ve öğrendiğini bir tutanakla tespit etmek;

e)Bedel veya başkaca çıkar karşılığı veya insancıl amaca uymayan bir düşünce ile verilmek istenen organ ve dokuların alınmasını reddetmek;

f)Kan veya sıhri hısımlık veya yakın kişisel ilişkilerin mevcut olduğu durumlar ayrı olmak üzere, alıcının ve vericinin isimlerini açıklamamak;

zorundadırlar.

Ceza Hükümleri

Yasak Eylemler

Madde 15- Bu Kanuna aykırı şekilde organ ve doku alan, saklayan, aşılayan ve nakledenlerle bunların alım ve satımını yapanlar, alım ve satımına aracılık edenler veya bunun komisyonculuğunu yapanlar hakkında, fiil daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde iki yıldın dört yıla kadar hapis ve 50.000 liradan 100.000 liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur.

C) KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARI KAÇAKÇILIĞI

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununa göre:

1- Kültür Varlıkları

Tarih öncesi ve tarihi devirlere ait,

-Bilim,

-Kültür,

-Din ve güzel sanatlarla ilgili olan ve yer üstünde, yer altında veya su altında bulunan tüm taşınır ve taşınmaz varlıklarımızdır.

2-Tabiat Varlıkları

Jeolojik devirlerle tarih öncesi ve tarihi devirlere ait,

-Ender bulunmaları,

-Özelikleri,

-Güzellikleri bakımından korunması gerekli olan, yer üstünde, yer altında, veya su altında bulunan değerlerimizdir.

Örnek: Tarihi mağaralar, kaya sığınakları, özellik gösteren ağaç ve ağaç toplulukları vs.

Kültür varlıkları iki ana grupta değerlendirilir;

1-Taşınmaz Kültür Varlıklarımız

Bunlar taşınması mümkün olmayan eserlerimizdir. Örneğin,

Kaya mezarlıkları, yazılı resimli ve kabartmalı kayalar, resimli mağaralar, höyükler, tümülüsler, ören yerleri, kale, hisar, burç, türbe, kümbet, medrese vb. gibi yerler.

2-Taşınır Kültür Varlıklarımız

Bunlar ise, taşınmaya elverişli olan eserlerdir. Örneğin,

Sikke, halı, kilim, el yazmaları, çanak, çömlek, anfora, heykelcikler v.b. eserler.

Özellikle sikkeler taşınması kolay ve talebi fazla olan eserlerdir.

Taşınır Kültür Varlıklarımız iki ana grupta değerlendirilir;

a) Arkeolojik Eserler

Jeolojik devirlerden itibaren zamanımıza kadar intikal eden ve genellikle kazı ve benzeri çalışmalar sonucu ortaya çıkartılan, sanat ve estetik değerleri veya estetik ölçüleri bakımından korunması gerekli olan insan yapısı eserlerdir.

b) Etnoğrafik Eserler

Halkın hayat tarzını, kültürünü temsil eden araç ve gereçler ile, bilim, kültür, din ve mimari sanatlarla ilgili, belge değeri bakımından korunması gerekli olan insan yapısı eserlerdir.

3-Kültür Varlıklarımızın Tespiti ve Tescili

Ülkemizin, tarihin çeşitli dönemlerinde bir çok uygarlığın yerleşim alanı olmasından dolayı, Ülkemizde, geçmiş uygarlıklara ait çok sayıda eser ortaya çıkarılmaktadır.

Eski Eserlerin Ortaya Çıkarılış Yöntemleri;

-İzin alınmak suretiyle yapılan kazılar,

-Kaçak olarak yapılan kazılar,

-Tesadüfen bulunma sonucu eski eserler ortaya çıkarılmaktadır.

Eski Eserlerin Tasnifi;

Bulunan eski eserlerimiz, **Kültür Bakanlığı**'nca oluşturulan bir kurul tarafından tasnif edilirler.

Tasnif sonucu;

-Korunması gerekli görülmeyen kültür varlıkları, bir belge ile sahibine iade edilir. Bunlar üzerinde sahipleri her türlü tasarrufta bulunabilirler.

-Korunması gerekli olan ve tescile tabi olup da, müzelere alınması gerekli görülmeyen eserlerin ticareti yapılabilir.

Bu tür eserlerin ticaretini yapmak isteyenler **Kültür Bakanlığı**'ndan ruhsat almak zorundadırlar.

Taşınır kültür varlığı ticareti yapanlar, satmak üzere alacakları taşınır kültür varlığının tescil dışı olduğuna veya tescile tabi olup da müzelere alınmasına gerek görülmediğine dair ilgili müzelerce verilmiş belgeyi satıcıdan istemek zorundadırlar. Bu belge olmadan alım satım yapılamaz.

Korunması gerekli görülen taşınır kültür ve tabiat varlıklarının tasnifi, tescili ve müzelere alınmaları ile ilgili usul ve esaslar ise, yönetmelikle belirlenir.

4-Eski Eser Koleksiyonculuğu

Ülkemizde 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile buna dayalı olarak çıkarılan 15.03.1984 gün ve 18342 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren **"Korunması Gerekli Taşınır Kültür ve Tabiat Varlıkları Koleksiyonculuğu ve Denetimi Hakkında Yönetmelik"** hükümleri uyarınca kültür varlığı koleksiyonculuğu yapılabilmektedir

Gerçek ve tüzel kişiler **Kültür Bakanlığı**'nca verilecek izin belgesi ile korunması gerekli taşınır kültür varlıklarından oluşan koleksiyonlar meydana getirebilirler.

Eski Eser Koleksiyonculuğunda Uyulması Gerekli Esaslar;

-Kültür Bakanlığı'ndan izin alınır,

-Eserler envanter defterlerine kayıt edilir,

-Envanter defterlerinde kayıtlı her türlü eser, 15 gün önceden Kültür Bakanlığı'na bildirmek şartı ile koleksiyoncular arasında değiştirilebilir veya satılabilir,

-Satın almada öncelik Kültür Bakanlığı'na aittir,

-Koleksiyonlar, Kültür Bakanlığı'nca görevlendirilecek elamanlar veya ilgili müze müdürlerince yılda bir defadan az olmamak üzere denetlenir,

-Denetlemelerde; eserin sağlığı, güvenliği, envanter defterine kaydedilmeyen eser bulunup bulunmadığı, koleksiyonda eksik eser olup olmadığı incelenir.

5-Eski Eser Ticareti

Ülkemizde 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu ile buna dayalı olarak çıkarılan 11 Ocak 1984 gün ve 18278 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren **"Taşınır Kültür Varlığı Ticareti ve Bu Ticarete Ait İşyerleri ile Depoların Denetimi Hakkında Yönetmelik"** hükümleri uyarınca kültür varlığı ticareti yapılabilmektedir.

Eski Eser Ticaretinde Uyulması gerekli Esaslar;

Eski eser ticareti yapmak isteyenler,

-Kültür Bakanlığı'ndan ruhsat alması gerekir,

-Eski eser ticareti yapmak isteyen kişinin ve işyerinin, yönetmelikte belirtilen hususlara uygun olması gerekir,

-Yönetmenlikteki kıstaslara uygun olan kişi ve işyerlerine müze müdürlüklerince ruhsat verilir,

-Verilen ruhsatlar 3 yıl süreyle geçerlidir,

-Ticareti yapılacak eser hakkında, müzelere alınmasına gerek görülmediğine dair ilgili müzelerce verilmiş belgenin bulunması gerekir,

-Ticarethanelerden başka bir yerde alım satım yapılamaz,

-Ticarethanelerinin dışında kültür varlığı bulundurulamaz,

-Ancak, ihtiyaç halinde ticarethane ile bağlantılı olmak şartıyla belgelenmiş kültür varlıkları için depo kullanabilirler,

-Ticarethaneler ve depolar başka bir amaç için kullanamaz.

6-Eski Eser Kaçakçılığının Yöntemleri

Ülkemizdeki eski eser kaçakçılığı olaylarını incelediğimiz zaman,

-Kaçakçılığı yapılan eserler, genellikle kırsal kesimde kaçak kazılar, tesadüfen bulunma, müze ve ören yerleri soygunları sonucu elde edilirler,

-Elde edilen kaçak eserler, yurt dışı pazarlaması ile ülke toprakları dışına çıkaracak şahıslara devredilir,

-Devredilen bu eserler, Anadolu kökenli eserlerin pazarlandığı ülke içi veya dışındaki merkezlere ve şahıslara ulaştırılır.

7-Define Arama

2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununa göre izinsiz define aramak yasaktır. Define aramak isteyenler, define arayacakları yerin bağlı olduğu Mülki Amire bir dilekçeyle müracaat ederler. Mülki Amir define aranmasında sakınca bulunup bulunmadığını en yakın müze müdürlüğüne tespit ettirerek, uygun görülmesi halinde define arayacaklara 1 yıl süreyle geçerli olmak üzere ruhsatname verilir.

Define araması, define aranacak yere en yakın müzeden görevlendirilecek ihtisas elemanı başkanlığında Maliye ve İçişleri Bakanlıklarının mahalli birer temsilcisi gözetiminde yapılır.

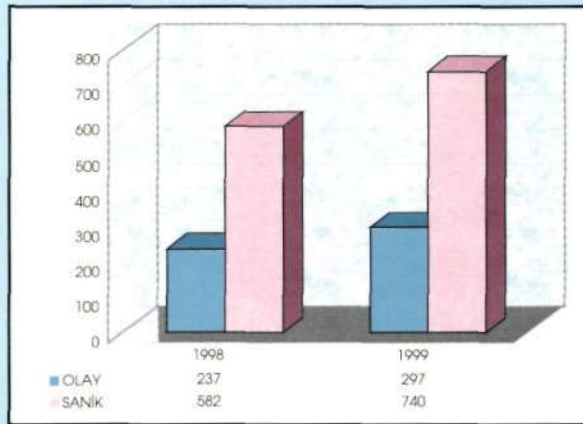
Define aramasında çıkan buluntular, Kültür Bakanlığınca tayin edilecek en az 3 kişilik bir uzman heyetine incelettirilerek kültür ve tabiat varlığı ise müzelere, define ise Maliye Bakanlığına teslim edilir.

Bulunan definenin parasal değeri Maliye Bakanlığınca belirlenerek; Define Hazine arazisinde bulunmuşsa arayıcıya %50'si, özel veya tüzel kişilere ait arazide bulunmuşsa %40'ı arayıcıya, %10'u ise mülk sahibine verilir. Arayıcı, bulunan kültür ve tabiat varlıkları üzerinde hiç bir hak iddia edemez.

ESKİ ESER KAÇAKÇILIĞI OLAYLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

İstatistiklerde görüldüğü üzere 1999 yılında Eski Eser kaçakçılığı olayları 1998 yılına göre **% 20** artış göstermiştir.

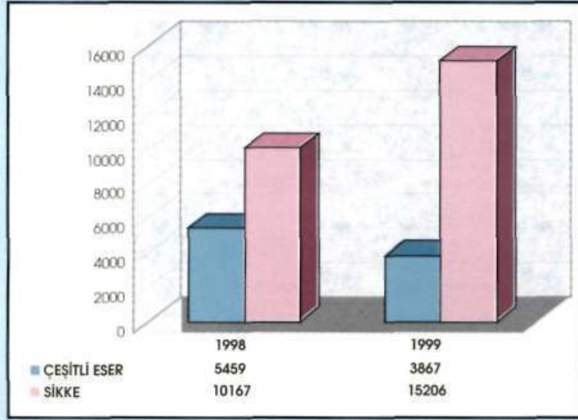
1998-1999 Yılları Kültür ve Tabiat Varlıkları Kaçakçılığı Olay ve Sanık Grafiği

Tarihi eser kaçakçılığının yöntem ve tekniklerine bakıldığında, olayların profesyonelce ve uluslararası düzeyde sürdürüldüğü gözlenmektedir. Yurtdışına kaçırılan kültür varlıklarımızın Ülkemize iadesi için Devletimiz yasal yollardan her türlü hukuki girişimi yapmakta ve bunun için de çok yüksek meblağlarda ödeme yapmaktadır. Tüm bu çalışmalara rağmen Anadolu kökenli eserlerin bir çoğu halen yurt dışında bulunmaktadır.

Halkımızın kültür varlıkları konusundaki bilinçlenme eksikliği, bu suç için yasalarda öngörülen müeyyidelerin caydırıcılıktan uzak olması, 2863 sayılı yasa'da öngörülen ikramiye ödemeleri ve eser satın alma için yeterli ödeneğin ayrılamaması, kolay para kazanma

1998-1999 Yıllarında Yakalanan Kültür ve Tabiat Varlıkları

yöntemlerinden biri olması, yabancıların Anadolu kökenli eserlere ilgisinin devam etmesi gibi faktörlerin eski eser kaçakçılığının artmasına neden olmaktadır.

Bu sebeple,

- Vatandaşlarda eski eser bilincinin geliştirilmesi için, basın ve yayın kuruluşları yolu ile bilgilendirme çalışmalarının artırılması,

- Yasal düzenleme yapılarak öngörülen cezaların caydırıcı hale getirilmesi,

- İkramiye ödemeleri ve eser satın almak için gerekli kaynakların temin edilerek vatandaşlar tarafından müzelere teslim edilen eserlere gerçek değerinin ödenmesi gibi hususların yerine getirilmesi durumunda eski eser kaçakçılığı olaylarında azalma olacağı değerlendirilmektedir.

D) İNSAN KAÇAKÇILIĞI

1-TANIMLAR

İŞÇİ SİMSARLIĞI

Ülkemizde İşçi simsarlığı çeşitli kanunlarla düzenlenmiştir. Özellikle 1475 Sayılı İş Kanunu'nun 83, 85 ve 105. maddelerinde;

-İşçilere iş, işlere de işçi bulmak için kazanç amacıyla olsun veya olmasın faaliyet gösterilmesi, çalışılması veya büro açılması yasaklanarak, bu görev İş ve İşçi Bulma Kurumu'na verilmiştir.

Söz Konusu Kanun'da Yer Alan İstisnalar;

-Tarım işlerinde iş ve işçi bulma işine, İş ve İşçi Bulma Kurumu'ndan izin almak suretiyle aracılık edilebilir,

-Yine, yurtdışında büroları bulunan şirketlerce, İş ve İşçi Bulma Kurumu'ndan izin alınmak suretiyle, yurtdışında bulunan bu bürolarda çalıştırılmak üzere işçi temin edilebilir.

Sonuç olarak:

Kazanç amacıyla olsun veya olmasın,

-İşçilere iş, işlere de işçi bulmak için faaliyet gösterilmesi, çalışılması veya büro açılması,

İş ve İşçi Bulma Kurumu'ndan izin alınmaksızın,

-Tarım işlerinde çalıştırılmak üzere işçi bulunması veya işçilere tarım işlerinde iş bulunması,

-Yurtdışında büroları bulunan şirketlerce, bu bürolarında çalıştırılmak üzere işçi temin edilmesi fiilleri **İŞÇİ SİMSARLIĞI** suçunu oluşturur.

İNSAN KAÇAKÇILIĞI

-Ekonomik, sosyal veya siyasi nedenlerden dolayı, iş bulma veya iltica gibi istekleri olan kişilerin, illegal geçişleri organize eden insan kaçakçılığı şebekeleri tarafından, menfaat karşılığında farklı ülkelere götürülmesi **İNSAN KAÇAKÇILIĞI** suçunu oluşturur.

2-YASADIŞI GEÇİŞLERDE İZLENEN METOTLAR

Bugüne kadar meydana gelen insan kaçakçılığı olaylarında aşağıdaki metodların kullanıldığı belirlenmiştir.

-Havayoluyla Bosna-Hersek gibi Ülkemize vize uygulamayan ülkelere yasal yoldan çıkış yapılmakta, daha sonra temin edilen sahte pasaport veya belgelerle Avrupa ülkelerine gidilmekte,

-Türk veya ülkemize çeşitli yollardan girmiş olan yabancı uyruklu şahıslar, otobüslerle denizde kıyısı bulunan il ve ilçelerimize götürülerek, buradan teknelerle açıkta bekleyen büyük gemilere götürülen göçmenler, Yunanistan ve İtalya kıyılarına varıldığında, yine gemi açıkta bekletilerek küçük teknelerle, kıyılara çıkarılmakta,

-Meriç gibi sınır nehirlerinden yüzerek veya botla çıkış yapılmakta,

-Karayoluyla tır, kamyon gibi ulaşım araçlarında gizlenilerek sınırlarımızdan giriş veya çıkış yapılmakta,

-Hudut Kapılarımızdan, sahte veya değiştirilmiş belgelerle giriş-çıkış yapılmaktadır.

-Kara sınırımızdan yürüyerek veya binek hayvanları ile giriş yapılmaktadır.

3-GÜZERGAHLAR

Bu metotları kullanan şebekelerin kullandığı güzergahlar ise aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

Yasadışı göç hareketi, batı ülkelerinin bahse konu yasadışı faaliyetleri engellemek gayesiyle getirdiği yasağı takiben, alternatif güzergahlarla etkinliğini sürdürmektedir.

-Bu anlamda, Balkanlar, Afrikalı ve Asyalı grupların yasadışı transferinde kullanılan gözde güzergahlardan biri haline gelmiştir.

-Parçalanmadan önce çeşitli insan kaçakçılığı şebekelerince en çok tercih edilen Yugoslavya güzergahı, savaş nedeniyle kullanılmaz hale gelmiş, bunun üzerine mafya şebekeleri tarafından yeni güzergahlar kullanılmaya başlanmıştır. Bu güzergahlar;

-Doğu Ülkeleri - Türkiye - Bulgaristan - Romanya - Macaristan-Avusturya-Çek veya Slovakya Cumhuriyetleri üzerinden Avusturya ve Almanya,

-Doğu Ülkeleri - Türkiye -Bulgaristan veya Yunanistan-Makedonya - Arnavutluk - İtalya üzerinden Orta ve Batı Avrupa ülkeleri,

-Doğu Ülkeleri - Türkiye -Güney Avrupa Ülkeleri-Batı Avrupa Ülkeleri şeklindedir.

4- KAÇAK İNSANLARIN ÜLKEMİZE GİRİŞ-ÇIKIŞ NOKTALARI

Başlıca Giriş Bölgeleri;

-Ermenistan-Gürcistan Sınırında,

-Iğdır/Dilucu,

-Kars/Digor-Tuzluca,

-Ardahan/Posof,

-Artvin/Sarp,

-İran Sınırında,

-Küçük Ağrı Dağı-Doğubeyazıt,

-Van/Özalp-Başkale,

–Hakkari/Yüksekova,

-Irak Sınırında,

-Hakkari/Şemdinli-Çukurca,

-Şırnak/Uludere,

-Suriye Sınırında,

-Şanlıurfa/Suruç-Mert köyü ile Akçakale Keluşak köyü,

-Hatay/Yayladığı-Güveççi köyü, Altınözü-Turfanda ile Avuttepe köyleri, Hatay/Karbeyaz köyü, Hatay/Reyhanlı, Hatay/Samandağı, Hatay/İskenderun-Arsus bölgeleri,

-Adana/Karataş bölgesi, Seyhan-Ceyhan nehirlerinin denizle birleştikleri yerler,

-Gaziantep-İslahiye-Karababa mevkiidir.

Başlıca Çıkış Bölgeleri;

-Akdeniz ve Ege Kıyı Sınırlarında,

-Antalya-Kaş-Meis adası,

-Muğla/Datça-Simi adası ve Bodrum sahilleri-İstanköy adası,

-Aydın/Didim-Kuşadası sahilleri-Sisam adası,

-İzmir/Çeşme sahilleri-Sakız Adası,

-Balıkesir/Ayvalık sahilleri-Midilli Adası,

-Edirne/Pazarkule-Karaağaç, Trakya/Meriç-Sufli, Trakya/Kumdere-Paşaköy-Karpuzlu-İpsala ve Enez bölgeleri.

-İstanbul/Hava Limanı bölgeleridir.

5-İNSAN KAÇAKÇILIĞI YAPAN ŞEBEKELERİN ODAKLAŞTIĞI İLLERİMİZ

İnsan kaçakçılığı olayları özellikle metropol ve kozmopolit nitelik taşıyan, nüfusu yoğun şehirlerde odaklaşıp, yurtdışına gitmek isteyen şahıslarla simsarların buluşup iş takiplerini yaptıkları yerlerde yoğunlaşmaktadır.

Bu anlamda Bingöl, Ş.Urfa, K.Maraş, Elazığ gibi illerimizden göçmen temin edilmekte, Antalya, Muğla, Aydın, İzmir, Balıkesir, Edirne, İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana gibi illerimizde üslenen insan kaçakçıları tarafından illegal geçişler organize edilmektedir.

Diğer yandan yasal mevzuata uygun olarak kurulmuş olan ulusal veya uluslararası yük ve yolcu taşıması yapan şirket yöneticileri veya çalışanların da, bazen bu tür faaliyetlerde rol aldıkları gözlenmektedir.

İNSAN KAÇAKÇILIĞI OLAYLARININ GENEL DEĞERLENDİRMESİ

1999 yılında bir önceki yıla göre, İşçi Simsarlığı suçlarında olay sayısı %24 , sanık sayısı %36 artış göstermiştir. Bu artışa sebep olarak;

-Ülkemiz vatandaşlarının refah düzeyi yüksek ülkelere giderek daha iyi bir yaşam tarzı sürdürme düşüncesi,

-İnsan kaçakçılarının kolay para kazanma düşüncesi,

-Özellikle Avrupa Ülkelerinin siyasi iltica ve yasadışı göçü özendiren politikaları ile göçmen ve mültecilere yapılan maddi yardımlar,

-Ülkemizin, Asya ile Avrupa'yı birleştirdiği düşünülürse yaşam standardı düşük olan Asya ve Afrika ülkeleri vatandaşlarının, ekonomik sosyal ve siyasi bakımdan yaşam standardı daha yüksek olan Batı Avrupa ülkelerine Ülkemiz üzerinden illegal yollardan gitmek istemeleri gösterilebilir.

YASADIŞI GÖÇ KONUSUNDAKİ MEVCUT YASALAR

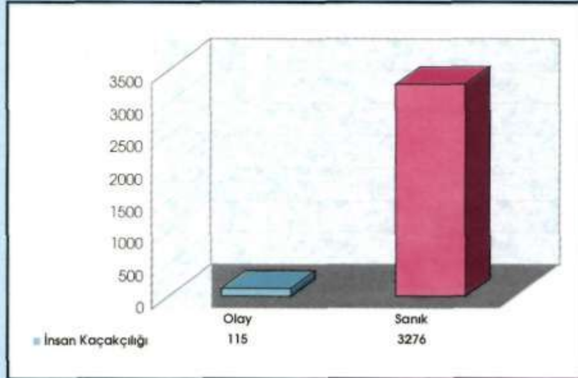
a) 5682 Sayılı Pasaport Kanunu'nun 33,34,35 ve 36. Maddeleri,

b) Türk Ceza Kanunu'nun 504. Maddesinin 4. Bendi,

c) 1475 Sayılı İş Kanunu'nun 83,85 ve 105. Maddeleri,

d) Karayolu İle Uluslararası Yolcu ve Eşya Taşımaları Hakkındaki Yönetmelik'in 50/h maddesi.

1999 Yılında Meydana Gelen insan Kaçakçılığı Olayları

II-SAHTECİLİK

A-KALPAZANLIK

Kanunen tedavülde bulunan milli veya yabancı paraları, itibari amme kağıtlarını kıymetli damgaları ve kamu nakliyat işletmelerinin biletlerini taklit veya tağyir etmek, taklit ve tağyir edilmiş olduklarını bilerek satın almak, bulundurmak, piyasaya sürmek veya memlekete sokmak kalpazanlık suçunu oluşturmaktadır.

1-Sahte Para Nasıl Tanınır?

Gerçek banknotlar; dizayn, renk ve baskı yönünden çok net, düzgün ve kusursuz görünümdedir. Gözle dikkatle bakışta kolayca anlaşılabilecek bu net ve temiz görünüm yanında, elle dokunmak suretiyle yapılacak kontrolde sahte ve gerçek banknotları birbirinden kolayca ayırmak mümkündür. Gerçek banknotların güvenlik özellikleri ve sahtelerdeki taklit şekli, ilgili banknotların resimleri üzerinde ayrıntılı biçimde açıklanmıştır.

a) Kağıt: Sahte para ile orijinali arasındaki en belirgin özellik paranın kağıdıdır. Orijinal banknot pamuk elyafından özel olarak yapılırken sahte banknot normal piyasada bulunan kağıttan yapılmaktadır.

b) Renk uyumu: Orijinal banknotlarda renkler canlı ve uyumludur. Sahte banknotlarda ise renkler soluk ve uyumsuzdur.

c) Renkli Lifler: Orijinal banknot kağıdının hamuruna konulan kırmızı ve mavi ışık veren lifler ultraviyole cihazı altında bakıldığında görülebilmektedir. Sahte banknotlarda ise boyama yoluyla benzetilmeye çalışılmaktadır ve gerçek banknottaki renk canlılığına rastlanılmamaktadır. Silgi ile silinecek olursa bu lifler kaybolmaktadır.

d) Filigran: Banknotların üzerinde bulunan portrenin küçültülmüş bir benzeri gizli olarak banknot üzerinde bulunmaktadır. Buna filigran denilmektedir. İlk bakışta görülmeyen bu filigranlar ışığa tutulduğunda fark edilmektedir. Filigran özelliği,Amerikan Dolarlarında 1996 yılından sonra kullanılmaya başlanılmıştır.

e) Kabartma Baskı: Orijinal banknotlarda,yazılar ve portreler elle dokunulduğunda hissedilebilecek şekilde kabartmalı olarak basılmıştır. Sahtesinde bu kabartma özelliği bulunmadığından, elle dokunulduğunda kayganlık hissedilmektedir.

f) Optik Emniyet Unsuru: Değişik açılardan bakıldığında farklı renk yansımaları veren özel bir mürekkeple kabartma olarak basılan bir emniyet unsurudur (Bu özellik ABD dolarlarında 1996 yılından sonra uygulanmaya başlanmıştır.) Sahte banknotlarda bu nokta tek renk olarak karşımıza çıkar.

g) Portre: Gerçek paralardaki portreler belirgin çizgileriyle canlılık ve derinlik hissi uyandırır. Sahte banknotta ise portreler soluktur ve derinlik hissi uyandırmaz

h) Gizli Görüntü: Alman Markları yatay durumda göz hizasında ışığa karşı tutulduğunda banknotun değerini gösteren rakamlar karşımıza çıkar 5 milyonluk T.L.'larında ise sol üst köşedeki Türkiye haritası üzerinde ayyıldız şeklinde gizli görüntü bulunmaktadır. Amerikan dolarlarında gizli görüntü unsuru kullanılmamaktadır.

i) Mikro Yazı: Alman Markında ön yüzde portrenin sağında banknotun değerini gösteren mikro yazılar, ABD dolarında portrenin etrafında The United States of America yazısı bulunmaktadır. Bu mikro yazılar büyüteçle bakıldığında okunabilmektedir.

j) Emniyet Şeridi: Orijinal banknotta emniyet şeridi kesik gümüşi çizgilerden oluşmakta, ışığa tutulduğunda düz bir hat şeklini alırken Türk Lirasının üzerinde TCMB harfleri, Alman Markında banknotun değerini gösteren rakamlar bulunur.

50 ve 100'lük ABD dolarının üzerinde ise banknotun değerini gösteren USA 50 ve USA 100 yazıları bulunur. Sahte banknotlarda benzetilmeye çalışılan emniyet şeridi ışığa tutulduğunda kesik gümüşi çizgiler şeklinde görülür.

2- Sahte Paranın Piyasaya Sürülme Yöntemleri

Sahte paralar genellikle;

- *Büfe, bakkal ve marketlerden alınan sigara, içki,* çerez vs. karşılığında yüksek değerdeki sahte banknot küpürleri verilerek paranın üstü gerçek para olarak alınması,

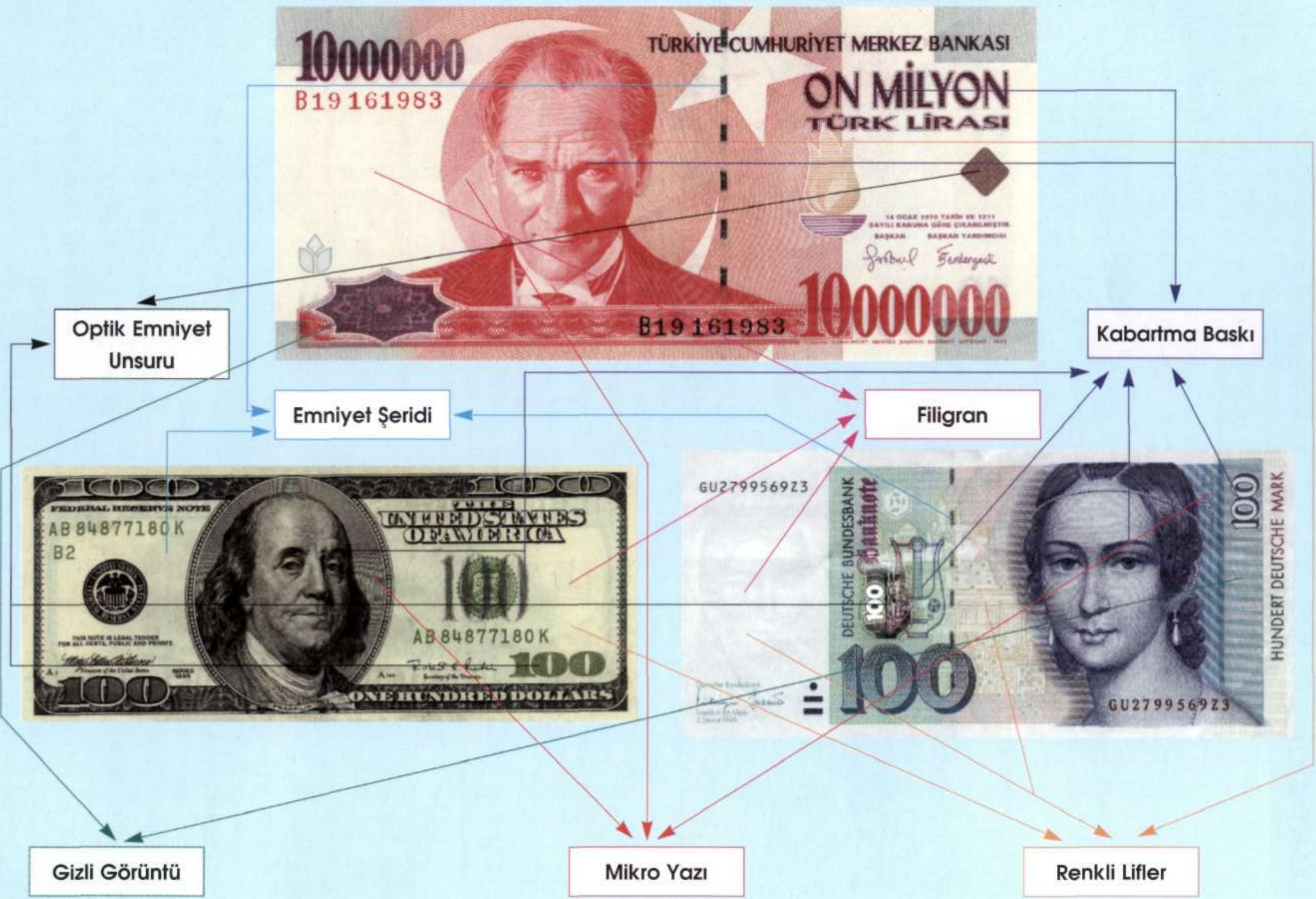
- Araçlara alınan akaryakıt karşılığı benzin istasyonlarına,

- Sinema ve tiyatro gişelerine,

- Milli piyango bayilerine,

- Canlı hayvan ticareti yapan kişilere ve seyyar satıcılara,

- Taksi sürücülerine,

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
ON MİLYON
TÜRK LİRASI
10000000
B19 161983
Optik Emniyet Unsuru
Kabartma Baskı
Emniyet Şeridi
Filigran
AB 84877180 K
B2
THE UNITED STATES OF AMERICA
ONE HUNDRED DOLLARS
GU2799569Z3
DEUTSCHE BUNDESBANK
Banknote
HUNDERT DEUTSCHE MARK
100
Gizli Görüntü
Mikro Yazı
Renkli Lifler

- Genel kadınlara,

- Gazino ve eğlence yerlerinde bahşiş ve hesap ödemesi olarak,

- Toplu ödemelerde para destelerinin arasına az sayıda sahte para konarak verilmesi şeklinde piyasaya sürülür.

3 -Sahte Para İndikatifleri

İndikatif, sahte para tiplerini belirlemek için kullanılır. Ulusal ve uluslar arası olarak ikiye ayrılır.

-Ulusal İndikatifler : Parasının sahtesi yapılan ülke tarafından verilir ve o ülkeye paraları üzerinde gerekli kontrolleri yapma imkanını sağlar.

-Uluslararası İndikatifler : İnterpol Genel Sekreterliği tarafından verilir ve uluslararası düzeyde sahte para tiplerini belirlemek için kullanılır.

Uluslar arası indikatifler, ön ek ile seri numarasından oluşur.

a) Ön Ek

Belirli bir ülkeyi temsil eder ve her ülke için ayrı ön ek bulunmaktadır.

b) Seri numarası

Kalp para tipini gösterir, yeni bir para tipi ortaya çıktığında yeni bir numara verilir.

Örneğin: 11 T 2 para tipi ikinci kalp parayı gösterirken 11 T 15 ülkemizde 15 çeşit kalp para basıldığını ortaya koyar.

Bazı özellikler itibariyle iki kalp para tipi bir birine uyuyorsa örneğin birincisine 11 T 3, ikincisine 11 T 3A, üçüncü benzer tipe ise 11 T 3B indikatifi verilir.

Renkli fotokopileri ile çoğaltılmış sahte para tiplerinde RS ön eki verilir.

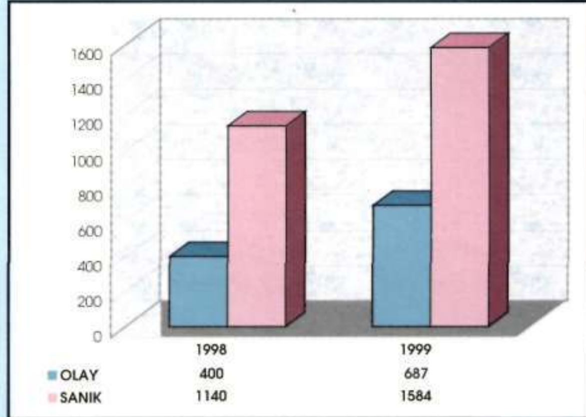
Örneğin: 11 T 3RS olarak verilir.

SAHTE PARA OLAYLARININ DEĞERLENDİRMESİ

İstatistiklerden görüldüğü üzere 1999 yılında sahte para olayları 1998 yılına göre % 34.9 oranında artış göstermiştir. Bunun sebeplerinden en önemlisi, teknolojik gelişmelere paralel olarak, son teknoloji ile donatılmış bilgisayarlar, scanner cihazları ve renkli fotokopi makinelerinin kullanılmasıdır.

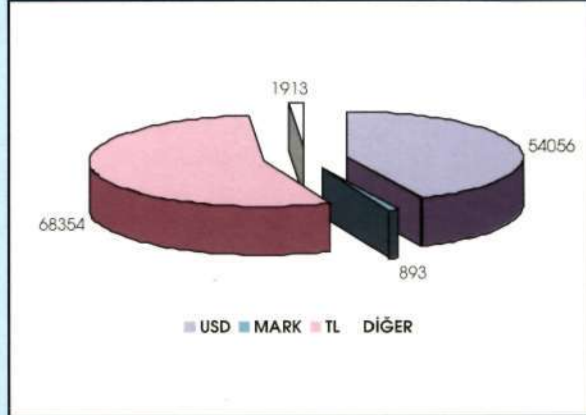
1998 yılında en çok sahtesi yapılan para ABD Doları iken 1999 yılında Türk Lirasının öne geçtiği görülmektedir. Bunun sebebi ise yıl içinde İstanbul da yakalanan iki matbaada yüksek miktarlarda Türk Lirasının ele geçirilmiş olmasıdır.

1998-1999 Yıllarında Meydana Gelen Sahte Para Olayları

Vatandaşlarımızın kullandıkları para birimlerinin özelliklerini yeteri kadar tanımaması, kolay para kazanma yöntemlerinden biri olması ve bu suç için yasalarda öngörülen müeyyidelerin caydırıcı etkisinin az olması sahte para olaylarındaki artışa etki eden önemli faktörler olarak değerlendirilmektedir.

1999 Yılında Yakalanan Sahte Paraların Türlerine Göre Dağılımı

Taklit edilmesinin önlenmesi amacıyla bütün para birimlerine çeşitli güvenlik unsurları bulunmaktadır. Bu güvenlik unsurlarının basın ve yayın yolu ile vatandaşlarımıza anlatılması ve bilgilendirme çalışmalarının yoğunlaştırılmasının, kalpazanlık ile mücadelede etkili yöntemlerden biri olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte,kalpazanlık suçu için öngörülen cezaların caydırıcı hale getirilmesi gerekmektedir.

B-EVRAK SAHTECİLİĞİ

1) Tanım

Asıl olan bir belgeye benzer yeni belgeler imal edilmesi veya asıl belgenin içeriğinde amaca uygun çeşitli değişiklikler yapılmak suretiyle, şahıs veya tüzel kişilerin dolandırılması, sabıka ve gerçek kimliklerin gizlenmesi ve bir yasak ya da sınırlamanın aşılarak menfaat sağlanılması olayı SAHTECİLİK suçunu oluşturur.

Pasaport sahteciliği, gerçek pasaport üzerinde çeşitli sahtecilik metodları kullanılarak, bilgilerin değiştirilmesi veya pasaportun tamamen sahtesinin tanzim edilmesi, pasaporttaki vizeli yaprağın koparılarak yurtdışına gönderilmek istenen şahsın pasaportuna tatbik edilmesi şeklinde yapılır.

Sahte pasaport yapan şebekelerce, Avrupa ülkelerine gitmek isteyen vatandaşlarımıza para karşılığında sahte pasaport temin edilmekte, bu yolla şahısların Balkan Ülkelerine oradan da yasadışı yollardan Avrupa Ülkelerine gidişleri sağlanmaktadır.

Sahte belgeler tanzim edilmek suretiyle, gidilmesi istenen ülkenin Konsolosluklarına başvurularak, vize alınması veya vize ile ilgili pul ve damgaların, çeşitli yollardan temin edilerek, pasaportlara yapıştırıldığı gözlenmektedir.

Sahte vize pulu ve damgalarının temininde yurtdışı bağlantıların mevcut olduğu değerlendirilmektedir.

Vize alma işlemlerinde, pasaport sahiplerinin meslek haneleri önem arz ettiğinden, şahısların pasaport alırken kasıtlı olarak meslek hanelerini boş bırakıp, bilahare elde ettikleri belgelere uygun meslek yazmaları suretiyle de, pasaportlarda sahtecilik yapılmaktaydı. Ancak, son zamanlarda belli bir unvanı olan şahıslardan unvanını belirtir belge istenerek bu yöntem önlenmeye çalışılmıştır.

Diğer yandan, kimlik, Eshot bileti, diploma, ehliyet, resmi kurum antetli evrak ve fatura gibi belgelerin, çeşitli sahtecilik metotları kullanılarak sahtesinin imal edilmesi veya sayılan bu belgeler üzerinde amaca uygun değişiklikler yapıldığı gözlenmektedir.

2) Sahteciliğin Amaçları

Sahtecilik ;

-Çeşitli suçların işlenmesine zemin hazırlamak,

-Menfaat temin etmek,

-Yurt dışına çıkma ve kimliklerin gizlenmesi amacıyla yapılır.

3) Sahteciliğin Artmasına Etki Eden Nedenler

-Ülke ekonomisinin bozuk olması,

-Teknolojinin hızla gelişmesi,

-Suça verilen cezaların caydırıcılıktan uzak olması,

-Sahtecilik yoluyla kolay para kazanma arzusu olarak sıralanabilir

SAHTECİLİK KONUSUNDA KANUNİ DÜZENLEMELER

Türk Ceza Kanununun ;

316-331 maddeleri arasında; "Paralarda ve İtibari Amme Kağıtlarında veya Kıymetli Damgalarda Sahtecilik" fiilleri,

332-339 maddeleri arası "Devlete ait mühürlerde ve damgalarla sair alametlerin taklidi" fiilleri,

339-349 maddeler arası "Evrakta Sahtecilik" fiilleri,

350-357 maddeler arası "Hüviyet Cüzdanı ve Nüfus Teskeresi, Pasaport, Ruhsatname, İlmühaber, Şahadetname ve Beyannamelerde Sahtecilik" fiilleri düzenlenmiştir.

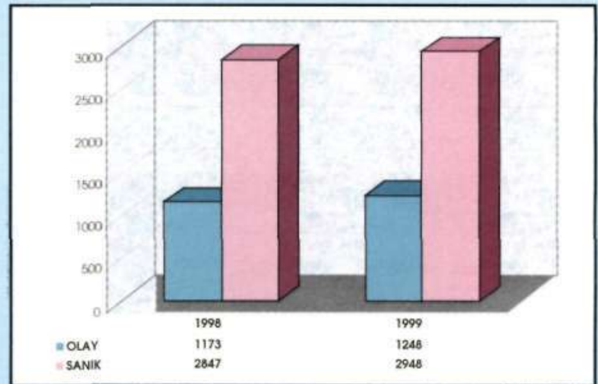
SAHTECİLİK SUÇLARININ DEĞERLENDİRMESİ

Sahtecilik suçuyla ilgili genel bir değerlendirme yapıldığında;

a)Büyük metropollerde yoğunlaştığı,

b)Çıkış kapıları, gümrük ve hudutlardan yapıldığı,

1998-1999 Yıllarında Meydana Gelen Sahtecilik Olayları

c)Konsoloslukların bulunduğu illerde vize başvuruları sırasında verilen belgelerde sahteciliğe yoğun olarak başvurulduğu,

d)Bu suç yoluyla kendilerine sahte pasaport, vize veya kimlik cüzdanı temin eden şahısların genelde sabıkalı kişiler olduğu,

e)Özellikle İstanbul ve Ankara gibi büyük şehirlerdeki belirli bölgelerde (Laleli, Topkapı, Sıhhiye, Ulus vb.) yoğunlaştığı tespit edilmiştir.

1999 yılında bir önceki yıla göre Kıymetli Evrak sahteciliğinin, olay sayısında % 6 , sanık sayısında ise % 3 artış gösterdiği gözlenmiştir. Bu artışın sebebi olarak ;

-Her türlü suçun işlenmesinde kullanılan araçlardan en önemlilerinden birinin sahte belgeler olması, diğer suçların işlenmesinde meydana gelen artışın sahtecilik olaylarına yansıması,

-Geçim sıkıntısı içerisinde olan insanların Batı Avrupa Ülkelerine yönelik yasadışı geçişlerinde sahte belgeler kullanmaları,

-Teknolojinin hızla gelişmesi ve bu suçun işlenmesinde teknolojik açıdan bazı kolaylıkların ortaya çıkması,

-Suça verilen cezaların caydırıcılıktan uzak olması,

-Sahteciliğin kolay para kazanma yollarından biri olması,

-İşçi Simsarlığı yapan kişilerin faaliyetleri esnasında bu yolla düzenlenen belgeleri kullanmaları olarak gösterilebilir.

C-SAHTE FATURA

Prosedüre uygun olarak kurulmuş olan şirketlerin, herhangi bir hizmet ve mal karşılığı olmaksızın fatura keserek devletten haksız menfaat temin etmesi,

Ya da gerçekte mevcut olmayan, vergi mükellefiyeti altına girmemiş ve fason olarak kurulmuş bir şirketin, özel veya tüzel kişiler adına sahte fatura keserek haksız menfaat temin etmesi bu suçu oluşturur.

Birinci halde, vergi veren bir kişi tarafından (Özel-Tüzel), gerçeğe aykırı olarak fatura düzenlenmesi durumunda, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ile TCK'nun ilgili maddelerine göre işlem yapılır.

İkinci halde ise, gerçekte var olmayan özel veya tüzel kişiliğin, fatura tanzim etmesinden dolayı TCK'nun evrak sahteciliğine ilişkin hükümlerine göre işlem yapılmaktadır.

Sahte fatura olayları, ya ihbar ile, ya da Maliye Bakanlığı görevlilerinin denetimleri sonucunda ortaya çıkarılabilmektedir.

Her ne kadar bu suçun işlendiği sektörler konusunda net bir ayrım yapmak mümkün olmasa da, özellikle büyük para akışının olduğu ve denetimin zor olduğu İnşaat, Dış Ticaret, Ulaşım gibi sektörlerde bu suçun yoğun olarak işlendiği ve sahte faturaların yaklaşık 100 milyon liradan başlayarak trilyonları ifade eden değerlere kadar yükseldiği gözlenmektedir.

Geçmiş yıllarda, gerçekte herhangi bir mal sevki yapılmadan, sahte belgelerle, hayali ihracat dosyaları düzenlenerek, ihracat yapılıyormuş gibi gösterilmek suretiyle, devletten yüklü miktarlarda teşvik alınmıştır.

D) FİKİR VE SANAT ESERLERİ, PATENT HAKLARI VE MARKA TAKLİTCİLİĞİ

Ülkemizde insanların uzun uğraşlar sonucunda ortaya koymuş oldukları çalışmalar ve çeşitli buluşlar, insan emeğinin boşa gitmemesi, eser sahiplerinin haklarının korunması, insanların daha fazla araştırmaya yönlendirilmesi ve Ülke gelirleri açısından kanunlarla koruma altına alınmıştır.

Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu her ne kadar 1951 yılında kabul edilmiş olsa da, eser sahiplerinin maddi ve manevi haklarının korunması etkin bir şekilde sağlanamamaktadır. Bunun sebebi olarak ise, eser sahiplerinin kanunlardan doğan haklarını tam anlamıyla savunamamalarından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Temel anlamda telif hakları, bu haklara aykırılık durumları ile hukuk ve ceza hükümleri 1951 yılında kabul edilen 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanununda düzenlenmiştir. Yine 556 Sayılı Markaların Korunması Hakkındaki Kanun Hükmündeki Kararname ve 551 Sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname ile de marka ve patent hakları koruma altına alınmıştır.

Diğer yandan Fikir ve Sanat Eserleri ile Marka hakları konusunda 6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu, Ceza Muhakemeleri Usul Kanunu ve 765 Sayılı Türk Ceza Kanunlarının bazı maddelerinin de bu hakların korunmasında uygulama alanı bulduğu gözlenmektedir.

1-FİKİR VE SANAT ESERLERİ

Sahibinin hususiyetini taşıyan ilim, edebiyat, musiki, güzel sanatlar ve sinema eserleri fikir ve sanat mahsulü olarak kabul edilmektedir. Fikir ve sanat mahsulü olan eserlerin ve sahiplerinin hakları geniş anlamda "5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu" ile düzenlenmiştir. Bu kanun çerçevesinde;

a-Eser

Sahibinin hususiyetini taşıyan ilim, edebiyat, musiki, güzel sanatlar ve sinema eserleri sayılabilecek her nevi fikir ve sanat mahsulü eser olarak kabul edilir. (5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Madde 1)

İlim ve Edebiyat Eserleri

-Herhangi bir şekilde dil ve yazı ile ifade olunan eserler ve her biçim altında ifade edilen bilgisayar programları ve bir sonraki aşamada program sonucu doğurması koşuluyla bunların hazırlık tasarımları,

-Her nevi rakslar, yazılı koreografi eserleri, pandomimalar ve buna benzer sözsüz sahne eserleri,

-Bedii vasfı bulunmayan her nevi teknik ve ilmi mahiyette fotoğraf eserleriyle, her nevi haritalar, planlar, projeler, krokiler, resimler, coğrafya ve topografyaya ait maket ve benzerleri, her çeşit mimarlık ve şehircilik tasarım ve projeleri, mimari maketler, endüstri, çevre ve sahne tasarım ve projeleri ilim ve edebiyat eseri sayılır. "5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Madde 2"

Musiki Eserleri

Musiki eserleri, her nevi sözlü ve sözsüz besteler musiki eseri sayılır. "5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Madde 3"

Güzel Sanat Eserleri

Estetik değere sahip olan;

-Yağlı ve suluboya tabloları, her türlü resimler, desenler, pasteller, gravürler, güzel yazılar ve tezhipler, kazıma, oyma, kakma veya benzeri usullerle maden, taş, ağaç veya diğer maddelerle çizilen veya tespit edilen eserler kaligrafi, serigrafi,

-Heykeller kabartmalar ve oymalar,

-Mimarlık eserleri,

-El işleri ve küçük sanat eserleri, minyatürler ve süsleme sanatı ürünleri ile tekstil, moda tasarımları,

-Fotografik eserler ve slaytlar,

-Grafik eserler,

-Karikatür eserleri,

-Her türlü tiplemeler güzel sanat eseri sayılır. "5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Madde 4"

Sinema Eserleri

Sinema eserleri şunlardır :

-Sinema filmleri,

-Öğretici ve teknik mahiyette olan veya günlük olayları tespit eden filimler,

-Her nevi ilmi, teknik veya bedii mahiyette projeksiyon diyapozitifleri.

Yukarda zikredilen eserler filim ve camdan başka bir madde üzerine tespit edilmiş olsa da projeksiyonla gösterildiği takdirde sinema eserleri gurubuna girer.

Sırf beste, nutuk, konferans vesaireyi nakle yarayan filimler sinema eseri sayılmaz. "5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Madde 5"

İşlenmeler :(Bir Eser Üzerinde Eser Sahibinin İzni İle İkinci Şahıslar Tarafından Yapılan Değiştirme Sonucu Ortaya Çıkan Yeni Eser)

Diğer bir eserden istifade suretiyle vücuda getirilip de bu esere nispetle müstakil olmayan ve aşağıda başlıcaları yazılı fikir ve sanat mahsulleri işlenmedir.

-Tercümeler;

-Roman, hikaye, şiir ve tiyatro piyesi gibi eserlerden birinin bu sayılan nevilerden bir başkasına çevrilmesi;

-Musiki, güzel sanatlar, ilim ve edebiyat eserlerinin filim haline sokulması veya filime alınmaya ve radyo ve televizyon ile yayıma müsait bir şekle sokulması,

-Musiki aranjman ve tertipleri,

-Güzel sanat eserlerinin bir şekilden diğer şekillere sokulması,

-Bir eser sahibinin bütün veya aynı cinsten olan eserlerinin külliyat haline konulması,

-Belli bir maksada göre ve hususi bir plan d,hilinde seçme ve toplama eserler tertibi,

-Henüz yayımlanmamış olan bir eserin ilmÓ araştırma ve çalışma neticesinde yayımlanmaya elverişli hale getirilmesi (ilmÓ bir araştırma ve çalışma mahsulü olmayan alelade transkripsiyonlarla faksimileler bundan müstesnadır.),

-Başkasına ait bir eserin izah veya şerhi yahut kısaltılması,

-Bir bilgisayar programının uyarlanması, düzenlenmesi veya herhangi bir değişim yapılması,

-Belli bir maksada göre ve hususi bir plan dahilinde verilerin ve materyallerin seçilip derlenmesi sonucu ortaya çıkan veri tabanları (Ancak, burada sağlanan koruma, veri tabanı içinde bulunan veri ve materyalin korunması için genişletilemez) işlenme sayılır.

"5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Madde 6" İşleyenin hususiyetini taşıyan işlenmeler, bu kanuna göre eser sayılır.

Eser Sahibinin Eser Üzerindeki Hakları :

Eser sahibinin,

- Umuma arz salahiyeti,
- Adın Belirtilmesi salahiyeti,
- Eserde değişiklik yapılmasını men etme,
- Eser Sahibinin zilyed ve malike karşı hakkı,
- İşletme hakkı,
- Çoğaltma hakkı,
- Yayma hakkı,
- Temsil hakkı,
- Radyo ile yayım hakkı bulunmaktadır. "5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Madde 14-25"

Plak, Video Kasetleri ve Ses Kasetleri ;

Özel olarak işaretlenmemiş olan plak, video kasetleri ve ses kasetlerinin sahibinin veya Meslek Birliğinin izni olmadan çalınması veya gösterilmesi durumunda, eser sahibinin tazminat hakkı doğmaktadır. "5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Madde 41"

b)Meslek Birlikleri ;

Eser sahiplerinin eserlerinin korunması ve takibi için gerekli takibi yapmak üzere usulüne uygun olarak Meslek Birlikleri kurulabilmektedir. Aynı alanda birden fazla birlik kurulabilir. "5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Madde 42"

c)Fikir ve Sanat Eserlerinin İşaretlenmesi ;

Mali hak sahiplerine, fikir ve sanat eserlerinin işaret, ses ve resimle tekrarına yarayan aletleri imal edenlere ve basanlara, eserlerin tüm nüshalarına işaret ve seri numarası koyma zorunluluğu getirilmiştir. "5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Madde 44"

Fikir ve sanat eserlerinin izinsiz çoğaltılmasını önlemek amacıyla, süreli olmayan yayınlara, ses veya görüntü taşıyıcıları ile disk ve disketlere alınmış eser nüshaları üzerine yapıştırılan, sökülmesi halinde parçalanan ve yapıştırıldığı malzemenin özelliğini kaybettiren nitelikte güvenlik şeridi içeren holografik özellikli güvenlik etiketinin (bandrol), fikir ve sanat eserlerine yapıştırılması, 31.03.1999 tarihine kadar ihtiyari, bu tarihten sonra ise zorunlu hale getirilmiştir. Bu güvenlik hologramının nasıl yapıştırılacağı ve nereden temin edileceği hususları ise "Süreli Olmayan Yayınlara Güvenlik Hologramı Uygulanmasına İlişkin Tebliğ" ile belirlenmiştir.

d)Hukuk Davaları ;

-Tecavüz'ün Ref'i Davası

Manevi ve Mali haklara karşı bir tecavüzün vuku bulması halinde hak sahibinin tecavüzün ref'ini dava edebileceği belirtilmiştir. "5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Madde 66"

-Tecavüz'ün Men'i Davası

Manevi ve Mali haklara karşı bir tecavüzün vuku bulması halinde hak sahibinin tecavüzün önlenmesini dava edebilir. "5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Madde 69"

-Tazminat Davası

Manevi ve Mali haklara karşı bir tecavüzün vuku bulması halinde hak sahibinin tazminat davası açabileceği belirtilmiştir. "5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Madde 70"

e)Ceza Davaları ;

Manevi ve Mali haklara tecavüz halinde eser sahibinin dava açması durumunda 3 aydan 1 yıla kadar hapis, 300 milyon liradan 600 milyon liraya kadar ağır para cezasına verilir. "5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Madde 71-72"

-Kovuşturma ;

Mali ve Manevi haklara tecavüz fiillerinin kovuşturması şikayete bağlıdır. Ceza davasının fiilin icrasından itibaren 1 yıl içerisinde açılması gerekir. "5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Madde 75"

-İtiyadi Tedbirler ;

Mahkemenin, hak sahibinin talebi üzerine suçla ilgili alet ve edevatın tedbir yolu ile zaptına karar verebileceği belirtilmiştir. "5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Madde 77"

-Zapt, Müsadere ve İmha;

Suçla ilgili alet ve edevatın zabıt, müsadere ve imhasında, CMUK'nun 392, 393 ve 394. maddeleri ile TCK'nın 36. maddesi hükümlerinin geçerli olacağı belirtilmiştir. "5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Madde 79"

f)Fikri Haklara Tecavüzün Önlenmesi ;

Haklara tecavüz durumunda eser sahiplerinin veya Meslek Birliğinin başvurması üzerine, C. Başsavcılığının, yetkili yargıçtan usulsüz çoğaltılmış eser nüsha-

larının toplatılması ve suç aletlerinin mühürlenmesini talep edeceği, hak sahiplerinin haklarını kanıtlayan belgelerle en fail ve fiili öğrendikleri tarihten itibaren geç 6 ay içerisinde C. Başsavcılığına başvurabilecekleri, bu suçla ilgili 3005 Sayılı Meşhut Suçların Muhakeme Usul Kanununun uygulanacağı belirtilmiştir. "5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu Madde 81"

2-MARKA HAKLARI

Marka sahiplerinin, haklarını nasıl koruyacakları ve bu konu ile ilgili uyulması gerekli olan tüm kurallar geniş anlamda "556 Sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile düzenlenmiştir. Bu Kanun Hükmünde Kararname Çerçevesinde;

a)Marka

Bir teşebbüsün mal veya hizmetlerini bir başka teşebbüsün mal veya hizmetlerinden ayırt etmeye yarayan, kişi adları dahil, özellikle sözcükler, şekiller, harfler, sayılar, malların biçimi ve ambalajları gibi çizimle görüntülenebilen veya benzer şekilde ifade edilebilen, baskı yoluyla yayınlanabilen ve çoğaltılabilen her türlü işaretlerdir. (556 Sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Madde 5)

b)Marka Haklarına Tecavüz Sayılan Fiiller

- Herhangi bir marka işareti ile aynı veya buna benzer olan işaretlerin her ne şekilde olursa olsun kullanılması,

-Marka sahibi tarafından sözleşme ile verilmiş olan bir markanın, izinsiz genişletilmesi veya bu hakkın üçüncü kişilere devir edilmesi markanın tecavüz edilmesi anlamına gelir. (556 Sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Madde 61)

c)Marka Sahibinin Talepleri

Marka sahibi, marka haklarına tecavüz fiillerinin durdurulmasını, tecavüzün giderilmesini, maddi ve manevi zararın teminini mahkemeye dava açmak suretiyle talep edebilir. (556 Sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Madde 62)

d)Ceza Davaları

Marka tecavüzlerinde ortalama 1 yıl ile 3 yıl arasında hapis cezaları ve 300 milyon ile 1 milyar arasında ağır para cezalarına karar verilebilir. (556 Sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Madde 61/A)

e)Tazminat Talebi

Marka sahibinin izni olmaksızın marka tecavüzlerinde bulunan kişiler hakkında marka sahibinin zararını tazmin etme hakkı bulunmaktadır. (556 Sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Madde 64)

f)İtiyadı Tedbir Talebi ;

Marka sahibi, dava konusu markanın bulunduğu malların Türkiye'de kullanıldığını ve kullanılmak üzere olduğunu ispat etme şartıyla mahkemeden itiyadi tedbir kararı isteyebilir. (556 Sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Madde 76)

3-PATENT HAKLARI

Patent sahiplerinin, haklarını nasıl koruyacakları ve bu konu ile ilgili uyulması gerekli olan tüm kurallar geniş anlamda "551 Sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname" ile düzenlenmiştir. Bu Kanun Hükmünde Kararname Çerçevesinde ;

a)Patent Verilebilecek Durumlar

Yeni tekniğin bilinen durumunu aşan, sanayiye uygulanabilir olan buluşlara patent hakkı verilebilir. (551 Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Madde 5)

b)Tekniğin Bilinen Yönünün Aşılması

Buluşun, ilgili olduğu teknik alanındaki bir uzman tarafından, tekniğin bilinen durumundan açık bir şekilde çıkarılamayan bir faaliyet sonucu gerçekleşmesi tekniğin bilinen yönünün aşıldığı anlamına gelir. (551 Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Madde 9)

c)Sanayiye Uygulanabilir Olması

Buluş, tarım dahil sanayinin her alanında üretilebilir veya kullanılabilir nitelikte ise sanayiye uygulanabilir anlamına gelir. (551 Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Madde 10)

d)Patent Hakkının Gaspı

Patent eğer, gerçek hak sahibinden başkasına verilmiş ise patent hakkının gaspı anlamına gelir ve bu durumda hak sahibinin dava hakkı doğar. (551 Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Madde 13)

e)Patent Haklarına Tecavüz Sayılan Fiiller

Buluş sahibinin izni olmaksızın,

- Buluşu taklit etmek,

-İthal etmek, elde bulundurmak, uygulamaya koymak sureti ile kullanmak,

-Patent sahibi tarafından sözleşme ile verilmiş hakkı, izinsiz genişletmek veya bu hakkı üçüncü kişilere devir etmek,

-Kendisinde bulunan ve haksız olarak üretilen eşyanın nereden alındığını veya nasıl sağlandığını bildirmekten kaçınmak patent hakkının ihlali anlamına gelir. (551 Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Madde 136)

f)Patent Sahibinin Talepleri

Patent sahibi, patent hakkına tecavüz fiillerinin durdurulmasını, zararın tazminini, ürünün kullanımını sağlayan araçlara el konulmasını, haklara tecavüz eden kişi hakkında verilen mahkeme kararının kamuoyuna duyurulmasını mahkemeden talep edebilir. (551 Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Madde 137)

g)Tazminat Talebi

Patent sahibinin izni olmaksızın patent hakkı tecavüzlerinde bulunan kişiler hakkında patent sahibinin zararının tazmin edilmesini isteme hakkı bulunmaktadır. (551 Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Madde 138)

SONUÇ OLARAK;

Ülkemizde, insanların uzun uğraşlar sonucunda ortaya koymuş oldukları çalışmaların ve çeşitli buluşların değerlendirilmesi, eser sahiplerinin haklarının korunması, *insanların daha fazla araştırmaya yönlendirilmesi* ve Ülke gelirlerinin artırılması açısından telif hakları *kanunlarla koruma altına alınmıştır.*

Temel anlamda telif hakları, bu haklara aykırılık durumları ile hukuk ve ceza hükümleri,

1-1951 yılında kabul edilen 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu,

2-556 Sayılı Markaların Korunması Hakkındaki Kanun Hükmündeki Kararname,

3-551 Sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname ile düzenlenmiştir.

Bu bağlamda,

1-1951 yılında kabul edilen 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nda, sahibinin hususiyetini taşıyan ilim, edebiyat, musiki, güzel sanatlar ve sinema eserleri, Fikir ve Sanat Mahsulü olarak kabul edilerek, fikir ve sanat mahsulü olan eserlerin ve sahiplerinin hakları bu kanunla koruma altına alınmıştır.

Söz konusu kanunun, 75. ve 77. maddelerinde, Fikir ve Sanat Eserleri konusundaki mali ve manevi haklara tecavüz fiillerinin kovuşturulmasının takibi şikayete bağlı olduğu ve hak sahibinin talebi üzerine, suçla ilgili alet ve edevatın tedbir yolu ile zaptına ancak mahkemelerce karar verilebileceği belirtilerek,

81. maddesinde de, Fikir ve Sanat eserlerinin başkalarınca izinsiz olarak kopyalanması, çoğaltılması halinde, eser sahipleri yada meslek birliğinin başvurusu üzerine, Cumhuriyet Başsavcılığının, yetkili yargıçtan, dava konusu eserlerin toplatılmasını ve suçta kullanılan teknik araçların mühürlenmesini talep edebileceği bildirilmiştir.

2-Diğer yandan, 556 Sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile,

*Bir teşebbüsün mal veya hizmetlerini bir başka te*şebbüsün mal veya hizmetlerinden ayırt etmeye yarayan, kişi adları dahil, özellikle sözcükler, şekiller, harfler, sayılar, malların biçimi ve ambalajları gibi çizimle görüntülenebilen veya benzer şekilde ifade edilebilen, baskı yoluyla yayınlanabilen ve çoğaltılabilen her türlü işaretler Marka olarak kabul edilmiş ve bu kararnamenin,

62. ve 76. maddelerinde, marka sahibinin, marka üzerindeki her türlü hakkının korunması ile dava konusu marka için ihtiyadi tedbir kararını yalnızca mahkemelerden isteyebileceği hükme bağlanmıştır.

3-Yine 551 Sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile,

Yeni tekniğin bilinen durumunu aşan, sanayiye uygulanabilir olan buluşlara patent hakkı verilebileceği belirtilerek,

Patent sahibinin, patenti ile ilgili tüm haklarının korunmasını sadece mahkemelerden talep edebileceği belirtilmiştir.

Ancak, son zamanlarda basında yer alan haberlerden ve illerden gelen bilgilerden, bu hususlara illerimiz tarafından uyulmadığı gözlenmektedir.

Teşkilat mensuplarımızın sıkıntıya düşmemesi açısından, söz konusu mevzuatlara aykırı hareket edilmemesi, takibi şikayete bağlı olan taklit ve kopya eser olaylarında, marka sahteciliklerinde ve patent haklarının ihlali durumlarında, yetkili Hakim veya Cumhuriyet Başsavcılıkları'nın talimatları olmadan re'sen müdahale edilmemesi gerekmektedir.

III- DOLANDIRICILIK

A)GİRİŞ

Dolandırıcılık suçu ekonomik değerlere karşı işlenen bir suçtur. Günümüzde, özellikle ticaret ve sanayinin gelişmiş olduğu toplumlarda oldukça sık işlenmektedir.

Dolandırıcılık suçu Türk Ceza Kanununun 503'ncü maddesinde; "Bir kişiyi kandırabilecek nitelikte hile ve desiseler yaparak hataya düşürüp onun veya başkasının zararına, kendisine veya başkasına haksız menfaat sağlayan kişinin işlemiş olduğu bir suç" olarak tanımlanmış ve bu suçtan dolayı kendisine veya başkasına haksız bir menfaat sağlayan kişiye 1 yıldan 3 yıla kadar hapis ve sağladığı haksız menfaatin bir misli kadar ağır para cezası verileceği T.C.K.'nun müteakip maddelerinde hüküm altına alınmıştır.

Bu suçu karakterize eden hiledir. Hilenin oluşu bu suçu hırsızlıktan ve emniyeti suistimalden ayırmaktadır. Gerek hırsızlıkta gerekse emniyeti suistimalde mağdurun rızası yoktur. Dolandırıcılıkta vardır ama hile ile elde edilmiştir. Dolandırıcılık suçu teşebbüse müsaittir. Çünkü faydanın elde edilip suçun tamamlanmasına kadar icra hareketlerinin kesilmesi, dolayısıyla suça eksik teşebbüs mümkündür. Ancak tam teşebbüs mümkün değildir. Çünkü icra hareketleri yapılıp bittiğinde suç tamamlanmış olur.

Dolandırıcılık, suçlar arasında en karmaşık olanlardan birisidir. Çünkü bu suçun hareketleri homojenlik değil farklılık arz eder. Dolandırıcının sahte ve uydurma hareketleri onun hayal gücünün sonucudur.

1) Nitelikli Dolandırıcılık

Türk Ceza Kanunu'nun 504. Maddesinde;

1-Dolandırıcılığın banka veya diğer kamu kurumlarınca tahsis edilmemesi gereken bir kredinin açılmasını sağlamak amacıyla,

2-Sigorta bedelini almak amacıyla,

3-Dolandırıcılığın posta, telgraf ve telefon işletmesinin haberleşme araçlarını, bankaları, kredi kurumlarını veya herhangi bir kamu kurum ve kuruluşunu vasıta olarak kullanmak suretiyle yapılması,

4-Dolandırıcılığın yurtdışında iş bulmak, ikamet izni veya vize almak bahanesiyle işlenmesi,

5-Bir kimseyi içinde bulunduğu tehlikeli veya zor durumdan kurtarmak bahanesiyle insanlardan menfaat temin edilmesi,

6-Bir kimseyi askerlikten tamamen veya kısmen kurtarmak bahanesiyle,

7-Dolandırıcılığın kamu kurum ve kuruluşlarının veya kamu yararına çalışan hayır kurumlarının zararına olarak işlenmesi,

8-Dolandırıcılığın meslek veya görevlerini yaptıkları sırada avukatlar, dava vekilleri, vekiller veya kurum yöneticileri tarafından işlenmesi halinde, faile 2 yıldan 5 yıla kadar ağır hapis ve sağladığı haksız menfaatin 2 misli kadar ağır para cezası verileceği belirtilmiştir.

Suçun işlenmesinde yukarıda yazılı hallerden iki veya daha fazlası birleşirse hapis cezasının asgari haddi 3 yıl ağır hapistir.

2) Ehliyetsizlerin Dolandırılması

Kanunun 505. maddesinde ise; bir kimsenin kendisinin veya başkasının menfaatine olarak, bir küçük veya kısıtlı veya ehil olmayan bir kimsenin ihtiyaçlarını veya heveslerini veya tecrübesizliğini suiistimalle, onlardan birinin zararına hukuki bir hükmü içeren bir senet alırsa, veren şahsın hukuki ehliyeti olmamasından dolayı bu senet hükümsüz sayılmakla beraber failin bir seneden beş seneye kadar hapis cezasına mahkum edilmesi öngörülmektedir.

Madde, failin kendisine veya başkasına menfaat temin etmek amacıyla bir küçüğün (18 Yaşını bitirmemiş) veya akıl hastası veya sair ehliyetsizin ihtiyaç ve deneyimsizliğinin suistimal edilerek kendisinin veya başkasının zararına hukuken geçerli bir senet alması cezalandırılmaktadır. (Mağdur senedi verdiği anda akıl hastası, küçük veya ehliyetsiz olmalıdır.)

B) HİLELİ VE TAKSİRATLI İFLASLAR

Hileli İflas,Türk Ceza Kanunu'nun 506, Taksiratlı İflas ise 507. maddesinde düzenlenmiştir. Her iki maddenin amacı da ticari ve ekonomik münasebetleri korumaktır.

Bu suçların faili ancak tacirler olabilir. (Tacir: Bir ticari işletmeyi kısmen dahi olsa kendi adına işleten kimseye denir. T. Ticaret Kanunu Md:14)

Bir tacirin iflas edip etmediği, İcra ve İflas Kanunu'nun 154 ve takip eden maddelerine göre belirlenir.

Türk Ceza Kanunu'nun 506. maddesinde hileli müflisler hakkında iki seneden beş seneye kadar ağır hapis cezası verilir hükmü bulunmaktadır.

507. maddesinde ise taksiratlı müflisler bir aydan iki

seneye kadar hapsolunur ibaresi mevcuttur.

Dolandırıcılık fiillerinin, ülkemizin hemen her bölgesinde meydana geldiği, ancak ticaret ve sanayinin fazla geliştiği büyük şehirlerimizde bu fiillerin daha sıkça işlendiği gözlenmektedir.

1) Hileli İflas

Bir taraftan ekonomik hayatı güvence altın almak diğer taraftan da tacir ile ticari ilişki içinde olan diğer şahısların zarara uğramalarını önlemek bu suçla mücadeleyi zorunlu kılmaktadır.

T.C.K'nun 506. Maddesi ile İcra ve İflas Kanunu'nun 311. Maddelerinde sayılan haller bu suçun yaptırımını oluşturmaktadır.

Hileli İflas halleri;

-Alacaklıların müşterek rehni makamında olan mallarını tamamen veya kısmen kaçırma, gizleme veya tahrip etmesi,

-Alacaklıların zararına olarak (hakikate aykırı) makbuzlar vermesi veya yazı ile borç ikrar etmesi

-Muvazaalı (danışıklı işlem) satışlar, muameleler yahut bağışlamalar yapması;

-Muvazaalı satışlar veya muameleler yapmak suretiyle alacaklılarını zarara sokması,

-Ticari malların veya Fabrika mahsullerinin değerinden aşağı bir fiyatla satılmak suretiyle mevcudunu israf etmesi,

-Konkordato mukaveleleri haricinde alacaklıya hususi menfaatler temin etmesi,

-Gerçeğe aykırı muhasebe ve sahte bilançolarla aktifini gerçekte olduğundan fazla veya noksan göstermesidir.

2) Taksiratlı İflas

Bu suçta hileli iflastan farklı olarak tacirin alacaklılarını zarara sokmak maksadıyla hareket etmesi söz konusu olmayıp, tedbirli, dikkatli ve mesleğinin erbabı gibi hareket etmemesi sonucunda başkalarını zarara sokması söz konusudur.

T.C.K'nun 507. Maddesi ile İcra ve İflas Kanunu'nun 310. Maddelerinde sayılan haller bu suçun yaptırımını oluşturmaktadır.

Taksiratlı iflas halleri;

-Ziyanlar için makul sebepler gösterememek,

-Evinin masraflarının gereğinden fazla olması,

-Kumar yahut talih oyunları ve borsa işlemlerinde çok miktarda para sarf etmesi,

-Borcunun, alacağından çok olduğunu bildiği halde bu vaziyetinden haberi olmayan kimselerden önemli miktarda veresiye mal veya borç para alması,

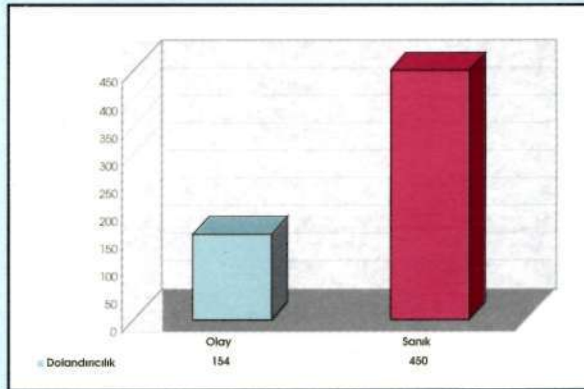
-Mevcudu alacağından çok fazla meblağ için senetler imza etmesi,

-İflas takibi sırasında mahkeme, iflas idaresi veya iflas dairesi tarafından çağrıldığı halde makbul bir mazereti olmaksızın gelmemesi,

-İşlerini terk ederek kaçması,

-Tacirin borçlarından dolayı yapılan takip neticesinde konulan haciz, malvarlığının yarısının elinden çıkmasına sebep olması, kalan varlığın bir sene içinde vadesi dolacak borçları ödemeye yetmemesi, bu duruma rağmen borçlunun aczini bildirerek iflasını istememek halleridir.

1999 Yılında Meydana Gelen Dolandırıcılık Olayları

C) BANKA DOLANDIRICILIĞI

Dolandırıcılık suçunun tanımı içerisinde yer alan, bu suç türünün işleniş şekli incelendiğinde, sahte kimlik ve belgelerle başkasının hesabından para çekilmesi, banka ve diğer kredi kuruluşlarından verilmemesi gereken bir kredinin sahte evrak kullanılarak veya başka yöntemlerle alınması şeklinde ortaya çıkabilmektedir.

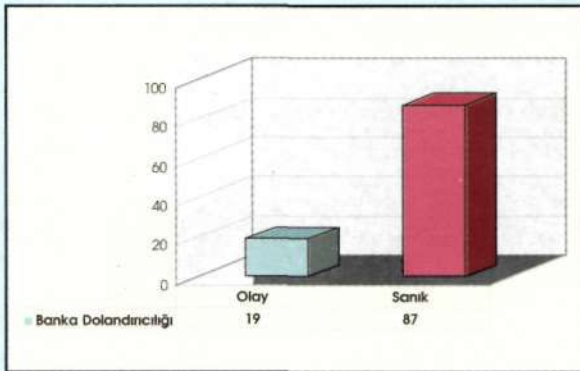
Son yıllarda uluslararası bir boyut kazanan ve organize bir şekilde işlenen bir banka dolandırıcılığı yönteminde ise, dolandırıcı şahıs yurtdışındaki bir bankada hesabı bulunan bir Türk vatandaşına ait banka hesap bilgilerini elde etmek suretiyle hesabın ait olduğu bankayı telefonla aramakta ve hesap hamiliymiş gibi davranarak acil bir durum ileri sürerek ilgili hesaptan Türkiye'deki bir bankaya para havalesi yapmaları talebinde bulunmaktadır. Daha önce Türkiye'deki bir işyerin-

den alış-veriş yaparak yurtdışındaki bankadan yapılacak havalenin işyeri sahibine ait bir hesaba gönderilecek paranın havalesi sağlanmakta, böylece dolandırıcı hiçbir kimlik ibraz etmeden parayı işyeri sahibi vasıtasıyla alabilmektedir.

Bu tür suçların özellikle ticaret ve sanayinin geliştiği, İstanbul, İzmir, Ankara, Adana, Bursa, Kocaeli, İçel, G.Antep, Konya, Antalya ve Kayseri başta olmak üzere büyük illerimizde yoğunluk kazandığı görülmektedir.

Bu suçu işleyen şahsın yargılanması sırasında TCK'nun dolandırıcılık ile ilgili maddeleri uygulanmaktadır.

1999 Yılında Meydana Gelen Banka Dolandırıcılığı Olayları

D) ÇEK DOLANDIRICILIĞI

(3167 Sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna Muhalefet)

Dolandırıcılık fiillerinin içerisinde çek konusu başlı başına bir kanunla düzenlenmiştir. Zira gelişen sanayi, teknoloji ve ticaret hayatı bu konunun başlı başına mütal,a edilmesi gereğini ortaya çıkartmıştır.

Karşılıksız çek verilmesi TBMM'nin 1929 tarih ve 471 sayılı kararıyla dolandırıcılık sayılmış, bu nedenle uzun yıllar karşılıksız çek verenler dolandırıcılıktan mahkum edilmişlerdir. Çekle ödemelerin düzenlenmesine ilişkin 1985 tarih ve 3167 sayılı kanunun 16. Maddesi fiili dolandırıcılık olmaktan çıkararak ayrı bir suç saymış, fail için 1 yıldan 5 yıla kadar hapis cezası öngörmüştür.

3167 Sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkındaki Kanuna bakılacak olursa;

Kanunun 1. maddesinde, çek kullanımı hakkındaki esasların, çek hamillerinin korunmasına dair tedbirlerin ve uygulanacak müeyyidelerin düzenlendiği,

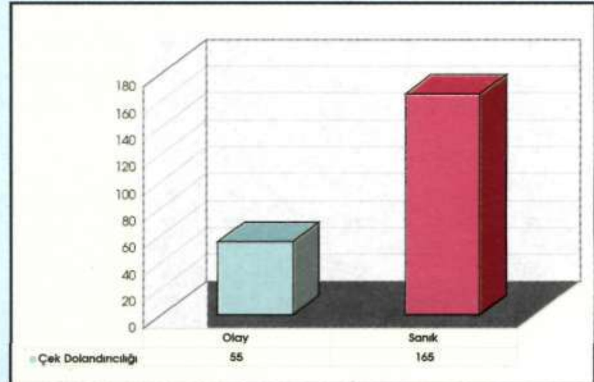
10. maddesinde karşılığının bulunmaması halinde bile muhatap bankanın müddetinde ibraz edilen yirmi bin liraya kadar olan çekler ile bu miktar üzerindeki her çekin yirmi bin lirasını keşidecinin dışındaki hamile ödemeye mecbur olduğu,

14. maddesinde bu kanuna göre çek bastırabilecek kuruluşlar dışında çek karnesi basan veya bastıranlar hakkında TCK 323. maddesinin uygulanacağı,

16. maddesinde ise; ibraz süresi içerisinde veya üzerinde yazılı keşide tarihinden önce dördüncü maddeye göre ibraz edildiğinde yeterli karşılığı bulunmaması sebebiyle kısmen de olsa ödenmeyen çeki keşide eden kişilerin bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacağı, mahkemece ayrıca işlenen suçun mahiyetine göre bir yıl ile beş yıl arasında belirleyeceği bir müddet için failin çek hesabı açmasının ve çek keşide etmesinin yasaklanmasına karar verileceği,

Bu fiillerden dolayı takibat yapılmasının çek hamilinin şikayetine bağlı olduğu, şikayet süresinin çekin bankaya ibraz tarihinde başladığı, şikayetten vazgeçmekle kamu davasının ve cezanın ortadan kaldırılmasına karar verileceği gibi, keşidecinin çek bedelinin karşılıksız kalan kısmının yüzde on tazminatı ve gecikme faizi ile birlikte muhatap bankaya veya herhangi bir şubesine yatırılmış bulunması halinde de, vazgeçme şartının aranmaksızın kamu davasının ve cezanın ortadan kaldırılmasına karar verileceği,

1999 Yılında Meydana Gelen Çek Dolandırıcılığı Olayları

Fiili işleyenin sekizinci maddeye göre düzeltme hakkını kullanmak suretiyle hamilin zararını karşılamış olması veya düzeltme hakkı yoksa anılan maddede belirtilen müddet içerisinde çek bedelinin karşılıksız kısmının yüzde on tazminatı ve gecikme faizi ile birlikte muhatap bankaya veya herhangi bir şubesine yatırıl-

mış bulunması halinde de şikayet hakkı doğmayacağı hususları belirtilmiştir.

E)EURO ÇEK DOLANDIRICILIĞI

Ülkemizde Euro Çekler (EC) sadece bankalarda bozdurulabilmektedir. Ancak, değişik olaylarda EC'lerin borç-alacak ilişkilerinde ciro etmek suretiyle senet olarak kullanıldığını görmekteyiz. Aslında EC'lerin doğrudan bankaya ibraz edilmesi gerekmektedir.

Türkiye'de kullanılan EC'lerin çoğunluğunu, Almanya'nın çeşitli kurumlarından ve özellikle Frankfurt Postanesinden çalınan EC'ler oluşturmaktadır. Almanya'dan çalınan EC'ler, Almanya, Türkiye ve diğer ülkelerde irtibatlı organizasyonlar tarafından nakte çevrilmektedir. Ülkemizde meydana gelen euro çek dolandırıcılığı olaylarının tamamı çalıntı euro çeklerle yapılmakta olup, sahte euro çek kullanımına rastlanılmamıştır.

EC dolandırıcılığı, ülkemizde 1992 yılından sonra görülmeye başlamıştır. EC dolandırıcılığı, özellikle Antalya ve Muğla gibi turistik özelliği olan bölgelerimizde meydana gelmektedir.

F) KREDİ KARTI DOLANDIRICILIĞI VE SAHTEKARLIĞI

Günümüzde teknolojik gelişmelerin getirdiği bir yenilik olarak kredi kartı kullanımı gerektiği anda ATM'lerden nakit para çekebilme imkanı ve tüm dünyada kullanabilme imkanı nedeniyle kredi kartı kullanımı gün geçtikçe yaygınlaşmaktadır. Tüm dünyada olduğu gibi, ülkemizde de Banka ve Kredi Kartlarının dışında aşağıda sayılan kartlar kullanılabilmektedir.

1-Seyahat ve Eğlence Kartları

Mağaza Kartları

a)Classic-Basic Kartlar: Sigorta, acil kart yenileme, acil nakit ödeme gibi özellikleri vardır.

b)Gold-Premier Kartlar: Yüksek tutarlı kullanımlarda bulunan kart hamillerine verilen, seyahat esnasında kazalara karşı sigorta güvencesi veren, 24 saat acil kart yenileme ve nakit ödeme hizmeti sunan kartlardır.

c)Business Kartlar: İş gereği sık seyahat edenler için ihraç edilen kartlardır. Çoğunlukla otel, ulaşım, araba kiralama ve restoran gibi işyerlerinde kullanılır.

Yukarıda bahsedilen kartlarla günümüzde marketler, benzin istasyonları başta olmak üzere çoğu işyerinden alışveriş yapma imkanı bulunmaktadır. Buralarda yapılan alışverişlerde nakit para yerine kredi kartları kullanıldığında, gerekli satış belgesi düzenlenir, işyeri bu satış belgesini bankaya götürür ve parasını tahsil eder. Günümüzde bu tür alışveriş yapılırken kullanılan iki çeşit cihaz vardır.

-İmprinter: Kart üzerindeki kabartma bilgilerin ve işyeri bilgi plaketi üzerindeki bilgilerin satış veya alacak belgesi (slip) üzerine geçmesini sağlayan özel baskı aletidir.

-Satış Noktası Terminali (POS): Kartın manyetik şeridindeki bilgileri, işyerine ve işleme ait bilgileri banka bilgisayarına aktaran ve detayları bir belge üzerine döken özel bilgisayar terminalidir.

Kredi kartlarının sahteciliğini önlemek amacı ile kartlara çeşitli güvenlik özellikleri konmuştur. İlk çıktıklarında normal kağıt şeklinde olan kredi kartlarına, dolandırıcılık ve sahtecilik olaylarındaki artış üzerine yeni güvenlik sistemleri eklenmek zorunda kalınmıştır. Kağıt olarak çok kolay taklit edilebilme olanağı olan kredi kartları daha sonra en büyük özelliği olan "plastik kart" halini aldı. "White Plastik" adı verilen düz beyaz plastik kart üzerine kart numarası, geçerlilik tarihi ve kart hamilinin ismi yazılmak suretiyle yeni şekillerini almış oldular. Zamanla eklenen güvenlik önlemleri şunlardır:

2-Ön Yüz Güvenlik Özellikleri

a)Logo: Visa ve MasterCard logoları her zaman kartın ön yüzünde, sağda bulunur. Üst sağ köşede ve alt sağ köşede hologramın altında olabilirler. Bunlardan Visa'nın logosu mavi, beyaz ve altın renklerinden oluşur ve ortasında "VISA" yazısı görülür. Ayrıca logoyu çevreleyen ince bir çizgi görünümünde olan micro bordür vardır. MasterCard'da ise dünyayı simgeleyen iç içe geçmiş iki daire ve ortasında "MasterCard" yazısı mevcuttur. Sahte kartlarda "Visa" ve "MasterCard" ın orijinal renkleri tam olarak tutturulamaz ve Visa'nın micro bordürü düz veya kesik bir çizgi şeklindedir.

b)Hologram: Kartların ön yüzündeki "MasterCard Dünya" ve "Visa Güvercin" hologramları, kart öne ve arkaya doğru sallandığında renk değişiklikleri gösterirler.

c)Karakteristik Özellikler: Kartlarda son kullanma tarihinin sağında bulunan bu güvenlik özellikleri kartların en büyük özelliklerinden biridir. "Visa" kartlarda bulunan "V" harfinin sol ayağı normal karakterden farklı

olarak düz bir şekilde durur. "MasterCard" larda ise "M" ve "C" harflerinden meydana gelen özel bir karakter-sembol mevcuttur.

d)Kart Numarası, Geçerlilik Tarihi ve Kart Hamilinin İsmi: Bilgisayar yardımı ile belirli bir dizin rakamdan oluşturulan ve kendi arasında algoritmik bir diziliş sırası bulunan rakamlar düşünüldüğü gibi sıra ile giden bir rakamlar dizini değildir. Bunun dışında kart hamilinin ismi ve kartın son kullanma tarihi ile geçerlilik tarihleri kabartma karakterlerle işlenmiştir.

3-Arka Yüz Güvenlik Özellikleri

a)Manyetik Şerit: Kartların arka yüzünde bulunan manyetik şeritin içine kartın tüm bilgileri CVV, CVC, CVV2 ve CVC2 şeklinde işleniyor. Bunlar normal gözle veya herhangi bir başka aletle okunamayıp, sadece manyetik şerit okuyucuları vasıtası ile okunabiliyor.

b)İmza Paneli: Kartların arka yüzünde bulunan imza paneli, kartla hemzemin olup, renk değiştirme özelliğine sahiptir.

Kart sahiplerinin dikkat etmesi gereken konulardan en önemlisi, kartlarını aldıklarında kartın arka yüzündeki imza paneline mutlak surette imzalarını atmak olmalıdır. Çünkü kartları çalınsa bile yapılan alışverişlerde atılan sahte imzanın laboratuar incelemelerinde sahte olduğu ortaya çıkacaktır ve böylece kart hamilleri zarar görmemiş olacaklardır. Diğer bir konu ise, kartları kaybolduğunda veya çalındığında derhal yetkili bankayı arayıp durumu bildirmek olmalıdır. Böylelikle kartlarının kaybolduğunu/çalındığını bildirdikleri andan itibaren yetkili banka veya kuruluş kartın geçerliliğini iptal edecektir ve böylece bulan/çalan şahıs kartla işlem yapamayacaktır.

Tüm bu güvenlik özelliklerinin konulması bu alanda yapılan sahtekarlık ve dolandırıcılığın hangi boyuta geldiğini göstermektedir. Ülkemizde yeni bir suç çeşidi olsa da, kredi kartı sahteciliği her teknolojik gelişmede olduğu gibi dünyada kullanımının yaygınlaşmasına paralel olarak yeni bir suç türü şeklinde karşımıza çıkmaktadır.

Kredi kartı sahteciliği ve dolandırıcılığı olayları genellikle organize bir şekilde karşımıza çıkmakta ve bu alanda işlenen suçların önemli bir bölümünün de uluslar arası bağlantılı olduğu görülmektedir.

Ülkemizde son bir yıllık dönemde polis kayıtlarına giren kredi kartı sahteciliği ve dolandırıcılığı olayları incelendiğinde;

-Kayıp-Çalıntı kart kullanımı,

-Sahte müracaat sonucu alınan kartların kullanımı,

-Sahte olarak yapılan kartların kullanımı

—Boş Plastik(White Plastic),

—Kart kopyalama (Skimming) ve Manyetik şerit sahteciliği,

-Slip Sahtekarlığı,

-İnternet Dolandırıcılığı,

-ATM Dolandırıcılığı,

diye isimlendirebileceğimiz yöntemlerle karşımıza çıkmaktadır.

4-Kredi Kartı Dolandırıcılığı ve Sahtekarlığı Yöntemleri

a)Kayıp-Çalıntı Kart Kullanımı

Kartların posta veya kargoda kaybolması yada hamilleri tarafından kaybedilmesi ve bu kartların kötü niyetli kişiler tarafından kullanılmasıdır.

b)Sahte Müracaat Sonucu Alınan Kartların Kullanımı

Bilindiği üzere, kredi kartı hizmeti veren Banka veya kuruluşlar, kredi kartı düzenleme aşamasında çeşitli belgeler talep etmektedirler. Bazı kötü niyetli kişiler ise istenen bu müracaat belgelerini sahte olarak düzenlemek suretiyle gerçek kredi kartlarına sahip olmakta, ancak daha sonra yaptıkları harcamalar ve nakit para kullanımları ile bankaları dolandırmaktadırlar.

c)Sahte Olarak Yapılan Kartların Kullanımı

Üretiliş itibariyle çeşitli şekillerde sahte kartlar vardır.

-Boş Plastik (White Plastic): Başkalarına ait kredi kartları üzerinde bulunan seri numaraları ve diğer bilgiler, boş plastik plakalar üzerine çeşitli numaratörlerle monte edilerek sahte kredi kartı elde edilmektedir. Bu sahte kartlar imprinter cihazları üzerinden kullanılarak, kartı taklit edilen kişilerin mağduriyetine sebep olunmaktadır.

-Kart kopyalama (Skimming) ve Manyetik şerit sahteciliği: Kredi kartlarındaki manyetik şerit bilgilerinin silinerek, encoder cihazı ile sahte kartlara aktarılması yöntemi de uygulanan bir sahtecilik türüdür.

d)Slip Sahteciliği

Kredi kartlarını POS cihazından birden fazla geçirerek, diğer sliplere taklit imza atma yöntemidir. Bu yöntem genellikle işyeri sahip ve çalışanları tarafından kullanılmaktadır.

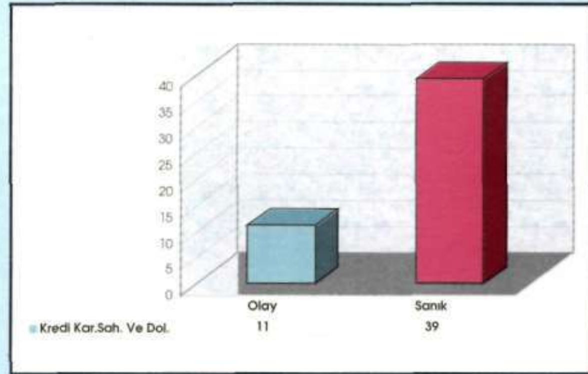
e)İnternet Dolandırıcılığı

Kredi kartı numarası kullanılarak, internet aracılığı ile verilen siparişlerde kart hamili fiziksel olarak satıcı firmanın karşısında bulunmamaktadır. Başkasına ait geçerli bir kart numarasını ele geçiren kötü niyetli kimselerce önceden ayarlanmış bir adrese mal siparişinde bulunarak dolandırıcılık suçu gerçekleştirilebilmektedir.

f)ATM Dolandırıcılığı

Dolandırıcının, kart sahibinin ATM cihazı ile işlem yaparken şifresini görmesi ve daha sonra kart değiştirme, çalma veya ATM'nin kart giriş haznesine önceden çeşitli cisimler yerleştirerek kartı ele geçirmesi ve kullanmasıyla gerçekleştirilen dolandırıcılık türüdür.

1999 Yılında Meydana Gelen Kredi Kartı Sahteciliği ve Dolandırıcılığı Olayları

DOLANDIRICILIK OLAYLARI DEĞERLENDİRMESİ

Bu tür suçların önlenmesi ve suçların soruşturulması için bankalarla yapılacak çalışmalarda işbirliği ve koordinasyonun sağlanması amacıyla, konunun polisiye araştırması yapılırken de ihtisaslaşmaya gidilmesine ihtiyaç duyulmuştur. Bunun üzerine, merkezi İstanbul'da bulunan, Türkiye'nin nakit paraya dayalı geleneksel ödeme yöntemlerine alternatif olarak daha hızlı, etkili ve kullanımı kolay çağdaş ödeme sistemleri ile kartlı ödeme sistemlerindeki sahtecilik, dolandırıcılık ve riskin önlenmesi konularında faaliyetlerde bulunan Bankalararası Kart Merkezi (BKM) ile Emniyet Genel Müdürlüğümüz arasında 14-16 Haziran 1995 tarihlerinde yapılan görüşmeler ve varılan mutabakat çerçevesinde, 13.10.1995 tarihinden itibaren Bankalararası Kart Merkezi'nde Emniyet Birimleri ile bankalar arasında banka dolandırıcılık olayları ile ilgili tüm işlemlerde irtibat görevini üstlenen ihtisas polisi uygulamasına geçilmiştir. Ayrıca banka dolandırıcılığı ve kredi kartları sahtekarlığı suçlarında ortaya çıkan yeni yöntemler, Daire Başkanlığımızca sürekli düzenlenen Kaçakçılık Temel Eğitim Kurslarında ayrıntılı olarak anlatılmaktadır.

Ülkemizde, sahte ve gerçek kart ve belgelerle işlenen suçlar için, suçunu tanımına göre 3 aydan 5 yıla kadar hapis cezası ile 10 Milyon-100 Milyon TL arası ağır para cezası ve zararın belli bir katı para cezası öngörülmektedir.

Bilindiği gibi Türk Ceza Kanunu'nun kredi kartları ile ilgili açık bir düzenlemesi bulunmamaktadır. Bu nedenle zaman içerisinde kredi kartları ile işlenen suçlar arasında çok farklı uygulamalar yapılmış ise de, bu tür suçlar bilgisayar destekli ve otorizasyona bağlı olduğundan dolayı, klasik suçlar kapsamında değil Türk

Ceza Kanunu'nun 11. Babında yer alan 'Bilişim Suçları'ndan kabul edilerek adli makamlara bu şekilde intikal ettirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

G) YATIRIM DOLANDIRICILIĞI

Tanım: Yatırım dolandırıcılığı kavramı, son zamanlarda ortaya çıkan bir kavram olup, kısaca borsa aracı kurumlarının yatırımcılarını dolandırması şeklinde tanımlanabilir.

Yatırım dolandırıcılığı;

-Sermaye Piyasası Kanunu'na muhalefet,

-Türk Ceza Kanunu'nun 504. Maddesinde sayılan dolandırıcılık fiillerinin işlenmesi suretiyle yapılmaktadır.

Borsada gerçekleştirilen işlemlerin borsa mevzuatı çerçevesinde yerine getirilmesi gerekmektedir. Borsada işlem yapacak aracı kurum ve bankaların ilgili borsadan "Borsa Üyelik Belgesi" almaları zorunludur. Ayrıca borsada alım satım ve aracılık işlemlerine ilişkin müşterilerle yazılı bir sözleşme yapmak zorunluluğu vardır.

Borsa üyelerinin Takasbank nezdinde saklama hebası açması ve takas işlemlerini Takasbank vasıtasıyla gerçekleştirmesi zorunludur. Bunun dışında, aracı kurum, gerek kendisine gerekse müşterilerine ait menkul kıymetlerin yetkili Takas ve Saklama Kuruluşu dışında hiçbir yerde tutamaz.

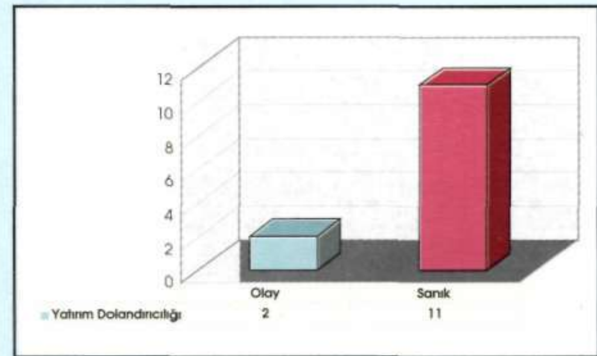
Müşterilere ait menkul kıymetler esas olarak aracı kurumun İMKB Takas ve Saklama A.Ş. hesabında saklanmaktadır. Aracı kurumun hesabının altında aracı kurumun portföy hesabı ve müşteriler hesabı bulunmaktadır. Her ne kadar müşteri hesabının altındaki hesaplar müşteri bazında izlenmekte ise de, bütün hesaplarda sadece aracı kurumun işlem yapma yetkisi bulunmaktadır. Başka bir deyişle, müşterilerin menkul varlıkları aracı kurumun emanetinde bulunmaktadır. Bu durum aracı kurumun müşteri menkul kıymetlerini müşterinin iznini almaksızın başka amaçlarla kullanmasına imkan vermektedir.

Aracı kurumların müşterilerin hesabında bulunan nakit ile müşterilere ait sermaye piyasası araçlarını satarak sağladıkları fonları kendi portföy yatırımlarda veya başka amaçlarla (şirket dışına çıkararak ortak ve yöneticilerinin şahsi servetini arttırma, müşterilerine kredi verme, şirketin giderlerini karşılama gibi) kullanmaları halinde sermaye piyasası araçlarının fiyatının yükselmesi ve diğer nedenlerle müşterinin nakit ve sermaye piyasası aracı şeklindeki varlıklarını yerine koyamamaları ödeme güçlüğüne sebep olmaktadır.

Ayrıca gerçekte mevcut olmayan repoya konu menkul kıymetler "Özellikle devlet tahvil ve hazine bonosu" için emanet makbuzu karşılığında yada repo işlemi görünümü altında fon toplamaktadırlar. Bu fonlar şirket dışına çıkarılarak özel amaçlarla kullanıldığı gibi, müşterilere kredi vermede veya şirket portföyünü oluşturmada yada şirket giderlerini karşılamada da kullanılabilmektedir.

Sermaye Piyasası Kanunu'nun 45 ve 46. maddeleri uyarınca bu tür aracı kurumların hesap ve işlemleri SPK uzmanları tarafından denetlenebilmekte ve gerektiğinde tasfiye ve iflasları istenerek ilgili Cumhuriyet Savcılıklarına suç duyurusunda bulunulabilmektedir.

1999 Yılında Meydana Gelen Yatırım Dolandırıcılığı Olayları

Ülkemizde 1999 yılı içerisinde 2 yatırım dolandırıcılığı olayı meydana gelmiş, Eskişehir ve İstanbul illerinde meydana gelen bu olayların her ikisinde de aracı kurumlar, menkul değerlerin alınıp satıldığı aracı kurumlar, müşterilerinin portföylerinde bulunan hisse senedi ve diğer hesapların bilgileri dışında hileli yöntem-

ler kullanılarak değişik amaçlarla değerlendirildiği ya da aracı kurumun yöneticisi konumunda bulunan şahısların kişisel hesaplarına aktarılarak söz konusu suçun işlendiği tespit edilmiştir.

Yatırım dolandırıcılığı konusunda uluslararası boyutta özellikle interpol nezdinde çalışmalar yapılmakta ve bu çalışmalarda ortaya çıkan yatırım dolandırıcılığı konusundaki çalışma grupları katılımcı ülkelere tavsiyelerde bulunmaktadır.

H) BİLGİSAYAR (BİLİŞİM) SUÇLARI

Bilgi devrimi olarak adlandırabileceğimiz gelişmelerin yaşandığı 20.yüzyılın ikinci yarısında kaydedilen ilerlemeler insanlık tarihinin hiç bir döneminde bu kadar hızlı artış göstermemiştir. Teknolojik gelişmeler bir çok karmaşık ve hayal alemini süsleyen sistemleri gerçek hayatımıza yansıtmıştır.

Gelişen teknoloji ve bilgi çağı ile birlikte insan ilişkileri de bu teknolojik ortamlara taşınmakta ve bu ortamlarda da hak ihlalleri meydana gelmektedir. Bilindiği üzere İnternet, hızlı ve zahmetsizce kullanıcılara "tek bir tuşa basmakla yayıncı olma imkanı tanımakta" hatta bunların eline, dünya çapında insanlara ulaşma ve onları interaktif öğeler yardımıyla etkilemek gibi büyük bir gücü de sağlamaktadır.

Ülkemizde son dönemde İnternet aracılığıyla Bankamatik sistemlerinden yapılan dolandırıcılık ve hırsızlık türü suçlarda artış olduğu gözlenmektedir. Bankamatik sistemleri (ATM-Automated Teller Machine) genellikle bankalar ve diğer finans kuruluşları tarafından kullanılır. Erişim genellikle bir kişisel tanımlama numarası (PIN-Personal Identification Number) girişi gerektiren bir kart yada benzeri bir sistem iledir. Dolandırıcılık olayı bu kartların çoğaltılması, kopyalanması yada iletişim hatlarının engellenmesi yoluyla olur.

Diğer yandan Bankacılık sektöründe yaygın olarak kullanılmaya başlanılan kredi kartları ve bu kredi kartlarının kullanılması suretiyle yapılan dolandırıcılık da bu noktada göz önüne alınması gereken bir husustur. İnternetin web sayfalarında bulunan kredi kartları ile ilgili bilgilerin izinsiz elde edilmesi ve bu kart bilgileri ile siparişte bulunulması bu tür dolandırıcılık yönteminin en çok uygulanan türüdür. Bu tür dolandırıcılıkta şahıs ede ettiği kredi kartı numarası ile internet üzerinden alış verişte bulunduktan sonra, önceden planladığı bir adresi teslimat adresi olarak göstermekte ve teslimat bir başka şahıs tarafından kabul edilmektedir. Ülkemizde bu şekilde işlenen suçların arttığı müşahede edilmektedir.

Bilgisayar sistemlerine yapılan yetkisiz erişim veya kötüye kullanımın, sistemi iyi bilen ve uzman kimseler tarafından gerçekleştirilme ihtimalinin yüksek olduğu değerlendirilmektedir. Bilgisayar suçları yalnızca yüksek bilgisayar teknolojileri içerisinde oluşan bir suç olmayabilir, aynı zamanda bilgisayar teknolojileri araç olarak kullanmak suretiyle geleneksel suçlar da işlenebilir.

Ülkemizde bu suçlarla ilgili henüz ayrı bir yasal düzenleme yapılmamış olmakla birlikte TCK'nun 11. babında düzenlenen (Mad.525 a-b-c-d) Bilişim Alanındaki Suçlar bölümünde, bu alandaki suçların işlenmesi yasaklanmış ve bu yönde yaptırım öngörülmüştür.

Yurdumuzda tam anlamıyla yaygınlık kazanmamış olan internet kullanımının gelişimiyle beraber bu yolla işlenen suçların da artan bir eğilim izlemesi beklenmektedir. Özellikle Kaçakçılık Birimlerinde çalışan personelin gelişen teknolojinin bu bölümüne de duyarlılık göstererek kendilerini yetiştirmeleri ve iletişim alanındaki muhtemel suçlara karşı hazırlıklı olmaları gerekmektedir.

İ) TEFECİLİK

Ödünç para verme işleri ile uğraşanların faaliyetleri ve denetlenmelerine ilişkin esaslar 90 Sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve bu K.H.K'nın bazı hükümlerini değiştiren 545 sayılı K.H.K ile düzenlenmiştir.

Söz konusu KHK hükümlerine göre,

a) İkrazatçı:(Devamlı ve mutat meslek halinde, faiz veya her ne ad altında olursa olsun bir ivaz karşılığı veya ipotek almak suretiyle, ödünç para verme işleriyle uğraşan veya ödünç para verme işlerine aracılık eden ve kendilerine faaliyet izni verilen gerçek kişileri),

b) Finansman Şirketi:(Devamlı ve mutat iştigal konusu olarak her türlü mal ve hizmet alımını kredilendirmek üzere ödünç para veren tüketici kredi şirketlerini),

c) Faktoring Şirketi:(Mal ve hizmet satışlarından doğmuş veya doğacak alacakları temellük ederek, tahsilini üstlenen, bu alacaklara karşılık ödemelerde bulunarak, finansman sağlayan şirketleri) faaliyetleri düzenlenmiştir. Buna göre; Hazine Müsteşarlığı'ndan izin alınmak suretiyle ödünç para verme faaliyetinde

bulunmak üzere "İkrazatçılık" yapılabilmektedir. "Finansman Ve Faktoring Şirketlerinin" kuruluşu da Hazine Müsteşarlığı'nın izni ile mümkün olmaktadır. Söz konusu işletmelerin denetimleri Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı tarafından yapılmaktadır.

1) *Tefecilik Sayılan İşler*

-İkrazatçılık yapmak üzere izin alınmadan, faiz veya her ne ad altında olursa olsun, bir ivaz karşılığı veya ipotek almak suretiyle, ödünç para verme işlemlerinin yapılması veya bu işlerin meslek ittihaz edilmesi ve

-Kanun Hükmünde Kararname uyarınca alınan ikrazatçılık izni iptal edildiği halde, ödünç para verme işlerine devam edilmesi, TEFECİLİK sayılmıştır.

Tefecilik yaptığı mahkemece sabit görülenlerin işyerleri, Valiliklerce kapatılır.(Md:9)

2) *Faaliyetin Kapsamı*

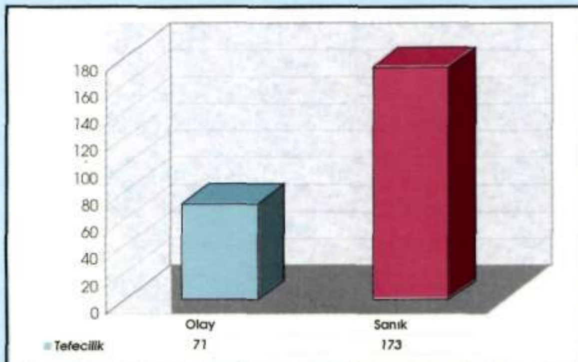
İkrazatçılar,

-İkrazatçılık faaliyeti dışında hiç bir iş yapamayacakları gibi mevduat veya her ne ad altında olursa olsun bir ivaz karşılığı para toplayamazlar.

-Her ne ad altında olursa olsun tahvil ve benzeri borçlanmaya yönelik sermaye piyasası aracı ihraç edemezler, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu çerçevesinde sermaye piyasası faaliyetinde bulunamazlar.

-Faaliyetlerini sürdürmek amacıyla bankalar dahil her türlü kaynaktan borç alamaz ve bu fonları ödünç para verme işlerinde kullanamazlar. Bankaların da bu kişilere ödünç para verme işleri ile ilgili olarak kredi açmaları veya bunların borçlarını teminen teminat mektubu vermeleri yasaklanmıştır. (Md:4)

1999 Yılında Meydana Gelen Tefecilik Olayları

KHK'nin 15. maddesinde ise, tefecilik yapanlara 6 aydan 2 yıla kadar hapis cezası ile sağladıkları menfaatin 5 katı ağır para cezası öngörülmüş, suçun tekrarı halinde cezanın 3 katına çıkartılacağı belirtilmiştir.

Daire Başkanlığımızca, 90 Sayılı KHK'nin bir an önce meclis gündemine getirilerek tefecilikle ilgili bir yasal düzenleme yapılması ve bu yasal düzenleme yapılırken hapis cezasının asgari 7 yıldan başlamasının öngörülmesinin gerektiği ve tefecilikten elde edilen gelirin de karapara kabul edilmesi konusunda çalışmalar devam etmektedir.

1999 YILI MALİ SUÇLAR TÜRKİYE GENEL İSTATİSTİĞİ

SUÇ TÜRÜ	OLAY SAYISI			YAKALANAN				T.C YAB.	FİRAR				T.C YAB.	YAKALAN FİRAR	YAKALANAN SUÇ UNSURLARI	
	Faili Bilinen	Faili Meçhul	TOPLAM	TÜRK K	TÜRK E	YABANCI K	YABANCI E	TOP.	TÜRK K	TÜRK E	YABANCI K	YABANCI E	TOP.	TOPLAM	CİNSİ	MİKTARI
Kıymetli Evrak Sahteciliği	1243	5	1248	128	2181	80	181	2570	14	350	7	7	378	2948	S.PASAPORT	605
															S.N.CÜZDANI	284
															S. VİZE	102
Kültür ve Tabiat Varlıkları Kaçakçılığı	294	3	297	9	676	2	11	698		42			42	740	ESER	3867
															SİKKE	15206
Kalpazanlık	676	11	687	65	1340	8	11	1424	1	156	1	2	160	1584	100'lük Dolar	54004
															50'lik Dolar	52
															1000 DM.	5
															200 DM.	2
															100 DM.	835
															20 DM.	51
															10.000.000 TL.	2
															5.000.000 TL.	20693
															1.000.000 TL.	47659
															Diğer TL.	6000
															500'lük S. Arab.Riyali	218
															500'lük Fransız Frangı	61
															250'lik Hollanda Guldeni	394
															250'lik Irak Dinarı	931
															100.000 Liret	309
Tekel Kaçakçılığı	764	1	765	23	882	100	9	1014	1	133		2	136	1150	İÇKİ (Şişe)	48499
															SİGARA (Paket)	134476
Gümrük Kaçakçılığı	1037	6	1043	16	1523	8	82	1629	6	213		4	223	1852	K.OTO	125
															Ç.OTO	78
															AKARYAKIT (Ton)	551
İşçi Simsarlığı – Organizatör	114	1	115	5	186	1	45	237		18		5	23	260		
İşçi Simsarlığı – Göçmen				18	702	124	2151	2995		18		1	19	3016		
Dolandırıcılık	376	5	381	73	874	6	8	961	3	131			134	1095		
Karapara Aklama	7		7		32		1	33		11			11	44		
Kıymetli Taş ve Maden Kaçakçılığı	19		19	1	30	3	1	35				2	2	37	Düşük Ayarlı Altın (gr)	1511
															Külçe Altın	10
															Kaçak Altın (gr)	174
															Darp.Baskısız (Çeyrek)	9871
															Gümüş (gr)	7933
															Pırlanta (grat)	362
															Pırlanta (Adet)	418
															Zümrüt (grat)	288
															Safir (grat)	287
															Yakut (grat)	384
															Zümrüt (grat)	288
															Elmas (Adet)	8
Yetkisiz Döviz Ticareti Yapmak	93		93	2	111	4		117					0	117		
Çek Sahteciliği Dolandırıcılığı	61		61	3	135	1		139		43		1	44	183		
Naylon Fatura	218		218	17	569		4	581	1	59			60	641	64177922560000 TL.	
TOPLAM	4879	32	4911	360	9195	337	2504	12396	26	1174	8	24	1232	13628		

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ORGANİZE SUÇLAR, SİLAH-MÜHİMMAT, NÜKLEER VE RADYOAKTİF MADDE KAÇAKÇILIĞI*

I-ORGANİZE SUÇLAR

A-GİRİŞ:

Organize suçluluk geniş bir faaliyet alanında, bir çok suç türünü bünyesinde barındırmaktadır. Yurtiçi yapılanmasının yanında yurtdışı açılımı da söz konusudur.

Ülkemizin istikbalini, bağımsızlığını menfi yönde etkileyen, devlet mekanizması içerisinde demokrasinin bütün kurumları ile işlerlik kazanmasını engelleyen, zor kullanma, baskı ve tehdit yolu ile şahsi özgürlükleri sınırlayan, toplumda sosyal, ekonomik ve siyasi zaafı oluşturan organize suçlar, kriminal olduğu kadar sosyolojik bir nitelik taşımaktadır. Devlet mekanizması içerisindeki otoritenin sarsılması veya zaafa uğraması yerel bir karşı faaliyetin ortaya çıkmasını sağlamış, örf ve adetler gibi toplumca benimsenmiş hal ve hareketler, meydana gelen bu boşlukların yerini doldurmuş, organize suçluluğa bulunmaz bir zemin hazırlamıştır.

Organize suç örgütleri kamuoyunda bir yer edinmek için zor kullanır, bunun neticesinde haksız kazanç elde eder ve ekonomik bir güç haline gelir. Hem zor kullanma hem de ekonomik gücü ele geçirdikten sonra yasallaşmaya başlar.

Haksız kazanç temelinde özellikle ülke içerisindeki ekonomik gelişmeyi takip eden suç organizasyonları, faaliyet alanı olarak bilhassa bu zemini tercih ederler. Kesin hedef, dolaylı veya direk haksız kazançtır. Bu noktada hedefe ulaşmak için eleman, muhasip, kurye, tetikçi gibi unsurların yanı sıra yapılan illegal faaliyetin kamufle edilmesine yönelik yardımcılar ve koruyuculardan oluşan hiyerarşik bir yapılanmaya ihtiyaç vardır. Bu, örgütün organik yapısı ile çevresini oluşturmaktadır.

Organize suçluluk arsa spekülasyonundan, gecekondu ticaretine, kültür varlıklarının yağmalanmasından, uyuşturucu ve silah kaçakçılığına, kan, organ ve insan ticaretinden, koruma parası adı altında haraç toplamaya kadar kısa sürede büyük kazanç teminine müsait her alanda ortaya çıkabilir.

Basit ve adi tabir edilen suçların sürekliliği örgüt içerisindeki yapılanmada bir vasıf olarak kabul edildiği gibi meslek haline de getirilmiştir. Bu da organizasyonun varlık sebebidir. Suç işlemek, sabıkalı olmak, suçu başkasının yerine üstlenmek, lidere mutlak itaat gibi özellikler organik yapı içerisinde olmak zorundadır. Bunların aksine yapılan bir hareket, organizasyon içindeki yaptırım sisteminin işlemesini sağlar.

Örgütlü suçlar başlığı altında nitelendirilen suç türlerinde olduğu gibi organize suçların da hedefe varmak için kullandığı yöntemlerden ilki şiddet ve tehdit gibi unsurlardır. Bunları kullanarak toplum üzerinde bir baskı oluşturmak suretiyle, örgüt kendi hukukunu ve iktidarını tesis eder. Bu devlete olan güveni ortadan kaldırır. Ayrıca, örgüt üyeleri arasında disiplini ve güvenilirliği sağlamak için başvurulan yegane yöntem olarak kabul edilir. Bundan hareketle bir güç haline gelen yapılanma; liderin emri altında çalışmak isteyen, korunma talebinde bulunan ve kendi güç ve yeteneğini bu güç ile birleştirmek isteyen, öncelikle yerel, daha sonra ise bu yapılanmanın devlet mekanizması içerisinde kendisini kamufle etmesini sağlayacak unsurları çevresinde bulur.

Organize suçlar profesyonel suçluların bir organizasyonudur. Amaç; para ve güçtür, legal ve illegal işlere sızmıştır. Yasaların engellediği ihtiyaç duyulan hizmetleri sağlayabilir.

B-TARİHÇE:

Mafya; öncelikle bilinen adı ile bir suç örgütü olarak kurulmuş değildir. İtalya'nın Sicilya Adası'nda 600 yıl önce faaliyet geçirilen yeraltı bir yurtsever derneğiydi. Özellikle ülkedeki sosyal, ekonomik ve siyasi dalgalanmalar sonrasında, bu siyasi yapılanma amaç ve şekil değiştirerek, toprak sahiplerinin arazilerinin yağmalanmasının önlenmesinde silahlı gruplar olarak kiralanmışlar, bilahare bu silahlı grupların aileleri ABD'ye göç etmiş ve burada kendilerine uygun zemin bulmaları neticesinde organize suçluluk (Mafya) Dünya gündemini etkilemiştir.

Bu gelişim sürecinden etkilenen ülkeler arasına ülkemiz de girmiştir. Mahalle kabadayıları ve bunların etrafında toplanan adamlarının oluşturdukları küçük gruplar halindeki oluşumlar, 1970'li yıllara gelindiğinde ülkemizdeki ekonomik sıkıntı ve sosyal dengesizlikler nedeniyle Baba tabir edilen şahıslar ve bunların

* Konularla ilgili istatistiki bilgiler Bölüm IV'de yer almaktadır.

adamlarından oluşan organizasyonlar olarak ortaya çıkmıştır. Ülke içerisindeki ekonomik sınırlamalar halkın ihtiyaç duyduğu birçok tüketim malının darlığına sebep olurken, bu malların karaborsasının oluşmasına sebep olmuştur. Ülkede zor bulunan veya hiç bulunamayan bu malların temin edilmesi halinde getireceği karın cazibesi Organize suç gruplarını harekete geçirmiştir. Özelikle kaçakçılık faaliyetlerinin doğurduğu riskler, bu organizasyonların Kamu ve siyasal alanda etkili ve yetkili insanların yardımına ihtiyaç duymalarını zorunlu kılmıştır. Bu faaliyetler demir, saat, sigara, viski vs. kaçakçılığı ile başlamıştır.

Kaçakçılığı yapılan malların değerlerinin yüksek olması parasal sorunların ortaya çıkmasına, ödenemeyen paraların zorla tahsil edilerek suçtan kazanılan bu paraların da bir şekilde legal alana çekilebilmesi için paravan şirketlerin kurulmasına neden olmuştur.

Karaborsa ile başlayan haksız kazanç, özelleştirme ihaleleri ile trendinin en üst sınırına yükselmiştir.

Bu suç türü dünya ülkelerini etkilediği gibi, Ülkemizde de liberal ekonomik sisteme geçiş ile gündemin üst sıralarında yerini bulmuştur. Bu hızlı gelişim neticesinde; organizasyonların ortaya çıkarılması ve çökertilmesi, klasik polis yöntemlerinin dışında daha profesyonel yöntemlerin kullanılması ile örgütlü suçlarla mücadele süreci başlamıştır.

C- ÜLKEMİZDEKİ ORGANİZE SUÇLARIN DURUMU

Ülkemizde organize suçlarla mücadele, güvenlik kuruluşları içerisindeki farklı birimlerin kendi inisiyatifleri ile sürdürdükleri ve zaman zaman da olumlu sonuçlar alınan tarzda yıllardan beri devam ettirilmiştir.

Ancak 1998 yılında organize suçlarla mücadele görevinin "Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı"na verilmesi ile yoğun bir çalışma başlatılmıştır.

Ülkemizdeki ekonomik, sosyal ve siyasi dalgalanmalar suç gruplarının faaliyetleri için zemin oluşturmuş, bu faaliyetlerin alan ve iltisaklarının açığa çıkarılması için teorik ve pratik olarak yeniden yapılanmaya gidilmiştir.

Son yıllardaki gerek teknolojik gerekse ekonomik alandaki gelişmeler paralelinde, ülkemizdeki organize suç örgütleri de bu yeniliklere ayak uydurmak suretiyle faaliyet alanlarını genişletmeye ve mevcut organik yapılarında da bu yönde değişiklikler yapmaya başlamışlardır.

Halk arasında mafya olarak tabir edilen organize suçluluk iki açıdan ele alınmaktadır. Birincisi; organizasyonun görünen organik yapısı, ikincisi ise bu yapıyı koruyan, yardım eden çevre olarak nitelediğimiz unsurlardır. Mücadelede ikinci yapı çok önemlidir.

Yurtdışındaki benzerlerinde olduğu gibi, devleti meydana getiren bütün unsurların bu tür suçların herhangi bir safhasında yer alması ülkemizde de yoğun bir şekilde gerçekleşmektedir. Örgüt legal ve illegal faaliyet alanlarını dengeleyebilmek ve eylemlerine maske olması amacıyla, devlet mekanizması içerisindeki bürokratik ve politik birçok kesimi yanına almak veya sızmak mecburiyetindedir.

Ülkemizde turizm, inşaat, arazi, ihaleler, oto kiralama, at yarışları, dernekler, vakıflar, şirketler ve otel sektörlerinde boy gösteren organize suç örgütleri; çek-senet, haraç alma, karaborsa, arazi yolsuzluğu, otopark, kara para aklama, silah ve mühimmat kaçakçılığı, fidye karşılığı adam kaçırma, silahla yaralama, para karşılığı cinayet ve şantaj suçlarında faaliyetleri sürdürme çabası içerisindedirler.

İstanbul başta olmak üzere özellikle gelişmekte olan illerimizde görülen suç gruplarının, haksız kazançlarının bir kısmını yardım adı altında (Tabii afetler vb.) dağıtmak suretiyle kamuoyunda sempatik görünmeye çalışarak, legal alana kaymak istedikleri ve böylelikle giremedikleri veya açamadıkları bir çok kapıyı "İşadamı" sıfatıyla açmaya çalıştıkları görülmektedir.

Mevcut yasalarımızda bu konularda özel bir düzenleme olmaması nedeniyle caydırıcı nitelikte bir cezalandırma yapılamamış ve kamu vicdanını da rahatsız eden bu durum özellikle örf, adet, gelenek ve görenek gibi unsurların insan ilişkilerinde ön planda olduğu ülkemizde ,olumsuz adli sicili bulunan ve ekonomik sıkıntı içerisinde olan birtakım insanların bu örgütlere katılmasına sebep olmuştur.

Yapılan mücadele sayesinde büyük darbe yiyen organizasyonların üst yapılanma içerisinde bulunan lider veya yakın elemanları, geçmişten gelen kamu ilişkilerini sürdürmek istemekle birlikte siyasi bir takım oluşumlara katılmakta, dernek ve vakıflar kurmak suretiyle güç kazanmaya çalışmaktadırlar.

Organize suçlulukta, temel noktalar olarak değerlendirilen ve mücadelede teşhisi ve tespiti öncelik arz eden; organizasyonun mali ve hukuki boyutları olmuş-

tur. Bundan hareketle özel bir kanun yürürlüğe konulmuş, (4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu, Bkz. Ek-2) etkin mücadele için bu kanun temel alınmıştır. Nitekim uzun yıllardır aranan, ancak bir türlü yakalanamayan birçok organize suç lideri gerek yurtiçinde gerekse yurtdışında yapılan başarılı operasyonlarla yakalanarak adalete teslim edilmişlerdir.

Ancak sadece Güvenlik birimlerinin yaptıkları mücadele yeterli olmamaktadır. Özellikle cezaevine giren örgüt mensuplarının örgütle her türlü ilişkisinin kesilmesi ve amaç edindikleri haksız kazanca yönelik mali boyutun ortaya çıkarılması gerekmektedir.

1998 yılı içerisinde meydana gelen 191 olayda 1294 kişi yakalanırken, 1999 yılında 393 olayda 2420 kişi yakalanarak olay bazında %106, sanık bazında ise % 87 oranlarında artış göstermiştir. Bu neticeyi yoğun mücadeleden kaynaklanan yerel ve ülke genelinde faaliyet gösteren organizasyonların kısa sürede açığa çıkartılmasına bağlamak gerekir.

D- ORGANİZE SUÇ ÖRGÜTLERİNİN KARAKTERİSTİK ÖZELLİKLERİ

Avrupa organize suçlarla mücadele çalışma grubunun 28-31 Mart 1996 tarihinde Almanya'nın Leipzig şehrinde yapmış olduğu toplantıda, organize suçun oluşması için bazı kriterler tespit edilmiştir. Buna göre;

1.Haksız kazanç temin etmek üzere bir araya gelmiş ve aralarında işbölümü ilişkisi bulunan hiyerarşik bir yapının,

2.Suç ile elde edilen bir kazancın,

3.Suç işleme konusunda bir sürekliliğin,

4.Mevcut organize yapı içerisinde uygulanan bir yaptırım sisteminin olması,

5.Şiddet, tehdit gibi yöntemlerin kullanılması,

6.Kamuya ve özel sektöre nüfuz edilmesi,

7.Elde edilen kara paranın aklanması,

8.Paravan firmaların kurulması gereklidir.

Ülkemizde organize suçluluk kriminolojik olmakla birlikte, sosyolojik bir görünüm de arz etmektedir. Mücadelede en önemli nokta bu bakış açısıdır. Bunun dışındaki açılardan hareket ile klasik yöntemleri kullanmak; çalışmalarda netice vermeyebilir, yakalamaya yönelik operasyonlar karşı mücadelenin en son safhalarında yer almalıdır. Asıl çalışma prensibi, yoğun istihbarat ile organik yapının ortaya çıkartılmasıdır. Ülkemizde suç örgütlerinin, yabancı suç organizasyonları ile iş ve eylem birliğine dair kesin bir tespit bulunmamaktadır. Ancak bu olmayacağı anlamına gelmemelidir. Mücadele ettiğimiz ve kamuoyunda **"Mafya"** olarak tabir edilen bu organizasyonların özellikleri yurtdışındaki benzerleri ile kısmen örtüşmekle birlikte ülkelerin ekonomik, sosyal ve ideolojik yapılanmalarına göre farklılık göstermektedir.

Örf, adet, gelenek ve görenek gibi sosyal unsurların yoğun olarak yaşandığı ülkemizde; suç organizasyonlarının, tespiti yapılan klasik özellikleri aşağıda sıralanmıştır.

1.Suç organizasyonlarının yapısı; bir şirket, holding yapısına çok benzemektedir.

2.Durmadan çoğalan gruplar arası irtibat söz konusudur.

3.Suçu üstlenmek örgütte kalmanın en önemli unsurlarındandır.

4.Güvenlik kuvvetlerine yönelik herhangi bir eylemleri yoktur. Bu psikolojik tesire müsait bir taktiktir. Ancak gerektiğinde çekinmezler.

5.Sürekli arsa alımı, şirketlere ortak olma, ihalelere katılma ve iş adamı hüviyetine bürünme gibi legal görüntülü faaliyetlerde bulunurlar.

6.Devlet mekanizması içerisinde bir çok unsuru kullanmak ve aracılık yapmak, yapılanmanın en büyük özelliğidir.

7.Kamuoyunda mevcut psikolojik ve sosyal yapının gereklerine uygun mesajlar, tavırlar sergilemektedirler.

8.Sabıkalı olmak ve cezaevi görmek gibi vasıflar hiyerarşik yapının gereğidir.

9.Yakın çevre, akraba ve dostlara sürekli aylık, hediye verilmesi liderliğin tarzıdır.

10.Kanunlardaki boşluklardan ortaya çıkan rant alanlarını, şiddet kullanarak kendi zeminlerine çekerler, bu tür rant alanlarını ellerinde tutmaya çalışırlar.

11.Suç sicili temiz olan kişiler vasıtası ile şirketler kurup kara para aklama yöntemine başvururlar.

12.Aralarında anlaşmazlık bulunan kişileri anlaştırarak bunlardan menfaat sağlamak suretiyle, kendilerini Adaleti tesis eden unsurlar olarak gösterirler.

13.Vakıflar oluşturarak, yardım görüntülü zorla para almaya çalışırlar.

14.İlk yapılanma safhasında Güvenlik Teşkilatları'ndan ayrılma veya emekli kişilerin, gerek nüfuzunu gerekse silahlı gücünü kullanarak, güçlerini arttırmaya çalışırlar.

15.Örgüte girenlerin ve örgüt hakkında fazla bilgisi olan üyelerin, örgütü kendi istekleri ile terk etmeleri zorlaştırılmıştır. Yapı içerisinde bu tehdit unsurlarını da gündemde tutarlar.

16.Yasa dışı yöntemlerle yapılan ticareti yönlendirerek, menfaat temin ederler.

17.Lüks bir yaşantı sergileyerek, örgüt yapısını tanımayan ya da yeni girmek isteyenleri örgütün içine çekmeye çalışırlar.

18.Her örgütün kendi içerisinde yazılı olmayan kuralları olup, örgüt üyelerinin bu kurallara kesin uymaları sağlanmaya çalışılır.

19.Örgüt üyelerinden, lidere karşı mutlak itaat beklenir.

20.Örgütün genişlemesinde hemşehricilik önemli yer tutar.

21.Örgüt liderleri çeşitli sebeplerden dolayı parasız ve gelirsiz kaldıkları zamanlarda en kısa yoldan paraya, o bölge içerisinde kadın alım satımı yapan kişilerden haraç alarak ulaşırlar.

22.Polise suçluyu teslim etmek en çok tercih ettikleri yoldur. Bu teslim olma konusunda, suçsuz olan mensuplar, suçu kabul edip teslim olabilirler, bu sırada asıl suçluyu başka bir görev yerine sevk ederler.

23.Organize suç liderleri yaptıkları illegal faaliyetleri kamufle edebilmek için toplumun ve devletin sağ duyusuna hitap eden davranışlarda bulunurlar. Bununla hedef kitleye mesaj vermek isterler.

24.Aranan şahıslar, pasaportlarını genelde iyi bildikleri kontrolleri altındaki şahısların üzerine çıkarırlar. Bu şahıslar temizdir. Herhangi bir şekilde olumsuz sicil kayıtları yoktur.

25.Örgüt liderleri, kâr etmeyi ve mümkün olduğu kadar gizli kalmayı amaç edinirler. Kamunun onlardan korkması gerekir. Kendilerini emin ve hakim hissederlerse açıkça faaliyet gösterebilirler.

26.Mal varlıkları genelde başkalarının üstüne kayıtlıdır.

27.Eylem yaparken kullandıkları arabalar, genellikle kiralık ve plakaları sahtedir.

28.İhaleler örgütün sürekli takip ettikleri faaliyetlerdendir. Bu yöntemle ticari hayatın her aşamasında yer alırlar.

29.Yerel iş gruplarını kontrol altına alırlar. (Kuruyemiş, kokoreç, otopark görevlileri, oto kiralama, oto galeri, oto yıkama, yağlama yerleri gibi.)

30.Tetikçi veya elemanlar tutuklu veya mahkum oldukları sürece ailelerine bakılır, aylık ödenir, bu liderin en büyük görevidir. Lider örgütünü bu şekilde motive eder.

II- SİLAH-MÜHİMMAT KAÇAKÇILIĞI

Ülkemiz yakın tarihinde çok önemli bir yer tutan "Silah ve Mühimmat Kaçakçılığı", yapılan teorik ve pratik tespitler doğrultusunda gerçekleştirilen akılcı bir mücadele ile aktivitesini neredeyse yitirmek üzeredir.

Ülkemizde silaha olan merakın giderilerek, bu ihtiyacı karşılamak, kaçakçılığın önünü kesmek için mevzuatımızda yapılan değişikliklerle, şartları uyan her vatandaşa silah alabilme imkanı getirilmiştir. Ancak buna rağmen hukuki durumu uymayan veya yasanın getirdiği kolaylıktan faydalanma yollarını bilmeyen *bazı vatandaşlarımızın yine de ruhsatsız silah alma yoluna* giderek az da olsa potansiyel oluşturdukları bir gerçektir.

Bu potansiyelin haricinde; Terör örgütlerinin faaliyetlerinde kullandıklar silahlar ile son yıllarda ülkemizde gelişmeye başlayan Organize Suç örgütlerinin ihtiyaç duydukları silahları temin edebilmek için ya kendi elemanları ya da kaçakçıları kullandıkları dikkate alındığında farklı bir potansiyel grubun varlığı da ortaya çıkmıştır.

Polis bölgesinde meydana gelen silah kaçakçılığı olaylarına bakıldığında; kaçakçılık faaliyetlerinin yıllardır değişmeyen iki bölgede yoğunlaştığı görülmektedir. Bunlar; Kuzey Irak, (Fabrikasyon) ve Doğu Karadeniz (El yapımı)'dır.

Kuzey Irak'ta yıllardır süre gelen otorite boşluğu, bu bölgede kaçakçılık faaliyetlerinin filizlenerek büyüyüp ülkemizi de etki altına almaya başlamasına neden olmuştur. Şüphelilerin ifadeleri incelendiğinde Kuzey Irak'ın bazı yerleşim birimlerinde halen açıktan silah satılabildiği, isteyen her kaçakçının bulabileceği, güvenli şahısların referansı ile buralardan arzu ettiği miktarda silahı temin edebileceği anlaşılmaktadır. Sınırlarımızda fiziki önlemlerin yetersiz kaldığı bölgelerin varlığı ve sınır ticaretinin gümrük kapılarında oluşturduğu iş yoğunluğu, denetim zorluğu olarak karşımıza çıkmakta ve bölgeyi kaçakçıların vazgeçilmez bir güzergahı haline getirmektedir.

El yapımı silahlar bağlamında özellikle Giresun, Gümüşhane, Rize ve Trabzon illeri önem kazanmaktadır. Yakalanan silahlar içerisinde el yapımı silahların büyük bir kısmının bu illerden çıkış yapmış olması, yıllardır devam eden aynı güzergahın bu yılda önemini koruduğunu göstermektedir.

Yakalanan sanıkların ifadelerinden; genellikle bu illerde yaz aylarında halkın yaylalara çıktığı, güvenlik güçlerinin denetiminin zor olduğu bu bölgelerde el becerileriyle tabanca imal ettikleri, bunları yaylalarda kurulan şenliklerde sattıkları anlaşılmaktadır.

Yıllardır ülkemizi doğrudan hedef alan veya başka bir ülkeye yönelik Silah ve Mühimmat Kaçakçılığı olayı meydana gelmemesine rağmen, Dairemiz Uluslararası işbirliği çerçevesinde; **Organize Suçlarla Mücadele Hakkında Birleşmiş Milletler Sözleşmesi**'ni tamamlayıcı ve **Sınır Aşan Örgütlü Suçlarla Mücadele Sözleşmesi** hazırlık çalışmaları kapsamında (**SASMUS**) "**Ateşli silah, Mühimmat ve Diğer İlgili Maddelerin Yasadışı İmali ve Kaçakçılığıyla Mücadele Protokolü**" nün hayata geçirilebilmesi için etkin çalışmalar yapmakta ve fikri katkı sağlamaktadır.

Ülkemiz Polis Bölgesindeki kaçakçılık istatistiklerine bakıldığında;

Tetkik edilen olay dosyalarının ekspertiz raporlarına istinaden 1998 yılı içerisinde meydana gelen olaylarda yakalanan tabancaların 651 adedinin fabrikasyon tabanca, 291 adetinin ise el yapımı tabanca olduğu, 1999 yılı içerisinde meydana gelen olaylarda yakalanan tabancaların 593 adetinin fabrikasyon tabanca, 148 adedinin ise el yapımı tabanca olduğu tespit edilmiştir.

1998 ve 1999 yıllarında yakalanan fabrikasyon tabancaların büyük bir çoğunluğunun Doğu ve Güneydoğu Anadolu illerinde ele geçirildiği ve bunların Kuzey Irak çıkışlı, el yapımı tabancaların ise hemen hemen tamamının Gümüşhane, Giresun, Rize ve Trabzon başta olmak üzere Doğu Karadeniz çıkışlı olduğu tespit edilmiştir.

1995-1999 tarihleri arasında ele geçirilen toplam tabanca sayısı ile el yapımı tabanca sayısının % olarak değerlendirilmesi yapıldığında; 1995 yılında el yapımı tabanca oranı %29.9, 1996 yılında el yapımı tabanca oranı %17.6, 1997 yılında el yapımı tabanca oranı %24.9, 1998 yılında el yapımı tabanca oranı %44.7, 1999 yılında el yapımı tabanca oranı ise %25 olduğu gözlenmektedir. Bu da el yapımı tabancaların Türkiye genelinde meydana gelen silah mühimmat kaçakçılığında önemli konumda olduğunu göstermektedir.

Yakalanan fişek sayısında bir önceki yıla göre %105 oranında bir artış görülmektedir. Bu farklılık ülkemizde meydana gelen fişek kaçakçılığı olaylarında bir artış olduğu anlamında değerlendirilmemelidir. 1999 yılının ilk ayında Edirne ve Şanlıurfa illerinde el konulan 2 olayda toplam 168169 adet fişek yakalanmıştır. Bu rakam istatistikleri arttırmakla birlikte, yapılan çalışmalar neticesinde fişeklerin asıl sahipleri tespit edilmiş ve bu olaylardan sonra fişek kaçakçılığına yönelik bir olay olmamıştır. Yapılan istihbari çalışmalar neticesinde Ülkemizde alınan tedbirler ve ilgili kaçakçılık birimlerinin yaptıkları başarılı çalışmaların Kaçakçılar üzerinde caydırıcılık etkisini gösterdiği öğrenilmiştir.

1999 yılı içerisinde Mühimmat kaçakçılığı çerçevesinde, PKK terör örgütünün kendi ihtiyaçları doğrultusunda Kuzey Irak'tan yurda kaçak olarak soktuğu, 37045 adet çeşitli çap ve markada uzun namlulu silahlara ait fişekleri mensuplarına teslim edileceği sırada, yapılan operasyon neticesinde 5 şahıs mermilerle birlikte yakalanmıştır.

Kuzey Irak'tan getirilecek olan bir çok silahın Ülkemiz içerisinde dağıtılacağının öğrenilmesi üzerine, 08.09.1999 tarihinde yapılan operasyonlar neticesi, 5 şahıs ile birlikte 30 adet Kalashnıkov, 14 adet tabanca ve 1000 adet fişek yakalanmıştır. Bu operasyon Kontrollü Teslimat neticesi gerçekleştirilmiştir.

Ülkemizde silah mühimmat kaçakçılığı bağlamında pek rastlanmayan Kargo ile kaçakçılık olayı, 1999 yılı içerisinde (1) münferit silah kaçakçılığı, (1) kimyasal madde kaçakçılığı olmak üzere toplam (2) olayda meydana gelmiştir.

III- NÜKLEER VE RADYOAKTİF MADDE KAÇAKÇILIĞI

Dünya genelinde Nükleer Madde Kaçakçılığı; gerek bu maddeleri elde etmek isteyen bazı 3. Dünya ülkelerinin oluşturdukları büyük talep, gerekse bazı ulusal istihbarat teşkilatlarının gerçekleştirmek istedikleri operasyonlar için illegal ticaretinin yapılmasına ve ülkelerarası gizli bir rekabete dönüştürülmüştür.

Nükleer madde kaçakçılığına konu olan Uranyum, Plütonyum ve Toryum gibi maddelerin atom, hidrojen, nötron, füzyon, fisyon ve misket bombaları olarak isimlendirilen Nükleer silahların yapımında kullanılması suç gruplarının, terör örgütlerinin ve bu gücü elinde bulundurma amacı taşıyan devletlerin yeni suç türüne yönelmelerini de beraberinde getirmiştir.

Bu suç türü ile uğraşan çevrelerin, nükleer silahlarda kullanılan maddelerin dışında bazı radyoaktif madde türlerini piyasaya sürmeye çalıştıkları görülmektedir. Stratejik metal olarak adlandırılan kırmızı civa, izotopsuz radyoaktif olmayan Osmiyum-187 gibi maddeleri bunlar arasında saymak mümkündür.

Kamu güvenliğinde riskler doğuran, insan ve doğaya zarar veren bu kaçakçılık türü sonuçları itibariyle tüm dünya insanlarına yöneltilmiş bir tehdit olmakta ve dünya barışını da etkileyebilecek çok önemli konumunu korumaktadır.

Bu gerekçelerle uluslararası hukukta bazı ilkeler getirilmiş ve nükleer maddeyi izinsiz olarak bulundurmak, taşımak ve kullanmak toplum ve insan sağlığı için tehlike arz eden bir suç olarak kabul edilmiştir.

Ülkemiz uluslararası işbirliği esaslarına göre aralarında "Nükleer Maddelerin Fiziki Korunması Hakkında Sözleşme" de olmak üzere uluslararası anlaşmaları onaylamış ve bu mücadelenin yanında bu anlamda katkılarını sürdürmüştür.

Dairemiz, yetersiz kaldığı düşünülen nükleer ve radyoaktif maddelere ilişkin düzenlemeler çerçevesinde günün değişen şartlarına uygun olarak, temsilci ve mücadeleci kuruluşlarla işbirliği içerisinde olup teorik ve pratik çalışmalar içerisindedir.

Milli mevzuatımıza göre nükleer ve radyoaktif maddelerin ülkemize girişi yasak olup, illegal yollardan girmesi halinde ise; **"1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun"**un ilgili hükmü uygulanmaktadır.

Ülkemizde meydana gelen nükleer ve radyoaktif madde kaçakçılığı olaylarında profesyonellikten söz etmek mümkün değildir. Yakalanan şahısların bu konuda uzman olmadıkları, hatta taşıdıkları maddelerin muhteviyatı konusunda dahi yeterli bilgi sahibi olmadıkları tespit edilmiştir.

1992 yılından itibaren günümüze kadar meydana gelen Radyoaktif madde kaçakçılığı olayları ile ilgili 76 olaydan sadece 10'unun yapılan kimyasal analizleri sonucu reaktör yakıtı olarak kullanılan radyoaktif madde, diğerlerinin radyoaktivite içermeyen değersiz maddeler, civa oksit veya yılan zehri vb. kimyasallardan müteşekkil olması; bu pazardan faydalanmak isteyen bazı kişi veya grupların bir takım maddeleri nükleer ve radyoaktif madde olarak tanıtıp piyasada dolandırıcılık ve sahtecilik yapmak istediklerini göstermektedir.

Nükleer ve Radyoaktif madde kaçakçılığına konu ülkelerde büyük bir pazar bulunmakla birlikte; Ülkemizde bunun aksine bu tür kaçakçılığın gerçek anlamda bir pazarı yoktur. Ancak tahkikat sonuçlarından söz konusu maddelerin Çeçenistan, Azerbaycan ve Rusya'dan ülkemize getirildikleri ve bu maddelerin çoğunlukla Yılan Zehiri, kırmızı civa ve havadaki kimyasal madde oranın ölçmeye yarayan endikatörler olduğu anlaşılmıştır.

Radyoaktif madde yakalamalarında analiz raporları Türkiye Atom Enerji Kurumu İstanbul Küçükçekmece ve Ankara Nükleer Araştırma ve Eğitim merkezlerinden alınmaktadır. Buradan alınan resmi raporlar da yukarıdaki tespiti ayrıca teyit etmektedir.

Ülkemizde henüz uyuşturucu madde kaçakçılığı ve silah-mühimmat kaçakçılığı gibi suç organizasyonlarının finansını sağlayacak konuma gelmemekle birlikte; Nükleer ve radyoaktif madde kaçakçılığının ileride profesyonel anlamda bir suç türü olarak karşımıza çıkabileceği değerlendirilmektedir.

A-NÜKLEER MADDELER

1-PLÜTONYUM: Nükleer Silahlarda ve bazı reaktörlerde yakıt olarak kullanılan önemli bir Uranyum ötesi, Radyoaktif Kimyasal elementtir, gümüş renkli metal bir madde olan Doğal Plütonyuma doğada çok az da olsa rastlanmaktadır. Bütün izotopları Radyoaktif olan Plütonyumun en önemli İzotopu P-239'dur ve U-238'in Nötronları soğurması neticesinde meydana gelir. Alfa parçacıkları salan ve salınan bu Alfa Parçacıklarının kemik iliğince soğurulması neticesinde insan

sağlığı açısından çok büyük tehlike oluşturan bu maddenin 300 gramdan fazlası kritik kütledir ve kendiliğinden patlayabilir. P-242 ve P-244 izotoplarından Kimya ve Metalürji araştırmalarında yararlanılırken P-238 İzotopundan Termoelektrik ve Termoiyonik konularında faydalanılır.

2-URANYUM: Çok önemli bir Radyoaktif Kimyasal Madde olan Uranyum ile ilgili bilgiler aşağıya çıkartılmıştır.

-Radyoaktif Kimyasal bir Element olan Uranyum yoğun, sert ve Gümüş Beyazı renginde bir Metaldir. Çelikten biraz daha yumuşaktır ve havada kararır (oksitlenir), çok ince dilimlendiğinde ise parlar.

Bütün izotopları Radyoaktif olan Uranyumun 16 izotopu vardır ve Doğal Uranyum, U-234, U-235 ve U-238'i içerir.

Doğal Uranyumun içerisinde %99.27 oranında U-238, %0.72 oranında U-235 ve %0.006 oranında U-234 vardır. U-238 Radyoaktif Uranyum Ailesinin Ana İzotopudur.

-Nükleer Yakıt olarak kullanılan Uranyumun 0.5 Kg'ı 1.360.000 Kg. kömüre eşdeğer enerji verir.

-U-235 Aktinyum Ailesinin Ana İzotopudur.

-U-235 oldukça az bulunur.

-U-238 oldukça çok bulunur.

-Uranyum da çekirdek bölünmesi (FİSYON) vardır.

-Uranyum çekirdeği bölünebilen tek doğal maddedir.

-Nükleer Yakıt olarak kullanılacak Uranyumun çok katışıksız olması gerekir.

-U-235'i çeşitli amaçlarla kullanabilmek için U-238 izotopundan ayırmak gerekir.

-U-233 Nükleer Yakıt olarak kullanılabilir.

-U-233 Uranyum ötesi elementlerin hazırlanılmasında birincil maddedir.

-Atom Numarası 92'dir.

-Atom Ağırlığı 238.3 dür.

-3818 santigrat derecede kaynar.

-1132 santigrat derecede erir.

-Uranyum ötesi elementler vardır ve bunların hepsi Radyoaktiftir.

-Uranyum ötesi elementlerden sadece Plütonyum ve Neptünyuma çok az da olsa doğada rastlanır, bunların haricindekiler yapay olarak elde edilir.

-U-235'in Kritik Kütlesi 900 gramdır.

3-TORYUM: Atom Numarası 90'dır.

-Toryumun 25 İzotopu vardır.

-Doğada sadece Th-232 izotopu vardır ve Radyoaktiftir.

-Nötron yutarak U-233'e dönüşebilir.

-Saf haldeki Toryum Gümüş Beyazı renginde ve metaldir. (bazen toz halinde metal olarak karşımıza çıkar.)

-Hava ile temas ettiğinde bir süre sonra oksitlenir.

-Oksitlendiğinde donuklaşır, grileşir ve sonunda siyah rengini alır.

-Saf Toryum yumuşak ve çok kırılgan bir yapıya sahiptir.

4. OSMİUM: Osmium metali parlak, mavimsi gri renkte, oldukça sert ve yüksek sıcaklıklarda bile kırılgandır. Platinyum grubunun, en yüksek erime sıcaklığına ve en düşük buhar basıncına sahip elementidir. Osmium metalinin fabrikasyonu çok zordur.

B. YILAN ZEHİRİ ADI İLE PAZARLANMAK İSTENEN KİMYASAL MADDELERE DAİR GENEL DEĞERLENDİRME

Türkiye'de kullanım alanı bulunmayan Yılan Zehri-nin, bazı ülkelerde pazarlaması yapılmaktadır. Yılan Zehri, çok küçük dozlarda belirli tıbbi amaçlarla tansiyon düşürücü, iltihap yok edici olarak ve diğer bir dizi amaçla kullanılabilmektedir. Halk arasında yılan zehri olarak kolayca satılması, seks gücünü arttırdığı ve kanseri tedavi ettiği şeklinde yaygın olan yanlış kanıdan kaynaklanmaktadır.

1993-1999 yılları arasında Yılan Zehri iddiası ile toplam (29) olaya el konmuş, bu olaylarda (12301) tüp ele geçirilmiştir. Yakalanan şüphelilerin ifadelerinin incelenmesi neticesinde bu maddelerin **Nahcıvan, Azerbaycan, Ermenistan, Gürcistan ve İran**'dan ülkemize getirildiği tespit edilmiştir. Maddelerin yapılan laboratuvar analizlerinde, tamamına yakınının "**harp gazları olan Sarin, Somon ve V tipi kimyasal gazların** havadaki miktarının teşhisinde kullanılan kimyasal maddeleri içeren endikatörler" olduğu görülmüştür.

S.S.C.B'nin dağılması ile ortaya çıkan Bağımsız Devletler Topluluğu üyesi ülkelerde; mevcut istikrarsız ortam, ekonomik kriz ve bunalımlar, bu ülkelerde eskiden beri mevcut olan Mafya türü yapılanmaların giderek daha da güçlenmesine sebep olmuş, eski S.S.C.B. ordusuna ait birçok askeri malzeme ve radyoaktif maddenin yanı sıra, ordu malı kimyasal maddelerin de piyasada bulunan ve satılan bir mal olmasını sağlamıştır.

Bağımsız Devletler Topluluğu'na sınır olan ülkemize de, bu tür maddeler sınır illerimiz üzerinden, sınır ticareti ve nakliyecilik yapan vatandaşlarımız aracılığı ile mal karşılığı takas veya belirli fiyatlar karşılığı alınarak yasadışı yollardan ülkemize sokulmaktadır.

Bu endikatörlerin Rusça kullanma kılavuzlarında da özellikle belirtildiği üzere; kimyasal bir savaş ortamında sivri uçları kırılarak özel lastikten yapılmış bir pompaya takılıp, ortamdan gaz buharı çekilmesi suretiyle çalıştırıldığı, tüpteki kimyasal endikatörün renk değiştirmesinin, hangi gazın hangi renkte renk değişikliği yaptığı bilindiğinden, ayıraç (endikatör / belirleyici) olarak eski S.S.C.B. ordusunda kullanıldığı ve kullanım sürelerinin (5) yıl olarak belirtildiği görülmektedir. Analiz neticelerinde karışım halinde olduklarından ve bozulma ihtimalleri çok fazla olabileceğinden tamamı ile bozulup bozulmadıkları tespit edilememektedir. Bu endikatörlerin kendisi de belli dozdan sonra zehirli olabilmekte, şu anda yurt içinde hiçbir ekonomik değerleri ve kullanılma yerleri bulunmamaktadır.

Uzmanlar tarafından, bu tip endikatör madde bulunan tüplerin, imha işlemi için bu tüplerin kapalı bir yerde kırılıp yakılması veya normal şeklini bozmadan toprak içine gömülmesinin gerektiği belirtilmektedir.

Yasadışı yollardan Ülkemize sokularak, Yılan Zehri İddiasıyla satılmak istenilen Maddelerin ortak temel özellikleri;

-Cam Tüp içerisinde bulunmaktadırlar.

-Bu cam tüplerin boyları 10 cm veya 4.5 cm. olarak değişebilmektedirler.

-Cam Tüplerin ağırlıkları 1 ila 5 gram arasındadırlar.

-Bazen sarı ve beyaz renkli, bazen de sade beyaz renktedirler.

-Satıcılar arasında beyaz ve sarı renkli olanın en kaliteli olduğu söylenmektedir.

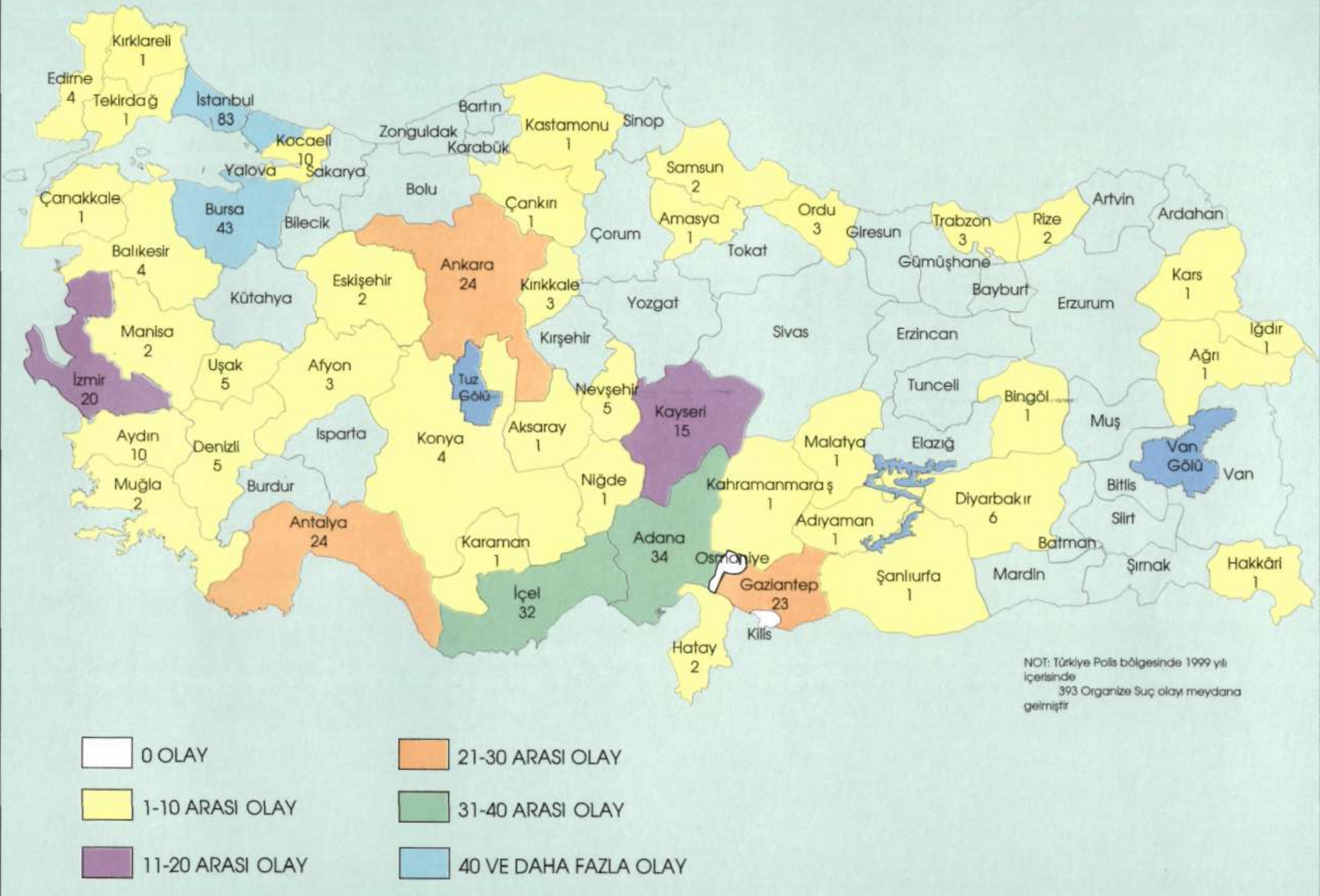
-Bazen toz halinde, bazen de sıvı haldedirler.

-Cam tüplerin üzerinde bazen gramajları yazılıdır.

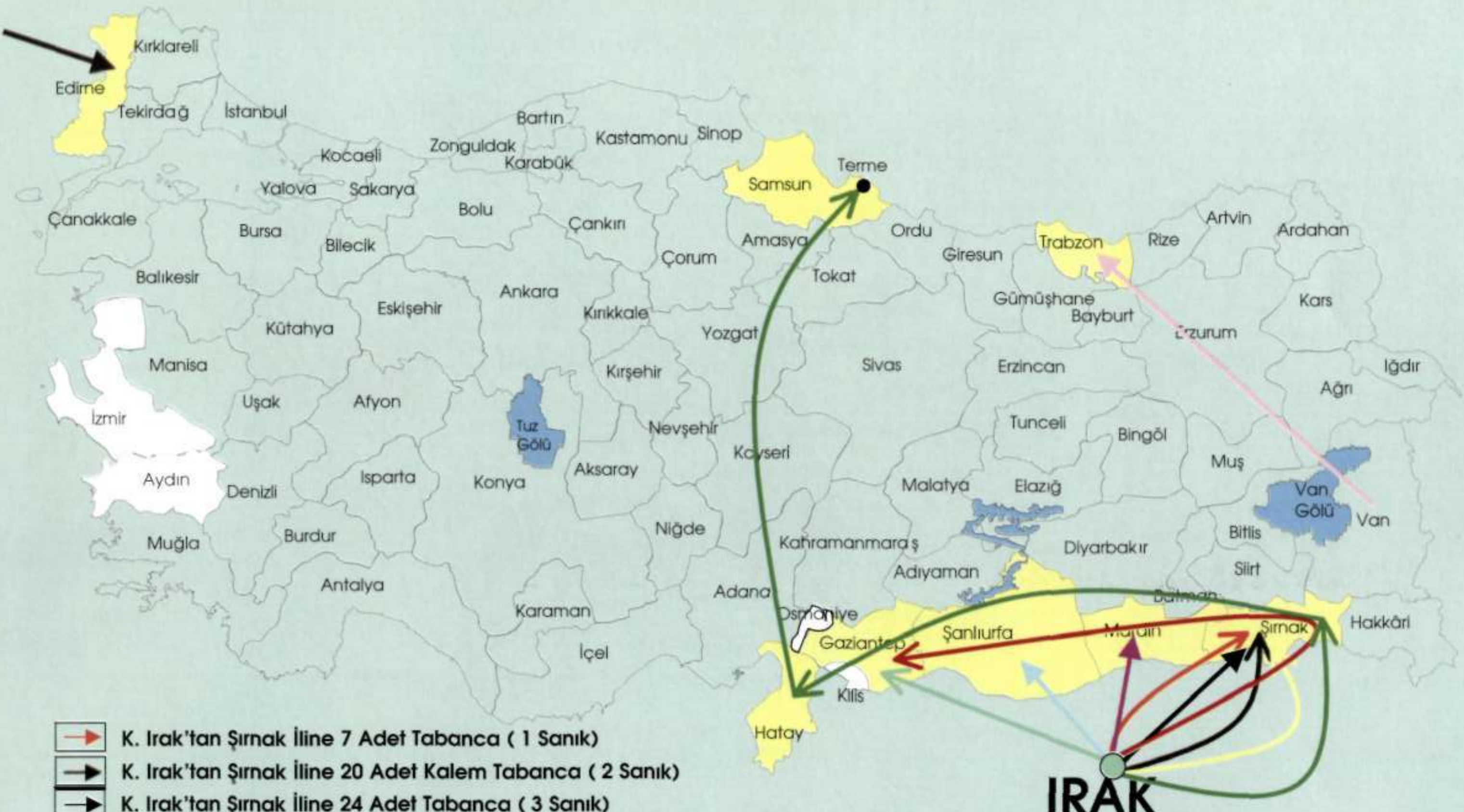
-Bazı cam tüplerin üzerinde KT-2, KT-5 ve KT-6 gibi işaretler mevcuttur.

IV- İSTATİSTİKLER

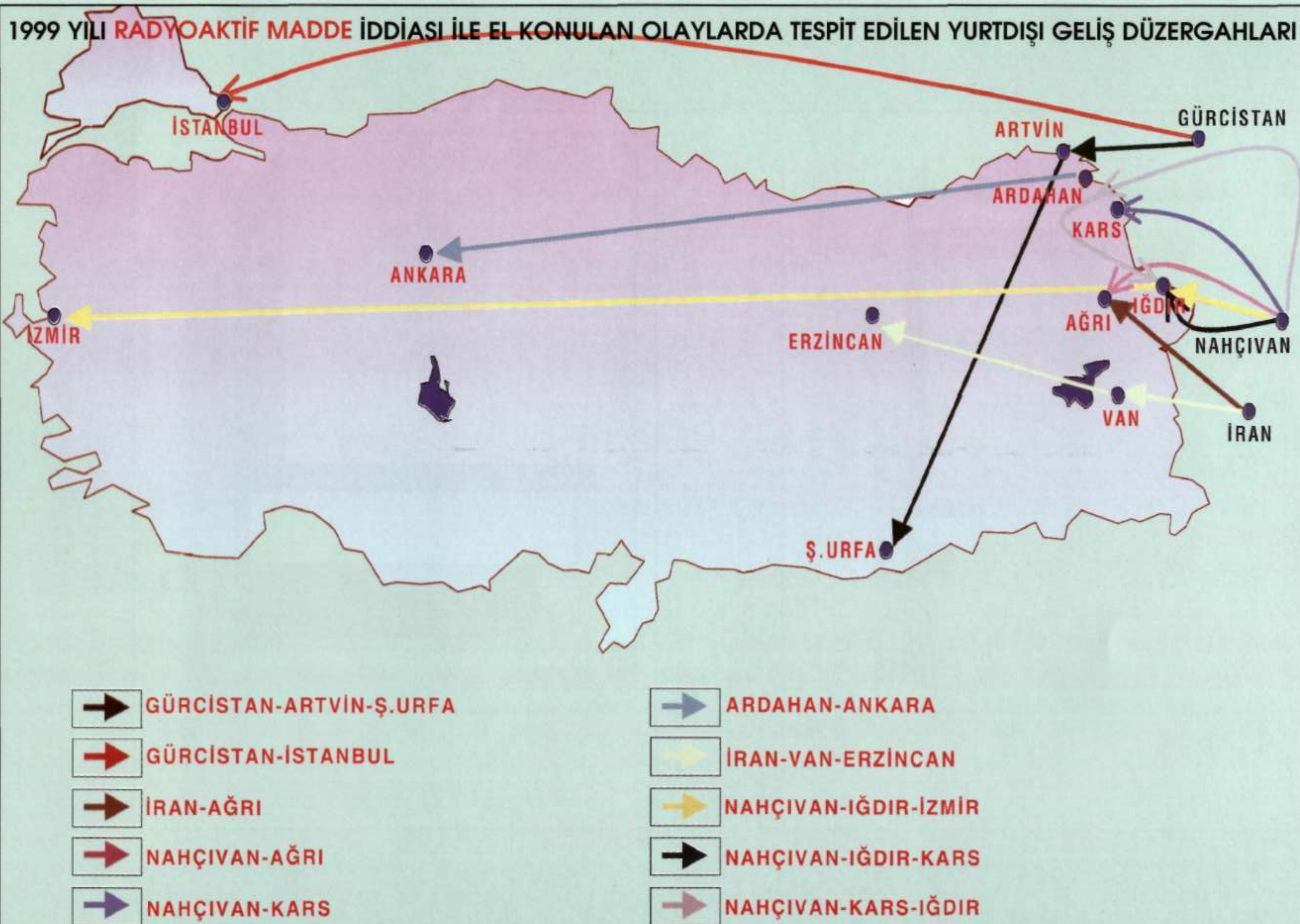
1999 YILI İÇERİSİNDE ORGANİZE SUÇLAR İLE İLGİLİ OLAYLARIN İLLERE GÖRE DAĞILIMI

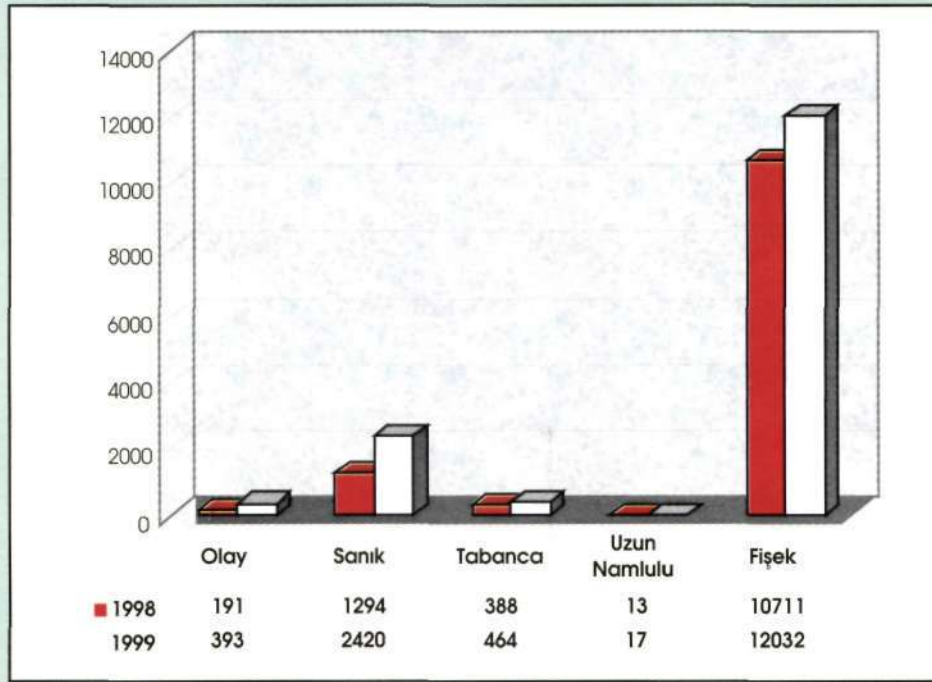

1999 YILI İÇERİSİNDE YAKALANAN SİLAH VE MÜHİMMATLARIN ÜLKEMİZE GİRİŞ GÜZERGAHI

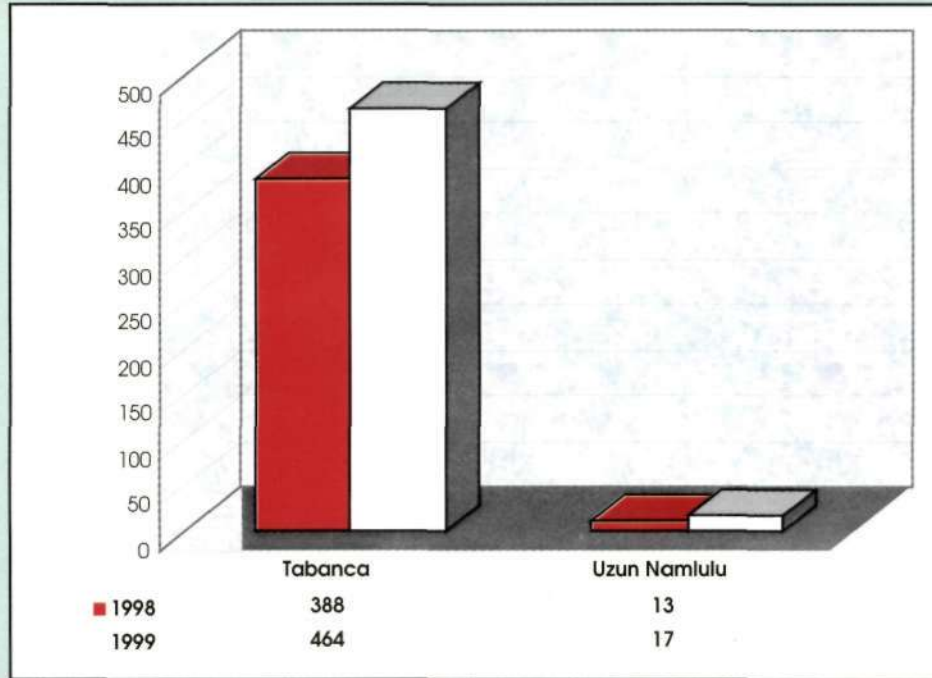

- K. Irak'tan Şırnak İline 7 Adet Tabanca (1 Sanık)
- K. Irak'tan Şırnak İline 20 Adet Kalem Tabanca (2 Sanık)
- K. Irak'tan Şırnak İline 24 Adet Tabanca (3 Sanık)
- K. Irak'tan Şırnak İline 13 Adet Tabanca (1 Sanık)
- K. Irak'tan Ş. Urfa İline 37025 Adet Fişek (5 Sanık)
- K. Irak'tan Mardin İline 31 Adet Tabanca (2 Sanık)
- K. Irak'tan Şırnak üzeri G.Antep İline 13 Adet Tabanca (8 Sanık)
- K. Irak'tan G.Antep İline bilinmeyen güzergahtan 11 Adet Tabanca (11 Sanık)
- Geliş güzergahı Doğu Anadolu İlleri olarak belirlenen Trabzon'da yakalanan 31 Adet Tabanca (24 Sanık)
- Kapıkule'den Edirne İline 2 Adet Tabanca, 3 Adet U. Namlulu ve 130806 Adet Fişek
- Kontrollü teslimat ile Samsun'un Terme İlçesinde yakalanan 30 Adet U. Namlulu, 14 Adet Tabancave 1000 Adet Fişek (5 Sanık)

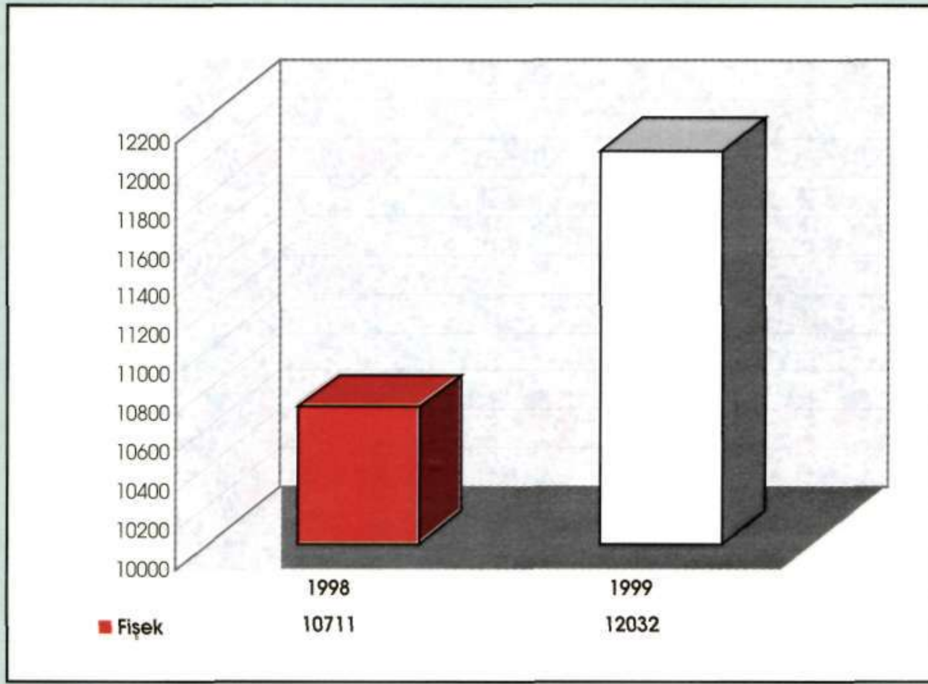

1999 YILI RADYOAKTİF MADDE İDDİASI İLE EL KONULAN OLAYLARDA TESPİT EDİLEN YURTDIŞI GELİŞ DÜZERGAHLARI
İSTANBUL
ARTVİN
GÜRCİSTAN
ARDAHAN
KARS
ANKARA
IĞDIR
AĞRI
NAHÇIVAN
İZMİR
ERZİNCAN
VAN
İRAN
Ş.URFA
GÜRCİSTAN-ARTVİN-Ş.URFA
GÜRCİSTAN-İSTANBUL
İRAN-AĞRI
NAHÇIVAN-AĞRI
NAHÇIVAN-KARS
ARDAHAN-ANKARA
İRAN-VAN-ERZİNCAN
NAHÇIVAN-IĞDIR-İZMİR
NAHÇIVAN-IĞDIR-KARS
NAHÇIVAN-KARS-IĞDIR

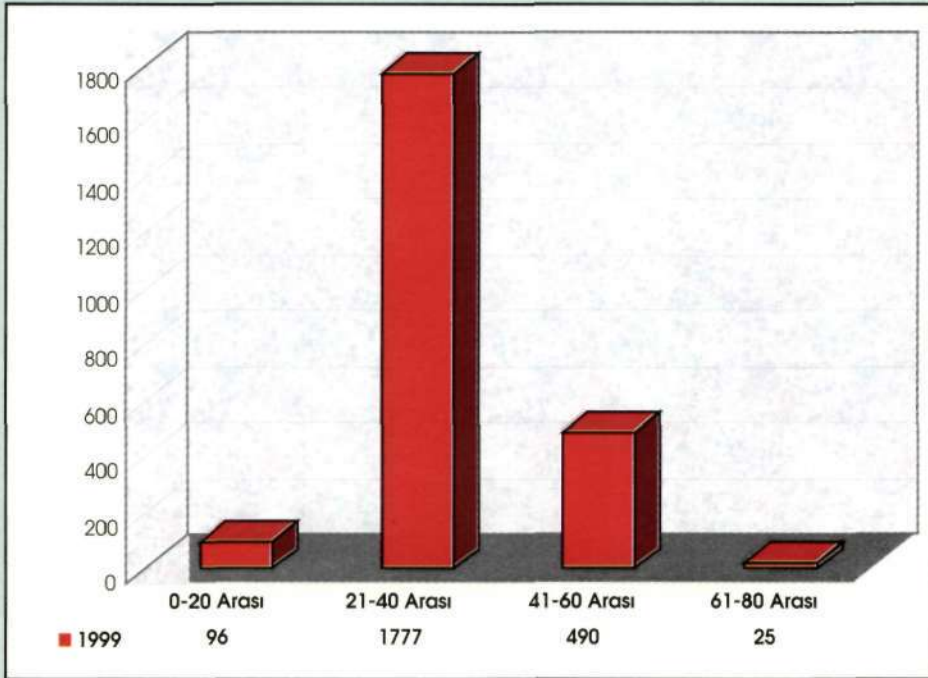
ŞEKİL 1 - 1999 Organize Suçlarda Olay ve Sanık Sayıları

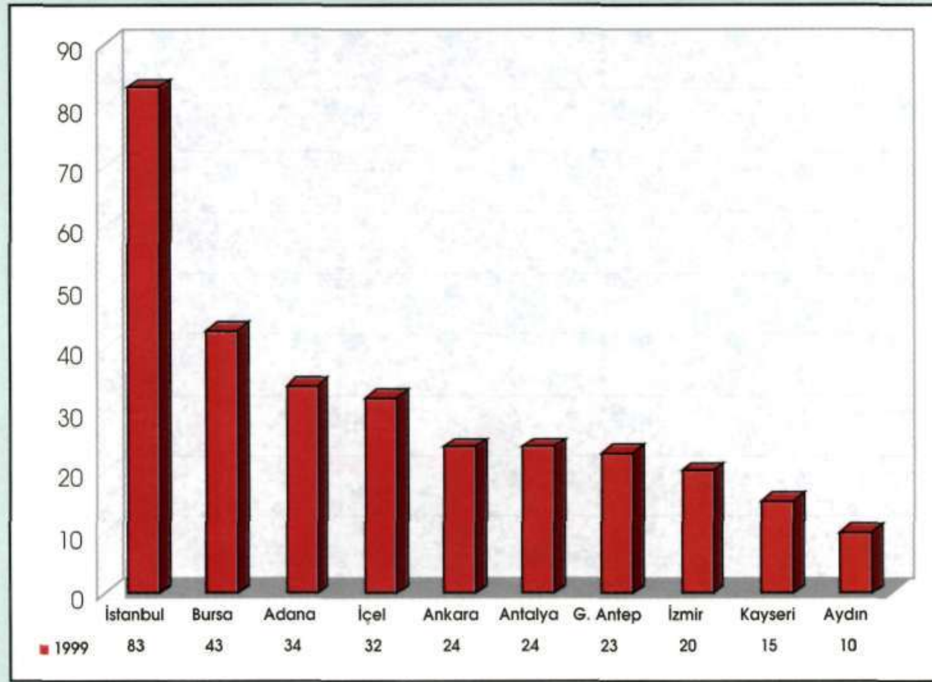
ŞEKİL 2 - 1999 Organize Suçlarda Yakalanan Tabanca ve Uzun Namlulu Silah Sayıları

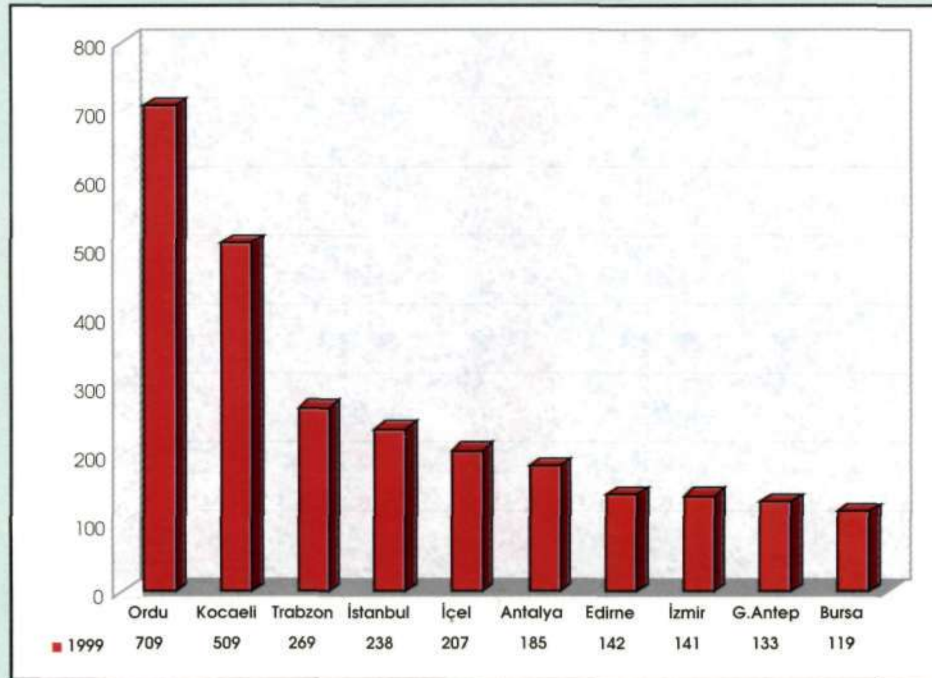
ŞEKİL 4 - 1999 Organize Suçlarda Yakalanan Fişek Sayısı

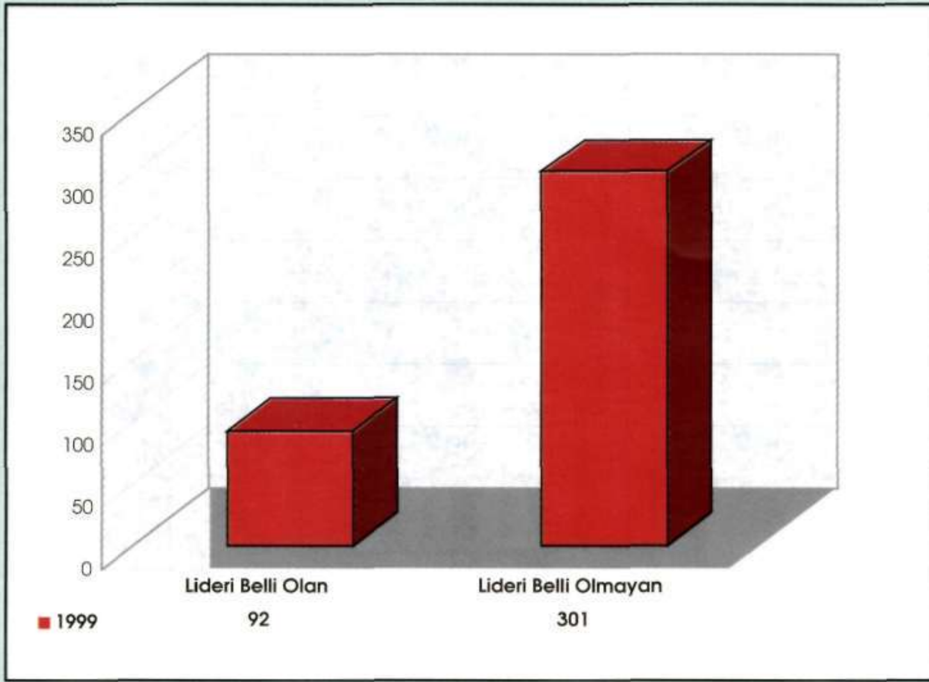
ŞEKİL 5 - 1999 Organize Suç Olaylarında Yakalanan Sanıkların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

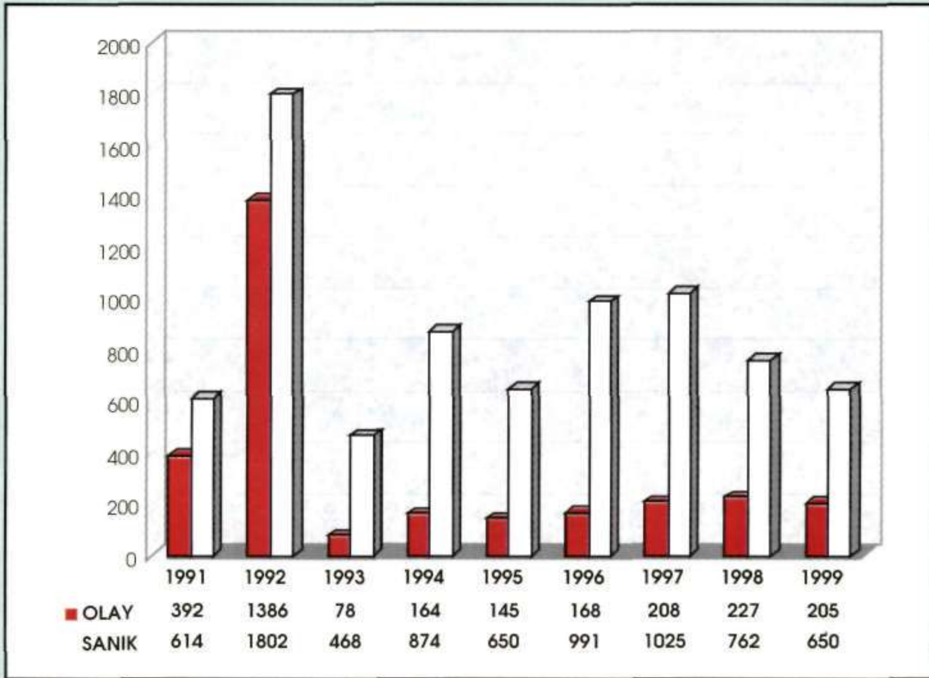
ŞEKİL 6 - Organize Suçlarda İlk 10 İl'e Göre Olay Sayılarının Dağılımı

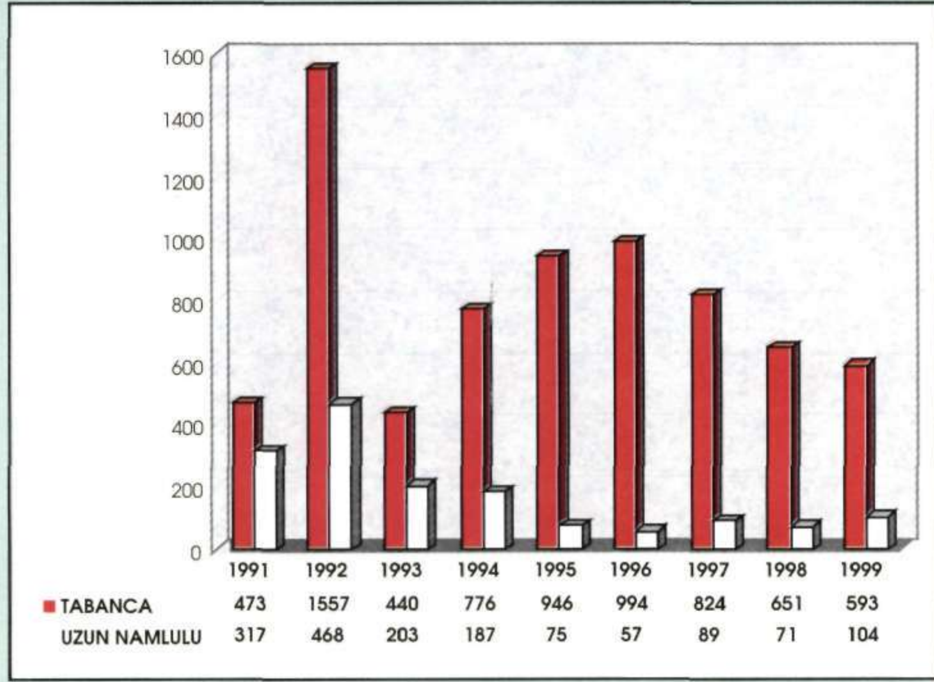
ŞEKİL 7 - Organize Suçlarda Yakalanan Çek-Senetlerin İlk 10 İl'e Göre Dağılımı

ŞEKİL 8 - 1999 Yılı Organize Suç Olaylarının Liderine Göre Dağılımı

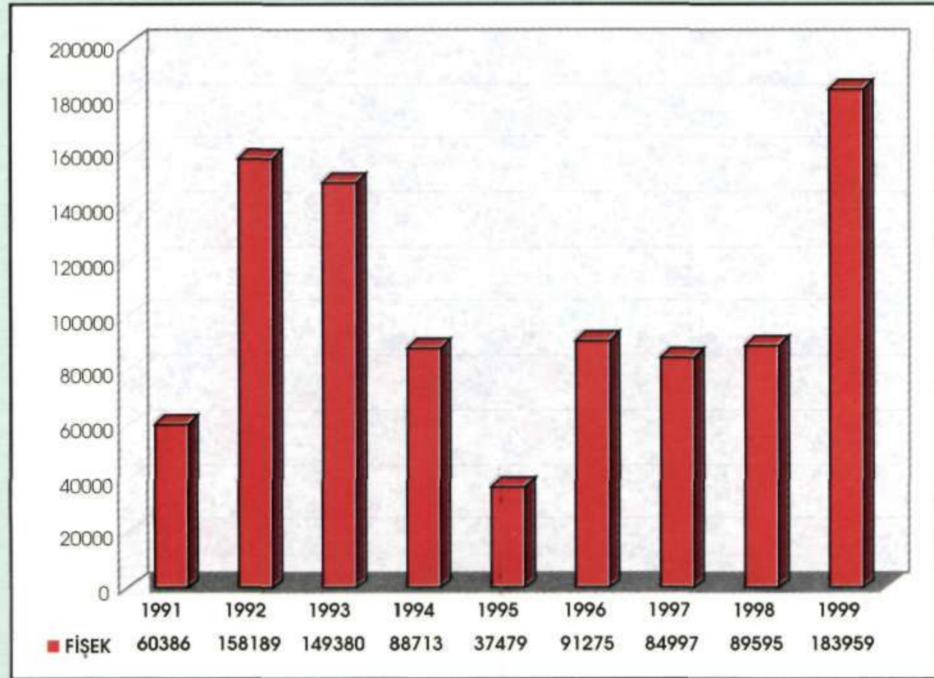

ŞEKİL 9 - 1991-1999 Yılları Arasındaki Silah Kaçakçılığının Olay ve Sanık Sayısına Göre Dağılımı

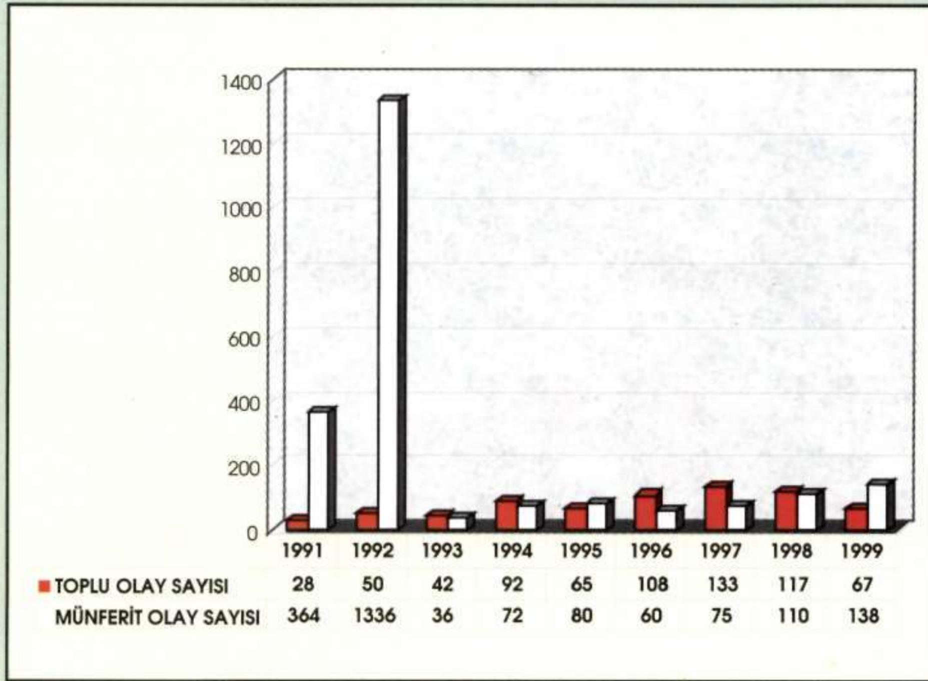
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
■ TABANCA	473	1557	440	776	946	994	824	651	593
UZUN NAMLULU	317	468	203	187	75	57	89	71	104

ŞEKİL 10 - 1991-1999 Yılları Arasında Yakalanan Tabanca ve Uzun Namlulu Silah Sayısına Göre Dağılımı

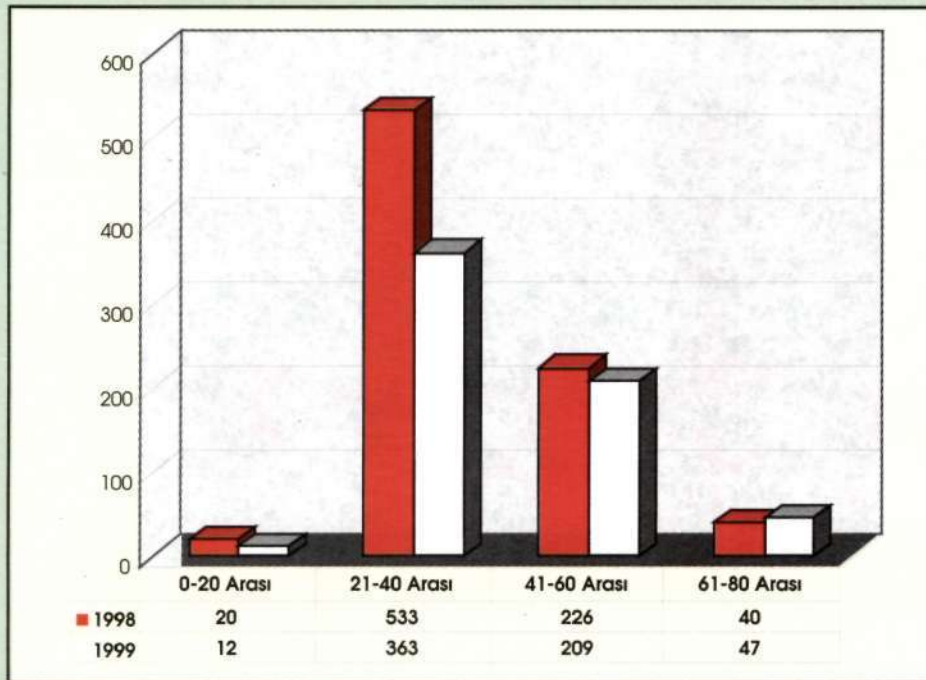
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
■ FİŞEK	60386	158189	149380	88713	37479	91275	84997	89595	183959

ŞEKİL 11 - 1991-1999 Yılları Arasında Silah Kaçakçılığı Olaylarında Ele Geçen Fişek Sayısına Göre Dağılımı

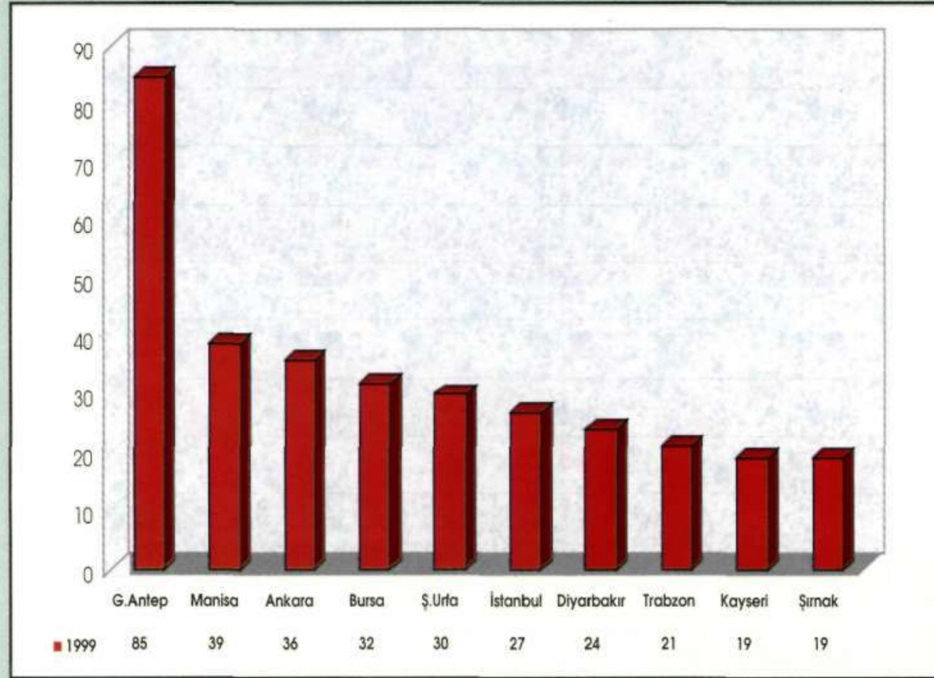
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
TOPLU OLAY SAYISI	28	50	42	92	65	108	133	117	67
MÜNFERİT OLAY SAYISI	364	1336	36	72	80	60	75	110	138

ŞEKİL 12 - 1991-1999 Yılları Arasındaki Silah Kaçakçılık Olaylarının Toplu ve Münferit Olay Sayısına Göre Dağılımı

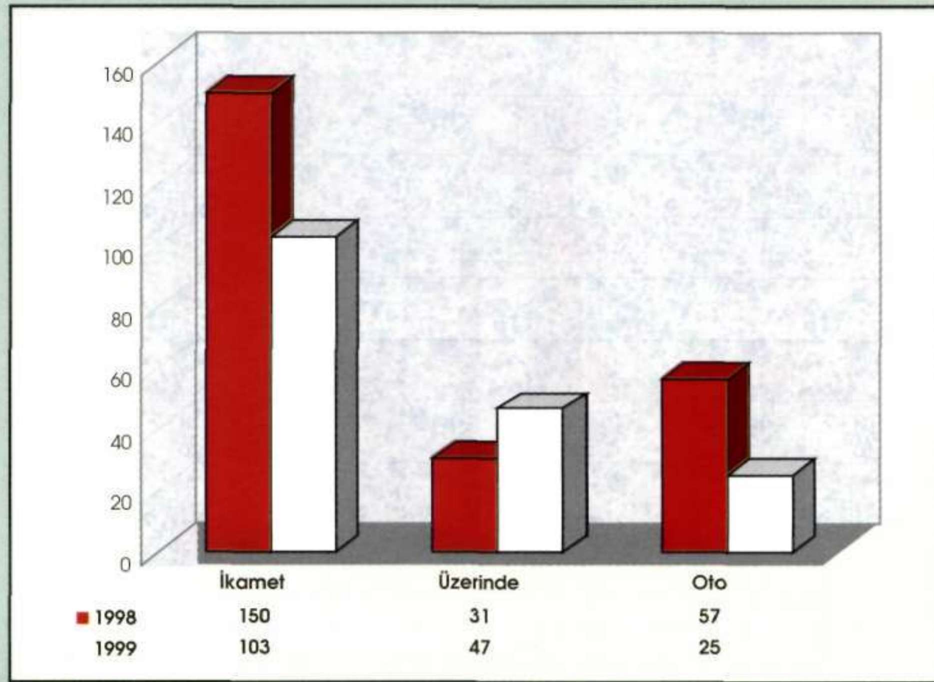

	0-20 Arası	21-40 Arası	41-60 Arası	61-80 Arası
1998	20	533	226	40
1999	12	363	209	47

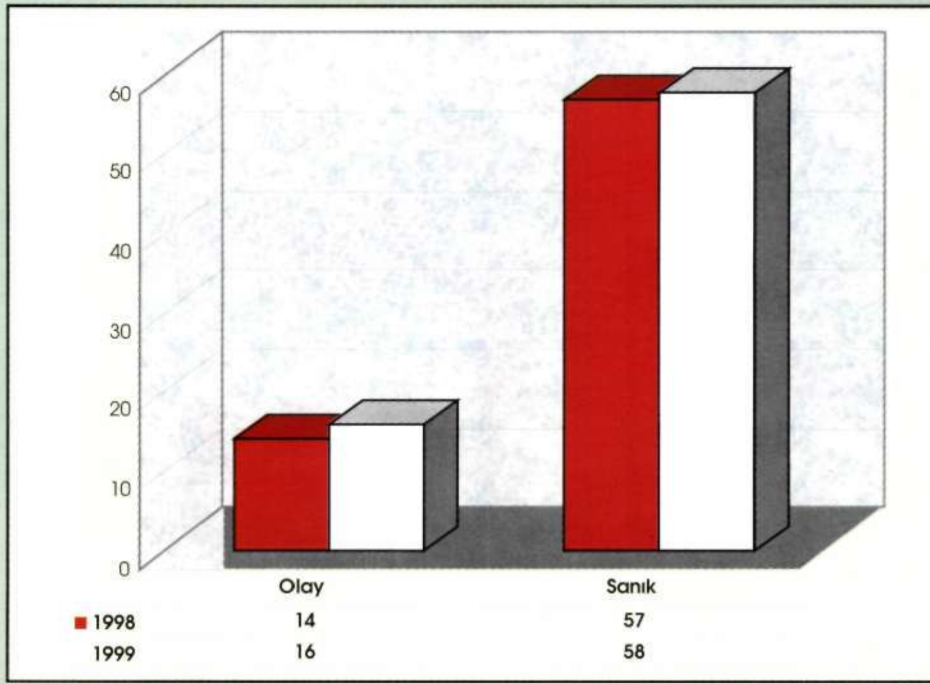
ŞEKİL 13 - 1998-1999 Yılları Arasında Silah Kaçakçılığından Yakalanan Sanıkların Yaş Gruplarına Göre Dağılımı

ŞEKİL 14 - Silah Kaçakçılığının 1999 Yılında En Fazla Sanığa Sahip On İli

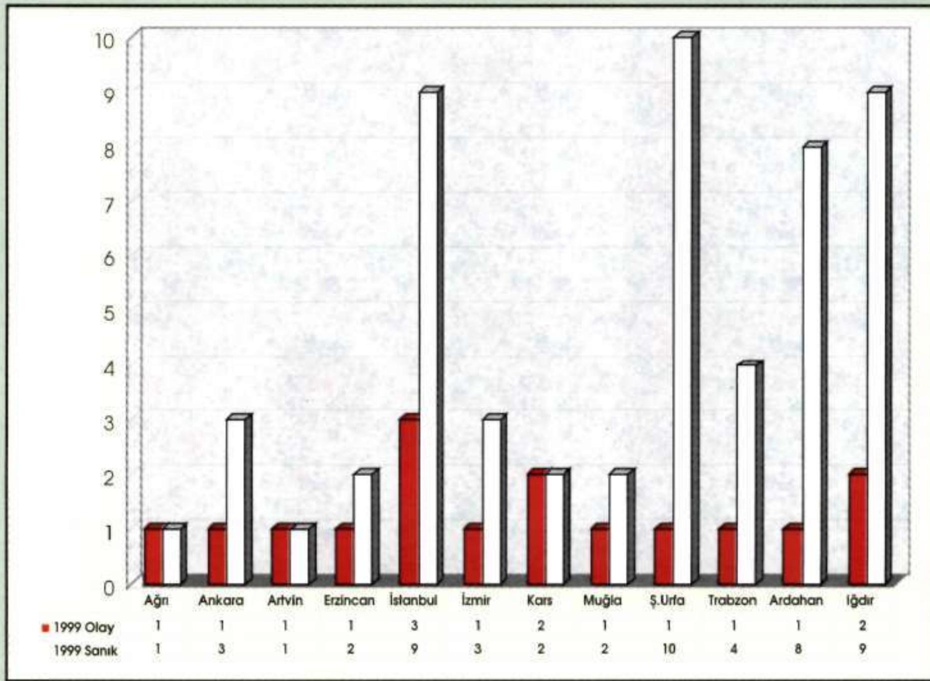

ŞEKİL 15 - 1998-1999 Yıllarında Ele Geçirilen Silahların Zula Yerlerine Göre Dağılımı

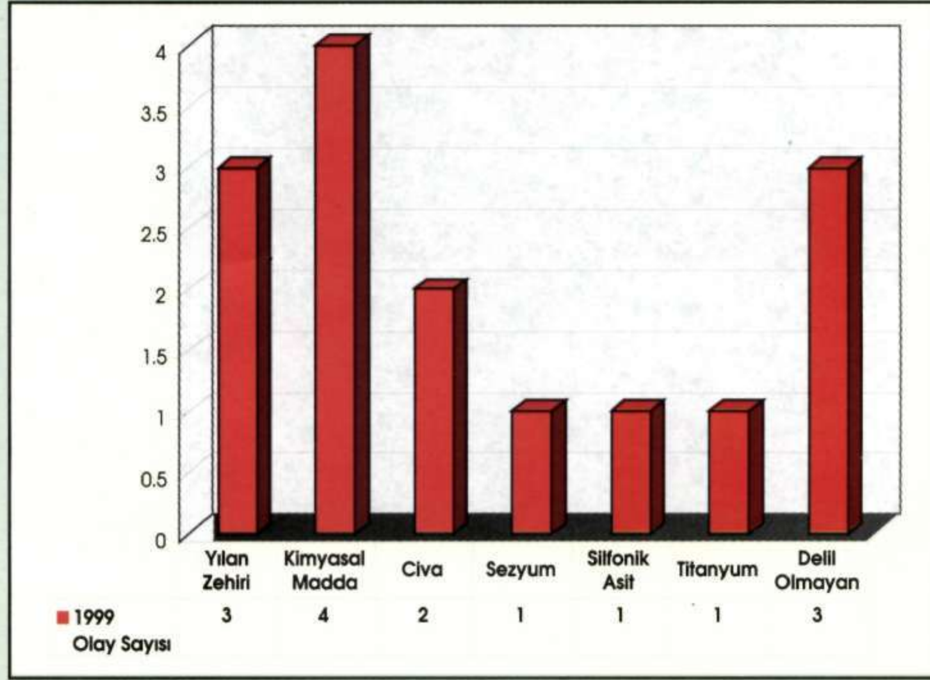
	Olay	Sanık
1998	14	57
1999	16	58

ŞEKİL 16 - Radyoaktif ve Nükleer Madde Kaçakçılığının 1998-1999 Yıllarında Olay ve Sanık Sayısına Göre Dağılımı

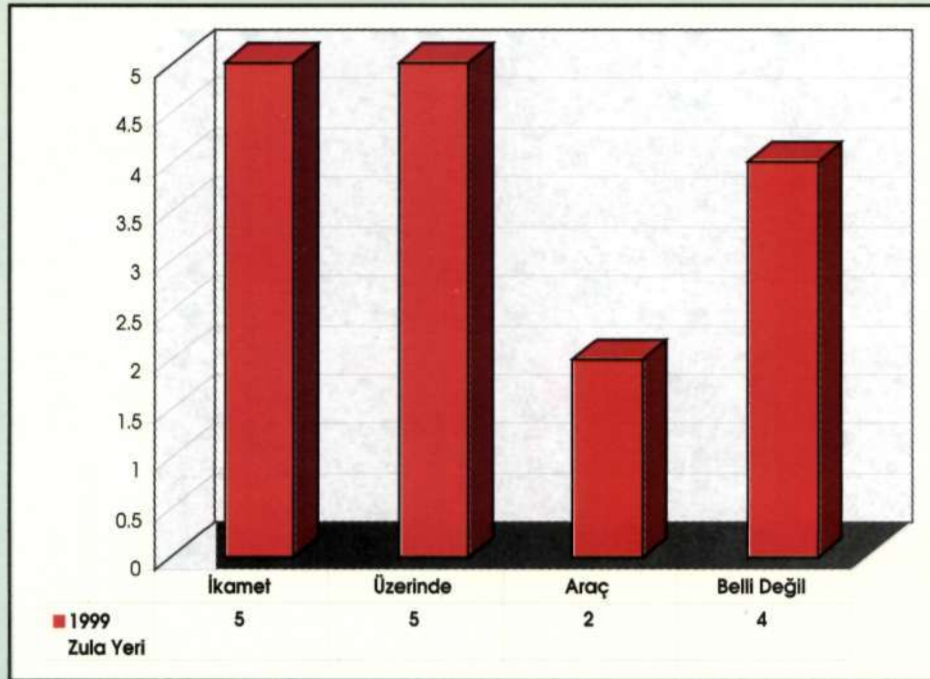

	Ağrı	Ankara	Artvin	Erzincan	İstanbul	İzmir	Kars	Muğla	Ş.Urfa	Trabzon	Ardahan	Iğdır
1999 Olay	1	1	1	1	3	1	2	1	1	1	1	2
1999 Sanık	1	3	1	2	9	3	2	2	10	4	8	9

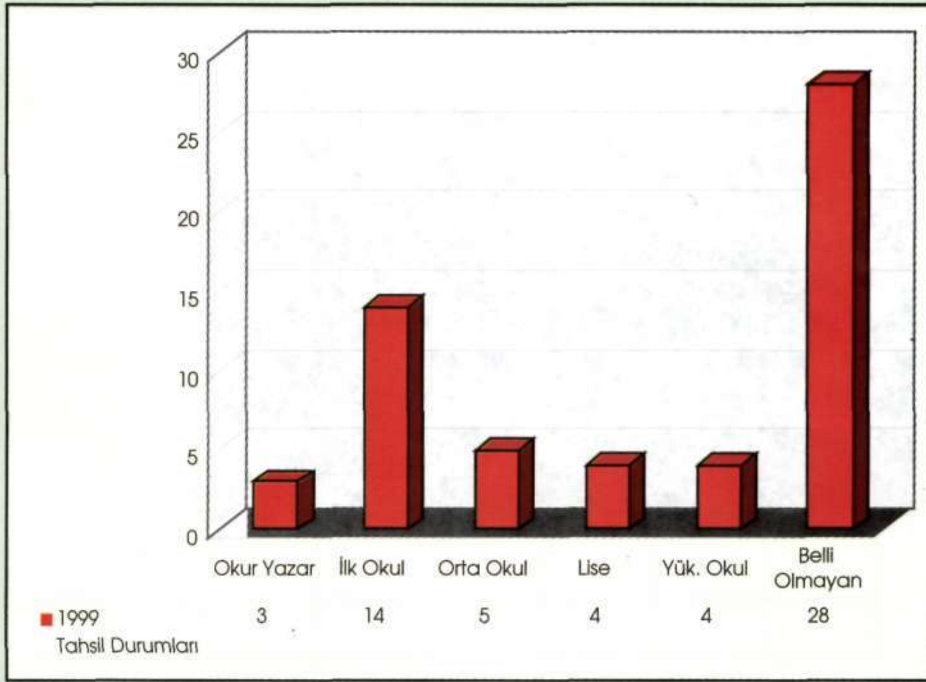
ŞEKİL 17 - Radyoaktif ve Nükleer Madde Kaçakçılığının 1999 Yılında Olay, Sanık ve İllerine Göre Dağılımı

ŞEKİL 18 - 1999 Yılında Ele Geçirilen Radyoaktif ve Nükleer Maddelerin Menşeine Göre Dağılımı

ŞEKİL 19 - 1999 Yılında Ele Geçirilen Radyoaktif ve Nükleer Maddelerin Zula Yerlerine Göre Dağılımı

ŞEKİL 20 - 1999 Yılında Radyoaktif ve Nükleer Madde Kaçakçılığı Suçundan Yakalanan Sanıkların Tahsil Durumuna Göre Dağılımı

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KARAPARA AKLAMA SUÇU İLE MÜCADELE

I- KARAPARA NEDİR?

4208 Sayılı Karaparanın Aklanmasının Önlenmesine Dair Yasa'nın (Bkz. Ek-3) 2/a maddesinde belirtilen fiillerin işlenmesi suretiyle elde edilen para veya para yerine geçen her türlü kıymetli evrakla mal veya gelirlere **KARAPARA** denilmektedir.

Başka bir deyişle, 4208 Sayılı Yasa'nın 2/a maddesinde sayılan fiillerin işlenmesi suretiyle elde edilen;

- **Para,**
- **Kıymetli Evrak,**
- **Mal,**
- **Gelir,**
- **Menfaat Ve Değer,** karaparadır.

II- KARAPARA AKLAMA SUÇU NEDİR?

Karaparanın, elde edenlerce meşruiyet kazandırılması amacıyla değerlendirilmesi, bu yolla elde edildiği bilinen karaparanın başkalarınca iktisap edilmesi, bulundurulması, elde edenlerce veya başkaları tarafından kullanılması, kaynak veya niteliğinin veya zilyet ya da malikinin değiştirilmesi, gizlenmesi veya sınır ötesi harekete tabi tutulması veya bu hareketin yukarıda belirtilen suçların hukuki sonuçlarından failin kaçmasına yardım etmek amacıyla kaynağının veya yerinin değiştirilmesi veya transfer yoluyla aklanması veya karaparanın tespitini engellemeye yönelik fiiller "KARAPARA AKLAMA SUÇUNU" oluşturur.

Başka bir deyişle, elde edenlerce meşruiyet kazandırılması amacıyla karaparanın;

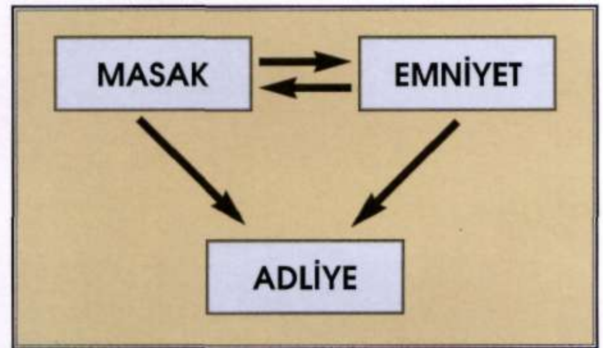
- **Değerlendirilmesi,**
- **Başkalarınca İktisap Edilmesi,**
- **Bulundurulması,**
- **Kullanılması,**
- **Kaynak veya Niteliğinin veya Zilyet ya da Malikinin Değiştirilmesi,**
- **Gizlenmesi,**
- **Sınır Ötesi Harekete Tabi Tutulması,**
- **Transfer Edilmesi.**

Karapara Aklama suçunu oluşturmaktadır.

III- KARAPARAYA KAYNAKLIK EDEN SUÇLAR

- **Gümrük Ve Tekel Kaçakçılığı,**
- **Silah Ve Mühimmat Kaçakçılığı,**
- **Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı**
- **Kültür Ve Tabiat Varlığı Kaçakçılığı,**
- **Vergi Kaçakçılığı,**
- **Organ Ve Doku Kaçakçılığı,**
- **Sahtecilik**
- **Nitelikli Dolandırıcılık Ve Hileli İflas,**
- **Devletin Şahsiyetine Karşı İşlenen Suçlar,**
- **Şahıs Hürriyeti Aleyhine İşlenen Suçlar.**

IV-KARAPARANIN AKLANMASININ ÖNLENMESİNDE POLİSİN ROLÜ

a) Mali Suçlar Koordinasyon Kurulu Üyesi

Bilindiği üzere, 19 Kasım 1996'da yürürlüğe giren 4208 Sayılı Yasa'nın 3. Maddesi ile Maliye Bakanlığı bünyesinde, kısa adı "MASAK" olan "MALİ SUÇLARI ARAŞTIRMA KURULU BAŞKANLIĞI" oluşturulmuş ve karapara aklanmasının önlenmesine yönelik çalışmalar

yapmak, önlemler almak, inceleme ve araştırma yapmak, ve bilgi ve belgeleri C.Savcılıklarına intikal ettirmekle görevlendirilmiştir.

b) Karaparaya Kaynaklık eden Suç Soruşturma Dosyalarını MASAK'a Göndermek.

Diğer yandan, 4208 Sayılı Yasada sayılan ve karaparaya kaynaklık eden suçların hazırlık soruşturmaları sırasında, polis birimleri tarafından karaparanın aklanmasına yönelik ciddi bulgu ve emareler olup olmadığı araştırılmaktadır.

Genel olarak kaçakçılık ve organize suçlarla mücadelede görevli olan Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'nın 81 il ve 29 ilçede taşra birimi bulunmaktadır. Bu birimlerin, 4208 sayılı yasada belirtilen suçlarla ilgili yaptıkları soruşturmalar sırasında karaparanın aklanması ile ilgili ciddi emareler olup olmadığı konusunda sanıklara yönelttikleri soru formatları hazırlanmıştır. 7 sorudan oluşan Karapara Formatı polis birimlerine dağıtılmıştır.

Yukarıda sayılan suç soruşturmaları sırasında karapara incelemesine ihtiyaç duyulması halinde, C.Savcılıklarına gönderilen tahkikat evrakının bir örneği ile soru-cevap şeklindeki Karapara Formatı, İl Emniyet Müdürlükleri tarafından Daire Başkanlığımıza intikal ettirilmekte, Başkanlığımızda oluşturulan Karapara Bürosu tarafından bu dosyalar 4208 Sayılı Yasa gereğince incelenmek ve araştırılmak üzere Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı'na gönderilmektedir.

c) Yabancı Ülke Polis Birimlerinden Gelen Karapara İhbar Ve Bilgilerini MASAK'a Göndermek

Günümüzde karapara aklama suçu ve organize suçlar, genellikle çeşitli ülkelerde irtibatları bulunan organize suç grupları tarafından işlenen uluslararası bir nitelik taşıdığından, bu suçlarla mücadelede başarılı olabilmek için uluslararası işbirliğine ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle, bir yandan Emniyet Genel Müdürlüğümüz İnterpol kanalıyla güvenlik konularında bütün dünya ülkeleriyle sıkı bir işbirliği gerçekleştirirken, diğer yandan Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Ülkeleri başta olmak üzere çok sayıda ülkeyle ikili "Güvenlik İşbirliği Anlaşmaları" imzalanmak suretiyle karşılıklı bilgi değişimleri ve polisiye işbirliği yapılmaktadır.

Bu işbirliği çerçevesinde, İnterpol kanalıyla yada doğrudan yabancı ülke polis birimlerinden Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'na intikal eden Türkiye bağlantılı karapara ihbarları, bilgi ve belgeleri MASAK'a gönderilmektedir.

d) MASAK Tarafından İstenen Karapara Taleplerini Yerine Getirmek

Diğer yandan, karapara konularında araştırma ve inceleme yapmak üzere görevli kuruluş olan MASAK ile Genel Müdürlüğümüz arasında sıkı bir işbirliği bulunmaktadır. Bu çerçevede, MASAK tarafından istenen araştırma talepleri süratle yerine getirilmektedir.

V- KARAPARA AKLAMA YÖNTEMLERİ

Dünyada karaparayla mücadele eden birimlerce kabul edilen ve bilinen karapara aklama yöntemleri şunlardır:

- Nakit Kaçakçılığı
- Smurfing (Mantarlama)
- Yapılandırma Metodu
- Vergi Cennetleri
- Borç ödeme Metodu
- Taşeron veya hayalı şirketlerin kullanıldığı metot
- Nakit işlemleri adı verilen metot
- Kumar ve Gazinoculuk Sektörü
- Yeraltı Bankacılığı Sistemi
- Yanlış veya şişirilmiş faturaların kullanılması
- Nakit Değişimi (Exchange)
- Broker Borsaları (Aracı Büroları)

- Transfer Edilemeyen Nakitler
- Para Kuryelerinin kullanılması,
- Parekendeci Bankacılık Piyasalarının kullanılması
- Telefon Bankacılığı
- Ev ve Ofis Bankacılığı
- Otomatik Vezne Makinaları (ATM'ler)
- EFTPOS (Electronic Funds Transfer From the Point Of Sale)

KARAPARA FORMATI

4208 sayılı yasanın 2/a maddesinde belirtilen suçların hazırlık soruşturmaları sırasında sanıklara yöneltilen sorular:

1-Üzerinize kayıtlı gayrimenkulünüz var mı? Varsa nerede, Ne zaman aldınız? Alış fiyatı nedir?

2-Üzerinize kayıtlı ulaşım var mı? Varsa ne zaman nereden aldınız? Alış fiyatı nedir? (Otomobil, kamyon, tır,otobüs,yat, gemi, helikopter, uçak, v.b araçların plaka, marka ve modelleri belirtilecek.)

3-Banka ve özel finans kurumlarında hesabınız var mı? Varsa hangi bankalarda, hesap türü nedir? Hesap numaraları ve hesaplarda bulunan miktarlar nelerdir? (Mevduat, repo, döviz, ticari hesap, kredi kartları hesabı vb.)

4-Borsada hisse senediniz var mı? Varsa ne zaman, hangi bedelle aldınız ve şu anki değeri nedir?

5-Kurucu, sahibi veya ortağı olduğunuz şirket var mı? Varsa şirketin sermayesi ve sizin hisse payınız nedir.

6-Yıllık geliriniz ne kadardır? Nereden elde ediyorsunuz? (Maaş, kira faiz geliri, ticari kazanç vb.)

7-İsnad olunan suçun işlenmesinden ne kadar gelir elde ettiniz? (Nakit para, gayrimenkul, hisse senedi, araç, vb.) Bu gelir şu anda nerede ve kimlerdedir? (Elde edilecek gelir varsa o da belirtilecek.)

VI- KARAPARA OLAYLARI İSTATİSTİĞİ

MASAK'A GÖNDERİLEN DOSYALARIN ŞUBELERE VE YILLARA GÖRE DAĞILIMI

GÖNDEREN ŞUBE	YILLARA GÖRE GÖNDERİLEN DOSYA SAYISI			TOPLAM
	1997	1998	1999	
Mali Şube Müdürlüğü	5	9	42	56
Narkotik Şube Müdürlüğü	....	4	4	8
Org.Suç. ve Sil.Kaç. Şube Md.	....	5	3	8
GENEL TOPLAM	5	18	49	72

MASAK'A GÖNDERİLEN DOSYALARIN SON DURUMU

Cumhuriyet Başsavcılıklarına İntikal Ettirilen İnceleme Raporları	5
4208 Sayılı Yasaya Aykırı Olmadığı Bildirilen Dosyalar	8
Yeterli Belge ve Bilgi Olmadığı Bildirilen Dosyalar	3
İncelemesi Devam Eden Dosyalar	56
GENEL TOPLAM	72

MASAK'A GÖNDERİLEN DOSYALARIN ÖNCÜL SUÇA GÖRE DAĞILIMI			
ÖNCÜL SUÇLAR	**1997**	**1999**	**1999**
Şüpheli Para Transferi	5	4	6
Nitelikli Dolandırıcılık	....	2	22
1918 Sayılı Kanun'a Muhalefet	....	2	....
213 Sayılı Vergi Usul Kanunu'na Muhalefet	....	1	2
2238 Sayılı Kanun'a Muhalefet	....	....	1
Sahtecilik	....	....	6
Karapara Aklama Şüphesi	....	....	3
Hileli İflas	....	....	1
Fuhuşa Teşvik	....	....	1
Teşekkül Oluşturarak Tehditle Para ve Menfaat Temini ve Adam Öldürmeye Azmettirme	....	5	3
Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı	....	4	4
TOPLAM	**5**	**18**	**49**

VII- DEĞERLENDİRME

Yukarıda verilen istatistiki bilgilerden de anlaşıldığı üzere 4208 sayılı kanunun yürürlüğe girdiği 19.11.1996 tarihinden günümüze kadar Daire Başkanlığımızca kanunun 2/a maddesinde sayılan ve karaparaya kaynaklık eden suçlarla ilgili olarak söz konusu kanun kapsamında incelenmek üzere toplam 72 dosya gönderilmiş olup, bu dosyalardan günümüze kadar 5 dosya karapara aklandığına dair ciddi şüphelerin bulunması sebebiyle ilgili C.Başsavcılıklarına MASAK tarafından intikal ettirilmiştir.

Gönderilen bu dosyalardan, 4208 sayılı yasaya aykırı olmayan ve hakkında yeterli belge ve bilgi bulunmayan dosyaların sayısı 11 ve halen geçen süre içerisinde incelemesi devam eden dosya sayısı 56'dır.

Verilen sayısal verilerden de anlaşılacağı üzere incelenmek üzere gönderilen dosyaların sonuçlandırılması çeşitli sebeplerle uzun zaman almakta ve kanundan beklenilen amaç yerine getirilememektedir. Gönderilen bu dosyaların en kısa sürede etkin bir şekilde incelenerek sonuçlandırılması için gerekli yapısal değişikliklerin bir an önce yapılmasının zorunlu olduğu değerlendirilmektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

KONTROLLÜ TESLİMAT

1988 Sözleşmesi ile tavsiye edilen kontrollü teslimatla ilgili yasal düzenlemeler, 4208 sayılı Karaparanın Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun[1] ve 15 Eylül 1997'de Kontrollü Teslimat Uygulaması Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmeliğin yürürlüğe girmesiyle tamamlanmıştır.

Kontrollü teslimat; suç faillerinin belirlenmesi, her türlü delilin tespiti, toplanması, kaçak veya kaçak olmasından şüphe edilen mal veya fonların müsaderesi amacıyla,

- Yurt içinde dağıtılacak veya
- Yurt dışından Türkiye'ye getirilerek dağıtılacak yahut
- Türkiye'de hazırlanarak yurtdışına götürülecek ya da
- Türkiye'den transit geçecek olan

uyuşturucu ve psikotrop maddelerin, Ayrıca, "1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nin" eki I ve II Numaralı Tablolar ile bu Tablo değişikliklerinde yer alan maddelerin ve bunlara bağlı fonlar ile karapara veya karaparaya kaynaklık edecek diğer her türlü kaçak veya kaçak olmasından şüphe edilen eşyanın, yetkili makamların bilgisi ve denetimi altında nakilleridir.

Kontrollü Teslimatın uygulanabilmesi için:

a) Kontrollü teslimat kapsamına giren kaçakçılık faaliyetinin çok ciddi organize edilmiş olması,

b) Organizatörlerin, sermayedarların ve şebeke elemanlarının ortaya çıkarılması ve bunlar hakkında bütün delillerin tespiti için başka bir imkan bulunmaması,

c) Mal veya fonların gideceği son yere kadar herhangi bir boşluğa meydan vermeyecek şekilde denetimin sağlanabilmesi,

d) Kontrollü teslimat uygulamaya yeterli zamanın bulunması,

e) Türkiye'de hazırlanarak yurtdışına götürülecek veya transit geçecek her türlü kaçak mal veya fonlar için ayrıca;

1. Kontrollü teslimat yönteminin boşluksuz işleyeceği ve failler hakkında kovuşturma ve soruşturma açılacağının talep eden devlet tarafından garanti edilmesi,

2. Kontrollü teslimat uygulamasının sona erdiği, Türk vatandaşlarının yakalandığı ülke devleti tarafından Türk vatandaşları ile kontrollü teslimata konu mal veya fonlar ile bunların naklinde kullanılan araçlar ile karaparanın iadesi hususunun taahhüt edilmiş olması zorunluluğu getirilmiştir.

Kontrollü teslimat sadece diğer ülkelere giden ya da diğer ülkelerden gelen mal veya fonlar için geçerli değildir. Ülke içinde bir yerden diğer bir yere nakledilen mal veya fonlar için de geçerli olacaktır.

Ülke içinde hazırlanarak ülke sınırlarını terk etmeden ülke içinde bir yerden başka bir yere götürülecek kontrollü teslimata konu kaçak mal veya fonların yetkili makamların bilgisi ve denetimi altında nakilleri, yurt içi kontrollü teslimat olarak tanımlanmaktadır.

Yukarıdaki şartların gerçekleşmesi halinde: kontrollü teslimat uygulamasını isteyecek polis birimleri Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'na, jandarma birimleri Jandarma Genel Komutanlığı Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'na, yazılı talepte bulunacaklardır. Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Gümrük Müsteşarlığı birimleri ile Mali Suçlar Araştırma Kurulu Başkanlığı kontrollü teslimat taleplerini:

1) Kontrollü teslimata konu olan mal veya fonun bulunduğu yerin,

2) Bu yer belli değil ise kontrollü teslimat talep eden kuruluşun bulunduğu yerin ilgili Emniyet ya da Jandarma birimine yapacaklardır.

Yabancı ülkelerin taahhütlerinin alınmasına yönelik girişimler de ilgili Başkanlık tarafından yürütülür.

Polis ve Jandarmanın ilgili Daire Başkanlıkları kontrollü teslimata ilişkin şartların gerçekleşmesi halinde *kontrollü giriş, geçiş ve çıkış ile yurtiçi kontrollü teslimat* kararının alınması için Ankara DGM Cumhuriyet Başsavcılığı'na talepte bulunmaya ve bu konuda gerekli işlemleri yürütmeye yetkilidir. Daire Başkanlıkları, bu talepleri ivedi olarak Ankara DGM Cumhuriyet Başsavcılığı'na ileteceklerdir.

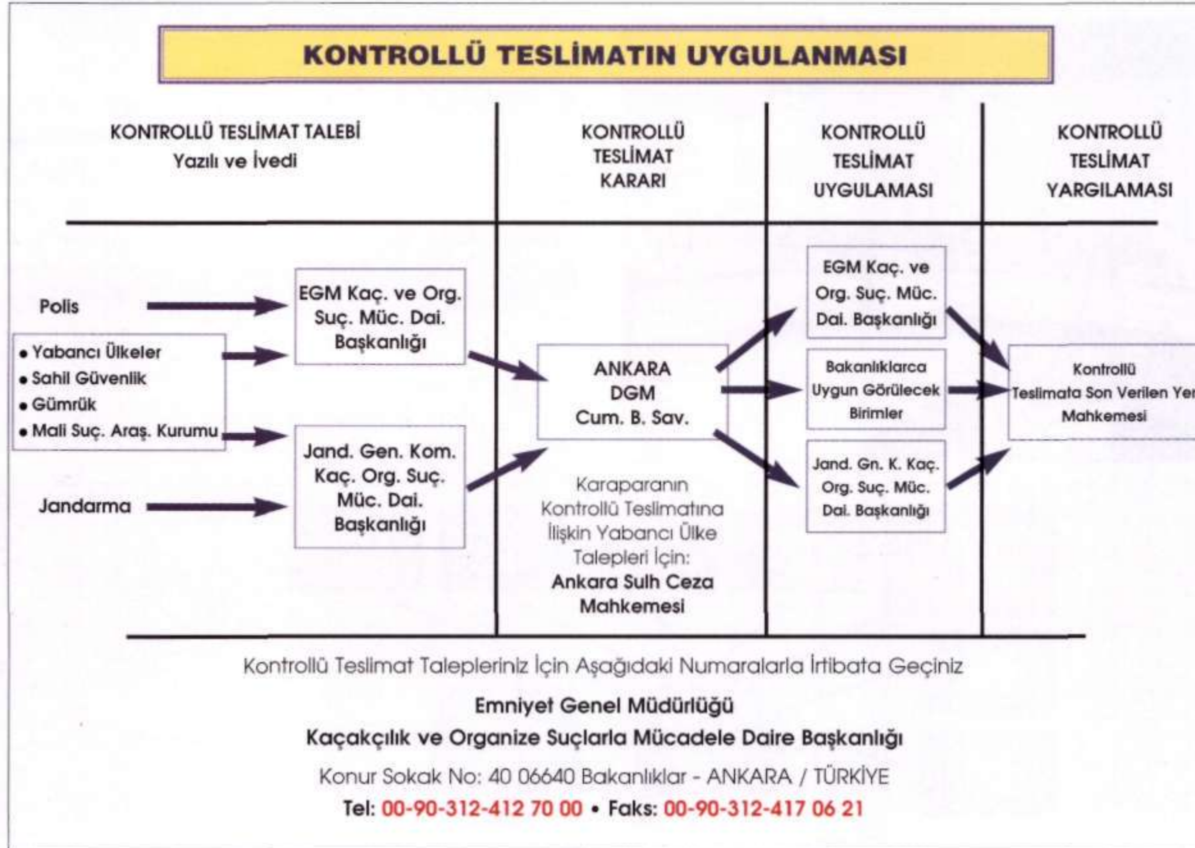
Ankara DGM Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından, kontrollü teslimata ilişkin şartların varlığı halinde, evrak

üzerinde yapılacak inceleme üzerine ivedi olarak kontrollü teslimata karar verilir.

Yabancı ülkelerin kontrollü teslimat talepleri hakkında karar vermeye Ankara DGM Cumhuriyet Başsavcılığı, karaparanın kontrollü teslimatına ilişkin yabancı ülke talepleri hakkında karar vermeye ise Ankara Sulh Ceza Mahkemesi yetkilidir.

Kontrollü teslimat uygulamasında yetki, kontrollü teslimat uygulamasına son verilen yer mahkemesine aittir. Kontrollü teslimat uygulaması Türk mahkemelerinin yargı yetkisini ortadan kaldırmaz.

Yine 1997 yılından itibaren uygulanmaya başlanan kontrollü teslimat yönteminde Daire Başkanlığımız koordinesinde, 1999 yılı sonuna kadar Almanya, Romanya, İtalya, Rusya, İngiltere ve ABD makamları ile 16, yurtiçinde de 1 tane olmak üzere, 17 kontrollü teslimat uygulaması gerçekleştirilmiştir (Bkz. Birinci Bölüm- III.B.1).

ALTINCI BÖLÜM
DİĞER ÇALIŞMALAR

I-ULUSLARARASI İŞBİRLİĞİ

Günümüz dünyasında teknolojik alanda ve iletişim sistemlerinde görülen gelişmeler sınır tanımamaktadır. Tüm dünyada yaşanan globalleşme, yasadışı faaliyetler için de söz konusu olmuştur. Suçun uluslararası niteliğe bürünmüş olması beraberinde, suça karşı yapılacak mücadelenin uluslararası platformda sürdürülmesi zorunluluğunu getirmektedir.

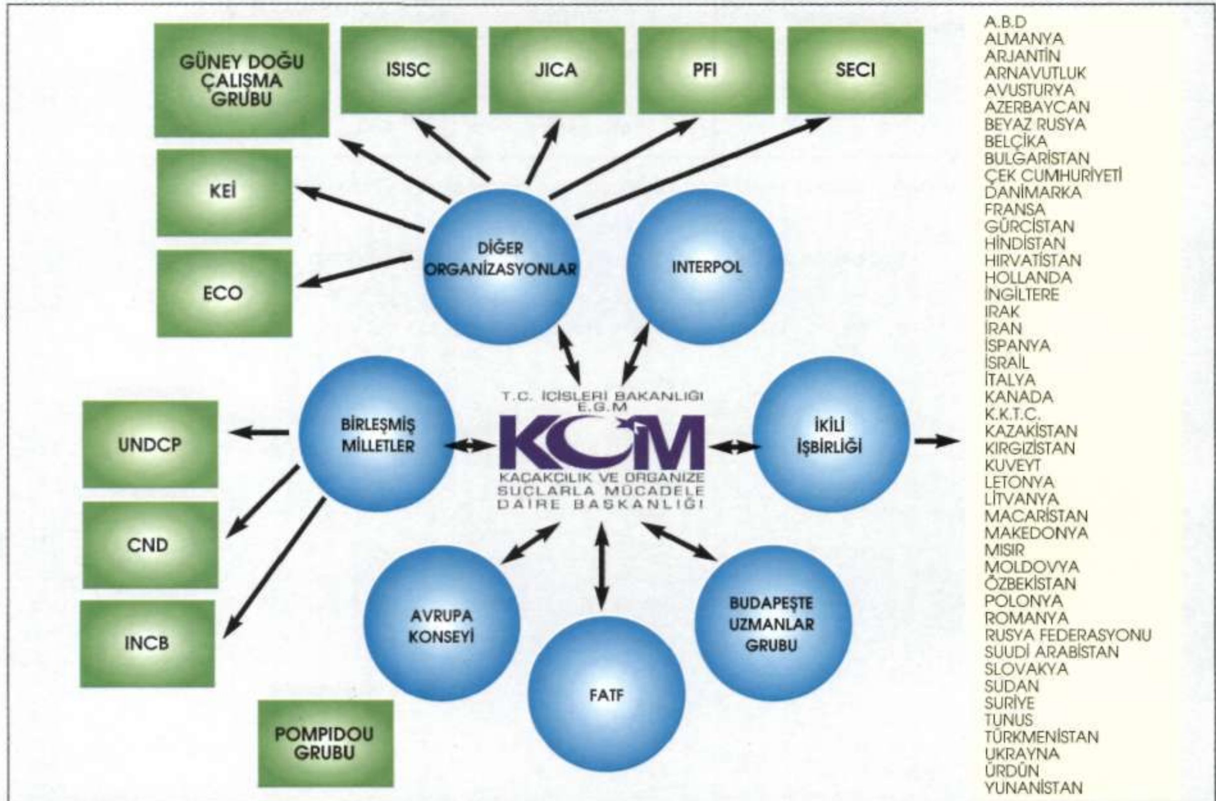

Organize suçlarla mücadelede uluslararası işbirliğini sağlama ve geliştirme yönünde yoğun çaba harcanmaktadır. Bu amaç doğrultusunda, 1999 yılı içinde Dairemiz personelince yurtdışına 21, yurtdışından da Türkiye'ye 14 resmi ziyaret ve temas gerçekleştirilmiştir. **(Bkz. Ek-1)**

Türkiye-UNDCP işbirliğiyle Ankara'da kurulacak olan, Uluslararası Kanun Uygulama Akademisi (ILEA) ile uluslararası işbirliği ayrı bir ivme kazanacaktır. ILEA Türkiye'ye, uyuşturucuyla mücadele konusunda edindiği bilgi ve tecrübesini sistemli olarak, özellikle bölge ülkeleri ile paylaşma imkanı verecektir.

Günümüze kadar Türkiye ile 46 ülke arasında çeşitli Güvenlik İşbirliği metinleri imzalanmıştır. Ortak metin imzalamak işbirliği tesisi için iyi bir zemin teşkil etse de şüphesiz işbirliğinin devamı ancak tarafların yapıcı girişimlerine bağlıdır. Türkiye işbirliği kanallarını açık tutmaya azami seviyede özen göstermekte ve organize suçlarla mücadelenin ülkeler arasında zaman zaman yaşanan birtakım olumsuzluklardan bağımsız olarak değerlendirilmesi gerektiği bilinci ve kararlılığıyla hareket etmektedir.

Bu çerçevede, komşularımızdan İran ile 1998 yılında imzalanan "Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerle Mücadele İşbirliği Anlaşması"nın bir benzeri, 1999 yılın-

da başlayan ve Daire yetkililerimizin de yer aldığı karşılıklı çalışma gruplarının müzakereleri sonucu, Yunanistan ile Türkiye arasında Ocak 2000'de imzalanmıştır.

Etkin işbirliği girişimleri sayesinde 1999 yılı içerisinde uluslararası nitelikte gerçekleştirilen 8 müşterek operasyonda 35 sanık yakalanmış, bu operasyonlarda 7480 kg asetik anhidrit, 45,5 kg eroin, 5 kg kokain, 10946 kg afyon sakızı ve 10 adet captagon hap ele geçirilmiştir. Bu operasyonların ikisi kontrollü teslimat şeklinde gerçekleştirilmiştir.

İrtibat Görevlileri

Ülkelerarası karşılıklı irtibat görevlileri atanması hususu "1988 Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı BM Sözleşmesi"nin 9. Maddesi ve İnterpol Genel Kurulunda kabul edilen AGN/57/RES/9 sayılı kararlarla teşvik edilmiştir. Ayrıca irtibat görevlilerimizin statüleri ve çalışma esasları "4009 Sayılı Dışişleri Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun"da belirtilmiştir.

Ülkemizdeki yabancı ülke irtibat görevlileri ile yurtdışındaki irtibat görevlilerimiz, uluslararası işbirliğinin etkin olarak sürdürülmesinde önemli bir rol oynamaktadır. Uluslararası işbirliğinin aktif unsuru olan irtibat görevlileri; hızlı ve zamanında iletişim sağlamak, Polis birimleri arasında doğrudan bilgi alışverişi yapmak, suç ve suçlularla etkin, kararlı ve uyuşturucu sorunu ile etkin mücadele edebilmeye yönelik olarak, bürokrasiyi ortadan kaldırarak hareket kabiliyetini arttırmak, bununla birlikte eksik ve yanlış bilgilendirmeyi önlemek açısından gerekli ve faydalıdır.

Türkiye'nin diğer ülkelerle imzaladığı güvenlik işbirliği metinleri çerçevesinde, bazı ülkelere uyuşturucu irtibat görevlileri gönderilmiştir. İrtibat görevlisi atamalarında uyuşturucu kaçakçılığı suçunun yoğunluğu ve Türkiye'ye etkisi dikkate alınmaktadır. Ayrıca, bu görevlere atanan personelin, konusunda uzman ve tecrübeli kişilerden seçilmesi, hizmet ve amaç yönünden gereklidir. Bundan dolayı, irtibat görevlisi atamalarında liyakat baz alınmalı ve bu alanda uzman kişilere öncelik verilmelidir. Ayrıca bu tutumun, genel bir politika olarak sürekliliği korunmalıdır.

Uyuşturucu madde kaçakçılığı konusunda aylık değerlendirmeler yapmak üzere Daire Başkanlığımızda, İrtibat görevlilerinin de katıldığı toplantılar yapılmaktadır.

Halen karşılıklı olarak ülkemizde bulunan yabancı irtibat görevlileri ve yurtdışında bulunan Türk irtibat görevlileri tabloda görüldüğü şekildedir:

	Ülke	Türk İrt. Görevlileri	Yabancı İrt. Görevlileri	
			Ankara	İstanbul
1	ABD		2	2
2	ALMANYA	1	1	2
3	AVUSTURYA	1		
4	BELÇİKA			1
5	DANİMARKA	1	1	
6	FRANSA	1	1	1
7	HOLLANDA	1		1
8	İNGİLTERE		1	1
9	İSPANYA		1	
10	İSRAİL			1
11	İTALYA	1	1	1
12	S. ARABİSTAN		1	1
	TOPLAM	6	9	11

II-EĞİTİM FAALİYETLERİ

A-ULUSAL EĞİTİM FAALİYETLERİ

Eğitimin konusu olan insan, öğrenmeye ve gelişmeye açık, yetenekli bir varlıktır. Kurumsal ve sosyal yapının en önemli öğesi olan insanın gelişmesi, üyesi bulunduğu kurumların ilerlemesini de olumlu yönde etkileyecektir.

Günümüzde öncelikli konulardan biri; "Kişi ve Toplum Güvenliği"nin teminat altına alınmasıdır. Bu misyonu gerçekleştirmek yönünde suç ve suçlularla mücadele eden kurumları uzun vadede başarılı kılan olgu; suçların önlenmesi ya da aydınlatılmasının yanında, uzun süreli yönetsel süreçlerle ulaşılan istikrar ve bunun unsurlarını oluşturan nitelikli, özgür düşünceli, yetki ve sorumluluklarını tam anlamıyla bilen ve toplumsal bilince ulaşmış insan kaynağıdır.

Bu ilkeden hareketle; 81 il ve 29 ilçede 3000 personelle faaliyetlerini yürüten Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, "Eğitimde Süreklilik" ilkesinden hareketle görev alanına giren her konuda eğitim formasyonuna sahip öğreticiler aracılığıyla temel ve uzmanlık hizmet içi eğitim programları ile ulusal eğitim etkinliklerini sürdürmektedir.

Düzenlenmekte olan bu eğitim programları ile; Başkanlığımız merkez ve il birimlerinde görevli tüm personelin kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele alanında ortaya çıkan yeni gelişmeleri takip etmeleri amaçlanmakta; temel eğitim sonrasında branşlaşan personelin ülke çapında kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele birimlerinde görevlendirilmeleri sağlanmaktadır.

DÖNEM	TARİH	AMİR	MEMUR	DİĞER	TOPLAM
1	15-26 Mart 1999	17	43	-	60
2	05-16 Nisan 1999	21	22	-	43
3	03-14 Mayıs 1999	31	27	4*	62
4	24 Mayıs-18 Haziran 1999	7	22	-	29
5	12-22 Temmuz 1999	-	19	-	19
6	31Ağustos-11 Eylül 1999	23	33	4*	60
7	12-24 Eylül 1999	7	49	6*	62
8	27 Eylül-08 Ekim 1999	10	46	6*	62
9	11-22 Ekim 1999	8	48	6*	62
10	25 Ekim-05 Kasım 1999	9	47	6*	62
11	08-19 Kasım 1999	9	45	6*	60
12	22 Kasım-03 Aralık 1999	30	23	7*	60
13	13 Aralık-07 Ocak 2000	36	15	-	47

*Kursumuza Jandarma Genel Komutanlığı'ndan (45) Personel katılmıştır.

Ayrıca merkez ve il birimlerimizde çalışan personelin bilgi ve becerilerinin arttırılması ile teknolojik gelişmelere uyum sağlamalarına yönelik; farklı alanlarda seminerler, konferanslar ve kurslar düzenlenmektedir.

Bu çerçevede 1999 yılı içerisinde aşağıdaki eğitim faaliyetleri gerçekleştirilmiştir:

a) Kaçniss Veri Girişi Gelişim Kursları

- 1.Grup 02-07 Ağustos 1999 tarihleri arasında (21),
- 2. Grup 09-14 Ağustos 1999 tarihleri arasında (20),
- 3.Grup 16-21 Ağustos 1999 tarihleri arasında (20),
- 4.Grup 23-28 Ağustos 1999 tarihleri arasında (19),
- 5.Grup 31 Ağustos-05 Eylül 1999 tarihleri arasında (20) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

b) Kaçakçılık ve Organize suçlarla Mücadele Temel Eğitim Kursları süresince 17:00-20:00 saatleri arasında

- 27 Eylül-08 Ekim 1999 tarihleri arasında (21),
- 11-22 Ekim 1999 tarihleri arasında (16),
- 25 Ekim-05 Kasım 1999 tarihleri arasında (18),
- 08-19 Kasım 1999 tarihleri arasında (6),
- 22 Kasım-03 Aralık tarihleri arasında (15) kursiyerin katılımı ile "Temel Seviye Bilgisayar, Tahdit ve Aranan Şahıslar Kursu" düzenlenmiştir.

c) Temel Seviye Bilgisayar Kursları

- 05-10 Temmuz 1999 tarihleri arasında (19),
- 19-30 Temmuz 1999 tarihleri arasında (20),
- 20 Eylül-08 Ekim 1999 tarihleri arasında iki grup halinde; Başkanlığımızda görevli Memur sınıfından (19), Amir sınıfından (16) olmak üzere toplam (35) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

d)Teknik Gözlem, Takip ve Operasyon Kursu

Başkanlığımızda yeni göreve başlayan (19) personelin katılımıyla 26-30 Temmuz 1999 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

e) Kredi Kartı Sahteciliği ve Güvenlik Sistemleri Semineri

Emniyet Genel Müdürlüğü ile Bankalar Arası Kart Merkezi A.Ş arasında yapılan işbirliği çerçevesinde; Merkez ve il birimlerimizde görevli (28) personelin katılımıyla 29-30 Kasım 1999 tarihleri arasında düzenlenmiştir.

f) Öğreticilerin Eğitimi Kursu

Eğitim faaliyetlerimizde öğretici olarak görev alacak ders görevlilerimize öğreticilik becerilerinin kazandırılması amacıyla 08-11 Haziran 1999 tarihleri arasında Başkanlığımızdan (17) personelin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

g) Toplam Kalite Yönetimi Semineri

Yönetim alanında meydana gelen gelişmelerin takip edilmesi ve uygulanması amacıyla Başkanlığımızdan (25) personelin katılımı ile 20-21 Mayıs 1999 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

h) Nükleer ve Radyoaktif Madde Kaçakçılığı Kursu

Nükleer ve Radyoaktif Madde Kaçakçılığı ile mücadele eden personelimizin yakalanan maddelerin fiziksel özellikleri, ne amaçla kullanıldığı ve bu maddelerle karşılaşılması durumunda ne gibi işlemlerin yapılacağı konusunda yeterli bilgiye sahip olabilmeleri amacı ile 05-07 Mayıs 1999 tarihleri arasında Başkanlığımız Seminer Salonunda (25) personelin katılımı ile gerçekleştirilmiştir.

ı) Kredi Kartları ve İnternet Dolandırıcılığı Semineri

Garanti Bankası Kredi Kartları ve Şubesiz Bankacılık Müdürlüğü ile Başkanlığımız arasındaki işbirliği çerçevesinde Garanti Bankası Ankara Bölge Müdürlüğü'nde 09.03.1999 tarihinde Başkanlığımız ve (6) ilden toplam (15) personelin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

i) Uyuşturucu maddeler ve Suçları Semineri

Başkanlığımız personeline 07.08.1999 tarihinde Eğitim Merkezimizde Adalet Bakanlığında görevli Tetkik Hakimi Ergin ERGÜL tarafından verilmiştir.

j) Kenevir Ekimi ve Kontrolü Seminerleri

Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi işbirliğiyle; anılan birimlerin taşrada görevli personelini bilgilendirmek amacıyla "Kenevir Ekimi ve Kontrolü" konulu seminerler zinciri aşağıda belirtilen yer ve tarihlerde gerçekleştirilmiştir:

- 04.03.1999 tarihinde İzmir'de düzenlenen birinci seminer, Jandarma Genel Komutanlığı'nca organize edilmiş, İzmir, Burdur, Kütahya, Antalya ve Manisa illerindeki ilgili birimlerden birer görevli katılmıştır.
- İkinci seminer 17.03.1999 tarihinde Samsun ilinde, Emniyet Genel Müdürlüğü adına Başkanlığımızca

organize edilmiştir. Seminere Samsun, Çorum, Ordu, Rize, Tokat, Amasya ve Yozgat illerindeki aynı birimlerden birer personel katılmıştır.

- Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nca organize edilen üçüncü seminer 06.04.1999 tarihinde Ş.Urfa'da, Ceylanpınar Tarım İşletmesi Müdürlüğü'nde gerçekleştirilmiş, kurumların Şanlıurfa, Adıyaman, Diyarbakır, Kahramanmaraş, Kayseri ve Malatya illerindeki birimlerinden birer görevli katılmıştır.

- Yine Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nca organize edilen dördüncü seminer 27.04.1999 tarihinde Kastamonu'da gerçekleştirilmiş, seminere aynı kurumların Kastamonu, Bartın, Karabük, Kocaeli, Sakarya, Sinop ve Zonguldak illerindeki birimlerinden birer görevli katılmıştır.

k) İletişim ve Etkileşim Teknikleri Semineri

Başkanlığımızda iletişimle ilgili bilgi ve becerileri arttırma ve daha verimli bir çalışma ortamının sağlanması amacıyla (20) personelin katılımı ile 17.02.1999 tarihinde A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Öğretim Üyesi Erten GÖKÇE tarafından bir seminer verilmiştir.

l) Türkiye'nin İdari Yapısı ve İdarenin Düzenleyici İşlemleri Semineri

Büyük bir bölümü yönetici konumunda olan personelimizin, yöneticilik kabiliyetlerinin arttırılması yönünde sürdürülen çalışmaların bir parçası olarak Başkanlığımız personeline 30.06.1999 tarihinde A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Turgut TAN tarafından verilmiştir.

m) Türkiye'nin Kamu Yönetimi ve Yönetimde Kalite Semineri

Başkanlığımız personeline 01.07.1999 tarihinde A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Turgut TAN tarafından verilmiştir.

n) Hızlı Kentleşme ve Organize Suçlar Semineri

Başkanlığımız personeline 13.07.1999 tarihinde A.Ü. Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ruşen KELEŞ tarafından verilmiştir.

o) Rapor Yazma, Dosyalama ve Arşiv Teknikleri Semineri

29 Kasım-03 Aralık 1999 tarihleri arasında TODAİ Öğretim Üyesi Fikret AR tarafından Başkanlığımızda görevli (69) personelin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

ö) Çağdaş Yönetim Teknikleri Semineri

06-09 Aralık 1999 tarihleri arasında Başkanlığımızda görevli (28) yönetici personele, TODAİ Öğretim Üyesi Fikret AR tarafından verilmiştir.

p) İnsan Kaynakları Yönetimi Semineri

Akademy International Eğitim Hizmetleri Limited Şirketi'nin 29.11.1999-04.02.2000 tarihleri arasında düzenlemiş olduğu seminere Başkanlığımızdan (2) yönetici personel devam etmektedir. Anılan programın İkinci Dönemine yine yönetici düzeyinde (2) personelimiz katılacaktır.

r) Yabancı Dil Kursları

Başkanlığımız personelinin yabancı dil bilgilerini geliştirmeleri amacıyla Başkanlığımız ve ABD Büyükelçiliği arasında gerçekleştirilen işbirliği çerçevesinde (39) personelimiz Türk-Amerikan Kültür Derneğince verilen İngilizce eğitimine devam etmektedir. Ayrıca, Kent English Dil Merkezine (23) personelimiz devam etmektedir.

s) Diğer Eğitimler

Milli Güvenlik Akademisinin aylık konferanslarına Başkanlığımız görev alanına ilişkin konularda Başkan Yardımcısı düzeyinde konuşmacı olarak katılımlar sağlanmaktadır.

B- ULUSLARARASI EĞİTİM FAALİYETLERİMİZ

Hızla gelişen teknolojiye bağlı olarak suçların günümüzde uluslararası bir nitelik göstermesi toplumların sadece kendi bünyelerinde yürütmüş oldukları mücadeleyi yetersiz kılmaktadır. Bu bağlamda; dünyada suç ve suçlularla mücadelenin başarısı ulusal alanda olduğu kadar uluslararası düzeyde de işbirliği, koordinasyon, bilgi paylaşımı ve eğitim ile mümkün olabilmektedir.

Öte yandan Emniyet Genel Müdürlüğü; kaçakçılık ve organize suçların uluslararası bir sorun olduğuna ve bu sorunla mücadelede başarının uluslararası platformda gerçekleştirilecek işbirliği ile sağlanacağına, bu işbirliğinin özellikle eğitim faaliyetleri ile güçleneceğine inanmaktadır.

Kurulduğu tarihten bu yana, konusunda kazandığı bilgi ve deneyimini profesyonel biçimde bölgesindeki ülkelere aktarmaya devam eden Emniyet Genel Müdürlüğü; Türkiye ile işbirliği antlaşmasına sahip ülkelerin kanun uygulayıcı birimlerine hem Türkiye'de hem

de söz konusu ülkelerde eğitim programları düzenleyerek, ülkeler arasında iletişim, işbirliği ve eşgüdümün sağlanmasına önemli katkılarda bulunmaktadır.

Eğitim programları; teknolojik gelişmeler dikkate alınarak hazırlanmakta, kuramsal bilgilerin yanı sıra uygulamalı bölümlerle zenginleştirilmektedir. Bu yolla kazanılan bilgi ve becerilerin, mücadelenin her aşamasında kullanımının sağlanması amaçlanmaktadır.

Bu çerçevede 1999 yılında aşağıda belirtilen eğitim programları gerçekleştirilmiştir:

FAALİYETİN ADI	EĞİTİM VERİLEN ÜLKENİN ADI	FAALİYETİN TARİHİ VE YERİ	KATILAN PERSONEL SAYISI
Uyuşturucu Madde Kaçakçılığı İle Mücadele Temel Eğitim Kursu	ARNAVUTLUK	15-25 Mart 1999 ARNAVUTLUK	30
Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Eğitimi	MOĞOLİSTAN	04-10 Ekim 1999 TÜRKİYE	6
Öğreticilerin Eğitimi	KKTC	8-11 Ekim 1999 TÜRKİYE	2
Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Eğitimi	KKTC	11-22 Ekim 1999 TÜRKİYE	3
Anti-Narkotik ve Teknik Takip ve Gözetleme Kursu	SUDAN	01-12 Kasım 1999 TÜRKİYE	8

Tüm ülkelerin öncelikli sorunları arasında yer alan uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadelede; ulusal gücümüzün artırılması, birimlerimizin teknik imkanlarla donatılması ve personelimizin gelişen teknolojiye paralel olarak gerekli eğitimden geçirilmesi zorunluluk arz etmektedir.

Bu amaçla elde edilen bilgi ve deneyimlerin karşılıklı olarak paylaşılması düşüncesiyle değişik ülkelerle ortak eğitim programları düzenlenmektedir.

Bu çerçevede 1999 yılında aşağıdaki ortak eğitim programları gerçekleştirilmiştir;

FAALİYETİN ADI	İŞBİRLİĞİ YAPILAN ÜLKE	EĞİTİMİN TARİHİ VE YERİ	KATILAN PERSONEL SAYISI
Uyuşturucu Maddeyle Mücadele	F.ALMANYA	01Ocak-30 Haziran1999 ALMANYA	1
Mali Suçlar Konulu Seminer Teknik Gözlem	ABD	04-06 Mayıs 1999 ABD	5
Takip ve Operasyon Kursu	FRANSA	24 Mayıs-04 Haziran 1999 ANKARA	21
Organize Suçlarla Mücadele Stajı	FRANSA	28 Haziran-09 Temmuz 1999 FRANSA	1
Ekonomik Suçlar ve Mali Polis	FRANSA	25 Ekim-05 Kasım 1999 FRANSA	1

Başkanlığımızın diğer ülke mücadeleci birimlerine yönelik eğitim programlarının 2000 yılı içerisinde de sürdürülmesi planlanmaktadır.2000 yılında verilmesi planlanan eğitim programları aşağıdaki şemada sunulmuştur:

FAALİYETİN ADI	EĞİTİM VERİLECEK ÜLKENİN ADI	FAALİYETİN TARİHİ	KATILACAK PERSONEL SAYISI
Anti-Narkotik, Teknik Gözlem, Takip ve Operasyon Kursu	MALDİVLER	2000	10
Teknik Gözlem, Takip ve Operasyon Kursu	ARNAVUTLUK	2000	20
Teknik Gözlem, Takip ve Operasyon Kursu	KKTC	2000	20

C- ULUSLARARASI KANUN UYGULAMA AKADEMİSİ (ILEA)

Kaçakçılık ve organize suçların çağımızda uluslararası niteliğe sahip olması, tüm ülkeleri eğitim başta olmak üzere işbirliği ve ortak mücadele zeminleri oluşturmaya zorlamaktadır.

Bu zorunluluk gereği; Türkiye - Birleşmiş Milletler (UNDCP) işbirliğiyle Ankara-Anıttepe Polis Akademisi Tesislerinde bir "Uluslararası Kanun Uygulama Akademisi" (ILEA) kurulması kararlaştırılmıştır.

Akademi'de, bölge ülkelerin kanun uygulayıcı birimlerine uyuşturucu maddelerin yasa dışı üretimi, kullanımı ve kaçakçılığıyla mücadele konularında eğitim verilecektir. Ayrıca, bölgesel ve uluslararası işbirliğinin kurulması, sürdürülmesi ve geliştirilmesi için uygun bir zemin oluşturularak; değişik ülkelerden ve ülkemizdeki farklı kurumlardan gelen kursiyerlerin Akademi içerisinde kaynaşmaları sağlanacaktır.

ILEA bir eğitim kurumu olmanın ötesinde; bünyesinde kurulacak "Kaçakçılık ve Organize Suçlar Araştırma Merkezi" ve "Madde Kullanımı ve Bağımlılığı Araştırma ve Uygulama Merkezi" aracılığıyla organize suç, kara para aklama, uyuşturucu madde arz ve talep azaltımı gibi konularda daha kapsamlı bilimsel araştırmalara da kaynaklık yapacaktır.

Nihayet ILEA, Türkiye'nin kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele ulusal ve bölgesel stratejisinde yer alan hedeflerine ulaşmasında önemli katkı sağlayacaktır.

D-KÖPEK EĞİTİM MERKEZİ

Ülkemizin uyuşturucu madde kaçakçılığı ile mücadele hizmetlerinde ihtiyaç duyulan narkotik madde dedektör köpekleri ile idarecilerini yetiştirmek amacıyla, 1997 yılında Türk Polisini Güçlendirme Vakfı, UNDCP ve Avrupa Komisyonunun katkılarıyla Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Daire Başkanlığı bünyesinde Ankara-Gölbaşı'nda Ulusal Köpek Eğitim Merkezi kurulmuştur.

Titiz bir inceleme sonucu belirlenen idareci ve köpekler 10 hafta süreli "Adaptasyon Eğitimi"ne tabi tutulmakta, bunlardan başarılı olanlar ihtiyaç duyulan il birimlerimizde görevlendirilmektedir.

Anılan merkezde, teşkilatımızın eğitilmiş köpek ihtiyacının karşılanmasının yanı sıra Jandarma ve Gümrük Muhafaza birimleri için de dedektör köpek yetiştirilmektedir. Bu güne kadar Jandarma için (2), Gümrük Muhafaza için (5) narkotik madde dedektör köpeği söz konusu eğitimden geçirilmiştir.

Halen (19) ilde (29) narkotik madde dedektör köpeği uyuşturucu ile mücadele birimlerimizde görev yapmaktadır.

III- MÜCADELENİN TEKNİK BOYUTLARI

Yeni bir bin yıla adım attığımız şu günlerde tüm dünyada baş döndürücü bir teknolojik gelişme yaşanmaktadır. Bu teknolojik ilerlemenin temelindeki en önemli olgu bilgidir. Yeni çağda bilgi ne kadar değerli ise bu bilgiye zamanında ulaşmak da o kadar değerlidir. Bilginin dijital ortama aktarılmasıyla Bilgi-Hız-Teknolojik İlerleme üçgeninde oluşan dengesizlik ortadan kaldırılmıştır. Dijital olarak hemen her türlü veriyle çalışabilen (metin, sayı, ses, fotoğraf, video) cihazlar tüm dünyada iş merkezlerinde, devlet kurumlarında ve evlerde, vazgeçilmez unsurlar olarak günlük yaşantımıza girmiştir. (Bilgisayar, DVD, VCD)

Bu teknolojik gelişmelere uyum sağlamanın ve bilgiye zamanında ulaşmanın gelişme ve ilerlemede gerek şart olduğunun bilincinde olan Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, başlattığı Bilgisayar Ağı Projesi çerçevesinde;

İki önemli kıtayı birbirine bağlayan, organize suç örgütlerince uyuşturucu ticaretinde ve yasadışı göçlerde geçiş güzergahı olarak kullanılan çok geniş bir coğrafyaya sahip ülkede bilginin tek bir merkezde toplanmasını, değerlendirilmesini ve son kullanıcıların bu bilgiye en kısa sürede ulaşmalarını sağlamak amacıyla, ülke genelinde 81 il ve 31 ilçede olmak üzere 131 noktada bilgisayar ağı kurulmuştur. Bu yapı, merkez Ankara olmak üzere bütün Türkiye'yi bir iletişim ağıyla örmekte, suç ve suçluyla ilgili bilgilerin, dijital ortamda ülke içindeki birimler arasında çok hızlı bir şekilde dolaşımını sağlayarak bu konuda pek çok kuruma örnek olmaktadır.

Bir kurumun kendini halka kapatması, tanıma ve tanıtma faaliyetlerine yeterince önem vermemesi, halk ile etkin iletişimi sekteye uğratacaktır. Bunun bilincinde olan Daire Başkanlığımız, görev alanına giren konularda halkı aydınlatmayı ve yaptığı çalışmalarla ilgili bilgi vermeyi bir görev addetmekte, bu yönde çalışmalar yapmaktadır.

Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı, İnternet üzerinden tanıma ve tanıtma faaliyetlerini etkin bir şekilde yürütmekte, halkımızı www.kom.gov.tr adresinden ulaşılan Web sitesi aracılığıyla; teknolojinin gelişmesine bağlı olarak ortaya çıkan yeni suç ve suçlu tipleri konusunda (Kredi kartı, İnternet dolandırıcılığı vb. diğer bilişim suçları) bilgilendirmektedir.

Yine Web sitesinde bir ülkenin geleceği olan gençlerin fiziksel, ruhsal, psikolojik olarak dengelerinin bozulmasına sebep olan, dolayısıyla ülke geleceği için ciddi bir tehdit oluşturan uyuşturucu maddelere ilişkin gençlere, ailelere eğitici bilgiler verilerek bu tehlikeye karşı gerekli uyarılar yapılmaktadır.

Önümüzdeki dönemde ise, elektronik posta aracılığıyla insanların siteye ulaşması sağlanacaktır. Böylece özellikle kamuoyunun gündemini meşgul eden olaylarla ilgili merak edilen konularda sorulan sorulara cevap verilebilecektir.

Sonuç olarak, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı sosyal sorumluluk çerçevesinde, iletişimde halkımızı pasif bir alıcı olarak değil, bir taraf olarak görmekte, e-mailler vasıtası ile gelebilecek istek ve şikayetleri titizlikle değerlendirmektedir.

IV- PERSONEL POLİTİKAMIZ

Türkiye genelinde kaçakçılıkla mücadele birimlerinde yaklaşık olarak 3000 personel görev yapmaktadır. Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığımızda ise toplam 291 personel görevlerini ifa etmektedirler.

24 Nisan 1998 tarihinde yürürlüğe giren Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı Merkez ve Taşra Teşkilatı Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliğinin personel istihdamı ile ilgili maddeleri gereği Kaçakçılık Birimlerine personel alınması ve çıkarılması Başkanlığımız tarafından yapılmaktadır.

Ancak bazı İllerimizde personel istihdamı konusunda söz konusu Yönetmeliğin Kaçakçılık Birimlerine personel alınması ve çıkartılması ile ilgili maddelerine riayet edilmemektedir.

Genel atama dönemlerinde ilin kaçakçılık ve organize suç potansiyeli, personelin vasıfları ve kendi talepleri de dikkate alınarak birimlerde çalıştırılmak üzere illere atanan uzman personelin Kaçakçılık birimlerinde görevlendirilmemesi, branş eğitimi almamış, vasıfsız ve sakıncalı personelin Kaçakçılık birimlerinde görevlendirilmesi, hizmet ve görevle bağdaşmayan durumlardan dolayı Kaçakçılık birimlerinden çıkartılan bir personelin çeşitli nedenlerle aynı göreve getirilmesi, önemli problem olarak ortaya çıkmaktadır.

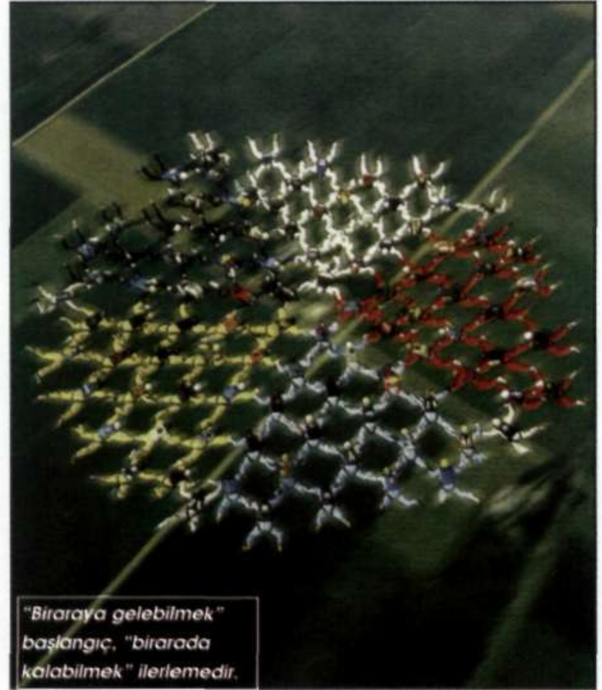
Bu nedenle, yönetmeliğimiz gereğince, kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele hizmetlerine yeni personel almadan önce söz konusu personel hakkında doldurulacak aday belirleme formunun Başkanlığımıza gönderilmesi ve Başkanlığımızın uygun görüşü ve Makamın onayı ile Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Temel Eğitim Kursu görünceye kadar geçici olarak istihdam edilmesi ve çıkarılması düşünülen personel için ise; çıkarma teklifinin gerekçeleri ile birlikte Başkanlığımıza bildirilmesi ve Başkanlığımızın uygun görmesi ve Makamın onayı ile birimden çıkartılma işleminin yapılması gerekmektedir.

A-1999 YILI GENEL ATAMALARI

Dairemiz tarafından gerçekleştirilen planlama ile 1999 yılında kaçakçılık ve organize suçlarla mücadelede görevli 584 personel, atama planlamasına alınmış; bunlardan 209 personelin bulundukları illerde hizmet gereği olarak ipkası yapılmış, 20 personel ise birim amirlerinin olumsuz görüşleri nedeni ile planlama harici tutulmuştur. 1. ve 2. Bölge illere 355 personelin ataması gerçekleştirilmiş, bu personelin 325'i kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele birimlerinde görevlerine başlarken, 30 personel ise atandıkları illerde başka birimlerde görev almıştır.

B- ÖZEL STATÜLÜ İLLERDE KAÇAKÇILIK BİRİMLERİNİN BİRLEŞTİRİLMESİ

Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığımızın yeniden yapılanması sürecinde Taşra birimleri değişikliğe uğramış, 11 Özel statülü İl Emniyet Müdürlükleri haricindeki tüm birimlerin isimleri Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Şube Müdürlüğü olmuştur. Özel Statülü illerimizde ise Mali, Narkotik ve Organize Suçlar ve Silah Kaçakçılık Şube Müdürlükleri kurulmuştur. Mali, Narkotik ve Organize Suçlar ve Silah Kaçakçılık Şube Müdürlüklerinin bulunduğu özel statülü illerdeki birimlerimiz, 5 yada 6 İl dışında birleştirilerek, personel, araç ve malzeme tasarrufu yapılması hedeflenmektedir.

"Biraraya gelebilmek" başlangıç, "birarada kalabilmek" ilerlemedir. Gerçek başarı ise, "birlikte çalışabilmek"tir.
Heny Ford

V- YASAL DÜZENLEMELER

A. KAÇAKÇILIK VE ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELEDE YASAL DURUM

Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı Merkez ve Taşra Birimleri;

- 213 sayılı Vergi Usul Kanunu,
- 765 sayılı Türk Ceza Kanunu (İlgili hükümler),
- 1177 sayılı Tütün ve Tütün Tekeli Kanunu,
- 1475 sayılı İş Kanunu,
- 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetinin Korunması Hakkında Kanun,
- 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun,
- 2238 sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması ve Nakli Hakkında Kanun,
- 2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun,
- 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması Hakkında Kanun,
- 3167 sayılı Çekle Ödemelerin Düzenlenmesi ve Çek Hamillerinin Korunması Hakkında Kanun,
- 3298 sayılı Uyuşturucu Maddelerle İlgili Kanun,
- 3628 sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu,
- 4208 Sayılı Karapara ve Kontrollü Teslimat Uygulamasını Düzenleyen Kanun,
- 4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu,
- 5682 sayılı Pasaport Kanunu,
- 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu,
- 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar İle Diğer Aletler Hakkında Kanun,
- 545 sayılı KHK ile Değiştirilen 90 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname,
- 551 sayılı Patent Haklarının Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve,
- 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de

Yer alan suçların ortaya çıkartılması ve soruşturulması görevlerini yerine getirmekte, bu görev esnasında ise;

- 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu,
- 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun,
- 2253 sayılı Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun,
- 2559 Sayılı Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu,
- 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemesi Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun,
- 3005 sayılı Meşhut Suçların Muhakeme Usulü Kanunu ve,
- 4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu,

İle kolluğa verilmiş olan yetkileri kullanmaktadırlar.

Bu görünümü ile eksik bir şey kalmadığı izlenimini vermesine karşın, kaçakçılık ve organize suçlarla mücadeleye ilişkin yasal düzenlemelerde, son yıllarda gelişen teknoloji ile birlikte gündeme gelen yeni suç türlerine ve yöntemlerine ayak uydurabileceği değişikliklerin yapılması gerekmektedir. Bunun geçmişte kalan son başarılı örneği 01 Ağustos 1999 tarihinde yürürlüğe giren 4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu'dur.

B. ÇALIŞMALAR VE ÖNERİLER

Özellikle mevcut yasal düzenlemelerin Cumhuriyet'in ilk yıllarına kadar dayanıyor olması, insan haklarında yaşanan gelişmeler, sınır tanımayan teknolojik gelişmeler, suçların münferitten örgütlü suça, yerel suçlardan ulus aşan suçlara dönüşmesi ve polisin suçlulardan geri kalmamasının gerekliliği, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Birimlerini yeni yasal düzenleme çalışmalarına itmiştir. Ayrıca resmen aday olduğumuz Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde de, kaçakçılık ve organize suçlar açısından yapılması gereken bazı düzenlemeler bulunmaktadır.

Nitekim, Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı Merkez ve Taşra Birimleri, 1998 yılında yeniden yapılanmış, hizmet anlayışında yeni bir sürece ilk adımlarını atmıştır. Ancak idari yapıdaki değişikliklerin, yasal ve lojistik alanda da desteklenmesi gerekmektedir.

Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'nın görev alanında yer alan ve gerek İçişleri Bakanlığı gerekse diğer kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülmekte olan yasal çalışmalar şöyledir:

1. Uluslararası Düzenlemelerin Kabulü

Örgütlü suçların artık sınır tanımıyor olması, bu suçlarla mücadelede uluslararası işbirliğinin gerekliliğini arttırmaktadır. Ülkemiz, ***Kitabın uluslararası işbirliği bölümünde belirtildiği gibi gerek çok taraflı gerekse ikili işbirliğine büyük önem vermektedir. Global anlamdaki düzenlemeler karşısındaki ülkemizin durumu şöyledir:

a) 1961 tarihli "Birleşmiş Milletler Uyuşturucu Maddelere Dair Tek Sözleşmesi":Ülkemiz tarafından 27/12/1966 tarih ve 812 sayılı Kanun ile onaylanmıştır.

b) 1971 tarihli "Birleşmiş Milletler Psikotrop Maddeler Sözleşmesi": Ülkemiz tarafından 27/10/1980 tarih ve 2326 sayılı Kanun ile onaylanmıştır.

c) 1972 tarihli "1961 tarihli Uyuşturucu Maddelere Dair Tek Sözleşmesinin Tadiline İlişkin Protokol": Protokolün onaylanma işlemleri başlatılmıştır. Uygun Bulma Kanun tasarısı TBMM'ndedir.

d) Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Hakkında Sözleşme: Ülkemiz tarafından 1/11/1984 tarih ve 3070 sayılı Kanun ile onaylanmıştır.

e) 1988 tarihli "Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş milletler Sözleşmesi": Ülkemiz tarafından 22/11/1995 tarih ve 4136 sayılı Kanun ile onaylanmıştır.

f) 1990 tarihli "Suç Kaynaklı Gelirlerin Aklanması, Aranması, Zaptedilmesi ve Müsadere Edilmesi Hakkındaki Avrupa Konseyi Sözleşmesi": Ülkemiz tarafından onaylanması işlemleri başlatılmıştır.

g) "Birlemiş Milletler Sınır Aşan Örgütlü Suçlarla Mücadele Sözleşmesi": Hazırlanmasına katkıda bulunulmakta olan Sözleşmeye taraf olunacaktır.

2. Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanununun Uygulanması Hakkında Yönetmelik Çalışması

Çıkar amaçlı örgüt suçlarını cezalandıran 4422 sayılı Kanunun 2 ila 10 uncu maddeleri ile; iletişimin dinlenmesi ve tespiti, gizli izleme, gizli görevli kullanılması, kayıt ve verilerin incelenmesi, hak ve alacaklara tedbir konması, tanığın, muhbirin ve kolluk görevlilerinin korunması, yurt dışına çıkışın geçici olarak yasaklanması ve gizliliğin korunması gibi tedbirler öngörülmüştür. Bu tedbirler, çıkar amaçlı örgüt suçlarının yanında, terör ve teşekkül halinde işlenen uyuşturucu, tarihi eser ve silah mühimmat kaçakçılığı suçlarının soruşturmalarında da uygulanabilecektir.

Kötü uygulandıklarında insan hakları açısından da büyük sıkıntılara yol açabilecek olan bu tedbirlerin uygulayıcısı olan kolluğa yol göstermek ve bazı standartları belirlemek için Bakanlar kurulu tarafından onaylanmak üzere bir Yönetmelik Tasarısı hazırlanmıştır. Uzman kişiler tarafından uzun uğraşlar sonunda hazırlanan yönetmeliğin yürürlüğe girmesi için gerekli işlemler başlatılmıştır.

3. Nükleer Madde Kaçakçılığı Konusunda Yasal Düzenleme

Özellikle eski SSCB'nin dağılmasından sonra görülmeye başlayan nükleer madde kaçakçılığına karşı özel bir düzenleme bulunmamakta, sözkonusu suçla mücadele 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanun ve TCK 264 üncü maddesi hükümleri uygulanmaktadır. Ancak bu suçun toplum güvenliğine ve sağlığına vereceği büyük zararlar dikkate alınarak, 1997 yılında hazırlanan Türk Ceza Kanunu Tasarısının 237 nci maddesinde gerekli değişiklikler yapılmıştır. Türk Ceza Kanunu Tasarısı TBMM'ndedir.

4. Dedektör Köpek Eğitiminde Kullanılmak Üzere Uyuşturucu Temini

Uyuşturucu madde kaçakçılığı suçlarının ortaya çıkartılmasında yararlanılan ve Ankara-Gölbaşı'ndaki Köpek Eğitim Merkezi'nde yetiştirilen Dedektör Köpeklerin eğitiminde uyuşturucu maddeye ihtiyaç duyulmaktadır. Mevcut düzenlemelere göre imha edilmesi gereken uyuşturucu maddelerin bir kısmının bu amaçla kullanılabilmesini öngören 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı TBMM'ndedir.

5. Uyuşturucu Kullanımına İlişkin Kanun Değişikliği

Uyuşturucu madde kaçakçılığına karışmamış, ancak uyuşturucu kullanan ve bu durumdan kurtulmak isteyen kişiler hakkında 3 yıl süre ile dava açılmaması, bu süre içinde başka bir suç işlememeleri halinde de haklarında yasal işlem yapılmamasını öngören ve Türk Ceza Kanununun 404 üncü maddesinde yapılan değişiklik önerisine 1997 yılında hazırlanan Türk Ceza Kanunu Tasarısında yer verilmemiştir. Ancak, bu yönde bir değişikliğin gerçekleştirilmesinin, bir şekilde uyuşturucu illetine esir olan ve kurtulmak isteyen kişilere yardım açısından gerekli olduğu değerlendirilmektedir.

6. Yurtdışında Uyuşturucu Suçlarına Karışan Vatandaşlarımız İle İlgili Düzenlemeler

765 sayılı Türk Ceza Kanununun 403 üncü maddesine göre uyuşturucu maddelerin imali, ithali, ihracı,

alımı, satımı, bulundurulması, nakledilmesi ayrı suçlar olarak düzenlenmiştir. Aynı maddenin 4 üncü bendine göre ise, ülkemizden ihraç edilen uyuşturucu maddeler dolayısıyla yabancı ülkede yakalanarak ceza alan vatandaşlarımızın, Türkiye'de ihraç suçundan dolayı da yargılanacakları, yurtdışında çektikleri cezanın buradaki cezadan düşüleceği öngörülmektedir. 403 üncü maddeye göre, örn. Eroin maddesini başka bir ülkeye götüren kişi, sadece bu suçtan dolayı 24 yıla varan ağır hapis cezalarına çarptırılmaktadır. Halbuki bu kişi, yurtdışında da aynı suçtan yargılanmakta, üstelik ülkemize göre çok düşük cezalara çarptırılmaktadır. Bu durumdaki kişilerin ülkemizde ihraç suçundan dolayı tekrar yargılanmalarının önlenmesi için, bu suçlardan yurtdışında ceza alan ve bu cezayı çeken kişiler hakkında ülkemizde soruşturma yapılmamasını öngören değişiklik 1997 tarihli Türk Ceza Kanunu Tasarısının 250/2 nci maddesinde yapılmıştır.

7. Kaçakçılık Suçlarında Ödenen İkramiyelere İlişkin Kanun Değişikliği

Gümrük-tekel, silah mühimmat ve uyuşturucu madde kaçakçılığı suçlarının ortaya çıkartılmasında görev alan muhbir ve müsadirlere, ele geçirilen kaçak mal ile orantılı olarak ikramiye ödenmektedir. Uyuşturucu madde kaçakçılığı suçlarında ikramiyenin Sağlık Bakanlığı ve TMO Genel Müdürlüğü'nce ödeniyor olması, bazı bürokratik engellere ve gecikmelere neden olmaktadır. Bu nedenle uyuşturucu suçlarında ikramiye ödemelerinin, kolluğun bağlı olduğu İçişleri Bakanlığı bütçesinden yapılmasını öngören bir tasarı hazırlanmıştır. 1918 sayılı Kanunun 60 ıncı maddesinde değişiklik yapılmasını öngören tasarı TBMM'ndedir.

8. Karaparanın Aklanması İle Mücadele

Karaparanın aklanmasını suç olarak sayan 4208 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1996 yılından itibaren uygulanması sırasında da bazı zorluklarla karşılaşılmıştır. Sonuçta, özellikle karaparaya kaynaklık eden suçların yeniden gözden geçirilmesi ve kolluğun karaparanın aklanması suçlarının soruşturulmasındaki yetkilerinin arttırılması ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla ilgili kolluk birimleri, öğretim üyeleri, Maliye ve Adalet Bakanlıkları yetkililerinin katılımıyla bir dizi çalışma yürütülmektedir.

9. Tefecilik Suçları İle Mücadele

Son yıllarda kamuoyunun gündeminde önemli bir yer işgal eden tefecilik suçları ile ilgili düzenleme, 90 sayılı Ödünç Para Verme İşleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'de yapılmıştır. Ancak hem sözkonusu suçlara öngörülen cezaların caydırıcılıktan uzak olması, hem bu suçların toplumsal düzene verdiği önemli zararlar, hem de bu düzenlemenin Kanun Hükmünde Kararname ile yapılmış olması, ülkemizde tefecilik suçu ile mücadeleyi zorlaştıran en önemli etmenler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu nedenle de, topluma verdiği zarar ile orantılı cezaların öngörüleceği bir kanunun çıkarılması gerekmektedir.

Yukarıda sayılan yasal düzenleme çalışmalarının amacına ulaşması, ülkemizdeki yasama sürecinin uzunluğuna ve sıkıntılarına rağmen, gerek bürokratların, gerek siyasilerin gerekse kamuoyunun desteğine bağlıdır. Bu çalışmalar, yılların getirdiği deneyim ve yeni gelişmeler ışığında ortaya çıkmış ve şekillenmiştir. Zaten canlı bir organizma gibi olan devletin yaşamını devam ettirebilmesi de, gelişmelere göre kendini yenileyebilmesine bağlıdır.

VI- ARGE ÇALIŞMALARI

AR-GE'DE YENİ ARAYIŞLAR

İletişim ve teknolojinin baş döndürücü bir hızla geliştiği, bilimsel gelişmelerde, bir günün diğerini tutmadığı günümüz dünyasında, devletlerin ayakta kalabilmelerinin en önemli unsurlarından birisi de gelişmeleri yakından takip edebilmek ve çok kısa sürede ona ayak uydurabilmektir. Bu, ancak, araştırma ve geliştirme (ar-ge) faaliyetlerine önem vermekle mümkün görülmektedir.

İkinci dünya savaşında yerle bir olan Almanya'nın, *Hiroşima'ya atılan atom bombasının altında ezilen* Japonya'nın ve dünya ülkelerine liderlik yapmaya çalışan ABD'nin sahip olduğu ekonomik gücün kaynağında, azim ve kararlılığın yanısıra, araştırma-geliştirme faaliyetlerine verdikleri önemin de büyük payı olduğu bilinmektedir.

Arge çalışmaları; bir amacın gerçekleştirilmesi için harcanan emeğin, çabanın, paranın, zamanın ve motivasyonun en aza indirilmesi ve hayatı daha kolay yaşanır hale getirmenin, insanı ve insanlığı daha mutlu etmenin yollarını arar. Eğer; yaratıcılığa kilit vurmadan, tüm paradigma ve önyargılardan sıyrılarak bilimin emirlerini yerine getirmeye hazırsanız, maddi manevi mutluluğunuzu artırmaya hazırsınız demektir. Bu çalışmalar esnasında en büyük rehberiniz ise *arge*ye olan inancınızla birlikte insanlık tarihinin birikimi, tecrübeleri ve zekası olacaktır.

En iyinin, en kestirmenin, en çok ihtiyaç duyulanın veya ihtiyaç duyulacakların tespit edilip hayata geçirilmesi olarak da özetlenebilecek olan araştırma-geliştirme çalışmaları, geleceğin dünyasını biçimlendirme ve bu dünyada yerini alma düşüncesinde olan kurumumuzda da artan bir ivme ile sürdürülmeye çalışılmakta va bu bağlamda Başkanlığımızın gelecek adına yaptığı çalışma ve projeler, bir çok kişi ve kurumca takdirle izlenmektedir.

Personel motivasyonun artırılması, yeni iletişim kanalları kurularak çalışanlarımızın birey gücü yerine takım gücünden istifade etmesi, en iyi problem çözme yöntemlerinden birisi olarak kabul edilen kalite çemberleriyle uygulama aksaklıklarının giderilmeye çalışılması bunlardan bir kaçıdır.

İnsanlık tarihinin en büyük dahilerinden olan Einstein'ın izafiyet teorisinde de açıkladığı gibi; insanın ihtiyaç duyduğu her şey zaman, yer ve şartlara göre değişiklik arz etmektedir. Bu bahisle şu an sahip olduklarımız, ihtiyaçlarımıza cevap verse bile yarın için bu bilgilerin ve donanımın geçerli olacağını söyleyemeyiz. Bu sebeple araştırma ve gelişmeyi bir döneme has değil, bir yaşam tarzı olarak iş sürecine yaymak zorundayız

Bizler araştırma geliştirme yolunda iyi birer yolcu olma inancı ve kararlılığınızdayız. Bu inanç ve kararlılığımızın da kalite yolculuğunda en büyük yardımcımız olacağını biliyoruz.

YEDİNCİ BÖLÜM - EKLER

EK 1 1999 Yılı İçerisinde Gerçekleştirilen Toplantı ve Ziyaretler

TARİH	YER	KONU
01SUBAT 1999	ANKARA	FRANSA İÇ GÜVENLİK YÜKSEK İNCELEMELER ENSTİTÜSÜ İLE GÖRÜŞME
01-04 ŞUBAT 1999	SLOVAKYA	GÜVENLİK ve İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI ÇERÇEVESİNDE UYUŞTURUCU KONULU ZİYARET
13-18 ŞUBAT 1999	Tahran/İRAN	16.ORTAK GÜVENLİK KOMİTE TOPLANTISI
15 ŞUBAT 1999	ANKARA	HOLLANDA ARNHEİM BÖLGE MAHKEMESİ SAVCISI İLE GÖRÜŞME
01.MART 1999	ANKARA	SARAYBOSNA KANTONU BAŞBAKANI VE İÇİŞLERİ BAKANININ ZİYARETİ
09-12 MART 1999	ÜRDÜN	EMNİYET GENEL MÜDÜRÜ VE DAİRE BAŞKAN YARDIMCIMIZIN ZİYARETİ
09-14 MAYIS 1999	ANKARA	İNGİLTERE DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI SUÇ VE UYUŞTURUCU KAÇAKÇILIĞI DAİRE BAŞKANININ ZİYARETİ
12-26 MART 1999	ELBASAN/ARNAVUTLUK	ARNAVUTLUK POLİSİNE "UYUŞTURUCU MADDE KAÇ. ORGANİZE VE MALİ SUÇLAR" KONULU KURS
26 MART 1999	ANKARA	HOLLANDA HEYETİNİN TOPLANTISI
04-06 MAYIS 1999	EDİNBURG/İNGİLTERE	25.AVRUPA UYUŞTURUCU BÖLÜM BAŞKANLARI TOPLANTISI
09-14 MAYIS 1999	İNGİLTERE	DAİRE BAŞKAN YARDIMCIMIZIN ZİYARETİ
19-21 MAYIS 1999	BİŞKEK	İPEK YOLU DİPLOMASİSİ KONULU SEMİNER
23-28 MAYIS 1999	ANKARA	UYUŞTURUCU VE PSİKOTROP MADDELERLE MÜCADELE KONULU ZİYARET
24 MAYIS-04 HAZİRAN 99	ANKARA	FRANSIZ EĞİTİCİ GRUBU TARAFINDAN TEKNİK GÖZLEM, TAKİP VE OPERASYON KURSU
05-09 HAZİRAN 1999	ANKARA	UKRAYNA HEYETİNİN MALİ SUÇ. SİL. MÜH.,PAT. VE RAD. MADDE KAÇ.KONULU GÖRÜŞME
19-23 HAZİRAN 1999	ANKARA	UKRAYNA HEYETİNİN UYUŞTURUCU MADDE VE KONTUROLLÜ TESLİMAT KONULARINDA ZİYARET
28 HAZ 09 TEM. 1999	FRANSA	AVRUPA GENELİNDE ORG.SUÇ.MÜCADELE STAJINA KATILIM
04-08 TEMMUZ 1999	BÜKREŞ/ROMANYA	DAİRE BAŞKANIMIZIN ZİYARET
09-13 AGUSTOS 1999	ANKARA	İRAN 6.YÜKSEK GÜVENLİK KOMİTE TOPLANTISI
09-13 AĞUSTOS 1999	PRAG/ÇEK CUM.	I.ORTAK KOMİSYON TOPLANTISINA KATILIM
24-27 EKİM 1999	YUNANİSTAN	TERÖRİZM,ÖRĞÜTLÜ SUÇLAR, YASADIŞI GÖÇ VE UYUŞTURUCU MADDE KAÇ.KONULU ZİYARET
25-30 EKİM 1999	KİEV/UKRAYNA	UYUŞTURUCU SUÇLARLA MÜC.KONULU İKİLİ ZİYARET
25-29 EKİM 1999	ANKARA	AZERBAYCAN HEYETİNİN ZİYARETİ
30 EKİM-02 KASIM 1999	ANKARA	ROMANYA HEYETİNİN ZİYARETİ
03.05 KASIM 1999	ANKARA	AVUSTURYA HEYETİNİN ZİYARETİ
10-13 KASIM 1999	UKRAYNA	UYUŞTURUCU SUÇ.İŞBİRLİĞİ KONULU ZİYARET
14-17 KASIM 1999	AMSTERDAM/HOLLANDA	ZWOLLE SAVCISININ DAVETİNE İCABET
15-18 KASIM 1999	VİYANA/AVUSTURYA	DAİRE BAŞKANLIĞIMIZDAN BİR HEYETİN ZİYARETİ
17.KASIM 1999	OSLO/NORVEÇ	DAİRE BAŞKANLIĞIMIZDAN BİR HEYETİN ZİYARETİ
23-26 KASIM 1999	PARİS/FRANSA	DAİRE BAŞKANLIĞIMIZDAN BİR HEYETİN ULUSLAR ARASI FUARA KATILIMI
24-25 KASIM 1999	ATİNA/YUNANİSTAN	DAİRE BAŞKANLIĞIMIZIN 3 TUR MÜZAKERELERİNE KATILIMI
23-26 KASIM 1999	BÜKREŞ/ROMANYA	DAİRE BAŞKANLIĞIMIZDAN BİR HEYETİN ZİYARETİ
01-04 ARALIK 1999	RIJMONT/HOLLANDA	COMMUNİTY II KONULU PROJEYE KATILIM
06-08 ARALIK 1999	ANKARA	BULGARİSTAN HEYETİNİN ZİYARETİ
05-09 ARALIK 1999	WEİSBADEN/ALMANYA	ASENA VE ANADOLU PROJE GRUPLARI KONULU TOPLANTIYA KATILIM

EK- 2. Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu

Kanun Numarası:4422

Kabul Tarihi:30/7/1999

Yayımlandığı Res.Gazete:Tarih: 1/8/1999Sayı: 23773

Çıkar Amaçlı Suç Örgütü

MADDE 1- Doğrudan veya dolaylı biçimde bir kurumun, kuruluşun veya teşebbüsün yönetim ve denetimini ele geçirmek, kamu hizmetlerinde, basın ve yayın kuruluşları üzerinde, ihale, imtiyaz ve ruhsat işlemlerinde nüfuz ve denetim elde etmek, ekonomik faaliyetlerde kartel ve tröst yaratmak, madde ve eşyanın azalmasını ve darlığını, fiyatların düşmesini veya artmasını temin etmek, kendilerine veya başkalarına haksız çıkar sağlamak, seçimlerde oy elde etmek veya seçimleri engellemek maksadıyla zor veya tehdit uygulamak veya kişileri kendilerine tabi kılmaya zorlamak veya mensupları arasında her ne suretle olursa olsun açık veya gizli işbirliği yapmak suretiyle yıldırma veya korkutma veya sindirme gücünü kullanarak suç işlemek için örgüt kuranlara veya örgütü yönetenlere veya örgüt adına faaliyette bulunanlara veya bilerek hizmet yüklenenlere sadece bu nedenle üç yıldan altı yıla kadar; örgüte üye olanlara iki yıldan dört yıla kadar ağır hapis cezası verilir.

Örgüt silahlı ise, yukarıda yazılı hallerde verilecek ceza üçte birden yarıya kadar artırılır. Henüz hiç bir silahlı eyleme teşebbüs edilmemiş olsa bile, silahlar veya patlayıcı maddeler örgütün amaçları doğrultusunda hazırlanmış veya elde bulundurulmuş ise, örgüt silahlı sayılır.

Suç faili, memur veya kamu hizmetiyle görevli kimse ise yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza, yarıdan bir katına kadar artırılır.

Suçun işlenmesine ayrılan veya suçun işlenmesinde kullanılan veya suçtan doğan değer veya ürünlerin veya bunlar yerine geçen şeylerin ve müsaderesi gereken her türlü eşyanın gelirlerinin veya suçtan doğan her türlü yararın Devlete intikaline hükmolunur.

Bu madde hükümleri, nasıl adlandırılırsa adlandırılsın, amaçları yukarıda tanımlanan örgütle aynı olan ve yıldırma veya korkutma veya sindirme gücünü kullanan açık veya gizli örgütlere de uygulanır.

Örgüt mensuplarınca veya örgüt adına örgüt üyesi olmayanlar tarafından birinci fıkrada gösterilen amaçları gerçekleştirmek üzere işlenen suçların ve 1/3/1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 296 ncı maddesinde öngörülen cürmün cezaları üçte birden yarıya kadar artırılır.

Bu Kanunda öngörülen suçları işleyen veya örgütlerin eylemlerini, amaçlarını, hedeflerini, bu kişi veya örgütlere haksız çıkar sağlamak veya örgütün korkutma, sindirme, yıldırma gücünü arttırmak amacıyla yazılı, sesli veya görsel yayın araçlarıyla yayımlayan veya her ne suretle olursa olsun propagandasını yapan hakkında iki yıldan dört yıla kadar ağır hapis ve bir milyar liradan beş milyar liraya kadar ağır para cezasına hükmolunur. Ayrıca yayın organının faaliyetlerinin bir günden üç güne kadar durdurulmasına karar verilir.

İletişimin dinlenmesi veya tesbiti

MADDE 2- Bu Kanunda öngörülen suçları işleme veya bunlara iştirak yahut işlendikten sonra faillere her ne suretle olursa olsun yardım veya aracılık veya yataklık etme kuşkusu altında bulunan kimselerin kullandıkları telefon, faks ve bilgisayar gibi kablolu, kablosuz veya diğer elektromanyetik sistemlerle veya tek yönlü sistemlerle alınan veya iletilen sinyalleri, yazıları, resimleri, görüntü veya sesleri ve diğer nitelikteki bilgileri dinlenebilir veya tespit edilebilir. Tespit edilenler mühürlenerek yetkililerce zapta bağlanır.

İletişimin dinlenmesine veya tesbitine ilişkin kararlar, ancak kuvvetli belirtilerin varlığı halinde verilebilir.

Başka bir tedbir ile failin belirlenmesi, ele geçirilmesi veya suç delillerinin elde edilmesi mümkün ise, iletişimin dinlenmesine veya tespitine karar verilemez.

Resmi veya özel her türlü iletişim kuruluşlarının tuttukları, iletişimin içeriği dışında kalan kayıtlar hakkında da yukarıdaki hükümler uygulanır.

Dinleme veya tesbite veya kayıtların incelenmesine hakim karar verir. Gecikmesinde sakınca bulunan hallerde Cumhuriyet savcısı da bu hususlarda yetkilidir. Hakim kararı olmaksızın yapılan bu gibi işlemlerin 24 saat içinde hakim kararına bağlanması şarttır. Sürenin dolması veya hakim tarafından aksine karar verilmesi halinde tedbir Cumhuriyet savcısı tarafından derhal kaldırılır.

Dinleme ve tesbit kararları en çok üç ay için verilebilir, bu süre en çok iki defa üçer aydan fazla olmamak üzere uzatılabilir.

İletişimin dinlenmesi ve tesbiti sırasında bu Kanunda öngörülen suçların işlendiğine ilişkin şüphe ortadan kalkarsa, tedbir Cumhuriyet savcısı tarafından kaldırılır. Bu gibi hallerde tedbir uygulaması sonucu elde edilen veriler, Cumhuriyet savcısının denetimi altında derhal ve nihayet 10 gün içinde yok edilir ve durum bir tutanakla belirlenir.

Cumhuriyet savcısı veya görevlendireceği kolluk mensubu, iletişim kurum ve kuruluşlarında görevli veya böyle bir hizmeti vermeye yetkili olanlardan, dinleme ve kayda alma işlemlerinin yapılmasını ve bu amaçla cihazların kurulmasını istediğinde, bu istem derhal yerine getirilir ve işlemin başladığı ve bitirildiği tarih ve saat bir tutanakla saptanır.

Gizli izleme

MADDE 3- Bu Kanunda öngörülen suçları işlediklerinden kuşku duyulanların mesken, ikametgah, işyeri veya kamuya açık yerlerdeki her türlü faaliyetleri, teknik araçlarla gizli olarak gözetlenebilir, izlenebilir, ses ve görüntü kaydına alınabilir.

Kayıt ve verilerin incelenmesi

MADDE 4- Bu Kanunda öngörülen suçların veya delillerinin ortaya çıkarılması için, suçların işleniş biçimlerine benzer tutum ve davranışlarda bulunan kişilere ilişkin yer, kuruluş, çevre ve kurumdaki, Devletin ulusal güvenliği bakımından gizli kalması zorunlu olanlar hariç her türlü resmi ve özel kayıtlarla bilgisayar verileri incelenebilir.

Gizli görevli kullanılması

MADDE 5- Bu Kanunun kapsamına giren suçların soruşturulmasında, diğer tedbirlerin yeterli olmadığının anlaşılması halinde, kamu görevlileri gizli görevli olarak kullanılabilir.

Gizli görevli gerektiğinde örgüt içine de sızarak, gözetlemek, izlemek, örgüte ilişkin her türlü araştırmada bulunmak ve suçlarla ilgili diğer delil, iz, eser ve emareleri toplamakla yükümlüdür.

Gizli görevli, birinci maddede yazılı suçları işlediğinden şüphe edilen bir veya birden çok kişinin gözetlenmesi ile görevlendirildiğinde, bu kişilerin evvelce suç işlemiş olması veya bu Kanunda öngörülen suçları işlemesi tehlikesinin varlığını gösteren somut belirtilerin bulunması veya suç işlemeyi meslek veya alışkanlık haline getirmiş olmaları gereklidir.

Gizli görevli, görevlendirildiği örgütün işlemekte olduğu suçlardan sorumlu tutulamaz. Gizli görevli görevini yerine getirirken suç işleyemez.

Gizli görevlinin kimliği saklı tutulur.

Bu maddenin uygulanması, gizli görevlinin kendisinin ve aile bireylerinin güvenlikleri yönünden benzeri bir göreve atanması için gerekli hususlar, İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

Hak ve alacaklara ilişkin tedbirler

MADDE 6- 13/11/1996 tarih ve 4208 sayılı Kanun hükümleri saklı kalmak üzere; bu Kanunun birinci maddesinde yazılı suçları işlediğine dair kuvvetli şüpheler bulunan kişilerin bu Kanun kapsamındaki fiillerinden elde ettikleri hususunda kuvvetli şüphe bulunan her türlü menkul ve gayrimenkullerine soruşturma sırasında el konulmasına; bankalar ve banka dışı mali kurumlar ile diğer gerçek ve tüzel kişiler nezdindeki, kiralık kasa mevcutları da dahil olmak üzere hak ve alacakları üzerindeki tasarruf yetkisinin tamamen veya kısmen kaldırılmasına, bir tevdi mahalline yatırılmasına, hak ve alacaklar ile mal, kıymetli evrak, nakit ve sair değerlerin idaresi için diğer tedbirlerin alınmasına karar verilebilir.

Yukarıdaki fıkrada belirtilen mal varlığının yurtiçinde ve yurtdışında araştırılması, incelenmesi, tesbiti ve değerlerinin takdiri, ilgili Cumhuriyet Savcılığınca istendiğinde, Maliye Bakanlığı Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı tarafından yerine getirilir.

Birinci fıkrada belirtilen mal varlığının meşruluğu anlaşıldığında el koyma tedbirine karar verilmez veya verilmiş olan karar kaldırılır.

Sanık mahkum edildiğinde söz konusu mal varlığı Devlete intikal eder.

Tanığın ve görevlilerin korunması

MADDE 7- Tanığın kimliğinin veya meskeninin veya ikametgahının veya işyerinin bilinmesi, kendisi veya başkaları için ciddi bir tehlike ihtimalini ortaya çıkarırsa;

a)Tanık için her türlü tebligatın yapılacağı ayrı bir adres tespit edilebilir ve tanığın kimliği soruşturmanın her aşamasında gizli tutulabilir.

b)Tanığın verdiği bilgilerden hareketle diğer delillerin tesbitinin mümkün olması halinde, kimliği soruşturmanın hiç bir aşamasında açıklanmaz.

Tanığın dinlenmek suretiyle kimliğinin açıklanması gerektiğinde, tanık hakkında 12/04/1991 tarih ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 20 nci maddesindeki hükümlerin uygulanmasına karar verilebilir.

Yukarıdaki fıkralarda yer alan hükümler, muhbirler ve bu Kanunun kapsamına giren suçlara ait istihbaratta veya soruşturulmasında görev alan kolluk amir ve memurları hakkında da uygulanır, kimlik bilgileri ile görevine ve özel hayatına ilişkin bilgiler hiçbir şekilde açıklanamaz.

Kimlik, görev ve özel hayata ilişkin bilgileri açıklayanlara veya açıklanmasına yardımcı olanlara bir yıldan iki yıla kadar hapis cezası verilir.

İşlemlerin uygulanması

MADDE 8- 3, 4, 5, 6 ve 7 nci maddelerde öngörülen tedbir ve işlemlere ait kararların alınmasında ve uygulanmasında 2 nci maddedeki usul ve esaslara uyulur.

Yurtdışına çıkma yasağı

MADDE 9- Bu Kanunun kapsamına giren suçlarda, şüpheli veya sanıkların yurt dışına çıkmalarının geçici olarak yasaklanmasına, hazırlık soruşturmasında hakim, son soruşturma safhasında ise mahkemece karar verilebilir. Ancak, gecikmesinde sakınca varsa Cumhuriyet savcısı da şüphelilerin yurtdışına çıkmalarının geçici olarak yasaklanmasına karar verebilir. Bu karar derhal ve nihayet 24 saat içinde hakimin onayına sunulur. Hakim kararını 24 saat içinde açıklar; aksi halde Cumhuriyet savcısının kararı kendiliğinden yürürlükten kalkar.

Gizliliğin ihlali, yetkililerin sorumluluğu ve cezalandırılması

MADDE 10- Bu Kanun gereğince yürütülen işlemler ve hazırlık soruşturması sırasında alınan kararlar gizlidir. Gizliliği ihlal edenler hakkında iki yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Bu Kanunun 2 nci maddesinin yedinci fıkrasına göre imha edilmesi gereken verileri imha etmeyenler veya bu verileri açıklayanlar veya her ne suretle olursa olsun kullananlar hakkında da aynı cezaya hükmolunur.

Bu Kanunun uygulanması ile ilgili yetkilerin suistimal edilerek başka kanun hükümleri ihlal edilirse, o kanunlarda yazılı cezalar yarıdan bir katına kadar artırılır ve bu Kanunun 12 nci maddesi hükümleri uygulanır.

Yargılama usulü

MADDE 11- Bu Kanunun kapsamına giren suçlardan dolayı yargılama görevi yetkili Devlet Güvenlik Mahkemesince yerine getirilir. O yerde Devlet Güvenlik Mahkemesinin birden fazla dairesi varsa, bu görev 1 numaralı Devlet Güvenlik Mahkemesine aittir.

Bu Kanunda geçen hakim, yetkili Devlet Güvenlik Mahkemesi yedek üyesidir. Cumhuriyet savcısı ise yetkili Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığıdır.

Bu Kanunda öngörülen suçların yargılanmasında, bu kanun hükümleri ve 16/6/1983 tarihli ve 2845 sayılı Devlet Güvenlik Mahkemelerinin Kuruluş ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Tedbire dönüştürme ve erteleme yasağı

MADDE 12- Bu Kanunda öngörülen suçlardan dolayı verilen cezalara 13/7/1965 tarihli ve 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 ve 6 ncı maddeleri uygulanmaz.

Tutukluların muhafazası, cezaların infazı ve şartla salıverme

MADDE 13- Bu Kanun kapsamına giren suçlardan tutuklananlar ile mahkum olanlar hakkında Terörle Mücadele Kanununun 16 ve 17 nci maddesi hükümleri uygulanır.

Pişmanlık

MADDE 14- Terörle Mücadele Kanununun kapsamına giren suçlar hariç; bu Kanunun öngördüğü suçlarda,

a) Ferden örgütle ilgili bir suç işlememiş olup da, örgüt tarafından herhangi bir suç işlenmeden önce,

b) Hazırlık soruşturmasına başlandıktan sonra, ferden örgütle ilgili bir suç işlememiş olanlardan örgüt ve fiilleri ve mensupları hakkında bilgi vererek,

Örgütten çekilenler hakkında kovuşturma yapılmaz.

c) Suçların icrasından sonra soruşturmaya başlanmadan önce yetkili mercilere başvurup bilgi vererek suçluların yakalanması hususunda yardımda bulunanların cezaları sekizde bire kadar,

Suçların icrasından sonra hazırlık soruşturması sırasında yetkili mercilere başvurup bilgi vererek suçluların yakalanması hususunda yardımda bulunanların cezaları altıda bire kadar indirilir.

d) Son tahkikat sırasında başvurup bilgi vererek suçluların yakalanması hususunda yardımda bulunanların cezaları dörtte bire kadar indirilir.

e) Örgütün yöneticileri hariç olmak kaydıyla, hüküm kesinleştikten sonra başvurup bilgi vererek suçluların yakalanması hususunda yardımda bulunanların cezaları yarıya kadar indirilir.

Örgütlere yardım

MADDE 15- Türk Ceza Kanununun 314 üncü maddesi hükümleri, bu Kanunun kapsamına giren suçlar hakkında da uygulanır.

Araştırma ve tedbire ilişkin hükümlerin uygulanacağı diğer haller

MADDE 16- Bu Kanunun 2 ila 10 uncu maddeleri, Terörle Mücadele Kanunu kapsamına giren suçlarla, 21/7/1983 tarih ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu, 10/7/1953 tarih ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanun ve Türk Ceza Kanununun 403, 404 ve 406 ncı maddelerinde yer alan suçlar teşekkül halinde işlendiğinde de uygulanır.

Saklı Hükümler

MADDE 17- Türk Ceza Kanununda ve diğer özel kanunlarda tanımlanmış olan örgütlü suçlar hakkındaki hükümler saklıdır.

Yürürlük

MADDE 18- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 19- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

EK- 3. 4208 Sayılı Karapara Aklanmasının Önlenmesi İle 2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanunda, 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda ve 178 Sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

Kanun Numarası:4208

Kabul Tarihi:13/11/1996

Yayımlandığı R.Gazete: Tarih:19/11/1996Sayı: 22822

BİRİNCİ KISIM

KARAPARA AKLANMASININ ÖNLENMESİ

Birinci Bölüm

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam

Madde 1- Bu Kanunun amacı, karapara aklanmasının önlenmesi konusunda uygulanacak esasları belirlemektir.

Tanımlar

Madde 2- Bu Kanunda geçen;

a) Karapara;

1. 1918 sayılı Kaçakçılığın Men ve Takibine Dair Kanundaki,

2. 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar Hakkında Kanundaki,

3. 2238 sayılı Organ ve Doku Alınması, Saklanması ve Nakli Hakkında Kanundaki,

4. 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarının Korunması Hakkında Kanundaki

5. 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 359 uncu maddesinin (b) fıkrasındaki,[23]

6. 765 sayılı Türk Ceza Kanunundaki Devletin Şahsiyetine Karşı İşlenen Cürümler ve aynı Kanunun 179, 192, 264, 316, 317, 318, 319, 322, 325, 332, 333, 335, 339, 341, 342, 345, 350, 403, 404, 406, 435, 436, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 504 ve 506 ncı maddelerindeki,

Fiillerin işlenmesi suretiyle elde edilen para veya para yerine geçen her türlü kıymetli evrakla, mal veya gelirleri veya bir para biriminden diğer bir para birimine çevrilmesi de dahil, sözü edilen para, evrak, mal veya gelirlerin birbirine dönüştürülmesinden elde edilen her türlü maddi menfaat ve değeri,

b) Karapara Aklama Suçu: Türk Ceza Kanununun 296 ncı maddesinde belirtilen haller haricinde, bu maddenin (a) bendinde sayılan fiillerin işlenmesi suretiyle elde edilen karaparanın elde edenlerce meşruiyet kazandırılması amacıyla değerlendirilmesi, bu yolla elde edildiği bilinen karaparanın başkalarınca iktisap edilmesi, bulundurulması, elde edenlerce veya başkaları tarafından kullanılması, kaynak veya niteliğinin veya zilyet ya da malikinin değiştirilmesi, gizlenmesi veya sınır ötesi harekete tabi tutulması veya bu hareketin gizlenmesi, yukarıda belirtilen suçların hukuki sonuçlarından failin kaçmasına yardım etmek amacıyla kaynağının veya yerinin değiştirilmesi veya transfer yoluyla aklanması veya karaparanın tespitini engellemeye yönelik fiilleri,

c) Kontrollü Teslimat: Suç faillerinin belirlenmesi, her türlü delilin tesbiti, toplanması, kaçak veya kaçak olmasından şüphe edilen mal veya fonların müsaderesi amacıyla, yurt içinde dağıtılacak veya yurt dışından Türkiye'ye getirilerek dağıtılacak veya Türkiye'de hazırlanarak yurtdışına götürülecek veya Türkiye'den transit geçecek, uyuşturucu ve psikotrop maddeler, 1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin Eki I ve II Numaralı Tablolar ile bu Tablo değişikliklerinde yer alan maddelerin ve bunlara bağlı fonlar veya karapara veya karaparaya kaynaklık edecek diğer her türlü kaçak veya kaçak olmasından şüphe edilen eşyanın yetkili makamların bilgisi ve denetimi altında nakillerini,

d)Başkanlık: Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığını,

e)Koordinasyon Kurulu: Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulunu, İfade eder.

İkinci Bölüm

Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Mali Suçları Araştırma Kurulunun Görev ve Yetkileri

Madde 3- Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı, doğrudan Maliye Bakanına bağlı olarak çalışır. Başkanlığın görevleri şunlardır :

1) Karapara aklanmasının önlenmesine yönelik çalışmalar yapmak, bu konuda alınması gereken önlemleri almak,

2) Karapara ile ilgili olarak ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla görüş ve bilgi alış verişinde bulunmak, inceleme ve araştırmalar yapmak,

3) Karapara aklanmasına ilişkin işlemlerle ilgili her türlü bilgi ve belgeyi kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişilerden istemek,

4) Cumhuriyet savcıları veya cumhuriyet savcıları adına zabıta makamlarınca intikal ettirilen konuları incelemek ve bu makamların karaparanın aklanması suçunun tespitine ilişkin taleplerini yerine getirmek,

5) Karaparanın aklanması suçunun işlenip işlenmediği konusunda ön inceleme yapmak ve suçun işlendiğine dair ciddi emarelerin varlığı halinde zabıta makamları ile işbirliği yaparak, bu Kanuna ve Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun zabt ve aramaya ilişkin hükümlerine göre işlem yapılmasını istemek,

6) Ön incelemeye ilişkin işlemler hakkında Cumhuriyet Savcılığına bilgi vermek,

7) Araştırma ve incelemeler sırasında karaparanın aklanmasına yönelik ciddi bulgu ve emarelerin varlığının tespiti halinde, ilgilinin hak ve alacaklarına tedbir konulması için durumu Cumhuriyet Savcılığına intikal ettirmek,

8) Karapara aklanması suçunun işlendiğine dair bilgi ve belgeleri Cumhuriyet Savcılığına intikal ettirmek,

9) Karapara aklanması suçlarının tespit ve önlenmesi için alınacak tedbirlerle, bankalara ve diğer mali kurumlara ve ilgili gerçek ve tüzel kişilere müşterilerinin kimliklerini tespit zorunluluğu getirilmesi hususlarında Bakanlar Kurulunca karar alınmak üzere teklifte bulunmak ve yapılan işlemler hakkında Hazine Müsteşarlığına bilgi vermek,

10) Karapara aklanması suçlarına ilişkin istatistik ve diğer bilgileri toplamak, değerlendirmek ve bu bilgileri Türkiye'nin taraf olduğu ikili ve çok taraflı anlaşmalar çerçevesinde ilgili taraf ve mercilere bildirmek,

11) Başkanlığın çalışma esas ve usulleri ile kimlik tespiti ve karapara aklanması suçunun tespiti ve önlenmesine ilişkin Bakanlar Kurulu Kararlarının uygulanması hususunda ve bu kanunun uygulanmasına dair hususlarda gerekli düzenlemeleri yapmak,

Başkanlık, karapara aklama suçunun araştırılması ve incelenmesi görevlerini Maliye Müfettişleri, Hesap Uzmanları, Gelirler Kontrolörleri, Bankalar Yeminli Murakıpları, Hazine Kontrolörleri ve Sermaye Piyasası Kurulu Uzmanları vasıtası ile yerine getirir. Görevlendirilecek Maliye Müfettişleri, Hesap Uzmanları, Bankalar Yeminli Murakıpları, Gelirler Kontrolörleri, Hazine Kontrolörleri ve Sermaye Piyasası Kurulu Uzmanları Başkanın talebi üzerine ilgili birim amirinin teklifi ve bağlı veya ilgili bulundukları Bakanın onayı ile belirlenir.

Başkanlığın talebi üzerine görevlendirilecek Maliye Müfettişleri, Hesap Uzmanları, Bankalar Yeminli Murakıpları, Gelirler Kontrolörleri, Hazine Kontrolörleri ve Sermaye Piyasası Kurulu Uzmanları görevlendirme konusuna giren hususlarda bilgi ve belge istemeye araştırma ve inceleme yapmaya, uygulamayı takip ve denetlemeye, bu maksatla her türlü evrakın tetkikine yetkilidir.

Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulunun Görev ve Yetkileri

Madde 4 - Koordinasyon Kurulu; Maliye Müsteşarının başkanlığında, Maliye Teftiş Kurulu, Maliye Hesap Uzmanları Kurulu, Mali Suçları Araştırma Kurulu, Hazine Müsteşarlığı Bankalar Yeminli Murakıpları Kurulu, Hazine Kontrolörleri Kurulu ve Sermaye Piyasası Kurulu Başkanları ile Gelirler Genel Müdürü, Banka ve Kambiyo Genel Müdürü, Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürü, Dışişleri Bakanlığı Ortadoğu, Afrika ve Uluslararası Siyasi Kuruluşlar Genel Müdürü ve İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanından meydana gelir. Koordinasyon Kurulu'na gerektiğinde Başhukuk Müşaviri ve Muhakemat Genel Müdürü, Gümrük Müsteşarlığı Teftiş Kurulu Başkanı, İçişleri Bakanlığı Kaçakçılık İstihbarat Harekat ve Bilgi Toplama Dairesi Başkanı ile Başbakanlık, Sağlık Bakanlığı ve T.C Merkez Bankasından en az genel müdür düzeyinde birer temsilci üye sıfatıyla katılmak üzere davet olunur. Kurul, gerek duyduğunda diğer kamu kurum ve kuruluşlarından da temsilci çağırabilir.

Koordinasyon Kurulu, karapara aklanmasının önlenmesine yönelik çalışmalarda Mali Suçları Araştırma Kurulunun yürüteceği faaliyetleri ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte koordine etmek, uygulamaya ilişkin politikaları tespit etmek, mevzuat düzenleme ve tekliflerini değerlendirmekle görevlidir.

Bilgi ve Belge Verme Yükümlülüğü

Madde 5 - Kamu kurum ve kuruluşları ile gerçek ve tüzel kişiler, Başkanlık ile bu Kanunun 3 üncü maddesinde belirtilen diğer yetkililerce istenilecek bilgi ve belgeleri vermek ve gerekli kolaylığı sağlamakla yükümlüdürler.

Kurul ve diğer yetkililerce kendilerinden bilgi ve belge istenilen gerçek ve tüzel kişiler, savunma hakkına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla, özel kanunlarda yazılı hükümleri ileri sürerek bilgi ve belge vermekten imtina edemezler.

Sır Saklama Yükümlülüğü

Madde 6 - Aşağıda yazılı kimseler, görevleri dolayısıyla kişilerin ve bu kişilerle ilgili kimselerin şahıslarına, muamele ve hesap durumlarına, işlerine, işletmelerine, servetlerine veya mesleklerine ilişkin olarak öğrendikleri sırları veya gizli kalması lazım gelen diğer hususları ifşa edemezler ve kendilerinin veya üçüncü şahısların yararına kullanamazlar.

a) Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanı, Başkan Yardımcıları, Mali Suçları Araştırma Uzman ve uzman yardımcıları ile kurul hizmetinde çalışan görevliler,

b) Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu Başkan ve üyeleri,

c) Bu Kanun hükümleri uyarınca yetki kullanan diğer kamu görevlileri,

d) Karaparanın aklanması işlemleri ile ilgili olarak bilgilerine ve ihtisaslarına başvurulan gerçek ve tüzel kişiler,

e) Karaparanın aklanması işlemleri ile ilgili olarak bilirkişilik görevi ifa edenler.

Bu yükümlülük, yukarıda yazılı kimseler bu görevlerinden ayrılsalar dahi devam eder.

Üçüncü Bölüm

Ceza ve Usul Hükümleri

Karapara Aklanması Suçunda Ceza

Madde 7 - Karapara aklama suçu fiillerini işleyenler iki seneden beş seneye kadar hapis ve aklanan karaparanın bir katı ağır para cezasıyla cezalandırılır ve nemaları da dahil olmak üzere karapara kapsamındaki mal ve değerler ile bunların ele geçirilememesi halinde bunlara tekabül eden mal varlığının müsaderesine de hükmolunur.

Karapara, terör suçlarından veya Türkiye'ye ithali veya Türkiye'den ihracı kanunla yasaklanmış herhangi bir madde ve eşya kaçakçılığından elde edilmiş veya suç yukarıda belirtilen terör suçlarına kaynak sağlamak amacıyla işlenmiş ise birinci fıkra hükmüne göre faile verilecek hapis cezası dört seneden az olamaz.

Suçun;

a) Karaparanın aklanması maksadıyla teşekkül vücuda getirenler ile idare edenler veya teşekküle mensup olanlar tarafından,

b) Görevi sebebiyle memur ve kamu görevlileri ile 3182 sayılı Bankalar Kanununa, 7397 sayılı Sigorta Murakabe Kanununa, 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununa, 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanuna, 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa, Ödünç Para Verme İşleri ile Özel Finans Kurumlarının Kurulması, Faaliyetleri ve Tasfiyelerine İlişkin Esas ve Usulleri düzenleyen mevzuata göre faaliyet gösteren kurumlarda çalışanlar tarafından,

c) Şiddet veya tehditle veya silah kullanarak,

işlenmesi halinde hükmolunacak cezalar, ayrıca bir misli artırılır.

Bu suçların tüzel kişilik bünyesinde işlenmesi halinde, üçüncü fıkranın (a) bendi hükmünün uygulanamadığı durumlarda, fiili gerçekleştiren yöneticiler hakkında da aynı cezalara hükmolunmakla birlikte, tüzel kişiler de beşyüz milyon liradan beş milyar liraya kadar para cezası ile cezalandırılır.

Karapara aklama suçunun, usul veya füruu veya karı-koca veya kardeşlerinden biri tarafından karaparanın kaynaklandığı suçları gizlemek amacıyla işlenmesi halinde bu ceza, yarısından üçte ikisine kadar indirilir.

Zamanaşımı

Madde 8-Karapara aklama suçlarının kovuşturulmasında zamanaşımı süresi on yıldır. Dava açılması zamanaşımını keser.

Tedbir Konulması

Madde 9 - Karaparanın aklanmasına yönelik ciddi emarelerin varlığı halinde, bankalar ve banka dışı mali kurumlar ile diğer gerçek ve tüzel kişiler nezdindeki kiralık kasa mevcutları da dahil olmak üzere hak ve alacakların dondurulmasına, tasarruf yetkisinin tamamen veya kısmen kaldırılmasına; mal, kıymetli ev-

rak, nakit ve diğer değerlerin zabtına, bunların bir tevdi mahalline yatırılmasına ve hak ve alacaklar üzerinde diğer tedbirlerin konulmasına hazırlık tahkikatı sırasında sulh ceza hakimi; yargılama sırasında ise mahkeme tarafından karar verilebilir.

Tedbire ilişkin talepler, evrak üzerinden yapılacak inceleme sonucu derhal ve nihayet 24 saat içerisinde sonuçlandırılır.

Gecikmesinde sakınca görülen hallerde cumhuriyet savcıları da hak ve alacakların dondurulmasına karar verebilir. Cumhuriyet savcılığı bu kararı en geç 24 saat içinde sulh ceza hakimine bildirir. Hakim en geç 24 saat içinde onaylanıp onaylanmamasına karar verir, onaylanmama halinde, cumhuriyet savcılığının kararı hükümsüz kalır.

Kontrollü Teslimatın Şartları

Madde 10- Kontrollü teslimatın uygulanabilmesi için;

a) Kontrollü teslimat kapsamına giren kaçakçılık faaliyetinin çok ciddi organize edilmiş olması,

b) Organizatörlerin, sermayedarların ve şebeke elemanlarının ortaya çıkarılması ve bunlar hakkında bütün delillerin tesbiti için başka bir imkan bulunmaması,

c) Mal veya fonların gideceği son yere kadar herhangi bir boşluğa meydan vermeyecek şekilde denetimin sağlanabilmesi,

d) Kontrollü teslimat uygulamaya yeterli zamanın bulunması,

e) Türkiye'de hazırlanarak yurtdışına götürülecek veya transit geçecek her türlü kaçak mal veya fonlar için ayrıca;

1. Kontrollü teslimat yönteminin boşluksuz işleyeceği ve failler hakkında kovuşturma ve soruşturma açılacağının talep eden Devlet tarafından garanti edilmesi,

2. Kontrollü teslimat uygulamasının sona erdiği, Türk vatandaşlarının yakalandığı ülke devleti tarafından Türk vatandaşları ile kontrollü teslimata konu mal veya fonlar ile bunların naklinde kullanılan araçlar ile karaparanın iadesi hususunun taahhüt edilmiş olması,

Zorunludur.

Kontrollü Teslimat Kararı ve Usulleri

Madde 11 - Kontrollü teslimata, 10 uncu maddede belirtilen şartların varlığı halinde, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından karar verilir.

İzleme ve gözleme işleminin tehlikeye düşmesi veya kontrollü teslimat uygulamasına devam edilmesi halinde, delillerin kaybolması veya sanıkların elden kaçırılma ihtimalinin ortaya çıkması durumunda, karar gerekmeksizin kontrollü teslimat uygulamasına derhal son verilir.

Kontrollü teslimat uygulamasında yetki, kontrollü teslimat uygulamasına son verilen yer mahkemesine aittir. Kontrollü teslimat uygulaması Türk mahkemelerinin yargı yetkisini ortadan kaldırmaz.

Yükümlülüklere Aykırı Davranış

Madde 12 - Bu kanunun 6 ncı maddesinde sayılan kişiler, gizli kalması lazım gelen hususları ifşa etmeleri halinde, bir seneden üç seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar. Bu sırların maddi menfaat karşılığında ifşa edildiğinin belirlenmesi halinde, elde edilen menfaat ve nemaları da müsadere olunur.

Başkanlık ve diğer yetkililerin istediği bilgi ve belgeleri vermeyenler, belirlenen esaslar çerçevesinde kimlik tespiti yapmayanlar ve kimlik tespitine ilişkin belgeleri beş sene süreyle saklamayanlar, karaparanın aklanması suçunun tespiti ve önlenmesine ilişkin diğer Bakanlar Kurulu Kararları ile bunların uygulanmasına dair tebliğlere aykırı davrananlar altı aydan bir seneye kadar hapis ve oniki milyon liradan yüzyirmi milyon liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır.

Yetkili Mahkeme

Madde 13 - Karaparanın aklanması suçuna ilişkin talepler, 3005 sayılı Meşhut Suçların Muhakeme Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde, karaparanın bulunduğu yer mahkemesince karara bağlanır.

Yabancı ülkelerin 7 nci maddeye uygun müsadere talepleri ve karaparanın kontrollü teslimatı hakkında karar vermeye Ankara Sulh Ceza Mahkemesi yetkilidir.

Müsadere kararı için talebin, Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu anlaşmalara uygun şekilde yapılması gerekir.

Dördüncü Bölüm

Çeşitli Hükümler

Ek Ödemeler

Madde 14- Koordinasyon Kurulunun başkan ve üyelerine her toplantı için (2000) gösterge rakamının

memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucunda bulunan miktar üzerinden toplantı ücreti ödenir.

Karapara aklanmasının önlenmesine yönelik olarak Mali Suçları Araştırma Kurulunda,

a) Araştırma ve inceleme görevlerinde çalışan denetim elemanlarına (10.000),

b) Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanı ve Yardımcılarına (5.000),

c) Veri toplama, izleme ve değerlendirme işlerinde çalışan uzmanlara (4.000), uzman yardımcılarına (3.000),

d) Yönetim ve büro hizmetlerinde çalışan personele (2000),

Gösterge rakamının memur aylık katsayısıyla çarpımı sonucunda bulunan miktarı geçmemek üzere bakan onayı ile aylık ek ücret ödenir.

Görevlendirmelerde otuz günden kısa süreler için kıst hesaplama yapılır.

Bu ödemeler damga vergisi hariç hiçbir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz.

Yönetmelikler

Madde 15- Bu kanunun uygulanmasına ilişkin olarak bilgi verme, kimlik tespiti, araştırma ve inceleme yöntemleri, şüpheli işlemler, aklamaya konu menfaat ve değerlerin belirlenmesine dair gerekli düzenlemelerin yapılması; Koordinasyon Kurulunun yönetim, toplanma ve çalışma esas ve usulleri, toplantı ve karar nisabına ilişkin hususlar, Bakanlar Kurulunca bu kanunun yayım tarihini izleyen altı ay içinde çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Kontrollü teslimat uygulama esas ve usulleri, Adalet ve Maliye Bakanlıkları ile Hazine ve Gümrük Müsteşarlıklarının bağlı olduğu Bakanlıkların görüşleri alınarak İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikte gösterilir. Bu yönetmelik çerçevesinde yapılacak kontrollü teslimat işlemleri İçişleri Bakanlığınca yürütülür.

Mali Suçlar Araştırma uzman ve yardımcılarının göreve alınmaları, meslekte yükselmeleri ve çalışma esas ve usulleri Maliye Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle düzenlenir.

İKİNCİ KISIM

DİĞER KANUNLARDA DEĞİŞTİRİLEN HÜKÜMLER

Birinci Bölüm

2313 Sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanuna Eklenen Hüküm

Madde 16- 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

Uyuşturucu ve Psikotrop Madde Üretim ve Dağıtımının Önlenmesi

Ek Madde 1- 1988 tarihli Uyuşturucu ve Psikotrop Maddelerin Kaçakçılığına Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek I ve II Numaralı Tablolar ile bu Tabloların değişikliklerinde yer alan maddelerin imali, ithali ve ihracı, nakli, bulundurulması, alımı ve satımı Sağlık Bakanlığının iznine bağlıdır.

Yukarıdaki fıkraya göre izin verilirken ilgili kuruluşlardan görüş alınması ve izin verme esas ve usullerinin Sağlık Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilmesi gerekir.

Birinci fıkrada belirtilen maddelerden herhangi birini izinsiz imal, ithal ve ihraç edenler, nakledenler veya bulunduranlar, alanlar veya satanlar, eylemleri daha ağır bir cezayı gerektiren suçu oluşturmadığı takdirde, üçyüz milyon liradan bir milyar liraya kadar ağır para cezası ile cezalandırılır ve bu maddelerin müsaderesine de hükmolunur.

Üçüncü fıkrada belirtilen suçların, uyuşturucu veya psikotrop maddelerin imalatında kullanılmak amacıyla veya kullanılacağını bilerek işlenmesi halinde faile, eylemleri daha ağır bir cezayı gerektiren suçu oluşturmadığı taktirde, iki seneden dört seneye kadar ağır hapis cezası verilir. Uyuşturucu ve psikotrop maddelerin imalinde kullanmak amacıyla veya kullanılacağını bilerek gerekli teçhizat ve sair malzemeyi imal, ithal ve ihraç edenler, nakledenler veya bulunduranlar, alanlar veya satanlar hakkında da aynı cezaya hükmolunur.

3298 sayılı Uyuşturucu Maddelerle İlgili Kanun hükümleri saklıdır."

İkinci Bölüm

178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye Eklenen ve Değiştirilen Hükümler

Madde 17- 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesine aşağıdaki (r) bendi eklenmiştir:

"r) Karapara aklanmasının önlenmesi konusunda gerekli araştırma ve incelemeleri yapmak ve bu konuya ilişkin uygulanacak esas ve usulleri belirlemek."

Madde 18- 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 8 inci maddesinin 2.7.1993 tarihli ve 484 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile mülga (f) bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"f) Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı"

Madde 19- 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 2.7.1993 tarihli ve 484 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile mülga 14 üncü maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Madde 14 - Mali Suçları Araştırma Kurulu, Karaparanın Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesinde sayılan görevler ile çeşitli kanunlarla kendisine verilen görevleri yerine getirir."

Madde 20- 178 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin, 207 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesiyle kaldırılan Tarife Politikası Yüksek Kuruluna ilişkin 33 üncü madde bölüm başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"Beşinci Bölüm

Sürekli Kurul

Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu

Madde 33- Mali Suçlarla Mücadele Koordinasyon Kurulu, Karaparanın Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen şekilde oluşturulur ve aynı maddede verilen görevleri yerine getirir."

Üçüncü Bölüm

657 Sayılı Devlet Memurları Kanununda Yapılan Değişiklikler

Madde 21 - 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun;

a) 36 ncı maddesinin "Ortak Hükümler" başlıklı bölümünün (A) bendinin 11 inci fıkrasına "Devlet Bütçe Uzman Yardımcıları" ibaresinden sonra gelmek üzere "Mali Suçları Araştırma Uzman Yardımcıları" ibaresi "Devlet Bütçe Uzmanlığına" ibaresinden sonra gelmek üzere "Mali Suçları Araştırma Uzmanlığına" ibaresi,

b) 213 üncü maddesinden sonra gelen ek maddenin (II) nci bölümünün (A) bendinin (i) fıkrasına "Devlet Bütçe Uzmanları" ibaresinden sonra gelmek üzere "Mali Suçları Araştırma Uzmanları" ibaresi,

c) Ekli I sayılı ek gösterge cetvelinin "1-Genel İdare Hizmetleri Sınıfı" bölümünün (h) fıkrasına "Devlet Bütçe Uzmanları" ibaresinden sonra gelmek üzere "Mali Suçları Araştırma Uzmanları" ibaresi,

d) Ekli II sayılı ek gösterge cetvelinin "1-Başbakanlık ve Bakanlıklarda" bölümüne "Milli Kütüphane Başkanı" ibaresinden sonra gelmek üzere "Mali Suçlar Araştırma Kurulu Başkan Yardımcısı" ibaresi,

e) Ekli IV sayılı makam tazminatı cetvelinin 5 inci sırasının (d) bendine "Mali Suçlar Araştırma Kurulu Başkan Yardımcıları" ibaresi,

Eklenmiştir.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Geçici Maddeler, Yürürlük, Yürütme

Geçici Madde 1- Ekli (1) sayılı cetvelde yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin eki I sayılı cetvele Mali Suçları Araştırma Kurulu Başkanlığı bölümü olarak eklenmiştir.

Geçici Madde 2- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Maliye Bakanlığının 657 sayılı Kanunun 213 üncü maddesinden sonra gelen ek maddenin ikinci bölümünün A bendinde sayılan uzman ve denetmen kadrolarında en az beş yıl görev yapmış olanlar, Bakan onayı ile oluşturulacak sınav kurulu tarafından yapılacak sınavda başarılı olmak kaydıyla en geç altı ay içinde Mali Suçları Araştırma Uzmanı olarak atanabilirler.

Madde 22- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 23- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
E.G.M
KOM
KAÇAKÇILIK VE ORGANİZE SUÇLARLA MÜCADELE DAİRE BAŞKANLIĞI

Sevgili Okurlar,

Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'nca hazırlanan "Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele '99" adlı kitaba ilişkin samimi görüş ve önerilerinizi aşağıdaki adrese gönderiniz veya fakslayınız.

Teşekkürler.

Adres : Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı

Konur Sokak No: 40 06640 Bakanlıklar Ankara

veya

P.K. 404 Mithatpaşa Ankara

Faks : 0 - 312 417 06 21

Adı / Soyadı (*) :

Görevi/Ünvan :

Adres :

Telefon :

Faks:

GÖRÜŞ VE ÖNERİLERİNİZ (**) :

* Kimliğe İlişkin Bilgilerin Verilmesi İsteğe Bağlıdır.

** Görüş ve Önerilerinizin Bu Sayfaya Sığmaması Durumunda İlave Sayfa Kullanabilirsiniz.

